

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2018

ZEMĚDĚLSTVÍ 2018

Praha 2019

Připravili:

Ministerstvo zemědělství (MZe)

- Sekce EU a zahraničních vztahů
- Sekce lesního hospodářství
- Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání
- Sekce státního tajemníka
- Sekce zemědělství a potravinářství
- Odbor environmentální a ekologického zemědělství
- Odbor environmentálních podpor PRV
- Odbor legislativní
- Odbor pro vztahy s EU
- Odbor přímých plateb
- Odbor Řídící orgán OP Rybářství
- Odbor Řídící orgán PRV
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství
- Odbor účetnictví a statistiky
- Odbor vědy, výzkumu a vzdělávání
- Odbor zemědělských komodit

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2019*

Redakce: Mgr. Anna Durilová

* Některé údaje uvedené v publikaci *Zemědělství 2018* se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci *Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2018 („Zelená zpráva“)* z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky a pojmy	6
OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	9
Národohospodářský rámec	9
Vývoj sektoru zemědělství	11
Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)	14
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	17
Agrární zahraniční obchod	19
Podpůrná a dotační politika Ministerstva zemědělství	21
Státní zemědělský intervenční fond	26
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	75
Změny národní a evropské legislativy v roce 2018	83
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	88
ROSTLINNÁ VÝROBA	88
Výrobní faktory rostlinné výroby	88
Počasí	88
Výživa rostlin	89
Ochrana rostlin	90
Osivo a sadba	94
Rostlinné komodity	95
Obiloviny	95
Cukrová řepa, cukr	100
Brambory	101
Bramborový a pšeničný škrob	101
Olejníky	102
Luskoviny	103
Len a konopí seté	104
Zelenina	105
Ovoce	106
Chmel	108
Réva, víno	109
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	112
Květiny a školkařské výpěstky	114
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	116
Výrobní faktory živočišné výroby	116
Plemenářská práce a evidence zvířat	116
Krmiva	117
Ochrana zvířat	120
Živočišné komodity	120
Mléko, mléčné výrobky	120
Skot, hovězí maso	126
Prasata, vepřové maso	135
Drůbež, drůbeží maso a vejce	138
Ostatní živočišné komodity	141
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	149
BIOPALIVA	153
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	161

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

v rukou držíte publikaci, která přináší řadu informací o stavu a výsledcích českého zemědělství, tentokrát za rok 2018.

Tradičně je zde srovnán meziroční vývoj zemědělství ovlivněného mnoha faktory, jako jsou průběh počasí, tržní podmínky i podpora agrárního sektoru.

V souvislosti s rychlejším růstem nákladů v zemědělství došlo oproti roku 2017 k 20% poklesu jeho zisku, a to na hodnotu 16,5 mld. Kč. Od roku 2011 se jedná o třetí nejnižší hodnotu. Produkce zemědělského odvětví vzrostla o 1,2 %, a to na hodnotu 135,1 mld. Kč. Rostlinná produkce (55,6 %) převažovala nad živočišnou (38,3 %). Nejvýznamnějšími plodinami byly pšenice a řepka, v živočišné produkci převládala výroba mléka a chov jatečných prasat.

V rostlinné produkci převládaly obiloviny, technické plodiny a píce. Rostlinná produkce se meziročně zvýšila o 1,3 %. K nejvýraznějšímu poklesu sklizně obilovin došlo u kukuřice na zrno. Dlouhotrvající sucho ovlivnilo nižší sklizeň máku, píce, brambor, zeleniny, chmele a cukrovky. Sklizené ovoce, vinných hroznů, řepky a hořčice sucho naopak neškodilo. Ceny rostlinných komodit se zvýšily, s výjimkou řepky, slunečnice, krmného hrachu a jednotlivých druhů ovoce.

Na hodnotě živočišné produkce se největší částí podílely produkce mléka a chov jatečných prasat. Živočišná produkce zaznamenala proti roku 2017 minimální změnu (+0,5 %). U prasat a vajec se výroba navýšila, naopak jejich cena klesla. Ovce, kozy a mléko zaznamenaly vyšší výrobu a současně vyšší cenu.

Počet pracovníků v zemědělských podnicích činil v roce 2018 přibližně 100,2 tis. Průměrná mzda v zemědělství (včetně lesnictví a rybářství) se zvýšila o 6,7 % a dosáhla 25 419 Kč.

Objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2018 výše 32,9 mld. Kč, s meziročním nárůstem 1,8 %. Největší objem představovala Jednotná platba na plochu (11,8 mld. Kč) a dotační titul Greening (6,4 mld. Kč).

Konkurenceschopnost českého zemědělství na evropském i světovém trhu, výrobní potenciál zemědělství a rozvoj venkovského prostoru jsou podporovány také národními

dotacemi. V roce 2018 bylo z národních zdrojů vyplaceno 5,78 mld. Kč. Z toho škody způsobené suchem a mrazem v roce 2017 byly kompenzovány částkou 1,27 mld. Kč. Za škody způsobené suchem na tržních plodinách v roce 2018 bylo v tom samém roce vyplaceno 55,39 mil. Kč, zbývající žádosti jsou administrované v roce 2019.

Dlouhodobě narůstá výměra ekologicky obhospodařované půdy, v roce 2018 dosáhla 14,69 % celkového zemědělského půdního fondu. Česká republika patří mezi 20 zemí s největší výměrou půdy v ekologickém zemědělství. Počet ekofarem vzrostl na 4 606. Stoupl také počet výrobců biopotravin na 748 subjektů, které se nejčastěji věnují zpracování masa, ovoce a zeleniny a výrobě mléčných produktů. Obrat obchodu s biopotravinami českých subjektů každoročně narůstá. Oproti roku 2016 stoupl o 30,5 % na 5,7 mld. korun. Roste i vývoz českých biopotravin.

Poslední roky ukazují, že extrémní počasí, obzvláště sucho, bude do budoucna velkým problémem. Je potřeba omezovat jeho následky, a to budováním kapkových závlah, podporou vědeckých projektů zabývajících se zvýšením odolnosti plodin, posilováním retenčních schopností půdy, jako i kompenzovat škody, které sucho způsobí. Do zemědělství je potřebné přitáhnout mladé lidi, zatraktivnit vzdělávání v této oblasti a zajistit tak jeho generační obměnu.

Rezort zemědělství má důležitou roli v péči o venkov a krajinu. Současný venkov potřebuje motivaci i konkrétní podporu tak, aby lidé měli zájem zde nadále žít, aby zde nacházeli práci, ale i možnost zábavy a trávení volného času. Udržíme tak živý venkov, živou krajinu.

Pevně věřím, že se českému zemědělství v následujícím období povede úspěšně čelit všem nepřízním a podaří se nám dosáhnout cílů, které máme před sebou.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

Použité zkratky

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
AEO	Agroenvironmentální opatření
AZO	Agrární zahraniční obchod
BPS	Bioplynová stanice
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CP SZIF	Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu
CPV	Ceny průmyslových výrobců
CSV	Celostátní síť pro venkov
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČTP	Česká technologická platforma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSV	Český svaz včelářů
DPB	Díl půdního bloku
DPH	Daň z přidané hodnoty
DSO	Dráha soustředěného odtoku
DZES	Dobry zemědělský a environmentální stav
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIP	Evropské inovační partnerství
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropské společenství
ETBE	Ethyl-tertio-butyl-ether
EU-28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
EUR	Euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EZ	Ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Skupina esterů mastných kyselin
GHG	Greenhouse gases (skleníkové plyny)
GM	Geneticky modifikované
GMO	Geneticky modifikované organizmy
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota

HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
HVO/HEFA	Hydrogenačně rafinované triglyceridické suroviny, estery a mastné kyseliny
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IACS	Integrated Administration and Control System (Integrovaný administrativní a kontrolní systém)
IBR	Infekční bovinní rinotracheitida
ICAR	International Committee for Animal Recording
ILUC	Indirect Land Use Change
IP	Integrovaná produkce
IPO	Integrovaný systém produkce ovoce
IZR	Integrovaný registr zvířat
j. hm	Jatečná hmotnost
JRC IPSC	Institute for the Protection and Security of the Citizen European Commission Joint Research Centre
KDŘ	Krátký dodavatelský řetězec
KFD	Kompenzace finanční disciplíny
KNM	Kontrola na místě
KVS SVS	Krajská veterinární správa Státní veterinární správy
LAKR	Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů
MEŘO	Etylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MJ	Měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVO	Mimořádné veterinární opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NP	Národní park
OP	Operační program
OPR	Operační program Rybářství
OPŽL	Oddělení příjmu žádostí a LPIS
p. b.	Procentní bod
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova ČR
PVP	Přechodná vnitrostátní podpora
RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu
s. c.	Stálá cena
SC	Spotřebitelská cena
SAPS	Jednotná platba na plochu

SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SHR	Soukromě hospodařící rolník
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SOM	Sušené odstředěné mléko
SOT	Společná organizace trhu
SR	Státní rozpočet
SS	Zvláštní podpora
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS	Státní veterinární správa
SZEU	Stálé zastoupení České republiky při EU
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TPM	Tržní produkce mléka
tř. j.	Třída jakosti
UCO	Used cooking oil (Použitý kuchyňský olej)
ÚE	Ústřední evidence
UFOP	Union zur Förderung von Oel- und Proteinpflanzen (Unie pro podporu olejnin a proteinových plodin)
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	Americký dolar
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCS	Dobrovolné podpory vázané na produkci
VDJ	Velká dobytčí jednotka
VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
VOZPVU	Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely
VP	Vysoká pracnost
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VVP	Velmi vysoká pracnost
ŽPČ	Žatecký poloraný červeňák
ZPSCV	Zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné
ZPSN	Zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné
ZTS	Zaručená tradiční specialita
živ. hm.	Živá hmotnost

OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2017 a 2018

Ukazatel	Rok		
	2002	2017	2018
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,2	10,59	10,63
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 682	5 047	5 304
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	1,7	4,4	2,9
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100	188,5	197,8
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	262 886	476 628	499 169
Směnný kurz – průměr roku (Kč/USD)	32,7	23,4	21,7
Směnný kurz – průměr roku (Kč/EUR)	30,8	26,3	25,6
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	364,5	331,9
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	102,9	104,0	103,1
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	102,2	105,8	110,1
Tržby: v průmyslu (meziroční index v %)	99,7	107,2	103,6
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103	103,3	109,2
ve službách (meziroční index v %)	–	103,8	102,7
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	98,9	104,6
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	102,8	101,3
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	56,7	53,9
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	46,1	47,4
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 764,9	5 221,6	5 293,8
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	374,1	155,5	121,6
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	2,9	2,2
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	29 504	31 885
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108	106,2	108,1
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	103,6	105,9
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	681,5	1 320,54	1 391,68
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	39,2	38,0
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	102,5	102,1
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	-6,4	1,5	0,9
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-45,7	-6,2	2,9
Saldo SR / HDP (v %)	-1,7	-0,1	0,1
Vládní dluh (v mld. Kč)	695,1	1 749,5	1 735,1
Vládní dluh / HDP (v %)	25,9	34,7	32,71

Pramen: ČSÚ

- Hrubý domácí produkt (HDP) se v roce 2018 zvýšil o 2,9 %¹. Meziroční dynamika tak v porovnání s předchozím rokem oslabila. Dominantním tahounem hospodářského růstu byla domácí poptávka, zejména spotřeba, která vzrostla o 3,3 %. Zároveň posílila investiční aktivita domácností, nefinančních podniků i vládních institucí. Celkem výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu loni vzrostly o 10,4 %. Zahraniční poptávka přispěla k růstu méně než v předchozím roce, zejména kvůli oslabené dynamice růstu některých významných obchodních partnerů. Ve 4. čtvrtletí vzrostl HDP meziročně o 2,6 % a mezičtvrtletně o 0,8 %.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) vzrostla o 3,0 %. Domácí poptávka podpořila zejména odvětví služeb. Nejvíce k růstu HPH loni přispělo váhově dominantní uskupení odvětví obchod, doprava, ubytování a pohostinství. V peněžnictví a pojišťovnictví dosáhl růst HPH pětiletého maxima (6,9 %). Podobným tempem se navyšovala přidaná hodnota rovněž v informačních a komunikačních činnostech. Na druhé straně exportně zaměřený zpracovatelský průmysl k růstu HPH přispěl méně výrazně než v předchozích letech.
- Hodnota vývozu zboží loni vzrostla o 3,4 %. Zpomalení meziroční dynamiky lze spojit s nižším růstem exportu do Německa a také s prvním poklesem hodnoty vývozu motorových vozidel od roku 2009. Na druhé straně posílil vývoz do menších destinací, jako např. do Nizozemska, Španělska nebo Švédska. Velmi výrazně rostl export počítačů, elektronických a optických přístrojů (15,7 %). Hodnota dovozu zboží vzrostla o 4,7 %. I kvůli vyšší dynamice importu se výsledný přebytek bilance obchodu se zbožím meziročně snížil o 41,2 mld. Kč na 122,3 mld. Domácí ekonomika dosáhla negativního salda prvotních důchodů s nerezidenty ve výši 270,8 mld. Kč. Nejvýrazněji na tento deficit působil odliv zisků z přímých investic zahraničních vlastníků ve výši 414,6 mld. Kč (7,8 % HDP).
- Spotřebitelské ceny (SC) se loni meziročně zvýšily o 2,1 %. Klíčový vliv měly ceny bydlení a energií. Rostly totiž ceny nájmu (3,0 %) i ceny elektřiny, plynu a energií (2,1 %). Zvýšení cen ropy mělo za následek i vyšší růst nákladů na provoz dopravních prostředků (5,3 %). Ceny potravin loni vzrostly o 1,3 %. Ceny ropy tlačily vzhůru také ceny průmyslových výrobců v domácí ekonomice i v zahraničí. Nižší úroda se podepsala na dynamice cen rostlinné výroby, zejména obilovin (7,4 %).
- Počet pracovníků² se loni meziročně zvýšil o 1,6 %, podobně jako v předchozích třech letech. Přesto bylo ve druhé polovině roku patrné jisté zvolnění mezičtvrtletní dynamiky. Ve 4. čtvrtletí v Česku pracovalo 5,45 mil. osob, nejvíce v novodobé historii. K meziročnímu růstu zaměstnanosti o 83 tis. osob přispělo zejména vyšší zapojení dříve ekonomicky neaktivních. Obecná míra nezaměstnanosti se přiblížila ke 2 %, během roku 2018 ale klesala již jen nepatrně. Přesto zůstalo Česko dále zemí s nejnižší nezaměstnaností v EU; primát drželo i díky vysoké míře volných pracovních míst. Neuspokojená poptávka po pracovnících vedla k dalšímu navyšování mzdových nákladů v ekonomice. Růst průměrné mzdy sílil již pátým rokem v řadě (až na 8,1 %), ve 4. čtvrtletí 2018 ale tempo mírně oslabilo (6,9 %). Souviselo to hlavně s vývojem v odvětvích s dominancí veřejného sektoru, ke zvolnění ale došlo i v sektoru nefinančních podniků.
- Loni se pětikrát zvyšovala dvoutýdenní repo sazba (z 0,5 % na 1,75 %). Tento impuls kromě mezibankovních sazeb vedl k pohybu i některé úrokové sazby na klientských účtech. Rostlo úročení úvěrů pro domácnosti i podniky.
- Přestože saldo hospodaření státního rozpočtu (SR) dosáhlo loni v pokladním plnění jen mírného přebytku (+2,9 mld. Kč), šlo o druhý nejlepší výsledek po roce 1995. Saldo stejně jako v letech 2016 i 2017 výrazně předčilo rozpočtové očekávání. Celostátní výběr daňových příjmů, tažený hlavně vyšším inkasem pojistného na sociální zabezpečení, rostl nejsilnějším tempem od konjunkturálního roku 2007. Svižně ale posílily i celkové výdaje SR (+9,5 %) podpořené na rozdíl od předešlých dvou let i silnějšími investicemi. Čerpání prostředků z rozpočtu EU zrychlilo, zvýšily se ale i výdaje na výhradně národní projekty, jež byly v první polovině roku utlumené. Výdaje na důchody vzrostly nejvíce za posledních sedm let (4,7 %), saldo důchodového účtu přesto poprvé po roce 2008 skončilo přebytkem. Sektor vládních institucí vykázal kladné saldo hospodaření (0,89 % HDP), ve srovnání s rokem 2017 ale bezmála o polovinu nižší.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2017 a 2018

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Pšenice ozimá	785 499	773 678	5,77	5,46	4 529 524	4 227 344
Pšenice jarní	46 563	46 012	4,05	4,14	188 681	190 497
Žito	22 221	25 355	4,92	4,74	109 241	120 160
Ječmen ozimý	97 178	102 602	5,85	4,98	568 135	510 562
Ječmen jarní	230 529	222 122	4,96	4,93	1 144 144	1 095 472
Oves	44 065	42 821	3,23	3,56	142 441	152 656
Kukuřice na zrno	85 995	81 851	6,84	5,98	588 105	489 154
ostatní obiloviny	4 689	4 999	1,60	1,79	7 487	8 075
OBILOVINY CELKEM	1 354 682	1 338 780	5,50	5,21	7 456 779	6 970 919
Hrách na zrno	34 793	29 087	2,51	2,43	87 323	70 564
Brambory – rané	858	860	18,83	27,47	16 152	23 632
– ostatní (bez sadbových)	19 795	19 228	30,81	26,16	609 810	502 961
Cukrovka technická	66 101	64 760	66,56	57,51	4 399 521	3 724 309
Řepka na semeno	394 262	411 802	2,91	3,43	1 146 224	1 410 769
Mák	32 586	26 608	0,62	0,51	20 048	13 666
Ostatní olejnin	2 185	1 252	0,51	0,52	1 105	654
Kukuřice na zeleno a siláž	223 212	224 105	34,84	29,84	7 776 990	6 686 996
Víceleté pícniny na orné půdě celkem	189 507	193 199	6,55	5,50	1 241 536	1 062 366
Vínice plodné	15 807	15 941	5,05	6,51	79 774	103 704
Chmel (chmelnice plodící)	4 945	5 020	1,37	1,02	6 797	5 126

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných v květnu a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová **plocha obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně snížila o 15,9 tis. ha tj. o 1,2 % na 1 338,8 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 6 970,9 tis. t byla proti roku 2017 nižší o 485,7 tis. t, tj. o 6,5 %. Nad úroveň roku 2017 je sklizeň pšenice jarní, a to 190,5 tis. t, což je o 1,8 tis. t více (o 1,0 %) než v minulém roce. Více než v loňském roce se sklídilo také žito, a to 120,2 tis. t, což je o 10,9 tis. t (o 10,0 %), ovesa 152,7 tis. t, což je o 10,2 tis. t více (o 7,2 %). Základních obilovin bylo sklizeno méně než v roce minulém. Pšenice bylo sklizeno 4 417,8 tis. t, tj. o 300,4 tis. t méně (o 6,4 %) než v roce minulém. Sklizeň ječmene byla 1 606,0 tis. t, tj. o 106,2 tis. t méně (o 6,2 %). Kukuřice na zrno bylo sklizeno 489,2 tis. t, což je o 99,0 tis. t méně (o 16,8 %) než v roce 2017.

Hektarový **výnos obilovin** 5,21 t je ve srovnání s předchozím rokem nižší o 0,30 t (tj. o 5,4 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,46 t (5,77 t v roce 2017), pšenice jarní 4,14 t (4,05 t), žito 4,74 t (4,92 t), ječmene ozimého 4,98 t (5,85 t), ječmene jarního 4,93 t (4,96 t), ovesa 3,56 t (3,23 t), kukuřice na zrno 5,98 t (6,84 t) a tritikale 4,55 t (4,89 t).

Produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 79,5 tis. t luskovin. Z toho hrachu setého

70,6 tis. t, což je o 16,8 tis. t (o 19,2 %) méně než v roce minulém. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 7 050,4 tis. t je proti předchozímu roku nižší o 506,8 tis. t (tj. o 6,7 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 713,3 tis. t představuje proti roku 2017 snížení o 106,4 tis. t (o 13,0 %). Hektarový výnos ve výši 24,69 t je o 3,16 t nižší. Raných brambor bylo sklizeno 47,3 tis. t. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 25,37 t, tj. o 3,91 t méně než v loňském roce. Produkce 609,0 tis. t je o 110,7 tis. t nižší než v roce 2017. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 57,51 t z jednoho hektaru 3 724,3 tis. t, tzn. 4 399,5 tis. t v roce 2017) tzn. snížení o 15,3 %.

V roce 2018 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 9,8 tis. ha (o 2,0 %) na výměru 489,3 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 511,3 tis. t je o 241,9 tis. t vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 410,8 tis. t, v roce předchozím 1 146,2 tis. t, tzn. zvýšení o 264,5 tis. t. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,43 t je o 0,52 t vyšší. Nižší byla produkce máku, kdy se z plochy 26,6 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,51 t sklídilo 13,7 tis. t (20,0 tis. t při hektarovém výnosu 0,62 t v roce 2017) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 7 055,0 tis. t zelené píce, tj. o 1 141,1 tis. t méně než v roce 2017. Z toho bylo sklizeno 6 687,0 tis. t kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 1 090,0 tis. t méně než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 062,4 tis. t, z toho sklizeň sena jetele lučního (červeného) 346,1 tis. t.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku nižší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 254,5 tis. t zeleniny (311,3 tis. t v roce 2017).

Produkce ovoce (bez malin, včetně domácností) 377,3 tis. t byla proti loňskému roku vyšší (252,9 tis. t v roce 2017).

Na 15,9 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 6,51 t (5,05 t v roce 2017) sklídilo 103,7 tis. t hroznů, tj. o 23,9 tis. t více než v roce 2017. Produkce **chmele** ve výši 5 126 t se proti roku 2017 snížila o 1 670 t (tj. o 24,6 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,02 t je také nižší, a to o 0,35 t než v roce minulém.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2016 až 2018

Ukazatel	2016	2017	2018	Index 2018/2017
Stavy skotu celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	1 416	1 421	1 416	99,6
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 8 měs. a do 1 roku) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	145	184	183	99,5
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	315	320	316	98,8
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	18,6	19,5	20,1	103,1
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	200	199	200	100,5
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	71	69	73	105,8
Krávy celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	584	586	587	100,2
v tom: Krávy dojně – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	373	370	365	98,6
Krávy bez TPM ¹⁾ – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	211	216	222	102,8
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	370,2	364,6	361,1	99,0
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	8 061,3	8 222,5	8 525,7	103,7
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 984,2	2 998,3	3 078,4	102,7
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 885,2	2 897,5	2 978,4	102,8
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 458,6	2 478,1	2 525,3	101,9
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 266,1	2 256,8	2 233,9	99,0
Vývoz mléka (mil. l)	1 208,3	1 211,7	1 297,2	107,1
Dovoz mléka (mil. l)	1 033,3	1 000,5	996,4	99,6
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	6 700	8 550	8 570	100,2
Soběstačnost ČR – mléko (%)	131,7	132,9	137,8	103,7
Porážky skotu celkem (tis. ks)	241,8	227,4	236,6	104,0
z toho: Býci (tis. ks)	99	92	95	103,3
Krávy (tis. ks)	109	102	107	104,9
Jalovice (tis. ks)	23	24	25	104,2
Telata (tis. ks)	7,9	7,1	6,6	93,0
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg živ. hm.)	557,5	558,1	567,3	101,6
Produkce hovězího masa celkem (tis. t živ. hm.)	173,3	166,0	174,0	104,8
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t živ. hm.)	134,8	138,2	143,0	103,5
Vývoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	107,4	105,9	109,4	103,3
Dovoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	67,7	77,0	78,6	102,1
Soběstačnost ČR – hovězí maso (%)	128,6	120,1	121,7	101,3
Stavy prasat celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	1 479	1 532	1 508	98,4
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	91	94	89	94,7

Ukazatel	2016	2017	2018	Index 2018/2017
Prasničky celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	43	42	44	104,8
Selata – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	415	477	466	97,7
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	572	571	586	102,7
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	249	246	244	99,2
Narozeno selat (tis. ks)	3166	3 216	3 211	99,8
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 829	2 870	2 859	99,6
Počet odchovaných selat na prasnici	26,9	27,9	28,2	101,1
Produkce vepřového masa (tis. t živ. hm.)	310,5	296,3	304,3	102,7
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců – (tis. ks)	2 364	2 283	2 251	98,6
Průměr: porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg živ. hm.)	115,6	115,1	115,0	99,9
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t živ. hm.)	572,0	571,8	590,5	103,3
Vývoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	93,7	79,3	82,7	104,3
Dovoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	355,2	354,4	367,5	103,7
Soběstačnost ČR – vepřové maso (%)	55,1	51,7	51,5	99,6
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	21 314	21 494	23 573	109,7
z toho: Hrabavá drůbež celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	20 422	20 587	22 428	108,9
Slepice - Soupis k 1. 4. (tis. ks)	6 116	6 836	7 990	116,9
Kuřata na výkrm – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	11 435	10 938	11 283	103,2
Produkce drůbežího masa celkem (tis. t živ. hm.)	247,4	251,6	260,1	103,4
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	374,9	382,2	403,1	105,5
Vývoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	53,1	36,2	32,9	90,9
Dovoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	182,3	164,6	175,0	106,3
Soběstačnost ČR – drůbeží maso (%)	66,0	65,8	64,5	98,0
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	8 923,7	9 282,9	9 194,4	99,0
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 161	2 284	2 293	100,4
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	303	309	310	100,3
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 731	2 719	2 675	98,4
Vývoz vajec (mil. ks)	211,3	224,0	271,0	121,0
Dovoz vajec (mil. ks)	781,7	659,0	653,0	99,1
Soběstačnost ČR – vejce (%)	79,1	84,0	85,7	102,0
Stavy ovcí a beranů celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	218	217	219	100,9
Stavy koz a kozlů celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	26,5	28,2	30,3	107,4
Produkce skopového a koziho masa (t živ. hm.)	8 413	8 630	8 717	101,0
Domácí spotřeba skopového a koziho masa (t živ. hm.)	7 957	8 217	8 217	100,0
Vývoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	804	1 022	1 174	114,9
Dovoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	1 065	913	957	104,8
Soběstačnost ČR – skopové a kozí maso (%)	97,0	101,3	102,6	101,8

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku, prasata k 31. 12. daného roku, výsledky statistického zjišťování MZe, situační a výhledové zprávy MZe

Pozn.: ¹⁾ TPM = Tržní produkce mléka

V rámci meziročního sledování se k 31. 12. 2017 v České republice chovalo 1 366 363 ks skotu, což v roce 2018 znamená stagnaci v počtu u nás chovaného skotu (pokles pouze o 1 128 ks tj. -0,1 %).

V kategorii chovu krav s tržní produkcí mléka došlo v roce 2018 k meziročnímu poklesu počtu ks, který k 1. 4. 2018 dosáhl 1,2 % (4 354 ks), na 365 448 ks. V tomto roce tak bylo chováno nejméně dojných krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. Počet krav bez tržní produkce mléka (TPM) pokračoval v dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2018 dosáhl 2,7 % (5 779 ks), na konečných 221 874 ks. K dlouhodobému meziročnímu zvyšování počtu krav bez TPM dochází od roku 1995, tedy od počátku sledování této kategorie.

V roce 2018 bylo dosaženo nejvyššího celkového počtu krav od roku 2012, kdy bylo v České republice chováno v historickém sledování nejméně krav. Celkem jich bylo k 1. 4. 2018 chováno 587 322 ks. Na celkovém počtu krav se krávy s TPM podílely 37,8 %, podíl dojených krav tak dosáhl 62,2 %. Průměrná roční dojivost krav se v roce 2018 zvýšila o 303,2 l/ks/rok, na 8 525,7 l/ks/rok.

V roce 2018 dosáhla výroba hovězího masa 174,0 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2017 se výroba zvýšila o 4,8 % (+ 8 tis. t živ. hm.). Důvodem se meziročně zvýšil o 2,1 % (1,6 tis. t živ. hm.) na 78,6 tis. t živ. hm. Vývoz také meziročně vzrostl, a to o 3,3 % (3,5 tis. t živ. hm.) na 109,4 tis. t živ. hm., což je nejvíce od roku 2010. Domácí spotřeba, která má od roku 2016 stoupající tendenci, vzrostla v roce 2018 v porovnání s předchozím rokem o 3,5 % (4,8 tis. t živ. hm.) na 143 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 121,7 %. Meziročně tak vzrostla o 1,6 %.

Podle údajů ČSÚ došlo k 31. 12. 2018 ke snížení početních stavů prasat i prasnic. Ve srovnání s rokem 2017 se meziročně snížil počet prasat celkem o 24 tis. ks, tj. o 1,6 % na 1 508 tis. ks. U prasnic je pokles ve zmíněném meziročním srovnání o 5 tis. ks (o 5,6 %) na 89 tis. ks.

Tuzemská výroba vepřového masa zaznamenala v roce 2018 oproti roku 2017 mírný nárůst na 304,3 tis. t živ. hm. (o 2,7 %). Ve srovnání s rokem 2017 došlo ke zvýšení objemu vývozu vepřového masa (o 3,4 tis. t živ. hm., tj. o 4,3 %) a současně zvýšení objemu importu (o 13,1 t živ. hm., tj. o 3,7 %). Celková nabídka vepřového masa – 683,4 tis. t

živ. hm. – převyšovala o cca 10 tis. t poptávané množství po této zemědělské komoditě (konečná zásoba).

Dle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2018 meziročně vzrostly stavy drůbeže o 9,7 % na 23 573 tis. ks, tzn. nárůst o 2 079 tis. ks. Kategorie kuřat na chov vzrostla o 13,5 % (344 tis. ks) na 2 896 tis. ks, kategorie kuřat na výkrm vzrostla o 3,2 % (345 tis. ks) na 11 283 tis. ks, zatímco kategorie slepic vykazovala vzestup o 16,9 % (1 154 tis. ks) na 7 990 tis. ks. Kladná změna v početních stavech byla zaznamenána také u kachen, a to o 42 % (231 tis. ks) na 781 tis. ks. K růstu došlo také u krůt, jejichž počet meziročně vzrostl o 1,2 % (4 tis. ks) na 344 tis. ks. Počet kohoutů meziročně stagnoval na 260 tis. ks.

V roce 2018 došlo k meziročnímu růstu počtu nosnic v zemědělském sektoru o 3,4 % na 4,9 mil. ks. Produkce vajec v roce 2018 meziročně stagnovala. V zemědělském sektoru bylo vyprodukováno 66,4 % vajec (1 522 mil. ks), což je meziročně více o 3,6 % (53 mil. ks). Zbývajících 33,6 % (770 mil. ks) pak bylo vyprodukováno v domácích hospodářstvích, kde došlo k meziročnímu poklesu produkce o 5,5 % (45 mil. ks). Spotřeba se snížila o 1,6 % (44 mil. ks) na 2 675 mil. ks. Důvodem se meziročně snížila na úrovni 653 mil. ks, vývoz naopak vzrostl oproti roku 2017 o 21 % (47 mil. ks) na 271 mil. ks. Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Soběstačnost České republiky v roce 2018 dosáhla 85,7 %, což je o 1,7 % více než v roce předcházejícím.

K 1. 4. 2018 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice chováno 218 915 ks ovcí. Oproti roku 2017 došlo k meziroční stagnaci jejich počtu. Koz bylo v roce 2017 dle ČSÚ chováno 30 316 ks. Oproti roku 2017 vzrostl jejich počet o 7,6 % (2 142 ks). V roce 2018 tak byl chován nejvyšší počet koz od roku 2013.

Produkce skopového masa vzrostla v roce 2018 v porovnání s rokem předchozím o 1 % na 4,01 tis. t j. hm. Soběstačnost dosáhla v roce 2018 výše 102,6 %, což je o 1,3 % více než v roce 2017. Spotřeba skopového a koziho masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2017 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Pouze okolo 5 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poráženo přibližně 95 % ovcí a koz.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2017 a předběžné výsledky za rok 2018

SZÚ – výsledky účtu výroby (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2018/2017
		2017	2018	
I	OBILOVINY (včetně osiva)	28 577,1	29 403,9	102,9
I.1	Pšenice a špalda	17 742,7	18 401,2	103,7
I.2	Žito a sourež	441,8	509,2	115,2
I.3	Ječmen	6 877,9	7 006,7	101,9
I.4	Oves a letní obilné směsky	553,4	675,8	122,1
I.5	Kukuřice na zrno	2 329,9	2 116,0	90,8
I.7	Ostatní obiloviny	631,4	695,1	110,1

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2018/2017
		2017	2018	
2	TECHNICKÉ PLODINY	19 297,3	19 947,5	103,4
2.1	Olejnatá semena a olejnaté plody (včetně osiva)	13 399,3	15 185,8	113,3
2.2	Luskoviny (včetně osiva)	622,0	490,5	78,9
2.4	Cukrovka	3 590,0	3 024,1	84,2
2.5	Ostatní technické plodiny	1 686,1	1 247,0	74,0
3	PÍCNINY	12 536,6	11 713,4	93,4
4	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ PRODUKTY	6 881,9	6 941,4	100,9
4.1	Čerstvá zelenina	2 764,1	2 986,1	108,0
4.2	Sazenice a květiny	4 117,8	3 955,3	96,1
5	BRAMBORY (včetně sadby)	2 832,6	2 717,1	95,9
6	OVOCE	1 393,3	1 744,6	125,2
6.1	Čerstvé ovoce	1 393,3	1 744,6	125,2
7	VÍNO¹⁾	1 243,6	1 511,8	121,6
9	OSTATNÍ ROSTLINNÉ PRODUKTY	1 423,9	1 149,9	80,8
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	74 186,3	75 129,7	101,3
11	ZVÍŘATA	22 631,8	22 048,9	97,4
11.1	Skot	7 271,5	7 570,1	104,1
11.2	Prasata	9 195,2	7 961,4	86,6
11.4	Ovce a kozy	180,0	205,4	114,1
11.5	Drůbež	5 963,3	6 290,2	105,5
12	ŽIVOČIŠNÉ PRODUKTY	28 799,5	29 647,4	102,9
12.1.	Mléko	25 720,3	26 763,2	104,1
12.2.	Vejce	2 979,7	2 789,7	93,6
12.3	Ostatní živočišné produkty	99,5	94,5	94,9
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	51 431,4	51 696,3	100,5
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	125 617,7	126 826,0	101,0
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	3 386,5	3 654,0	107,9
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	129 004,2	130 480,0	101,1
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	4 461,6	4 650,1	104,2
17.1.	Zpracování zemědělských produktů	1 991,5	2 078,3	104,4
17.2.	Ostatní neoddělitelné vedlejší činnosti (výrobky a služby)	2 470,1	2 571,8	104,1
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	133 465,8	135 130,2	101,2
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	89 306,2	94 068,5	105,3
19.1	Osivo a sadba	4 416,7	4 885,7	110,6
19.2	Energie; maziva	13 909,8	14 559,1	104,7
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	6 811,6	7 063,8	103,7
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 681,7	5 957,3	104,9
19.5	Veterinární náklady	3 439,5	3 824,4	111,2
19.6	Krmiva	31 763,1	33 981,1	107,0
19.7	Údržba strojů a zařízení	5 349,8	5 418,3	101,3
19.8	Údržba budov	3 574,9	3 620,6	101,3

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2018/2017
		2017	2018	
19.9	Zemědělské služby	3 386,5	3 654,0	107,9
19.10	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	1 407,0	1 424,0	101,2
19.11	Ostatní výrobky a služby	9 565,7	9 680,2	101,2
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	44 159,6	41 061,7	93,0
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	17 777,8	17 955,6	101,0
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	26 381,8	23 106,1	87,6

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě stolního vína**SZÚ – výsledky účtu tvorby důchodu (v mil. Kč)**

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2018/2017
		2017	2018	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	28 899,1	30 170,7	104,4
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 196,6	1 210,7	101,2
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	32 351,2	32 919,7	101,8
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	57 536,4	54 815,1	95,3
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	28 637,3	24 644,4	86,1

Zdroj: ČSÚ

SZÚ – výsledky účtu podnikatelského důchodu (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2018/2017
		2017	2018	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	7 232,2	7 376,8	102,0
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 251,9	1 340,9	107,1
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	457,0	563,0	123,2
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	20 610,3	16 489,7	80,0

Zdroj: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2018

Odhadovaný ekonomický výsledek českého zemědělství za rok 2018 představuje zisk ve výši 16,5 mld. Kč, oproti minulému roku poklesl o 20,0 %. V časové řadě 2011 až 2018 se jedná o třetí nejnižší hodnotu podnikatelského důchodu.

Produkce zemědělského odvětví v základních běžných cenách dosáhla dle předběžných výsledků roku 2018 hodnoty 135 130,2 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 75 129,7 mil. Kč, živočišná produkce 51 696,3 mil. Kč, produkce zemědělských služeb 3 654,0 mil. Kč a neoddělitelné nezemědělské vedlejší činnosti 4 650,1 mil. Kč.

Hodnota rostlinné produkce se meziročně zvýšila o 1,3 %. U většiny obilovin (s výjimkou žita, ovsa a ostatních obilovin) došlo k poklesu sklizní, nejvyšší byl u kukuřice na zrno (-16,8 %). Dlouhotrvající sucho se také podepsalo na nižší sklizni máku

(-31,8 %), píce a TTP v suchém stavu (-19,4 %), z nich kukuřice na zeleno (-14,0 %), brambor (-15,3 %), zeleniny (-17,7 %), chmele (-24,6 %), cukrovky (-5,3 %); naopak neškodilo sklizním ovoce včetně jahod (+50,5 %), vinných hroznů (+30 %), řepky (+23,1 %) a hořčice (+22,0 %). Díky navýšení cen u obilovin došlo i k jejich meziročnímu zvýšení produkce o 2,9 %; výjimkou byla kukuřice na zrno, kde meziroční propad produkce činil 9,2 %. S výjimkou řepky, slunečnice, krmného hrachu a jednotlivých druhů ovoce, u kterých došlo k poklesu cen, se ceny u ostatních rostlinných komodit zvýšily.

Hodnota živočišné produkce zaznamenala proti roku 2017 minimální změnu (+0,5 %). Vyšší meziroční index produkce vykazují všechny komodity s výjimkou prasat, vajec a ostatních živočišných produktů. Jak u prasat, tak u vajec byla navýšena výroba, bohužel cenový index měl trend opačný, u vajec cena poklesla o 9,7 %, u prasat dokonce o 15,8 %. U skotu, ovcí,

koz, drůbeže a mléka byla zaznamenána vyšší výroba a současně vyšší meziroční cenový index.

Součástí produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce, kozy a mléko. Objem dotací na výrobky se meziročně snížil o 8,1 %.

Hodnota mezispotřeby vykazuje zvýšení (+5,3 %), k navýšení cenového indexu došlo u všech položek. Mezispotřebu z největší části tvořila krmiva (36,1 %) a spotřeba energií a maziv (15,5 %). Její podíl na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) představoval 70,7 %.

V produkci zemědělského odvětví v základních běžných cenách v roce 2018 převažuje podíl rostlinné produkce (55,6 %) nad produkcí živočišnou (38,3 %). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,7 % a nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddelitelné, do kterých je zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,4 %.

Na hodnotě rostlinné produkce byly největší měrou zastoupeny obiloviny (39,1 %), technické plodiny (26,6 %) a pícniny (15,6 %); v produkci živočišné převládala produkce mléka (51,8 %), chov jatečných prasat (15,4 %) a chov skotu (14,6 %).

Ve stálých cenách roku 2000 dosáhla zemědělská produkce v roce 2018 hodnoty 106 738,5 mil. Kč, proti předešlému roku poklesla o 1,1 %. V rostlinné produkci došlo v meziročním porovnání k poklesu o 4,9 % na celkových 53 948,4 mil. Kč. Hodnota produkce živočišné se v porovnání s minulým rokem naopak zvýšila o 2,9 % na částku 47 399,9 mil. Kč. Hodnota produkce ve stálých cenách je přímo ovlivněna objemem výroby.

Odhadovaný objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2018 výše 32 919,7 mil. Kč, meziroční nárůst činil 1,8 %. Největší objem zaujímala Jednotná platba na plochu (SAPS) s objemem 11 776,9 mil. Kč a dotační titul Greening v částce 6 438,0 mil. Kč.

Proti předcházejícímu roku byly také vyšší náhrady zaměstnanců (+4,4 %), přičemž odhadovaný počet pracovníků přepočtený na plný pracovní úvazek se meziročně nezměnil.

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců byly v průměru za celý rok 2018 v porovnání s rokem 2017 vyšší o 0,1 % (v roce 2017 o 7,3 %). Ceny rostlinných výrobků vzrostly o 2,5 %, ceny živočišných klesly o 2,8 %.

Ceny rostlinných výrobků v průběhu roku 2018 ovlivnil meziroční růst cen obilovin o 7,4 % (pšenice potravinářská o 7,2 %), brambor o 3,2 % (brambory pozdní konzumní o 13,0 %) a krmných plodin o 4,1 %. Ceny čerstvé zeleniny vykazovaly rovněž zvýšení, a to o 31,4 %. Naopak snížení cen bylo vykazováno u olejnin o 5,5 % (semeno řepky olejné o 12,1 %) a u ovoce o 26,3 %.

V živočišné výrobě, ve srovnání s předchozím rokem, vykazovaly snížení ceny prasat jatečných v živém o 16,1 %, ceny vajec o 6,6 % a ceny drůbeže o 1,3 %. Ceny všech sledovaných druhů jatečného skotu vykazovaly zvýšení o 0,2 %. K růstu cen došlo i u mléka, a to o 2,1 %.

Při porovnání cen k průměrným cenám roku 2015, došlo v roce 2018 k vzestupu cen zemědělských výrobců o 1,3 %, z toho v rostlinné výrobě ceny stagnovaly a v živočišné vzrostly o 2,9 %.

V rostlinné výrobě došlo v roce 2018 k meziročnímu zvýšení cen obilovin, především se jedná o nárůst cen pšenice potravinářské o 276 Kč/t a pšenice krmné o 248 Kč/t. Ceny pozdních konzumních brambor se rovněž zvýšily, a to o 591 Kč/t. Průměrné ceny semene řepky olejné se v porovnání s rokem 2017 snížily o 1 289 Kč/t. Snížily se i ceny jablek, a to o 1 047 Kč/t.

V živočišné výrobě bylo vykazováno snížení cen u býků jatečných v živém o 116 Kč/t a u jalovic jatečných v živém o 145 Kč/t. U prasat jatečných v živém bylo snížení cen dokonce o 5 246 Kč/t, u kuřat jatečných třídy I. o 199 Kč/t. Naopak ceny mléka tř. j. Q se proti roku 2017 zvýšily o 181 Kč/tis. l., ceny krav jatečných v živém o 373 Kč/t a ceny telat jatečných v živém o 722 Kč/t.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2018/2017 (v %)¹⁾

Název	Průměr roku 2018	Průměr čtvrtletí roku 2018			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	101,7	102,5	96,7	101,1	106,9
z toho: Pšenice potravinářská	103,2	104,9	101,6	106,5	115,5
Pšenice krmná	102,8	106,0	100,0	105,5	115,9
Ječmen sladovnický	99,9	106,5	105,2	103,4	111,9
Ječmen krmný	100,4	108,6	104,9	112,0	122,9
Žito	102,3	110,9	111,5	106,2	106,7
Oves krmný	102,1	99,7	96,5	102,5	115,4
Kukuřice krmná	96,8	108,7	103,3	103,6	110,2
Hrách krmný	100,5	95,4	95,2	102,3	97,6
Semeno řepky olejné	104,4	87,5	79,8	89,5	95,6
Chmel sušený	103,1	2)	2)	100,1	107,1
Cukrovka technická	94,8	98,1	2)	2)	102,1

Název	Průměr roku 2018	Průměr čtvrtletí roku 2018			
		I.	II.	III.	IV.
Brambory konzumní	86,9	96,2	91,9	98,3	139,2
Brambory průmyslové	107,5	90,6	²⁾	91,2	91,7
Vinné hrozny čerstvé	100,2	²⁾	²⁾	108,0	93,6
Jablka konzumní	125,8	147,5	138,6	79,5	69,7
Třešně	96,7	²⁾	²⁾	85,3	²⁾
Mrkev	89,3	131,3	²⁾	127,6	151,3
Zelí bílé hlávkové	103,2	92,4	117,7	126,4	167,9
Cibule kuchyňská	74,8	99,3	136,5	119,6	179,2
Živočišné produkty celkem	115,2	105,7	96,5	93,9	93,3
Hospodářská zvířata (bez živočišných výrobků)	104,9	94,7	91,3	90,3	93,8
z toho: Býci jateční v živém	101,2	101,6	101,2	99,2	97,0
Jalovice jatečné v živém	103,6	102,7	100,0	100,0	95,9
Krávy jatečné v živém	103,9	105,8	104,3	100,1	95,2
Telata jatečná v živém	108,3	109,4	103,2	99,2	94,2
Prasata jatečná v živém	111,1	87,7	80,2	80,3	87,7
Kuřata jatečná v živém (I. tř. j.)	99,0	97,1	100,4	97,8	101,2
Krůty brojlerové v živém	92,2	93,7	90,4	96,9	102,8
Pstruh v živém	103,7	93,4	89,9	89,5	95,0
Kapř I. tř. v živém	102,0	98,5	100,0	103,3	104,3
Živočišné výrobky	125,4	115,4	100,8	96,9	92,9
Mléko kravské Q. tř. j.	125,8	115,8	101,5	96,8	96,0
Vejce slepičí konzumní tříděná	123,0	110,7	93,8	99,6	67,0
Zemědělské produkty úhrnem	107,3	104,0	96,6	97,7	101,6

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100 ²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen „index cen vstupů do zemědělství“) se v roce 2018 meziročně zvýšil o 2,1 %. Ceny výrobků a služeb běžně

spotřebovávaných v zemědělství se zvýšily o 2,2 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o 1,2 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2018/2017 (v %)¹⁾

Název	Průměr roku 2018	Průměr čtvrtletí roku 2018			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	104,7	102,1	104,7	106,0	106,2
z toho: Pšenice ozimá	104,8	105,1	105,5	103,7	104,8
Ječmen jarní	105,0	107,0	105,4	105,4	102,1
Kukuřice	106,6	99,7	109,0	109,0	109,0
Řepka ozimá	101,3	94,5	94,5	108,6	108,6
Zvířata pro chov a výrobu ²⁾	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾

Název	Průměr roku 2018	Průměr čtvrtletí roku 2018			
		I.	II.	III.	IV.
Energie a maziva	105,8	99,0	104,9	110,8	108,8
z toho: Paliva na topení	104,0	100,8	104,2	106,3	104,8
Motorová paliva	106,6	98,1	105,4	112,9	110,4
Elektřina	102,6	101,6	102,1	103,2	103,6
Maziva ²⁾	2)	2)	2)	2)	2)
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	100,8	97,1	98,2	101,0	107,3
z toho: Jednoduchá hnojiva	100,5	97,0	97,0	100,9	107,5
Směsi hnojiv	103,1	97,7	101,4	105,2	108,3
Chemické prostředky, pesticidy	100,0	100,0	100,7	99,0	100,4
z toho: Fungicidy	100,6	104,5	101,7	98,7	97,8
Insekticidy	100,1	98,7	101,0	98,8	101,9
Herbicidy	99,6	98,7	100,4	99,4	100,0
Krmiva	100,5	100,0	97,9	100,4	103,8
z toho: Jednoduchá krmiva	101,2	102,9	96,6	100,3	105,2
Krmné směsi	100,2	98,8	98,4	100,4	103,2
Veterinární služby	100,7	100,2	101,3	101,3	100,1
Ostatní výdaje	101,4	100,9	101,4	101,6	101,7
z toho: Voda, její úprava a rozvod	101,9	101,9	101,9	101,9	101,9
Skladování a podpůrné služby v dopravě	97,7	97,8	97,9	97,3	97,7
Telekomunikační služby	99,6	99,2	99,6	99,9	99,9
Neživotní pojištění	104,6	102,5	104,1	105,4	106,3
Právní a účetnické služby	101,6	101,8	101,7	101,5	101,5
Služby pro zemědělství	102,2	101,5	104,2	103,2	99,9
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	100,3	97,6	99,1	101,4	103,3
Budovy	103,4	102,5	103,0	103,9	104,1
Celkem výroby a služby přisp. do zem. investic	101,2	99,0	100,2	102,1	103,7
Celkem výroby a služby běžně spotř. v zeměd.	102,2	100,2	101,3	103,3	104,1
Vstupy do zemědělství celkem	102,1	100,0	101,1	103,1	104,1

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100, ²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Agrární zahraniční obchod

V roce 2018 se meziročně prohloubila záporná bilance agrárního zahraničního obchodu (AZO) ČR o 24 %, kdy se zvýšil schodek AZO z 32,4 mld. Kč na 40,3 mld. Kč.

V roce 2018 se meziročně prohloubila zejména záporná bilance AZO ČR se zeměmi EU, a to z 16,9 mld. Kč na 24,2 mld. Kč (tj. o 43 %), zatímco záporná bilance AZO ČR se třetími zeměmi se prohloubila jen mírně, tj. z 15,0 mld. Kč na 15,7 mld. Kč (tj. o 4,6 %).

V roce 2018 dosáhl vývoz agrárního zboží³ z ČR hodnoty 186,1 mld. Kč, tj. o 5,1 % (tj. o 10 mld. Kč) méně než za stejné období loňského roku; hodnota dovozu poklesla meziročně o 0,9 % (tj. o 2,2 mld. Kč) na 226,4 mld. Kč. Stupeň krytí dovozu vývozem se meziročně snížil o 3,6 p. b., na 82,2 %. Ve dlouhodobějším pohledu, resp. ve srovnání AZO ČR 2018 s r. 2009 roste export ČR do třetích zemí stále dynamičtěji nežli export do zemí EU (index 2009/2018, r. 2009 – 100, r. 2018 země EU – 180 vs. třetí země 211).

³ Vymezené kapitolami I až 24 celního sazebníku.

Vývoj AZO ČR v letech 2013 až 2018 (v mld. Kč)

Ukazatel	Obrat AZO	Agrární vývoz	Agrární dovoz	Saldo AZO	Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	Podíl salda na vývozu (%)	Podíl obrátu AZO na obrátu celk. ZO (%)	Podíl agrár. vývozu na celk. vývozu (%)	Podíl agrár. Dovozu na celk. dovozu (%)
2013	345,3	160,6	184,7	-24,1	87,0	15,0	5,8	5,1	6,5
2014	380,2	180,2	199,9	-19,7	90,2	10,9	5,6	5,0	6,2
2015	422,1	201,4	220,7	-19,3	91,3	9,6	5,7	5,2	6,3
2016	426,3	201,6	224,7	-23,1	89,7	11,5	5,7	5,1	6,4
2017	424,7	196,1	228,6	-32,4	85,8	16,5	5,3	4,6	6,0
2018	412,5	186,1	226,4	-40,3	82,2	21,7	4,9	4,2	5,7

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ, únor 2019

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitolami 01 až 24 celního sazebníku; Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat

Nejvýznamnější zlepšení bilance v celkovém AZO ČR vykázalo v loňském roce vepřové maso a mléko a smetana, zhoršení naopak nastalo u cigaret. V případě AZO ČR s EU došlo k nejvýznamnějšímu zlepšení bilance u cukru, ke zhoršení pak u cigaret a pšenice. VAZO ČR se třetími zeměmi se nejvíce zlepšila bilance u potravinových přípravků a piva, ke zhoršení pak došlo nejvíce na straně cukru.

Na rekordním schodku celkového AZO ČR se pravděpodobně odrazilo posilování české měny v minulých letech a snížení exportu cigaret, které se na jeho hodnotě podílejí z cca 10 % (především na trh EU). Navzdory celkovému poklesu celkového agrárního exportu ČR došlo ve většině zemí, kde má ČR ustaveny pozice agrárních diplomatů⁴, ke zvýšení agrárního exportu ČR. Nejvíce pak v případě Ruska a Číny.

Agrární a potravinářské zboží v celkovém zahraničním obchodu ČR tvořilo v roce 2018 na straně vývozu 4,2 % a na straně dovozu 5,7 %, což je v obou případech vzhledem k předchozím letům nižší hodnota. Výraznější pokles přitom v meziročním porovnání zaznamenal ve sledovaném období spíše podíl agrárního zboží ve vývozu než dovozu (o 0,4 p. b. vs. o 0,3 p. b.).

Teritoriální pohled

Agrární zboží směřovalo v roce 2018 opět zejména na Slovensko (21,8 %) a do Německa (19,7 %). Třetí nejvýznamnější destinací zůstalo Polsko (10,6 %). Dále následovaly Itálie (7,2 %), Rakousko (5,7 %) a Maďarsko

(5,1 %). Hlavním odběratelem v rámci třetích zemí bylo Rusko (1,7 %), Japonsko (0,7 %), Čína (0,7 %), Turecko (0,5 %) a USA (0,4 %).

Český agrární dovoz pocházel v roce 2018 zejména z Německa a Polska, jejich podíly činily 21,7 % a 16,9 %. V meziročním porovnání v roce 2018 poklesl podíl Německa (o 0,1 p. b.) a naopak se navýšil podíl Polska (o 0,3 p. b.). Dalšími významnými dovozci byly Nizozemsko (6,8 %), Slovensko (6,4 %), Španělsko (5,8 %) a Itálie (5,6 %). Z třetích zemí byly hlavními dodavateli Čína (1,3 %), Turecko (1,1 %), Spojené státy (1,0 %), Norsko (0,8 %) a Brazílie (0,7 %).

K nejvýraznějšímu meziročnímu zlepšení bilance českého AZO v teritoriálním pohledu došlo v obchodě s Nizozemskem (o 1,3 mld. Kč, zejména poklesem dovozu tabáku ke kouření a cukrovinek bez kakaá), Řeckem (o 776,2 mil. Kč), Lotyšskem (o 428,5 mil. Kč) a Španělskem (o 403,6 mil. Kč). Zhoršení bilance zaznamenal obchod s Itálií (o 4,5 mld. Kč, pokles vývozu cigaret a nezahuštěného mléka a smetany), Slovenskem (o 1,6 mld. Kč), Polskem (o 1,3 mld. Kč) a Německem (o 846,3 mil. Kč).

Komoditní pohled

Nejvíce vyváženými českými agrárními položkami⁵ byly v roce 2018 cigarety, přípravky používané k výživě zvířat, pekařské zboží, nezahuštěné mléko a smetana a potravinové přípravky jiné⁶. Hlavními dováženými agrárními produkty do ČR byly vepřové maso, pekařské zboží, sýry a tvaroh, cigarety a čokoláda.

⁴ Rusko, Srbsko, Čína, USA, Libanon, Saudská Arábie.

⁵ Řazeno dle hodnoty vývozu ve finančním vyjádření, a to na základě 4-místných, ale i podrobnějších kódů celní nomenklatury.

⁶ Potravinové přípravky jiné, v celním sazebníku pod kódem HS 2106.

Přehled 10 nejvíce z ČR vyvážených a do ČR dovážených položek v roce 2018

Položka	Hodnota vývozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. vývozu (%)	Změna proti roku 2017 (%)	Položka	Hodnota dovozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. dovozu (%)	Změna proti roku 2017 (%)
Cigarety, doutníky a ostatní	15,9	8,9	-22,5	Vepřové maso	14,3	6,6	-7,4
Přípravky používané k výživě zvířat	11,2	6,3	+6,6	Pekařské zboží, pečivo, oplatky, apod.	9,2	4,3	+3,6
Pekařské zboží, pečivo, oplatky, apod.	9,9	5,6	+3,7	Sýry a tvaroh	8,5	4,0	-0,7
Mléko, smetana nezahuštěná neslazená	8,8	4,9	+3,8	Cigarety, doutníky a ostatní	8,3	3,8	-5,7
Potravinové přípravky jiné	8,5	4,8	+6,8	Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	8,1	3,8	-4,0
Pšenice	8,4	4,7	-22,1	Potravinové přípravky jiné	8,1	3,7	+3,9
Pivo	6,7	3,8	+9,4	Přípravky používané k výživě zvířat	7,6	3,5	+2,4
Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	6,1	3,4	-4,9	Drůbeží maso	6,2	2,9	+12,0
Sýry a tvaroh	5,1	2,8	+4,2	Káva	5,3	2,4	-11,2

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ, únor 2019

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitoly 01 až 24 celního sazebníku; hodnoty řazeny na základě HS 4. Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat.

Údaje o zahraničním obchodu za rok 2018 jsou předběžná, ale za rok 2017 jsou již definitivní.

Podpůrná dotační politika Ministerstva zemědělství

Dotace do zemědělství byly v roce 2018 poskytovány na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a na základě Usnesení vlády ČR č. 701 ze dne 25. 9. 2017 ke zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách a v lesních školkách v dubnu a květnu 2017, Usnesením Vlády ČR č. 704 ze dne 25. 9. 2017 ke zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách v roce 2017 a Usnesením vlády ČR č. 689 ze dne 24. 10. 2018 ke zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách, produkci v okrasných a ovocných školkách a sadebním materiálu lesních dřevin v lesních školkách v roce 2018.

Dotační programy podle výše uvedených prováděcích předpisů jsou prováděny a administrovány na základě Zásad

vydaných MZe. Financovány jsou výhradně z národních zdrojů.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky svým usnesením č. 71 ze dne 19. prosince 2017 schválila zemědělské dotační programy pro rok 2018 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled finančních prostředků na rok 2018 – schválený rozpočet

Ukazatel	tis. Kč	Index 2018/2017
Podpůrné programy podle „Zásad“	3 830 000	1,14
Podpora agrokomplexu celkem	3 830 000	1,14

Přehled finančních prostředků na rok 2018 – prostředky k čerpání

Ukazatel	Upravený (tis. Kč) ¹⁾	Limit k čerpání (tis. Kč) ²⁾	Index limitu 2018/2017
Podpůrné programy podle „Zásad“	3 830 000	4 675 842	1,13
MRÁZ 2017 – jarní marazy na ovocných kulturách a lesních školkách v dubnu a květnu 2017	–	151 000	–
SUCHO 2017 – zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách v roce 2017 (tržní a krmné plodiny)	–	1 300 000	–
SUCHO 2018 – zmírnění škod způsobených suchem na krmných plodinách v roce 2018	–	1 282 500	–
Podpora agrokomplexu celkem	3 830 000	7 409 342	–

Zdroj: MZe

Pozn.: ¹⁾ upravený rozpočet (rozpočtová pravidla MF + přesuny finančních prostředků mezi programy provedené MZe),²⁾ limit k čerpání (upravený rozpočet; navýšení výdajů na základě Usnesení vlády ČR č. 701 ze dne 25. 9. 2017, Usnesení vlády ČR č. 704 ze dne 25. 9. 2017 a Usnesení vlády ČR č. 689 ze dne 24. 10. 2018 + použití nároků z nespotebovaných výdajů v rámci ukazatele „Podpora agrokomplexu“)**Dotační programy podle Zásad****Dotační program I.D. Podpora včelařství**

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin a tento účel byl splněn. Zásadou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin. K dobrému opylení hmyzosnubných plodin v ČR je potřeba 700 000 včelstev. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 149 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů, z.s., a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 635 468 včelstev (637 807 včelstev v roce 2017) a vyplaceno 99 572 tis. Kč.

Dotační program I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2018 celkem 72 000 Kč/ha. Počet přijatých žádostí činil 63, schválených pak 61 ks. Podpořeno bylo 134,74 ha vinic, 66,02 ha chmelnic, a 169,59 ha ovocných sadů. Celkem bylo vyplaceno 26 663 tis. Kč.

Dotační program I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Z důvodu snížení celkového stáří sadů a pro zabezpečení vhodné odrůdové skladby v sadech vzhledem k následné produkci zdravého ovoce v systému IP je nezbytné nutné v této podpoře nadále pokračovat. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace

byli podnikatelé (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci tohoto dotačního programu činila výše dotace 240 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800 ks/ha, 120 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400 ks/ha a 60 000 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 68, schválených pak 63 ks. Podpořeno bylo celkem 300,1 ha a vyplaceno celkem 61 736 tis. Kč.

Dotační program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby, uznaná chovatelská sdružení, chovatelé a chovatelské podniky prasat. Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 5 129 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 23 991 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 230 046 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 259 165 tis. Kč. Schváleno bylo všech 206 žádostí.

Dotační program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 10 400 tis. Kč. Podpora činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele v České republice od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin byla podpořena částkou 1 556 tis. Kč. Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR byla

podpořena částkou 7 173 tis. Kč. Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, pěstováním léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR), chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin byla podpořena částkou 94 404 tis. Kč. Prevence proti šíření karanténních bakterií bramboru v uzavřených sadbových oblastech byla podpořena částkou 8 931 tis. Kč. Použitá uznaná certifikovaná sadba chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ byla podpořena částkou 9 651 tis. Kč. Použité uznané a mořené osivo lnu, uznané osivo konopí setého a použité uznané osivo vyjmenovaných pícnin bylo podpořeno částkou 1 694 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 445, schválených pak 411 ks. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 133 809 tis. Kč.

Dotační program 6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu. Těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a Mezinárodní úmluvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství uzavřené mezi ČR ve FAO a Globálního plánu akcí pro živočišné genetické zdroje FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, univerzity, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 49 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 75 000 tis. Kč.

Dotační program 8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat – udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat. Počet přijatých žádostí činil 790, schválených pak 789 ks. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 1 426 118 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Celkově bylo schváleno 16 ze 17 přijatých žádostí a podpořeno 2 016 ks ozdravených ustájovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 51 213 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (KVS SVS) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat. Bylo přijato a schváleno celkem 657 žádostí a ozdraveno 854 231 ustájovacích míst. Celková dotace činila 819 981 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ je pod kontrolou KVS SVS a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.c) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů drůbeže zvýšením biologické bezpečnosti. Bylo přijato a schváleno celkem 458 žádostí. Vyplaceno bylo 554 924 tis. Kč na 10 234 787 ošetřených m² ploch hal pro drůbež. Účel dotace je plněn. Podpora souvisí s tlumením výskytu původců zoonóz (salmonel, aviární chřivky, campylobaktery) zvýšením biologické bezpečnosti v chovech drůbeže potvrzených KVS SVS. Podpora je vyplácena poté, co byla u chovů provedena preventivní opatření k tlumení výskytu zoonóz zvýšením biologické bezpečnosti završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

Dotační program 9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 422, schválených pak 405 ks. Celková částka podpory tohoto programu dosáhla částky 102 007 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro chovatelskou veřejnost a zveřejňování výsledků plemenářské práce, podporu pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat bylo podpořeno částkou 30 791 tis. Kč. Počet přijatých žádostí činil 98, schválených jich bylo 90.

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu, zaměřené na pořádání výstav pěstovaných rostlin, pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost a zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin bylo podpořeno částkou 23 805 tis. Kč. Schváleno bylo 93 z 94 přijatých žádostí.

9.E. Školní závody, podpora subjektů, které vytvořily na svých pracovištích podmínky pro zajištění praktické přípravy žáků středních a vyšších odborných škol, ve vybraných zemědělských, lesnických, veterinárních a potravinářských oborech ve výši 7 425 tis. Kč. Přijato bylo 80 žádostí, z toho schváleno bylo 77 žádostí.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřena na konzultační a metodickou pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské

politiky, a dále při transferu výsledků výzkumu a vývoje do praxe, představovala celkem částku 25 279 tis. Kč. Schváleno bylo všech 31 přijatých žádostí.

9.H. Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Podpora činila 14 707 tis. Kč. Podpořeno bylo 114 ze 119 přijatých žádostí.

Dotační program 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 13 909 tis. Kč. Schválených bylo všech 10 přijatých žádostí.

Dotační program 10.E. Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí. V rámci každé technologické platformy byla přijata 1 žádost, která byla také schválena.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potravinářství – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 12 952 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora napomáhá ČTP k posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 2 000 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP pro ekologické zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztahované k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.d. Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost) – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 997 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti ČTP rostlinných biotechnologií, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztahované k informačním,

propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.e. Podpora České technologické platformy pro zemědělství – účelem dotačního programu byla podpora dlouhodobé strategie udržitelnosti, s přihlédnutím k vývoji evropského zemědělského sektoru, propojení s evropskou technologickou platformou, v oblasti aplikovaného výzkumu a zemědělské praxe a posílení pozitivního dopadu na resort zemědělství, včetně přínosu pro spotřebitele. Na tuto podporu bylo poskytnuto 3 846 tis. Kč.

Dotační program 13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, resp. krmivářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Schváleno bylo 42 ze 44 přijatých žádostí a bylo poskytnuto 400 467 tis. Kč.

Dotační program 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmý rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajíně, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů apod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 83 974 tis. Kč na 63 přijatých a schválených žádostí.

Dotační program 17. Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů

Účelem dotace byla podpora biologické diversity rybích populací v povrchových vodách určená pro uživatele rybářských revírů. Finanční prostředky byly využity jako částečný příspěvek na zarybnění pro 30 872 ha rybářských revírů. Dotace napomohly ke stabilizaci a udržitelnosti rybích společenstev nacházejících se v těchto povrchových vodách. Podpora rybářských revírů byla v roce 2018 směřována účelově na částečnou eliminaci všech negativních vlivů působících na rybí společenstva. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 15 000 tis. Kč na 37 přijatých a schválených žádostí.

Dotační program 18. Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením

Cílem dotace bylo přispět ke snížení plýtvání potravinami a podpora distribuce potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří jsou bez adekvátního přístupu k základním potravinám. Primárním cílem bylo systémové řešení pomocí potravinovým bankám, případně dalším subjektům zabývajících se bezplatnou

distribucí potravin potřebným. Účelem dotace bylo poskytnutí finanční podpory s cílem podpořit samotnou činnost potravinových bank (případně jiných obdobných subjektů), rekonstrukce a výstavby skladovacích prostor pro skladování potravin včetně technologického vybavení v rámci potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením. Na tuto podporu bylo poskytnuto 40 767 tis. Kč. Schváleno bylo 43 ze 45 přijatých žádostí.

Dotační program 19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ

Dotace byla poskytována jako podpora na účast producentů zemědělských produktů v režimech jakosti v zájmu zlepšení tržních příležitostí a dosažení přidané hodnoty u mléka a mléčných výrobků. Přijatých bylo 954 žádostí o dotaci, z toho schválených bylo 949. V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 264 477 tis. Kč. Jednalo se o podporu na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ (vyplaceno 39 359 tis. Kč, přijato 910 žádostí, schváleno 906), dále dotační program podporoval kontrolní opatření a poradenství spojené s režimem jakosti Q CZ (vyplaceno 225 118 tis. Kč, přijato 44 žádostí, schváleno 43).

Dotační program 20. Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat

Účelem dotačního programu bylo zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc – podpora napájení dojníc v zimním období pomocí vyhřívání napáječek, podpora provádění plošné faremní diagnostiky původce mastitidy dojníc, podpora snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podpora ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc, podpora opatření ke snížení tepelného stresu dojníc ve stájovém prostředí v letním období. Podpora v tomto podprogramu činila 333 059 tis. Kč. Přijatých a schválených žádostí bylo 906.

20.B. Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže – podpora zlepšení životního prostředí drůbeže, podpora šetrného zacházení s drůbeží, podpora zlepšení podmínek ustájení drůbeže v halách, podpora zlepšení stájového mikroklimatu drůbeže. Podpora v tomto podprogramu činila 297 386 tis. Kč. Přijatých a schválených žádostí bylo 170.

20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – podpora opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období, podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat, podpora zlepšení životního prostředí prasat, podpora opatření k zajištění zlepšeného světelného režimu, podpora šetrných metod kastrace prasat, podpora zvětšení nezarošované plochy kotců prasat, podpora zvýšené péče o prasnice a selata na porodnách. Podpora v tomto podprogramu činila 241 747 tis. Kč. Přijatých a schválených žádostí bylo 235.

Dotační program 23. Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata umístěná do náhradní péče

Účelem dotačního programu bylo zajištění péče o odebraná zvířata umístěná do náhradní péče nebo předběžné náhradní péče podle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Příjemcem

dotace byla obec s rozšířenou působností, která zajistila péči o odebraná zvířata. Byla přijata a schválena 1 žádost, částka podpory činila 2 168 tis. Kč.

Dotační program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků

Dotační program je vyhlášen jako „dvouletá výzva“. Výzva roku 2018 byla oproti roku 2017 vyhlášena jen v rámci 3 podprogramů, a to 129 662, 129 664 a 129 666. V roce 2018 bylo v programu 129 660 schváleno 326 žádostí o dotaci za celkem 129 028 tis. Kč, z toho bylo proplaceno 20 projektů v celkové částce 5 614 tis. Kč (ostatní projekty budou realizovány a proplaceny až v roce 2019). V roce 2018 probíhala také výplata dotací v rámci 1 591 žádostí přijatých v roce 2017 a to v celkové částce 509 443 tis. Kč.

Podprogram 129 662 Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny – na podporu údržby a obnovy stávajících památných staveb a objektů kulturně-historických hodnot v extravilánu i intravilánu obcí do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněný veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. V roce 2018 bylo přijato 335 žádostí, z toho bylo 319 schválených a 18 proplacených (v částce 4 536 tis. Kč). Celkově bylo v roce 2018 vyplaceno 381 351 tis. Kč na 1 134 žádostí. Jednalo se o objekty typu kaplička, křížová cesta, zvonička, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi, kostely.

Podprogram 129 663 Údržba a obnova významných zemědělských historických dominant jedinečného charakteru a hasičských zbrojnic – na podporu údržby a obnovy významných historických objektů původně sloužících k hospodářským účelům (včetně kulturních památek) v extravilánu i intravilánu obcí do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněný veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti; do tohoto podprogramu rovněž spadají hasičské zbrojnice sboru dobrovolných hasičů. V roce 2018 nebyla výzva vyhlášena. Proplaceny byly jen žádosti přijaté v roce 2017 a to v počtu 226 žádostí za 83 659 tis. Kč.

Podprogram 129 664 Podpora údržby a obnovy historických zemědělských strojů a zařízení – na podporu údržby a obnovy historických zemědělských strojů a zařízení, které byly doloženy potvrzením muzea, a tím splnily podmínky zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. V roce 2018 byla přijata a schválena 1 žádost. Celkově bylo v roce 2018 vyplaceno 207 tis. Kč na 3 žádosti, které byly přijaté v roce 2017.

Podprogram 129 665 Podpora pro vytvoření nebo obnovu místa pasivního odpočinku – na podporu pro vytvoření nebo obnovu místa pasivního odpočinku v obci do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel. V roce 2018 nebyla výzva vyhlášena. Proplaceny byly jen žádosti přijaté v roce 2017 a to v počtu 229 žádostí za 24 822 tis. Kč.

Podprogram 129 666 Údržba a oprava polních cest – na podporu údržby, opravy zpevněných polních cest nebo jejich úseků nacházejících se v obvodu pozemkových úprav obce do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel. V roce 2018 bylo přijato 9 žádostí, z toho bylo 6 schválených a 2 proplacené (v částce 1 078 tis. Kč). Celkově bylo v roce 2018 vyplaceno 25 020 tis. Kč na 19 žádostí.

Dotační program 129 710 Centra odborné přípravy

Účelem dotačního programu byla podpora na pořízení moderních učebních pomůcek, která zabezpečí zvýšení kvality odborného vzdělávání žáků a studentů středních a vyšších odborných škol ve skupinách oborů vzdělání 41 – zemědělství a lesnictví, 43 – veterinářství a veterinární prevence, a 29 – potravinářství a potravinářská chemie. Na tento dotační program bylo poskytnuto 46 279 tis. Kč. Podpořeno bylo všech 30 podaných žádostí.

Podpůrný program dle usnesení vlády ČR č. 701 ze dne 25. 9. 2017

Dotace na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách a v lesních školkách v dubnu a květnu 2017

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených jarním mrazem na porostech letních ovocných kultur, na porostech ovocných kultur jablek a hrušek a na školkařských výpěstcích lesních dřevin v lesních školkách. Na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2017 bylo vyplaceno celkem 94 530 tis. Kč. Celkem bylo přijato 385 žádostí, z toho bylo schválených 381 žádostí. Na zmírnění škod způsobených jarními mrazy v lesních školkách v dubnu a květnu 2017 bylo vyplaceno celkem 355 tis. Kč. Byly přijaty 2 žádosti, které byly schváleny.

Podpůrný program dle usnesení vlády ČR č. 704 ze dne 25. 9. 2017

Dotace na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách v roce 2017

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených suchem na porostech tržních plodin a krmných plodin v roce 2017. Na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách pěstovaných převážně pro tržní účely v roce 2017 bylo vyplaceno celkem 1 017 757 tis. Kč. Celkem bylo přijato 1 941 žádostí, z toho bylo schválených 1 928 žádostí. Na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách ke krmným účelům v roce 2017 bylo vyplaceno celkem 155 154 tis. Kč. Celkem bylo přijato 1 314 žádostí, z toho bylo schválených 1 311 žádostí.

Podpůrný program dle usnesení vlády ČR č. 689 ze dne 24. 10. 2018

Dotace na zmírnění škod způsobených suchem na krmných plodinách v roce 2018

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených suchem na porostech krmných plodin v roce 2018. Na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách pěstovaných

ke krmným účelům v roce 2018 bylo vyplaceno celkem 55 394 tis. Kč. Schválených bylo 464 z 9 580 přijatých žádostí. Zbývající žádosti budou administrovány a proplaceny v roce 2019.

Státní zemědělský intervenční fond

Charakteristika SZIF

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm (CP) a 7 regionálními odbory (RO) – Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je generální ředitel. Činnost a hospodaření kontroluje dozorcí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky (SZP) financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako Platební agentuře pro provádění opatření SZP financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Dne 9. září 2015 udělilo Ministerstvo financí dočasnou akreditaci SZIF jako platební agentuře pro provádění opatření SZP financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 a čl. I prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014.

Dne 21. července 2016 rozhodlo Ministerstvo financí o udělení akreditace SZIF jako Platební agentuře pro provádění opatření SZP financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 a čl. I prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014.

Návazně na udělenou akreditaci je SZIF každoročně podrobován certifikačnímu auditu, který je prováděn nezávislou organizací určenou v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 Ministerstvem financí ČR. Předmětem certifikačního auditu je mimo jiné ověření plnění akreditačních kritérií nebo ujištění o legalitě a správnosti uskutečněných operací, tj. že výdaje účtované fondům byly uskutečněny v souladu s předpisy Unie.

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze SZP a v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,

- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků podle přímo použitelného předpisu EU,
- provádí Program rozvoje venkova (PRV) podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího podpory pro rozvoj venkova z EZFRV,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání seskupení a organizací producentů zemědělských výrobků nebo potravin,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu EU,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle použitelných předpisů EU upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 356/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována Výroční zpráva o činnosti SZIF za rok 2018.

Rozpočet a jeho změny

Rozpočet SZIF na rok 2018 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR dne 19. prosince 2017 usnesením č. 70.

První změna rozpočtu

I. změna rozpočtu SZIF na rok 2018 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 13. března 2018, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 28. března 2018 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 3. května 2018.

Společná zemědělská politika

Zdroje

- *Zůstatek na účtech Společné zemědělské politiky*
Po zpracování účetní závěrky za rok 2017 byl vykázán zůstatek finančních prostředků na účtech SZP ve výši 1 743 230 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2018 takto:

Přímé platby	– ČR část o	406 tis. Kč
	– EU část o	731 907 tis. Kč
Společná organizace trhu	– ČR část o	54 422 tis. Kč
	– EU část o	54 006 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	229 982 tis. Kč
	– EU část o	672 507 tis. Kč

Dotace z kapitoly MZe na rok 2018

V rámci schvalování státního rozpočtu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR došlo k úpravě dotace kapitoly Ministerstva zemědělství, která měla dopad na příjmovou část rozpočtu SZIF. Úprava se týkala snížení dotace pro SZIF na Program rozvoje venkova – ČR část o 500 000 tis. Kč. Původní rozpočet SZIF na rok 2018, který byl schválen Poslaneckou sněmovnou ČR dne 19. prosince 2017 bez připomínek (v původní výši) byl z tohoto důvodu dodatečně upraven před I. změnou.

Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe

Dopisem MZe ze dne 1. března 2018 pod č. j.: 8805/2018-MZE-11151 byly SZIF sděleny dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let v celkové výši 13 644 922 tis. Kč, z toho na:

Přímé platby	– ČR část o	22 755 tis. Kč
	– EU část o	10 428 705 tis. Kč
Společnou organizaci trhu	– ČR část o	65 446 tis. Kč
	– EU část o	5 316 tis. Kč
Společnou organizaci trhu (včelařské produkty)	– ČR část o	10 689 tis. Kč
	– EU část o	2 194 362 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	917 649 tis. Kč
	– EU část o	22 755 tis. Kč

Užití zdrojů

Podpora soukromého skladování

Rozpočet položky byl upraven s ohledem na již uzavřené dlouhodobé smlouvy a byl stanoven v nejnižší předpokládané výši.

Intervenční skladování sušeného odstředěného mléka

Protože v roce 2017 nedošlo k prodeji nakoupeného a skladovaného sušeného odstředěného mléka (SOM) a vzhledem k tomu, že cena SOM byla nadále velice nízká, byl v roce 2018 očekáván další nákup SOM spojený s jeho následným skladováním. Dle této skutečnosti byl navýšen rozpočet položky intervenční skladování SOM.

Podpora propagace zemědělských produktů

Výše rozpočtu položky byla snížena z důvodu poklesu kurzu CZK/EUR.

Rezerva Společné organizace trhu

V rámci Společné organizace trhu (SOT) – část EU došlo v I. změně rozpočtu SZP k vytvoření rezervy SOT, která zahrnovala nevyužité prostředky předchozích let – zůstatek na účtech SOT z roku 2017 a nespotřebované výdaje MZe minulých let.

Marketing

K 31. prosinci 2017 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 114 803 tis. Kč, který

byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb. převeden do roku 2018 na provádění marketingových činností.

Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2018 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2017 ve výši 380 056 tis. Kč. V rámci I. změny rozpočtu správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na Technickou pomoc PRV a Technickou pomoc – projekt personální a mzdový. Nově byl zařazen rozpočet na položku Technická pomoc OP Rybářství.

Změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2018 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na SZP o **15 388 152 tis. Kč** a marketingovou činnost o **114 803 tis. Kč**. Současně se zvýšily zdroje a jejich užití na správní výdaje o **445 496 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do SR.

Druhá změna rozpočtu

II. změna rozpočtu SZIF na rok 2018 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 26. června 2018, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 11. července 2018 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 2. srpna 2018.

Společná zemědělská politika

Zdroje

Dopisem MZe ze dne 4. května 2018 pod č.j.: 24222/2018-MZE-12111 byly SZIF sděleny dotace z nespoteřebovaných výdajů MZe minulých let. Vzhledem k tomu, že došlo ke zpřesnění objemu nároků z nespoteřebovaných výdajů Programu rozvoje venkova - EU část, bylo možné upravený rozpočet v roce 2018 překročit v evropské části Programu rozvoje venkova o:

Program rozvoje venkova	– EU část o	4 200 375 tis. Kč
--------------------------------	-------------	-------------------

Užití zdrojů

• Mimořádná opatření v odvětví ovoce a zeleniny

K úpravě rozpočtu položky došlo z důvodu, že ze strany pěstitelů nebylo o tuto podporu ve stanoveném období (od 1. července 2017 do 30. dubna 2018) požádáno.

Marketing

V rámci Evropskou komisí notifikovaného programu „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“ je realizována podpora značek Bioprodukt ekologického zemědělství a evropského loga Ekologická produkce. Část rozpočtu v rámci projektu kvalitních potravin/KLASA je z tohoto důvodu alokována na prezentaci výše uvedených

značek zejména v rámci výstav a veletrhů, ochutnávek, aktivit public relations, prezentace na webu a v mediální kampani. S ohledem na tuto skutečnost byla přesunuta část finančních prostředků z rozpočtu Podpory biopotravin a produktů ekologického zemědělství do rozpočtu Kampaň na podporu kvalitních potravin.

Správní výdaje

V rámci II. změny rozpočtu správních výdajů byla ve zdrojích zpřesněna výše rozpočtu na Technickou pomoc PRV. Dále došlo k navýšení prostředků u programu Twinning out a nově byl zařazen rozpočet k obdobnému projektu TAIX.

Změny oproti I. změně rozpočtu SZIF na rok 2018 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na SZP o **3 282 726 tis. Kč**. Současně se snížily zdroje a jejich užití na správní výdaje o **29 330 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do SR.

Třetí změna rozpočtu

III. změna rozpočtu SZIF na rok 2018 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 6. listopadu 2018, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 21. listopadu 2018 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 19. prosince 2018.

Společná zemědělská politika

Zdroje

• Tržby z prodeje intervenčních nákupů a kompenzace od EK

Vzhledem k nižším prodejním cenám intervenčního zboží (SOM), které bylo nakoupeno v roce 2016, obdržel SZIF v roce 2018 kompenzaci od Evropské komise (prostřednictvím MZe) jako dorovnání zaplacené nákupní ceny. Tyto finanční prostředky byly použity k částečnému splacení zápůjčky od Ministerstva financí.

Užití zdrojů

• Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol

Úprava rozpočtu položek vycházela z navýšení finančních prostředků z rozpočtu EU.

• Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Ke snížení rozpočtu položky došlo z důvodu, že žadatelé v souvislosti se zjištěním OLAF týkající se personální propojenosti OP nepodali v roce 2018 žádosti o částečné podpory a budou uplatňovat žádosti o roční podporu k 15. únoru 2019.

• Podpora soukromého skladování

Režim soukromého skladování mlékárenských výrobků není v současné době aktivní. V případě otevření režimu do konce roku 2018 by byly další finanční prostředky vzhledem k minimální délce skladování vypláceny až v roce 2019. Úprava rozpočtu u soukromého skladování vepřového masa vycházela z kvalifikovaného odhadu situace, že soukromé skladování v roce 2018 nenastane. Z těchto důvodů byl rozpočet položky snížen.

- **Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic**

Ke snížení rozpočtu došlo z důvodu zpřesnění odhadu na základě aktuálních dat.

- **Podpora na investice v rámci SOT s vínem**

Nároky z žádostí byly nižší než disponibilní zůstatek. Rozpočet položky byl proto snížen.

- **Intervenční nákup mlékařenských výrobků a obilovin**

Příjem žádostí pro intervenční nákup mlékařenských výrobků byl ukončen dne 30. září 2018 a nebyla přijata žádná nabídka. Vzhledem k situaci na trhu SZIF nepředpokládal v hospodářském roce 2018/2019 realizaci intervenčního nákupu obilovin. Rozpočet intervenčního nákupu byl proto vynulován.

- **Intervenční skladování mlékařenských výrobků a obilovin**

V roce 2018 nedošlo k dalšímu nákupu SOM a zároveň se začal realizovat prodej dříve uskladněného SOM, bylo možné rozpočet položky snížit. Vzhledem k situaci na trhu SZIF nepředpokládal v hospodářském roce 2018/2019 realizaci intervenčního skladování obilovin.

Dle těchto skutečností byla dále upravena výše rozpočtu na položkách zápůjčka na intervenční nákupy a splátka zápůjčky na intervenční nákupy.

- **Podpora propagace zemědělských produktů**

Úprava rozpočtu vycházela ze zpřesnění částek vyplývajících ze žádostí o platby a plánů akcí a rozpočtu předkládaných žadateli, se kterými má SZIF uzavřenou smlouvu, ve 3. čtvrtletí roku 2018. Maximální částky, které mohou být vyplaceny, jsou uvedeny ve smlouvě a vycházejí z rozhodnutí EK o schválení programu. Změny jsou způsobeny i rozdílem kurzu CZK/EUR.

Změny oproti II. změně rozpočtu SZIF na rok 2018 představovaly snížení zdrojů a jejich užití na SZP o **224 800 tis. Kč**.

Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika (SZP) je nejstarší politikou Evropských společenství. Její základní cíle byly stanoveny již v tzv. Římské smlouvě v roce 1957. SZP se prakticky provádí od roku 1962 a byla za dobu své existence několikrát reformována, naposledy v roce 2013.

V roce 2018 vyplatil SZIF v rámci SZP celkem 36,6 mld. Kč, z toho se nejvíce na výplatách podílely přímé platby, na které bylo čerpáno 22,3 mld. Kč. SZIF obdržel 30 143 žádostí na Jednotnou platbu na plochu (SAPS), na celkovou plochu 3,54 mil. ha.

Přímé platby a přechodné vnitrostátní podpory

Přímé platby zaujímají největší podíl vyplacených finančních prostředků určených na dotace v zemědělství a jsou zemědělcům poskytovány od vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004. Během této doby došlo k několika zásadním změnám v oblasti SZP, přičemž poslední reforma z roku 2013 významně změnila strukturu přímých plateb pro období 2015–2020. Současná SZP obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly v oblasti přímých plateb aplikovány. Mezi cíle

reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí prostřednictvím platby na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí či generační obměna na venkově podporovaná poskytnutím příspěvku pro mladé zemědělce. Dalším z cílů je stabilizace odvětví, která čelí určitým obtížím a jsou velmi významná z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. Těmto tzv. citlivým sektorům, mezi které patří pěstování ovoce, zeleniny, škrobových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz, je vyplácena dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS).

Reforma SZP pro období 2015–2020 měla za cíl posun směrem ke spravedlivější, ekologičtější a cílenější distribuci podpor. Jedním z nástrojů bylo i rozlišování tzv. aktivních zemědělců, které se ovšem zároveň ukázalo jako administrativně zatěžující kritérium a od roku 2018 bylo od této podmínky v ČR upuštěno na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/2393 (nařízení Omnibus).

Přímé platby jsou od roku 2015 složeny z několika částí. Nejobjemnější složku, co se týče finančních prostředků, představuje tzv. základní platba a v ČR to bude i nadále do roku 2020 jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS). Dalšími složkami jsou platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greening neboli ozelenění), VCS a platba pro mladé zemědělce. Z národního rozpočtu může ČR až do roku 2020 také vyplácet přechodnou vnitrostátní podporu (PVP), která navazuje na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top-Up).

Žádost o poskytnutí podpory z přímých plateb je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to zpravidla do 15. května příslušného kalendářního roku prostřednictvím SZIF.

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb. a č. 112/2008 Sb. na základě přímo aplikovatelných předpisů Evropské unie – nařízení (EU) č. 1307/2013, č. 1306/2013, nařízení Komise (EU) č. 639/2014, č. 641/2014, č. 640/2014 a č. 809/2014. Směnný kurz výplaty přímých plateb se na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2016 stanovuje vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce. Pro žádosti na rok 2018 činil 25,731 Kč/€.

Celkem bylo v roce 2018 v rámci přímých plateb a Přechodných vnitrostátních podpor vyplaceno 22 341 023 tis. Kč, z toho 730 177 tis. Kč ze státního rozpočtu a 21 610 846 tis. Kč z rozpočtu EU.

- **Jednotná platba na plochu (SAPS)**

Žádosti SAPS 2009 až 2014 byly vypláceny na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Od roku 2015 jsou žádosti SAPS vypláceny na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2018 bylo podáno 30 143 žádostí na celkovou plochu 3 543 097,57 ha. Žádosti byly podávány do 15. května 2018. Sažba dotace byla stanovena na 3 388,15 Kč/ha zemědělské půdy. Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2018 jedním rozhodnutím, avšak ve 2 etapách. Od 23. října 2018 byla vydávána

rozhodnutí a zároveň probíhala výplata zálohy ve výši 70 % celkové přiznané částky. Zbýlých 30 % platby, tzv. doplatek byl vyplácen od 1. prosince 2018.

Ke dni 31. prosince 2018 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2008 v celkové částce **16 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2013 v celkové částce **34 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2014 v celkové částce **20 tis. Kč**, 13 žádostí z roku 2015 v celkové částce **1 953 tis. Kč**, 20 žádostí z roku 2016 v celkové částce **3 689 tis. Kč**, 1 195 žádostí z roku 2017 v celkové částce **571 424 tis. Kč** a 29 208 žádostí z roku 2018 v celkové částce **11 199 739 tis. Kč**.

• Zvláštní podpora (SS)

Podpora vycházela z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 60/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány v roce 2014, a to do 15. května 2014.

Zvláštní podpora na tele masného typu

Ke dni 31. prosince 2018 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2012 v celkové částce **2 tis. Kč**.

• Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)

Národní doplňková platba k přímým podporám (žádosti Top-Up 2009 až 2012) byla poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ke dni 31. prosince 2018 byly **vyplaceny** 4 žádosti z roku 2012 v celkové částce **44 tis. Kč**.

• Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Podpora do roku 2014 vycházela z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Přechodná vnitrostátní podpora je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám, která byla vyplácena v letech 2007 až 2012.

Žádosti na Přechodnou vnitrostátní podporu od roku 2015 vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a byly letos podávány do 15. května 2018.

Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 5 žádostí z roku 2013 v celkové částce **8 tis. Kč**, 9 žádostí z roku 2014 v celkové částce **166 tis. Kč**, 30 žádostí z roku 2015 v celkové částce **357 tis. Kč**, 72 žádostí z roku 2016 v celkové částce **1 103 tis. Kč** a 25 461 žádostí z roku 2017 v celkové částce **727 847 tis. Kč**.

• Platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)

Platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2018.

Na tuto platbu bylo v roce 2018 podáno 30 143 žádostí na celkovou plochu 3 543 097,57 ha. Sazba byla stanovena na 1 877,38 Kč/ha zemědělské půdy.

Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 29 žádostí z roku 2015 v celkové částce **1 410 tis. Kč**, 31 žádostí z roku 2016 v celkové částce **3 267 tis. Kč** a 29 610 žádostí z roku 2017 v celkové částce **6 433 301 tis. Kč**.

• Platba pro mladé zemědělce

Platba pro mladé zemědělce legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2018.

Na tuto platbu bylo podáno 5 304 žádostí. Při podání žádosti žadatel výměru nedeklaruje, neboť tato platba se vyplácí na výměru, na kterou byla poskytnuta Jednotná platba na plochu (platba je tedy závislá na výsledku administrace žádosti o Jednotnou platbu na plochu), přičemž maximální výměra činí 90 ha zemědělské půdy. Sazba byla stanovena na 1 694,08 Kč/ha.

Ke dni 31. prosince 2018 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2015 v celkové částce **65 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2016 v celkové částce **6 tis. Kč** a 3 992 žádostí z roku 2017 v celkové částce **62 870 tis. Kč**.

• Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Podpory vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány do 15. května 2018.

Podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 308 žádostí na celkový počet 5 919,25 ha. Sazba dotace byla stanovena na 13 679,08 Kč/ha. V rámci opatření VCS brambor určených pro výrobu škrobu bylo za žádosti podané v roce 2017 ke dni 31. prosince 2018 **vyplaceno** 303 žádostí v celkové částce **79 554 tis. Kč**.

Sazby Přechodné vnitrostátní podpory pro rok 2018

Komodita	Jednotka	Sazba v Kč/jednotka	Počet jednotek
Zemědělská půda	ha	141,58	3 539 122,76
Přežvýkavci	VDJ	76,45	973 274,00
Chmel	ha	3 952,77	5 343,12
Škrob	t	1 279,28	26 171,12
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	87,72	221 443,80
Ovce, kozy	VDJ	42,99	23 372,55

Podpora na produkci chmele

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 118 žádostí na celkový počet 5 201,79 ha. Sazba dotace byla stanovena na 15 572,51 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 116 žádostí z roku 2017 v celkové částce **78 412 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 307 žádostí na celkový počet 5 643,49 ha. Sazba dotace byla stanovena na 12 071,29 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 271 žádostí z roku 2017 v celkové částce **66 860 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 315 žádostí na celkový počet 3 382,49 ha. Sazba dotace byla stanovena na 8 022,59 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 274 žádostí z roku 2017 v celkové částce **25 439 tis. Kč**.

Podpora na produkci konzumních brambor

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 633 žádostí na celkový počet 10 012,95 ha. Sazba dotace byla stanovena na 4 752,25 Kč/ha. V rámci opatření VCS konzumních brambor bylo za žádosti podané v roce 2017 ke dni 31. prosince 2018 **vyplaceno** 605 žádostí v celkové částce **47 018 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 314 žádostí na celkový počet 6 998,27 ha. Sazba dotace byla stanovena na 11 732,11 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 288 žádostí z roku 2017 v celkové částce **81 221 tis. Kč** a 22 žádostí z roku 2018 v celkové částce **8 677 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 135 žádostí na celkový počet 3 641,31 ha. Sazba dotace byla stanovena na 3 591,56 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 128 žádostí z roku 2017 v celkové částce **12 913 tis. Kč** a 30 žádostí z roku 2018 v celkové částce **5 291 tis. Kč**.

Podpora na produkci cukrové řepy

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 900 žádostí na celkový počet 65 473,97 ha. Sazba dotace byla stanovena na 6 549,92 Kč/ha. Ke dni 31. prosince 2018 bylo **vyplaceno** 387 žádostí z roku 2017 v celkové částce **118 055 tis. Kč** a 192 žádostí z roku 2018 v celkové částce **149 877 tis. Kč**.

Podpora na produkci bílkovinných plodin

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 5 750 žádostí na celkový počet 199 813,22 ha bílkovinných plodin. Sazba dotace byla stanovena na 2 218,12 Kč/ha bílkovinných plodin. Ke dni 31. prosince 2018 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2016 v celkové částce **133 tis. Kč** a 3 506 žádostí z roku 2017 v celkové částce **420 882 tis. Kč**.

Podpora na chov telete masného typu

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 6 273 žádostí na celkový počet 74 100 VDJ (1 tele = 0,4 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 8 688,90 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2018 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **4 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2016 v celkové částce **272 tis. Kč** a 5 982 žádostí z roku 2017 v celkové částce **619 793 tis. Kč**.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 1 840 žádostí na celkový počet 361 771,20 VDJ (1 dojnice starší 24 měsíců = 1 VDJ, mladší 24 měsíců včetně = 0,6 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 687,10 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2018 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2016 v celkové částce **42 tis. Kč**, 1 177 žádostí z roku 2017 v celkové částce **556 620 tis. Kč** a 71 žádostí z roku 2018 v celkové částce **714 616 tis. Kč**.

Podpora na chov bahnice nebo na chov kozy

Na tuto podporu bylo v roce 2018 podáno 2 878 žádostí na celkový počet 20 947,95 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 551,78 Kč/VDJ. Ke dni 31. prosince 2018 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2015 v celkové částce **14 tis. Kč**, 3 žádosti z roku 2016 v celkové částce **95 tis. Kč** a 2 728 žádostí z roku 2017 v celkové částce **67 694 tis. Kč**.

- Kompenzace finanční disciplíny (KFD)*

V roce 2018 byla Kompenzace finanční disciplíny vyplácena na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/2197, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Bylo odesláno celkem 18 345 rozhodnutí s přiznanou výší kompenzace. **Celková částka k vrácení činila 279 568 tis. Kč.**

- Ostatní výdaje*

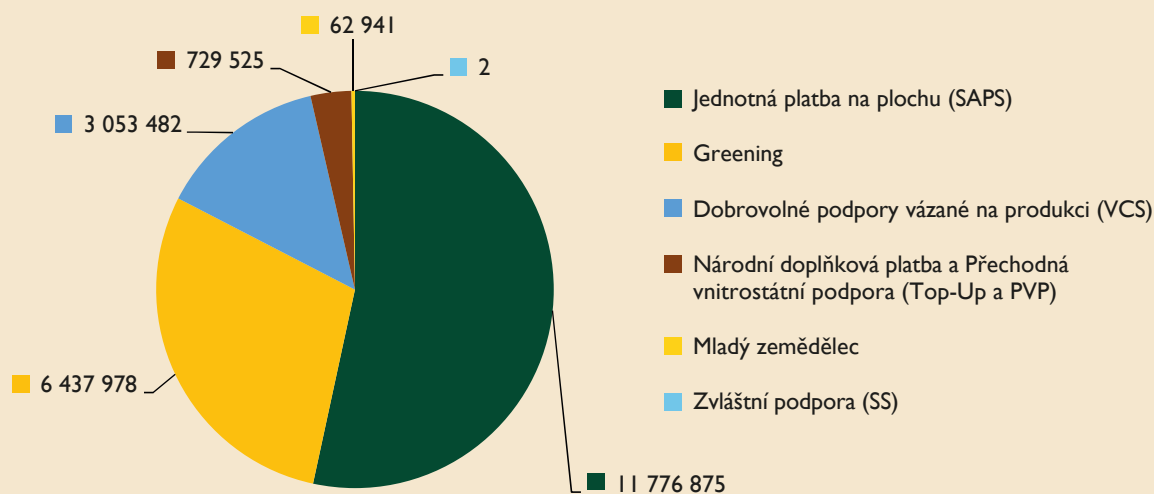
Dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, bylo do správních výdajů **převáděno** 20 % z vrácených prostředků, tj. **652 tis. Kč**.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2018

Přímé platby		Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2018 (tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
SAPS	žádosti 2008	1	0	16	16
	žádosti 2013	1	0	34	34
	žádosti 2014	2	0	20	20
	žádosti 2015*	13	0	1 953	1 953
	žádosti 2016*	20	0	3 689	3 689
	žádosti 2017*	1 195	0	571 424	571 424
	žádosti 2018*	29 208	0	11 199 739	11 199 739
	SAPS celkem	30 431	0	11 776 875	11 776 875
SS	žádosti 2012	1	0	2	2
	SS celkem	1	0	2	2
Top-Up a PVP	žádosti 2012	4	44	0	44
	žádosti 2013	5	8	0	8
	žádosti 2014	9	166	0	166
	žádosti 2015	30	357	0	357
	žádosti 2016*	72	1 103	0	1 103
	žádosti 2017*	25 461	727 847	0	727 847
	Top-Up a PVP celkem	25 578	729 525	0	729 525
Greening	žádosti 2015*	29	0	1 410	1 410
	žádosti 2016*	31	0	3 267	3 267
	žádosti 2017*	29 610	0	6 433 301	6 433 301
	Greening celkem	29 670	0	6 437 978	6 437 978
Mladý zemědělec	žádosti 2015*	2	0	65	65
	žádosti 2016*	1	0	6	6
	žádosti 2017*	3 992	0	62 870	62 870
	Mladý zemědělec celkem	3 995	0	62 941	62 941
VCS	žádosti 2015*	4	0	18	18
	žádosti 2016*	8	0	542	542
	žádosti 2017*	15 765	0	2 174 461	2 174 461
	žádosti 2018*	815	0	878 461	878 461
	VCS celkem	16 592	0	3 053 482	3 053 482
Přímé platby celkem		106 267	729 525	21 331 278	22 060 803

* Zdroje z finanční obálky na nové programové období

Finanční prostředky na přímé platby v roce 2018 (v tis. Kč)

Společná organizace trhu (SOT)

Společnou organizaci trhů (SOT) aplikuje EU u vybraných zemědělských komodit, u nichž závazným způsobem stanovuje některé podmínky výroby a obchodu a podporuje je některými intervenčními zásahy, dotacemi, licenční politikou při dovozu a vývozu zemědělských komodit z a do třetích zemí, úpravou obchodních podmínek apod. Cílem je minimalizovat výkyvy v nabídce jednotlivých komodit a tím i v cenách placených zemědělcům a rovněž stabilizovat ceny pro konečného spotřebitele.

Celkem bylo v rámci společné organizace trhů vynaloženo 1 055 912 tis. Kč, z toho 647 340 tis. Kč ze státního rozpočtu a 408 572 tis. Kč z rozpočtu EU.

Informace o směnném kurzu

Na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhů je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je datum obdržení platné nabídky k intervenčnímu nákupu podatelnou SZIF (č. 36 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory

• Mléko do škol

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

č. 1308/2013, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39 a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, v platném znění. Podmínky pro čerpání podpory z finančních zdrojů ČR jsou stanoveny v nařízení vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2018 bylo na dodávky mléčných výrobků a doprovodná vzdělávací opatření v rámci Mléka do škol **vyplaceno celkem 281 229 tis. Kč.**

• Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1368, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1366 a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Na opatření bylo v roce 2018 **vyplaceno celkem 63 864 tis. Kč.**

• Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny

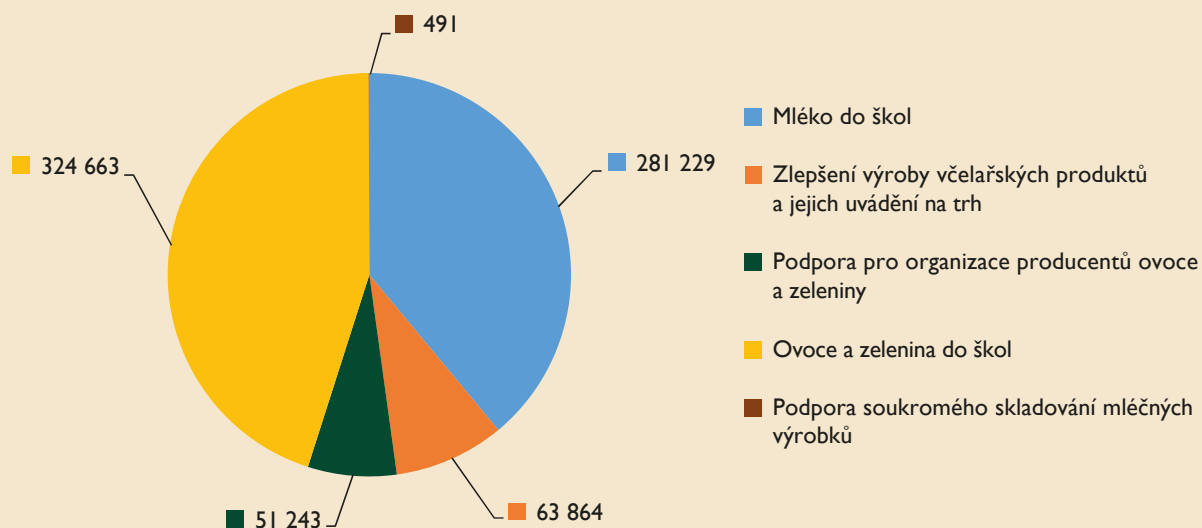
Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Od 1. června 2017 vstoupilo v platnost nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891 a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892, kterými se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011. Dle nové legislativy budou administrovány a vypláceny podpory u operačních programů schválených v roce 2017 a dále. Pro operační programy schválené do konce roku 2016 zůstává nadále v platnosti prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.

V roce 2018 bylo evidováno 22 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů, celkem byla **vyplacena částka ve výši 51 243 tis. Kč.**

• Ovoce a zelenina do škol

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

Finanční podpory (v tis. Kč)

č. 1308/2013, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39 a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, v platném znění. Podmínky pro čerpání podpory z finančních zdrojů ČR jsou stanoveny v nařízení vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2018 bylo na dodávky produktů a související náklady včetně doprovodných opatření **vyplaceno** celkem **324 663 tis. Kč**.

• Podpora soukromého skladování mléčných výrobků

Podpora soukromého skladování mléčných výrobků vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise v přenesené pravomoci 2016/1238 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/1240 a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

Celkem bylo v roce 2018 **vyplaceno** na podporu soukromého skladování SOM **491 tis. Kč**.

Dotace a odvody

• Odvod finančních dávek a poplatků z přebytku z výroby cukru

Poslední výběr výrobních dávek z cukru dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, proběhl v roce 2017, kdy do 30. září 2017 platil režim cukerných kvót. Oblast působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění se v roce 2018 vztahovala pouze na produkci cukru nad kvótu přidělenou cukrovarnickým podnikům v hospodářském roce 2016/2017. Výběr poplatků z přebytku souvisí s výrobou cukru nad kvótu buď jako sankce za nedodržení předpisů, nebo v rámci zavedených mimořádných opatření.

V roce 2018 činil **poplatek z přebytku 1,35 tis. Kč** za cukr vyrobený nad kvótu v hospodářském roce 2016/2017. **Do EU bylo odvedeno 1,08 tis. Kč** a na **správní výdaje bylo převedeno 0,27 tis. Kč**.

• Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic a Podpora na investice v rámci SOT s vínem

Podpory vycházely z nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a současně se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1149, prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1150, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 147/2018 Sb., v platném znění.

V roce 2018 bylo **vyplaceno** celkem **109 762 tis. Kč** na 260,47 ha restrukturalizované výměry a na podporu na investice v rámci SOT s vínem **vyplaceno** celkem **22 343 tis. Kč** na 97 žádostí.

Intervenční nákupy a související výdaje

• Intervenční nákup mlékárenských výrobků

Vzhledem k vývoji tržních cen v EU a ČR **nebyl** v roce 2018 **intervenční nákup másla a SOM uskutečněn**.

• Intervenční skladování mlékárenských výrobků

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 906/2014 a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění. Vzhledem k nulovým počátečním zásobám másla a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2018 nevznikly žádné náklady v souvislosti s jeho skladováním. Během roku 2016 bylo postupně nakoupeno a uskladněno u čtyř skladovatelů 3 302,5 t SOM, které bylo dále skladováno během roku 2017, a v roce 2018 začal postupný prodej skladovaného SOM. Celkem bylo za skladování SOM v roce 2018 **zapláceno 3 813 tis. Kč, z toho 1 514 tis. Kč ze státního rozpočtu a 2 299 tis. Kč z rozpočtu EU**.

• Tržby z prodeje mlékárenských výrobků

Prodej SOM probíhal během roku 2018 podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/2080 prostřednictvím nabídkového řízení. Veškeré skladované SOM bylo prodáno, přičemž

z posledního tendru, který proběhl v prosinci 2018, nebylo zboží před koncem roku vyskladněno z intervenčního skladu ani uhrazeno. Tržba byla realizována až počátkem roku 2019. V roce 2018 bylo pro prodej vyskladněno celkem 3 061,275 t SOM a **tržby z prodeje představovaly 110 299 tis. Kč** při průměrné ceně 36 030 Kč/t SOM.

• **Splátka zápůjčky na intervenční nákupy**

V roce 2018 byla **splacena zápůjčka Ministerstva financí na intervenční nákupy** ve výši **149 397 tis. Kč**.

Podpora propagace zemědělských produktů

V roce 2018 byly realizovány následující propagační programy: propagace chráněných zeměpisných označení původu II a propagace mléčných výrobků ve třetích zemích.

• **Propagace chráněných zeměpisných označení původu II – Kvalita z Evropy – chutě s příběhem**

Tento program Potravinářské komory ČR vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008 a prováděcí rozhodnutí Komise C(2015) 2493. Jeho realizace započala 17. července 2015.

V roce 2018 byly realizovány tyto propagační aktivity: internetové stránky, PR komunikace, semináře pro spotřebitele a spotřebitelská sdružení, roadshow, online komunikace, účast na veletrhu, praktické semináře a workshopy, reklamní spoty v TV, product placement, praktické semináře ve školách, venkovní reklama a tisková inzercie. V roce 2018 byly **vyplaceny finanční prostředky ve výši 18 691 tis. Kč**.

• **Propagace mléčných výrobků ve třetích zemích**

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008 a prováděcí rozhodnutí Komise C(2015) 7704. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský.

V roce 2018 byly realizovány následující propagační aktivity: účast na výstavách a veletrzích, mlékařská konference, mise do výrobních závodů v ČR, online reklama, reklama v tisku a venkovní reklama. Celkem byly v roce 2018 **čerpaný finanční prostředky ve výši 20 693 tis. Kč**.

Ostatní výdaje související se SOT

• **Ostatní výdaje**

Do správních výdajů bylo dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 **převáděno 20 % z vrácených prostředků**, tj. **514 tis. Kč**.

Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Politika Evropské unie pro rozvoj venkova byla zavedena coby druhý pilíř SZP během reformy v rámci tzv. „Agendy 2000“. Tato politika je financována z prostředků EZFRV. Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové politiky pro rozvoj venkova vymezeno šest priorit:

- podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství a lesnictví (rozvoj znalostní základny ve venkovských oblastech; posílení vazeb mezi zemědělstvím, lesnictvím a odvětvím výzkumu);

- posílení životaschopnosti všech druhů zemědělské činnosti, podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů;
- podpora organizace potravinového řetězce, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství;
- obnova, zachování a posílení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím (biologická rozmanitost, vody a půda);
- podpora účinného využívání zdrojů (voda, energie) a podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství (využívání obnovitelné energie, snížení emisí skleníkových plynů, zachycování a ukládání uhlíku);
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje (usnadnění vytváření pracovních míst, podpora místního rozvoje, zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím).

Celkem bylo na PRV vynaloženo 13 209 817 tis. Kč, z toho 4 872 774 tis. Kč ze státního rozpočtu a 8 337 043 tis. Kč z rozpočtu EU.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a rozhodnutí Rady 2006/144/ES.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Směnný kurz pro výplaty neprojektových opatření je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla Žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanoví sazby pro žádosti přijaté v roce 2018, činí 25,494 Kč/€.

Podpory v rámci PRV České republiky na období 2007–2013 byly poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko-environmentální platby,
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

• **Zalesňování zemědělské půdy**

Žádosti o dotaci na péči o lesní porost a náhradu za ukončení zemědělské výroby byly přijímány do 15. května 2018. Dotace na péči o lesní porost se poskytuje po dobu 5 kalendářních let a náhrada za ukončení zemědělské činnosti po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. V roce 2018 bylo přijato celkem 1 366 žádostí o dotaci na péči a náhradu.

• **Platby v rámci NATURA 2000 v lesích**

V roce 2018 bylo na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podáno 9 žádostí o změnu zařazení a 24 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

• **Lesnicko-environmentální platby**

Na opatření Lesnicko-environmentální platby bylo v roce 2018 podáno 26 žádostí o změnu zařazení a 68 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

• **Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)**

V roce 2018 byly Žádosti o proplacení u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti přijímány v termínu 1. ledna 2018 až 15. února 2018. Celkem bylo přijato 558 žádostí. Žádost o proplacení podávají žadatelé, kteří mají uzavřenou Dohodu o poskytnutí dotace na projekty PRV České republiky na období 2007–2013 (u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti). Dotace je následně, za předpokladu splnění podmínek pro její poskytnutí, vyplácena každoročně po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpozději do 70 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě Pravidel pro opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Program rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2018 probíhal příjem žádostí v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na programové období 2014–2020 (PRV 2014+), který je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z EZFRV.

PRV 2014+ je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, nařízení Evropského

parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1310/2013, v platném znění a na základě prováděcích nařízení Komise a nařízení Komise v přenesené pravomoci, které souvisí s těmito základními právními akty, dále na základě nařízení vlády ČR č. 72/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 73/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb. a ve znění pozdějších předpisů. Čerpání finančních prostředků z EZFRV probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2014–2020, který byl schválen vládou České republiky usnesením č. 532 dne 9. července 2014. Evropskou komisí byl tento dokument schválen dne 26. května 2015 pod číslem CCI 2014CZ06RDNP001.

Na PRV 2014+ je celkem alokováno téměř 3,55 mld. EUR (cca 96 mld. Kč). Z toho jsou 2,3 mld. EUR (63 mld. Kč) z unijních zdrojů a 1,24 mil. EUR (33 mld. Kč) z českého rozpočtu.

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2018 bylo spuštěno 6. a 7. kolo příjmu žádostí o dotaci z PRV 2014+ a pokračoval i kontinuální příjem žádostí na projekty Pozemkových úprav (operace 4.3.1 Pozemkové úpravy). Kontinuální příjem žádostí technické pomoci PRV (opatření 20.1 Podpora na technickou pomoc, mimo CSV, a opatření 20.2 Podpora pro zřízení a činnost CSV) pokračuje od roku 2015. Od 1. února 2018 do 31. srpna 2018 probíhala na RO SZIF otevřená registrace operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje a příjem pro operaci 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny probíhal na RO SZIF kontinuálně po celý rok 2018. Celkem bylo zaregistrováno 8 920 žádostí o dotaci (projektů) ve výši 16 020 404 tis. Kč. Pokračovala i administrace žádostí podaných v roce 2016 a 2017.

Administrovaná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2018

Kolo příjmu žádostí	Termín příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace
Kontinuální příjem	od 19. 8. 2015	20.1, 20.2
	od 22. 2. 2016	4.3.1
	1. 2. 2017 – 30. 9. 2017* 1. 2. 2018 – 31. 8. 2018**	19.2.1
	1. 1. 2017 – 30. 11. 2017 1. 1. 2018 – 31. 12. 2018**	19.3.1
3. kolo	11. 10. – 31. 10. 2016	4.1.1, 4.2.1, 4.3.2, 8.6.1, 16.1.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
4. kolo	4. 4. 2017 – 24. 4. 2017	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3, 8.4.2, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1, 16.4.1
5. kolo	10. 10. 2017 – 1. 11. 2017	4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.1.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
6. kolo	3. – 23. 4. 2018	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1, 16.4.1
7. kolo	9. – 30. 10. 2018	1.1.1, 4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1

Pozn.: * Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádostí na Místní akční skupiny probíhal od 1. 9. 2016,

** Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádostí na Místní akční skupiny probíhal od 1. 12. 2017.

3. kolo příjmu žádostí

Schválení podaných žádostí o dotaci 3. kola probíhá od dubna 2017. Do konce roku 2017 bylo schváleno celkem 2 905 žádostí o dotaci. V tomto kole byly schvalovány žádosti v operacích zaměřených na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, lesnickou infrastrukturu, techniku a technologie pro lesní hospodářství, podporu operačních skupin a projektů Evropského inovačního partnerství (EIP), podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, sdílení zařízení a zdrojů. Schvalování žádostí 3. kola pokračovalo i v průběhu roku 2018. V roce 2018 bylo schváleno celkem 545 žádostí o dotaci.

4. kolo příjmu žádostí

Schvalování žádostí 4. kola probíhalo již od listopadu 2017. Žádosti opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce a žádosti na podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě byly schváleny v roce 2017. Do konce roku 2017 bylo schváleno celkem 65 žádostí o dotaci. V roce 2018 bylo následně schváleno 675 žádostí o dotaci.

5. kolo příjmu žádostí

Schválení podaných žádostí o dotaci 5. kola probíhá od dubna 2018. V roce 2018 bylo schváleno celkem 1 880 žádostí o dotaci.

6. kolo příjmu žádostí

V rámci 6. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti na opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce a operace zaměřené na lesnickou infrastrukturu, zahájení činnosti mladých zemědělců, investice do nezemědělských činností, podporu agroturistiky, obnovu lesních porostů po kalamitách, odstraňování škod způsobených povodněmi, neproduktivní investice v lesích, přeměnu porostů náhradních dřevin, technické vybavení dřevozpracujících provozoven, podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě, horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců (KDR) a místních trhů (konkrétní operace viz tabulky). Schvalování žádostí o dotaci probíhá od prosince 2018 a bude pokračovat v roce 2019. Do konce roku 2018 bylo schváleno 207 žádostí o dotaci.

7. kolo příjmu žádostí

V 7. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací akce, na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky KDR a místních trhů, horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech (konkrétní operace viz tabulka). Administrovány a schvalovány budou žádosti 7. kola v roce 2019.

Přehled zaregistrovaných žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2018 (počet žádostí a výše dotace platná k datu registrace)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem	20.1	51	191 574
	20.2	25	18 147
	4.3.1	91	1 064 282
	19.2.1	3 594	1 768 161
	19.3.1	4	3 498 148
	Kont. příjem celkem	3 765	6 540 312
6. kolo	1.1.1	43	15 185
	1.2.1	16	6 317
	4.3.2	145	470 331
	6.1.1	377	452 400
	6.4.1	258	346 301
	6.4.2	101	242 833
	8.4.1	39	34 155
	8.4.2	4	14 096
	8.5.2	60	68 058
	8.5.3	9	133 666
	8.6.2	68	81 488
	16.2.1	62	526 828
	16.4.1	4	2 179
	6. kolo celkem	1 186	2 393 837

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
7. kolo	1.1.1	3	808
	4.1.1	2 703	5 453 225
	4.2.1	471	1 044 313
	8.3.1	7	22 602
	8.4.1	66	126 111
	8.5.1	120	31 581
	8.6.1	570	342 520
	16.3.1	28	64 595
	16.4.1	1	500
	16.6.1	0	0
	7. kolo celkem	3 969	7 086 255
Projektová opatření PRV celkem		8 920	16 020 404

Přehled schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2018 (počet žádostí a výše dotace platná k datu schválení)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem*	20.1	50	213 126
	20.2	24	17 396
	4.3.1	108	1 203 842
	19.2.1	2 110	863 635
	19.3.1	4	3 304
	Kont. příjem celkem	2 296	2 301 303
3. kolo**	4.1.1	459	606 910
	4.2.1	46	85 431
	4.3.2	13	36 207
	8.6.1	27	21 069
	16.1.1	0	0
	16.2.2	0	0
	16.3.1	0	0
	16.4.1	0	0
	16.6.1	0	0
	3. kolo celkem	545	749 616

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
4. kolo***	1.1.1	0	0
	1.2.1	1	128
	4.3.2	41	101 112
	6.1.1	256	320 000
	6.4.1	205	328 078
	6.4.2	50	118 442
	6.4.3	9	13 535
	8.4.2	3	11 463
	8.5.2	44	45 801
	8.5.3	10	108 825
	8.6.2	56	72 450
	16.2.1	0	0
	16.4.1	0	0
	4. kolo celkem	675	1 119 834
5. kolo	4.1.1	1 250	1 600 691
	4.2.1	367	769 221
	8.3.1	9	31 987
	8.4.1	48	82 633
	8.5.1	91	20 249
	8.6.1	76	91 002
	16.1.1	9	50 933
	16.2.2	27	1 242 318
	16.3.1	3	6 569
	16.4.1	0	0
	16.6.1	0	0
	5. kolo celkem	1 880	3 895 603
6. kolo	1.1.1	20	7 242
	1.2.1	11	5 054
	4.3.2	0	0
	6.1.1	69	82 800
	6.4.1	50	57 634
	6.4.2	0	0
	8.4.1	19	12 069
	8.4.2	0	0
	8.5.2	14	14 526
	8.5.3	0	0
	8.6.2	0	0
	16.2.1	23	160 038
	16.4.1	1	245
	6. kolo celkem	207	339 608
Projektová opatření PRV celkem		5 603	8 405 964

Pozn.: * Jedná se rovněž i o schválené žádosti ze zaregistrovaných žádostí v roce 2017.

** Většina žádostí 3. kola byly schváleny v roce 2017 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za rok 2017).

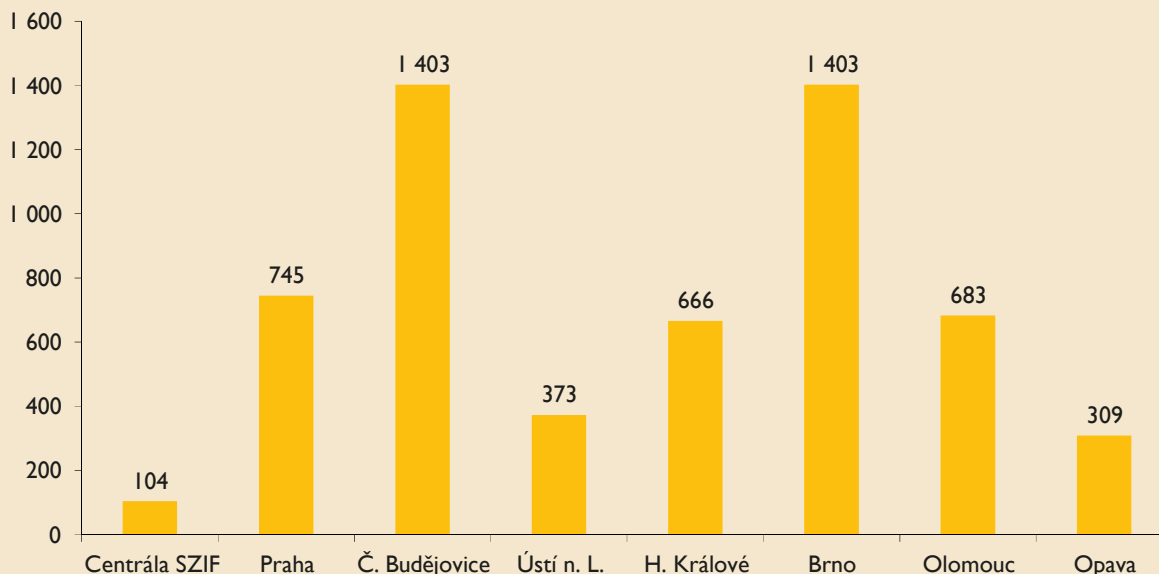
*** Některé žádosti 4. kola byly již schváleny v roce 2017 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za rok 2017).

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Žadatel je povinen oznamovat změny Žádosti o dotaci (včetně příloh) na formuláři Hlášení o změnách od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace po dobu lhůty vázanosti na účel. SZIF je povinen oznámit výsledek schvalovacího řízení příjemci dotace nejpozději do 30 kalendářních dnů od data obdržení Hlášení o změnách.

V roce 2018 bylo podáno 5 686 Hlášení o změnách, z čehož 55 % (3 120) se týkalo opatření M4 Investice do hmotného majetku. Průměrně bylo Hlášení o změnách administrováno 11 dní. Oproti roku 2017 dochází k růstu počtu podaných Hlášení o změnách o 62 %, přičemž průměrná doba administrace zůstává stejná.

Počet podaných Hlášení v roce 2018 dle jednotlivých útvarů SZIF

Žádosti o platbu

Po podpisu Dohody mohli příjemci dotace od 1. srpna 2016 vygenerovat a předvyplnit formulář Žádosti o platbu prostřednictvím Portálu farmáře. Příjem Žádosti o platbu pro žádosti 1. kola byl zahájen 29. srpna 2016, pro žádosti z operace 4.3.1 Pozemkové úpravy od 1. prosince 2016. SZIF proplatil první žádost o platbu z PRV 2014+ dne 12. prosince 2016. V roce 2016 bylo zaregistrováno 650 žádostí o platbu z PRV 2014+, z toho 27 z nich bylo do 31. prosince 2016 vyplaceno v operacích 4.1.1, 4.2.1, 4.3.2 a 8.6.1. Vyplacená dotace v roce 2016 činila 31 894 610 Kč.

V roce 2017 bylo zaregistrováno 2 110 žádostí o platbu z PRV 2014+, téměř ve všech operacích PRV, z toho 1 720 žádostí o platbu bylo do 31. prosince 2017 vyplaceno v operacích 1.1.1, 1.2.1, 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1, 4.3.2, 6.4.1, 6.4.2, 8.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.6.1, 8.6.2, 16.2.2 a v opatření Technická pomoc. Vyplacená dotace v roce 2017 činila 2 825 774 706 Kč. V roce 2017 byla také vyplacena první splátka dotace v operaci 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců v rámci 2. kola, a to 541 příjemcům dotace v celkové částce 328 912 852 Kč.

V roce 2018 bylo zaregistrováno 3 961 žádostí o platbu z PRV 2014+ a vyplaceno bylo 3 470 žádostí o platbu ve všech operacích. Vyplacená dotace v roce 2018 činila 5 314 822 513 Kč. V roce 2018 byla také vyplacena první splátka dotace v operaci 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců v rámci 4. kola, a to 249 příjemcům dotace v celkové částce 143 059 713 Kč.

Přehled jednotlivých projektových opatření:

• M01 – Předávání znalostí a informační akce

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Cílem opatření je posílit znalostní základnu a podpořit předávání znalostí v zemědělství, potravinářství a lesnictví.

• Operace 1.1.1 Vzdělávací akce

Vzdělávací akce by se měly zaměřit zejména na zvýšení kvalifikace pracovníků v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Minimální počet účastníků jedné vzdělávací akce je 5 a maximální 20.

• Operace 1.2.1 Informační akce

Informační akce by se měly zaměřit na poskytování a předávání zkušeností v oblastech zemědělství, lesnictví a potravinářství. Minimální počet účastníků jedné akce je 20.

• M04 – Investice do hmotného majetku

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a také přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Opatření má za cíl usnadnit restrukturalizaci a modernizaci zemědělských podniků a posílit tak jejich orientaci na trh, zvýšit míru účasti na trhu a zemědělskou diverzifikaci a zlepšit životaschopnost podniku.

- Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků
Investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost.
- Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Operace je zaměřena na zvýšení efektivity výroby a celkové konkurenceschopnosti malých a středních podniků v oblasti zpracování zemědělských produktů. Podpora investic do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh.
- Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy
Provádění pozemkových úprav, kdy dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu.
- Operace 4.3.2 Lesnická infrastruktura
Podpora výstavby a rekonstrukcí lesních cest vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení jejich hustoty. Investice, které souvisejí s výstavbou, rekonstrukcí lesních cest včetně souvisejících objektů a technického vybavení.
- *M06 – Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*
Účelem opatření je přispět k zahájení a rozvoji zemědělské i nezemědělské podnikatelské činnosti na venkově a posílit tak vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí. Cílem opatření je napomoci generační obnově v zemědělství a současně usnadnit vstup dostatečně kvalifikovaných zemědělců do odvětví.
- Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců
Výdaje do živočišné a rostlinné výroby vedoucí ke stimulaci zahájení aktivního podnikání mladých zemědělců v zemědělských podnicích prostřednictvím podpory realizace podnikatelského plánu.
- Operace 6.4.1 Investice do nezemědělských činností
Investice na založení nebo rozvoj nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů zemědělských podnikatelů, vytváření nových pracovních míst a posílení ekonomického potenciálu ve venkovských oblastech, a to podporou vybraných ekonomických činností.
- Operace 6.4.2 Podpora agroturistiky
Investice na diverzifikaci činností pro zemědělské subjekty v oblasti agroturistiky vedoucí k zajištění diverzifikace příjmů, vytváření pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly, k podpoře širšího využití zemědělských farem a využití venkovských brownfields.
- Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů
Podpora investic zaměřených na diverzifikaci činností zemědělských subjektů do nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů a využívání vedlejších produktů a surovin pro účely biologického hospodářství, zejména z oblasti výstavby zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie.
- *M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*
Smyslem tohoto opatření je podpora trvale udržitelného využívání lesní půdy a hospodaření, které je šetrnější vůči životnímu prostředí. Opatření zahrnuje různé typy investičních podpor a druhy obhospodařování lesů.
- Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích
V rámci této operace jsou podporovány projekty malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystrin nebo stabilizací strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.
- Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách
Jedná se o obnovu lesních porostů po abiotických především po větrných kalamitách. U této operace je podporováno odstraňování poškozených lesních porostů určených k rekonstrukci do 40 let věku, příprava ploch před obnovou a umělá obnova na plochách po kalamitních těžbách včetně ochrany založených porostů.
- Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi
V rámci této operace je podporováno odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích, např. odstranění povodňových nánosů, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl, odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystrin a hrazení a stabilizace strží, na lesních cestách a souvisejících objektech.
- Operace 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin
Opatření přispívá k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě porostů prostřednictvím navýšení podílu a zlepšení zdravotního stavu melioračních a zpevňujících dřevin. Meliorační a zpevňující dřeviny zabraňují postupné degradaci lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci.
- Operace 8.5.2 Neproduktivní investice v lesích
V rámci této operace je podporována výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, naučné stezky, značení, výstavba herních a fitness prvků, zřizování odpočinkových stanovišť apod. na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a Prahu).
- Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin
V rámci této operace je podporováno snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy, příprava ploch před zalesněním, umělá obnova sadbou, hnojení lesních dřevin při výsadbě a ochrana založeného porostu, a to na lesních pozemcích s porosty náhradních dřevin v imisních oblastech A nebo B.
- Operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství
Podpora je zaměřena na investice do lesní techniky a postupů práce, které zvyšují hospodářskou hodnotu lesů

prostřednictvím využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů, techniky a technologií určených pro výchovu lesních porostů či investic do produkce kvalitního reprodukčního materiálu lesních dřevin.

- Operace 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven

Operace se zaměřuje na podporu investic do strojů, technologií, zařízení a souvisejících stavebních úprav v dřevozpracujících provozovnách, vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva.

• M16 – Spolupráce

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji prostřednictvím spolupráce jednotlivých subjektů.

- Operace 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP
Cílem je podpořit fungování operačních skupin, které svou činností pod EIP spadají. Zároveň bude poskytnuta podpora na přímé výdaje související se zavedením inovace u podnikatelského subjektu působícího v odvětví zemědělství a potravinářství. Součástí projektu je vždy investice.

- Operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě

Operace je zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh

Operace je zaměřena na rozvoj inovací při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů při společném sdílení zařízení a zdrojů. Cílem spolupráce je efektivní využití zdrojů a dosažení úspor, kterých by při individuálním postupu nemohlo být dosaženo.

- Operace 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů
Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů, která vede k vytváření a rozvoji KDR a místních trhů.

- Operace 16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech

Operace je zaměřena na podporu spolupráce minimálně dvou subjektů na nastavení udržitelného zajišťování a využívání lokálních zdrojů biomasy v procesech výroby energie, potravin a v průmyslových procesech. Podpora je zaměřena na koordinaci spolupracujících subjektů, na analýzu vztahů mezi subjekty a nastavení spolupráce při zajišťování a využívání místních zdrojů biomasy. Výsledkem projektu je

studie obsahující koncepci udržitelného zajištění a využívání biomasy na konkrétním venkovském území.

• M19 – Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)

Účelem opatření je směřovat k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Opatření napomáhá k posílení rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím aktivit místních obyvatel. Opatření se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce. Místní akční skupiny (MAS) jsou založeny na principu partnerství a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni. Hlavním úkolem MAS je aktivizace občanů daného mikroregionu, budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit obyvatel venkova.

- Operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Při realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) budou podporovány aktivity a činnosti (operace, projekty) připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle SCLLD, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

- Operace 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny

Pro realizaci projektů spolupráce bude podporována předběžná technická podpora, vlastní realizace projektů spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Směnný kurz pro výplaty neprojektových opatření je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanovují sazby pro žádosti přijaté v roce 2018, činí 25,535 Kč/€. Celkem bylo na plošná opatření PRV v roce 2018 zažádáno o téměř 10 mld. Kč.

Podmínky poskytování podpor jsou k jednotlivým plošným opatřením PRV 2014+ stanoveny na národní úrovni nařízením vlády.

Podpory v rámci PRV 2014+ je možno čerpat prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Zalesňování zemědělské půdy,
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO),
- Ekologické zemědělství (EZ),
- Platby v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě a podle rámcové směrnice o vodě,
- Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC),
- Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO),
- Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ),
- Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů.

Přehled žádostí a zažádané finanční prostředky za jednotlivá opatření v roce 2018

Opatření/operace	Počet podaných žádostí	Zažádané finanční prostředky (mil. Kč)
M08 – operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů*	22	2,34
M10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření	15 659	3 287
M11 Ekologické zemědělství	4 334	1 380
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě	448	12,78
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními**	21 924	4 335
M14 Dobré životní podmínky zvířat	947	744
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	209	51,8
Celkem	43 543	9 812,92

Pozn.: * žádosti o nové zalesnění, ** včetně žádostí o platbu v přechodně podporovaných oblastech

• **M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů**

• Operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů
V roce 2018 byla v rámci opatření 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů nejprve přijímána Ohlášení vstupu do opatření a to do 15. května 2018. Bylo přijato 62 ohlášení. Od podání ohlášení až do 30. listopadu 2018 pak byly přijímány žádosti o Zalesňování zemědělské půdy, kterých bylo přijato celkem 35. Do 15. května 2018 byly rovněž přijímány žádosti o péči a ukončení. Bylo přijato 93 žádostí. Současně byly do 15. května přijímány žádosti o péči a náhradu (2007–2013). Bylo přijato 1 366 žádostí.

Operace se zaměřuje na zalesnění zemědělské půdy včetně poskytnutí péče o založený porost a náhrady za ukončení zemědělské činnosti. Podpora je zacílena na zemědělskou půdu vymezenou v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (LPIS).

Podrobné podmínky pro získání dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

• **M10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)**

V roce 2018 bylo podáno 1 657 žádostí o zařazení do AEKO na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žádost o dotaci v rámci AEKO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2018 bylo podáno 15 705 žádostí o dotaci.

Opatření podporuje šetrné způsoby hospodaření se živinami a prostředky na ochranu rostlin, upravuje agrotechnické operace na půdě a strukturu plodin/kultur ve prospěch složek životního prostředí. Operace jsou cíleny na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a určitou kulturu zemědělské půdy. Ošetřování travních porostů je cíleno jak do volné krajiny, tak do oblastí zvláště chráněných území, ochranných pásem národních parků, Natura 2000 a na vymezené plochy s cennými biotopy mimo výše uvedená území s vyšší přírodní hodnotou. Zatravnění orné půdy je cíleno jen na vybrané plochy orné půdy, jako jsou erozně ohrožené plochy, ochranná pásma vodních zdrojů, zranitelné oblasti dusičnany nebo zvláště chráněná území. Operace Ochrana čejky chocholáče bude zaměřena pouze na vymezená hnízdiště čejky na orné půdě.

Toto opatření obsahuje tyto operace (podopatření):

- Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce
Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou ovocný sad, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů ovoce v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen po celou dobu závazku dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a ovoce za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a předepsané způsoby údržby sadů.
- Operace 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné
Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou vinné, na kterém žadatel pěstuje révu vinnou v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, omezení počtu aplikací vyjmenovaných přípravků na ochranu rostlin, povinné aplikace biologických preparátů a stanovené postupy údržby vinic.
- Operace 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku
Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů zeleniny nebo jahodník. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a zeleniny nebo jahod za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a dodržovat předepsané požadavky na pěstování zeleniny nebo jahodníku v systému IP.
- Operace 10.1.4 Ošetřování travních porostů
Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost a je podmíněna dodržováním minimální a maximální úrovně chovu hospodářských zvířat. Žadatel je povinen dodržovat stanovený způsob obhospodařování travního porostu. Ve zvláště chráněných oblastech a v oblastech soustavy Natura 2000 je vhodný způsob hospodaření volen orgány ochrany přírody prostřednictvím vymezení konkrétního titulu na daném dílu půdního bloku.
- Operace 10.1.5 Zatravnění orné půdy
Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Ve zvláště chráněných

územích a ochranných pásmech národních parků je k zatravnění použita druhově bohatá nebo regionální směs. Zatravnit lze pouze díly půdních bloků nacházející se v erozně ohrožených územích, oblastech zranitelných dusičnany, poblíž vodních útvarů nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

- Operace 10.1.6 Biopásy

Dotace je vyplácena na výměru biopásu. Žadatel je povinen založit biopás o stanovených rozměrech a dodržovat stanovený způsob obhospodařování plochy biopásu.

- Operace 10.1.7 Ochrana čejky chocholáté

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda vymezenou v LPIS jako hnízdiště čejky chocholáté. Žadatel je povinen po celou dobu trvání závazku dodržovat stanovený způsob obhospodařování hnízdiště.

- Operace 10.1.8 Zatravnění drah soustředěného odtoku.

Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost osevní směsí předepsaného složení, a to čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Zatravnit lze pouze díl půdního bloku, na kterém je v evidenci půdy vymezena dráha soustředěného odtoku (DSO).

- *M11 – Ekologické zemědělství (EZ)*

V roce 2018 bylo podáno 539 žádostí o zařazení do EZ na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žádost o dotaci v rámci EZ je součástí Jednotné žádosti. V roce 2018 bylo podáno 4 334 žádostí o dotaci.

Cílem opatření je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí, a tím posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny. Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura s ekologicky významným prvkem krajinotvorný sad. Opatření je směřováno

pouze pro ekofarmy, které nehopodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě výše uvedených kultur způsobilých pro dotaci.

Díličními podopatřeními jsou:

- I1.1 Platba na přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství
- I1.2 Platba na zachování postupů a způsobů ekologického zemědělství

- *M12 – Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě*

Žádosti o poskytnutí plateb Natura 2000 na zemědělské půdě pro rok 2018 jsou vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 73/2015, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2018 bylo přijato 448 žádostí o poskytnutí platby Natura 2000 na zemědělské půdě.

Sazba dotace byla stanovena na 2 196,01 Kč/ha.

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem Natura 2000 na zemědělské půdě bylo zahájeno ke dni 17. prosince 2018.

Smyslem tohoto opatření je kompenzovat dodatečné náklady a ušlé příjmy a tím zachovat udržitelné hospodaření v oblastech Natura 2000 nebo v územích na ně navazujících („stepping stones“). V rámci oblastí Natura 2000 po překrytí s I. zónou CHKO a NP lze identifikovat území, kde je současně omezení hnojení (intenzivních technologií). Jedná se zpravidla o velmi cenné plochy z hlediska ochrany druhové různorodosti. Současně jsou to v některých případech plochy, jejichž management bývá ztížen přírodními podmínkami (reliéf terénu atd.). Na těchto plochách je zvýšené riziko opuštění a následné degradace.

- *M13 – Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními*

- Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC)

Žádosti o poskytnutí plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními jsou pro rok 2018 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí ANC

Oblasti ANC	Typ oblasti ANC	Základní sazba převažující živočišná výroba	Základní sazba převažující rostlinná výroba
Horské oblasti	H1	5 592,17 Kč/ha	2 374,76 Kč/ha
	H2	5 260,21 Kč/ha	2 221,55 Kč/ha
	H3	3 702,58 Kč/ha	1 557,64 Kč/ha
	H4	4 494,16 Kč/ha	1 889,59 Kč/ha
	H5	3 370,62 Kč/ha	1 429,96 Kč/ha
Ostatní oblasti	O1	3 166,34 Kč/ha	1 353,36 Kč/ha
	O2	2 502,43 Kč/ha	1 046,94 Kč/ha
	O3	1 864,06 Kč/ha	791,59 Kč/ha
Specifické oblasti	S	1 710,85 Kč/ha	714,98 Kč/ha

V roce 2018 bylo přijato 21 653 žádostí o poskytnutí platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními.

Žádosti ANC jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. května 2018.

Opatření kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezením zemědělské produkce a tím zachovává udržitelné systémy hospodaření v oblastech s přírodními omezeními či jinými zvláštními omezeními (ANC), kde leží více než polovina zemědělského půdního fondu v ČR. Zemědělské podniky zde hospodařící dosahují nižší produkce než zemědělci hospodařící v příznivých oblastech. Dlouhodobé snížení ekonomických výsledků zemědělských podniků v oblastech postižených přírodními omezeními by vedlo k postupné marginalizaci těchto území a mohlo by vyústit až v opouštění zemědělské půdy s dopadem na ekosystémy závislé na zemědělství v oblastech s přírodními omezeními.

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem ANC bylo zahájeno ke dni 3. prosince 2018.

- Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO)

Žádosti o poskytnutí plateb pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními jsou pro rok 2018 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními. V roce 2018 bylo přijato 272 žádostí o poskytnutí platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními. Žádosti PPO jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. května 2018.

Jedná se o oblasti, které byly zařazeny do roku 2017 jako tzv. ostatní méně příznivé oblasti a od roku 2018 nesplňují nové podmínky pro zařazení do ANC.

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí PPO

Oblasti PPO	Typ oblasti PPO	Základní sazba
Ostatní oblasti	XOA	I 787,45 Kč/ha
	XOB	I 429,96 Kč/ha

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem PPO bylo zahájeno ke dni 17. prosince 2018.

- **M14 – Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)**

V roce 2018 podalo 913 žadatelů žádost o poskytnutí dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat dle nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žádosti podané v roce 2018 budou vypláceny v roce 2019 (po skončení doby závazku). Sazba dotace pro jednotlivá podopatření je stanovena v § 16 odst. 1 nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Cílem opatření je motivace k zavedení a rozvoji standardů dobrých životních podmínek zvířat a tím posílit odolnost chovů vůči vnějším rizikům. Podpora v rámci tohoto opatření je cílena do sektoru dojeného skotu a do sektoru prasat.

Žádost o dotaci v rámci opatření DŽPZ je součástí Jednotné žádosti a v roce 2018 byly podány žádosti na:

- Operace: 14.1.1 Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc (516 žádostí).

Zvětšení životního prostoru dojníc zvýšením minimální plochy lehacího prostoru na jednu dojnici v produkčních stájích a porodnách, a to nad rámec evropských a národních právních předpisů, což má za cíl snižovat stres zvířat.

- Operace: 14.1.2 Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc (749 žádostí).

Požadavky na pravidelnou aplikaci chemického přípravku nebo biologického materiálu působícího proti nárůstu počtů ektoparazitů a zajištění aplikace upravené podestýlky přípravkem s obsahem vápence v chovu dojníc (min. pH 8,5). Snaha o minimalizování iritačního tlaku prostředí na ustájená zvířata. Přítomnost ektoparazitů i kyselost neupravené podestýlky vede mj. k dráždění všech tkání dojníc, které s nimi přicházejí do styku.

- Operace: 14.1.3 Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy (455 žádostí).

Ustájení suchostojných krav s možností pobytu v udržovaných venkovních prostorách působí příznivě na celkový zdravotní stav matek, zejména jejich končetin, dále na průběh a snadnost porodu a na zdraví a životaschopnost narozeného telete.

- Operace: 14.1.4 Zlepšení životních podmínek v chovu prasat

Pro prasničky – první zapuštění prasniček bude provedeno nejdříve ve věku 230 dní, což umožní prasničky více vyspět a přispívá k dobrým životním podmínkám jak prasnic, tak i selat (169 žádostí).

Pro prasnice – sdružuje plnění podmínky efektivního provádění účinné desinfekce v rámci tzv. turnusového provozu na porodnách a kontrolu spárků prasnic po odstavu selat. Zavedení preventivních hygienických opatření u kategorie, která je vystavena abnormální zátěži související s reprodukční úrovní chovu prasat (175 žádostí).

- Operace: 14.1.5 Zvětšení plochy pro odstavená selata (107 žádostí).

Zajištění nadstandardní plochy pro tuto kategorii oproti národní i evropské legislativě, což má za cíl snižovat stres zvířat.

- **M15 – Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů**

- Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru

V roce 2018 bylo podáno 25 žádostí o zařazení (17 o změnu zařazení) a 88 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., v platném znění.

V rámci této operace dochází k částečné finanční kompenzaci újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů v oblastech Natura 2000 a zvláště chráněných území, a to formou zachování podporovaných porostních typů hospodářských souborů (jedlový, dubový, bukový, ostatní listnaté, topolový, nízký les – pařeziny). Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

- Operace 15.2.1 Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin

V roce 2018 byly podány 3 žádosti o zařazení (7 o změnu zařazení) a 29 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Tato operace kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy při sběru reprodukčního materiálu ze stojících stromů postupem nepoškozujícím stromy a semenný materiál z důvodu zajištění dostatečného množství osiva pro pěstování sazenic požadované kvality a požadovaného původu. Vlastníci lesů tak budou moci využívat k umělé obnově lesa

a k zalesňování kvalitní reprodukční materiál. Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

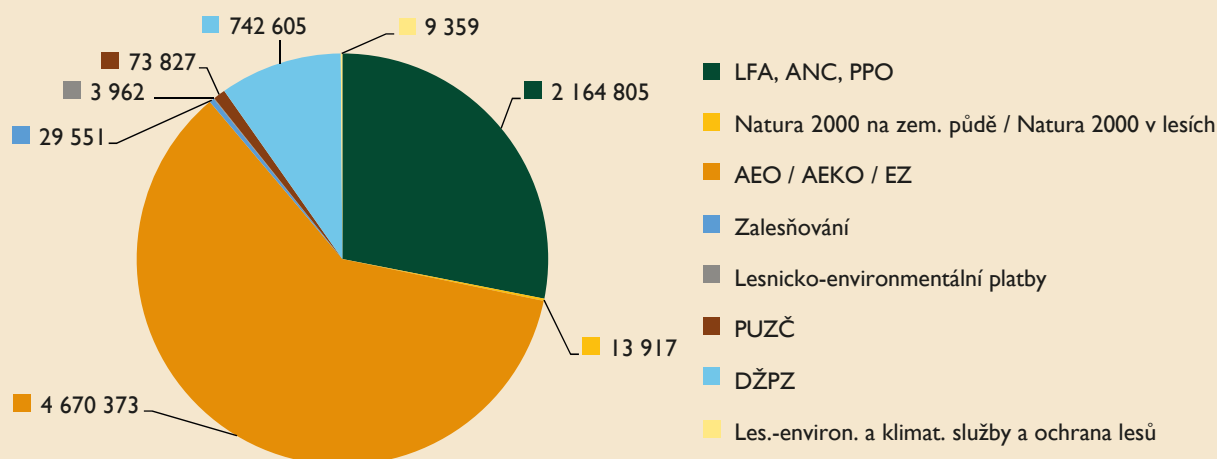
Toto opatření je implementováno nařízením vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2018

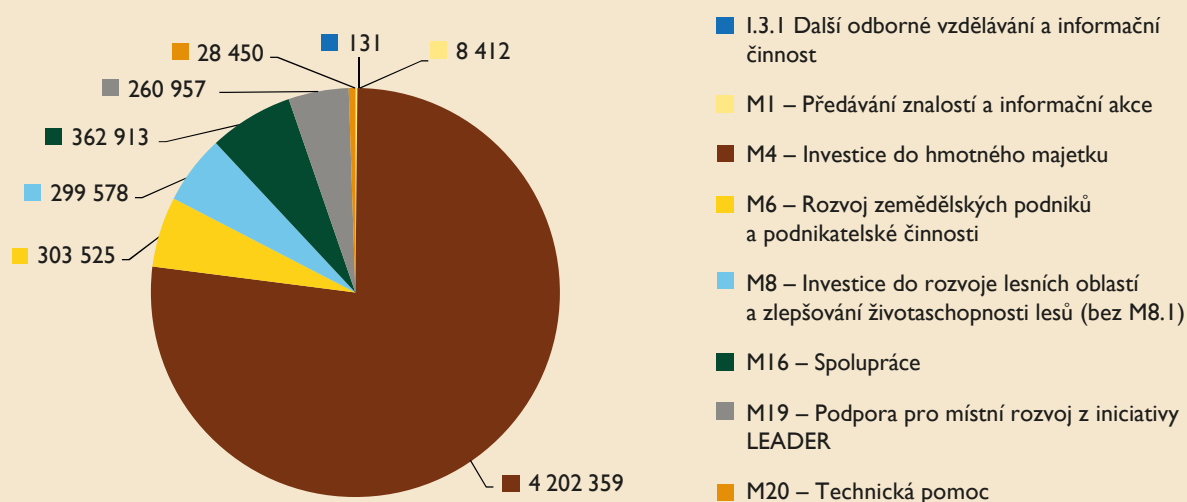
Program rozvoje venkova – neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
LFA, ANC, PPO	žádosti 2014	4	52	157	209
	žádosti 2015	13	368	1 104	1 472
	žádosti 2016	23	157	473	630
	žádosti 2017	11 923	316 089	948 267	1 264 356
	žádosti 2018	847	224 535	673 603	898 138
	LFA, ANC, PPO celkem	12 810	541 201	1 623 604	2 164 805
NATURA 2000 na zem. půdě	žádosti 2016	1	16	49	65
	žádosti 2017	392	2 439	7 317	9 756
	žádosti 2018	21	333	997	1 330
	NATURA 2000 celkem	414	2 788	8 363	11 151
AEO/AEKO/ EZ	žádosti 2013	2	79	237	316
	žádosti 2014	5	29	88	117
	žádosti 2015	39	2 235	6 707	8 942
	žádosti 2016	219	15 355	46 063	61 418
	žádosti 2017	18 671	1 149 906	3 449 674	4 599 580
	AEO celkem	18 936	1 167 604	3 502 769	4 670 373
Zalesňování	žádosti 2014	2	39	117	156
	žádosti 2015	2	45	134	179
	žádosti 2016	14	337	1 011	1 348
	žádosti 2017	1 455	5 959	17 876	23 835
	žádosti 2018	243	1 008	3 025	4 033
	LES celkem	1 716	7 388	22 163	29 551
NATURA 2000 v lesích	žádosti 2013	1	21	63	84
	žádosti 2014	2	144	432	576
	žádosti 2015	6	373	1 121	1 494
	žádosti 2016	14	153	459	612
	NATURA 2000 celkem	23	691	2 075	2 766
Lesnicko-environ. platby	žádosti 2013	1	109	329	438
	žádosti 2014	1	11	34	45
	žádosti 2015	6	127	382	509
	žádosti 2016	47	743	2 227	2 970
	LEO celkem	55	990	2 972	3 962

Program rozvoje venkova – neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
PUZČ	žádosti 2016	3	32	32	64
	žádosti 2017	6	307	300	607
	žádosti 2018	540	36 944	36 212	73 156
	PUZČ celkem	549	37 283	36 544	73 827
DŽPZ	žádosti 2015	5	3 359	3 293	6 652
	žádosti 2016	38	23 414	22 949	46 363
	žádosti 2017	845	348 245	341 345	689 590
	DŽPZ celkem	888	375 018	367 587	742 605
Les.-environ. a klimat. služby a ochrana lesů	žádosti 2016	43	2 340	7 019	9 359
	LESNICTVÍ celkem	43	2 340	7 019	9 359
Neprojektová opatření PRV celkem		35 434	2 135 303	5 573 096	7 708 399

Neprojektová opatření PRV na období 2014–2020 v roce 2018 (v tis. Kč)

Projektová opatření PRV na období 2014–2020 v roce 2018 (v tis. Kč)

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova na období 2007–2013 v roce 2018

Program rozvoje venkova 2007–2013		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	Předčasné ukončení zemědělské činnosti	37 283	36 544	73 827
	Další odborné vzdělávání a informační činnost	66	65	131
	Osa I celkem	37 349	36 609	73 958
Osa II	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)	52	157	209
	Agroenvironmentální opatření	7 370	22 071	29 441
	Zalesňování zemědělské půdy	6 077	18 229	24 306
	Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	691	2 075	2 766
	Lesnicko-environmentální platby	990	2 972	3 962
	Osa II celkem	15 180	45 504	60 684
Program rozvoje venkova 2007–2013 celkem		52 529	82 113	134 642

Na Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 bylo vyplaceno celkem 134 642 tis. Kč, z toho 52 529 tis. Kč ze státního rozpočtu a 82 113 tis. Kč z rozpočtu EU.

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2018

Program rozvoje venkova 2014–2020		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
M1	Předávání znalostí a informační akce	4 248	4 164	8 412
M4	Investice do hmotného majetku	2 122 192	2 080 167	4 202 359
M6	Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	153 280	150 245	303 525
M8	Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	152 598	152 225	304 823
M10	Agroenvironmentálně-klimatické opatření	819 093	2 457 277	3 276 370
M11	Ekologické zemědělství	341 141	1 023 421	1 364 562
M12	Platby v rámci sítě Natura 2000	2 788	8 363	11 151
M13	Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	541 149	1 623 447	2 164 596
M14	Dobré životní podmínky zvířat	375 018	367 587	742 605
M15	Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	2 340	7 019	9 359
M16	Spolupráce	183 271	179 642	362 913
M19	Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	93 945	167 012	260 957
M20	Technická pomoc	14 188	13 906	28 094
Program rozvoje venkova 2014–2020 celkem		4 805 251	8 234 475	13 039 726

Celkem bylo na PRV 2014+ vynaloženo 13 039 726 tis. Kč, z toho 4 805 251 tis. Kč ze státního rozpočtu a 8 234 475 tis. Kč z rozpočtu EU.

Horizontální plán rozvoje venkova

Z rozpočtu PRV 2014+ byly hrazeny i víceleté závazky vzniklé v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP) na období 2004–2006 a PRV na období 2007–2013.

HRDP na období 2004–2006 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Podpory v rámci HRDP na období 2004–2006 byly poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

V rámci HRDP na období 2004–2006 se jednalo se o opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti, na které v roce 2018 bylo proplaceno cca 99 mil. Kč a opatření Lesnictví. V rámci tohoto programu bylo možné žádat již pouze o dotaci na náhradu.

- **Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními**
Žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními se od roku 2007 podávají pouze v rámci PRV.

- **Agroenvironmentální opatření**

Od roku 2007 již není možné se nově zařadit do Agroenvironmentálního opatření v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova. Poslední pětileté závazky AEO uzavřené v roce 2006 skončily v roce 2010. V roce 2018 již nebyly podávány žádné žádosti.

- **Lesnictví**

V rámci programu Zalesňování zemědělské půdy mohou žadatelé od roku 2012 žádat pouze o dotaci na náhradu. Žádosti o dotaci na náhradu byly přijímány k 30. dubnu 2018. Celkem bylo podáno 826 žádostí o dotaci na náhradu.

- **Předčasné ukončení zemědělské činnosti**

Opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2018. Celkem bylo podáno 310 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V rámci PRV na období 2007–2013 probíhal v roce 2018 příjem žádostí o dotaci na víceletá neprojektová opatření, a to na:

- **II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy podle nařízení vlády č. 239/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů.**

V roce 2018 bylo možné podat pouze žádosti o dotaci na péči o založený porost a náhradu za ukončení zemědělské činnosti.

- **II.2.2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích**

Podle nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích.

- **II.2.3 Lesnicko-environmentální opatření**

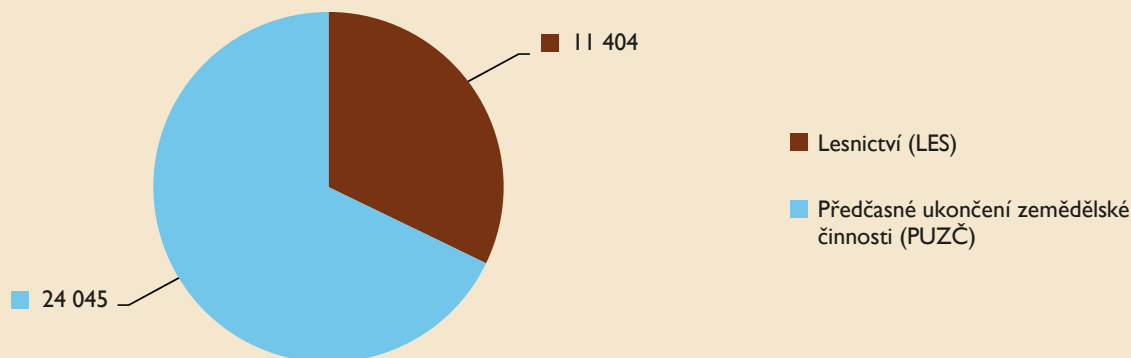
Podle nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření.

Přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2018

Horizontální plán rozvoje venkova		Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
			ČR	EU	Celkem
LES	žádosti 2015	1	2	5	7
	žádosti 2017	293	870	2 609	3 479
	žádosti 2018	750	1 979	5 939	7 918
	LES celkem	1 044	2 851	8 553	11 404
PUZČ	žádosti 2013	1	24	23	47
	žádosti 2015	1	2	2	4
	žádosti 2016	3	38	38	76
	žádosti 2017	312	3 190	3 126	6 316
	žádosti 2018	307	8 889	8 713	17 602
	PUZČ celkem	624	12 143	11 902	24 045
HRDP celkem		1 668	14 994	20 455	35 449

Celkem bylo na **HRDP** vynaloženo **35 449 tis. Kč**, z toho **14 994 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **20 455 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Horizontální plán rozvoje venkova (v tis. Kč)

Financování z cizích zdrojů

Dne 10. ledna 2018 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o zápůjčce na financování intervenčních nákupů v roce 2018 v rozpočtované výši **245 800 tis. Kč**. Tato smlouva navázala na obdobnou smlouvu s Ministerstvem financí pro financování intervenčních nákupů v roce 2017. K této smlouvě nebyly uzavřeny žádné dodatky. Ministerstvo financí převedlo v roce 2018 na účet Fondu finanční prostředky v jedné tranši, a to v požadované výši 21 000 tis. Kč. Na žádost Fondu nebyly čerpány zbylé 2. tranše zápůjčky a Fond provedl předčasnou splátku zápůjčky ve výši 21 000 tis. Kč k říjnu 2018. Důvodem byl zlom vývoje trendu na trhu s mlékem, opadnutí zájmu o intervenční nákupy SOM a nezáměr o intervenční skladování obilovin. Došlo tak k úspoře úrokových nákladů. Zároveň tato uzavřená smlouva řešila i nesplacenou část peněžních prostředků, poskytnutou Fondu v roce 2016 formou zápůjčky, která činila částku ve výši **174 363 tis. Kč** a byla

v souladu se smlouvou převedena ke splacení v roce 2018. V roce 2018 se Fondu podařilo z této zápůjčky splatit část poskytnutých prostředků ve výši 128 397 tis. Kč. Zůstatek nesplacené zápůjčky ke konci roku činí **45 966 tis. Kč**.

Zaplacené úroky za zápůjčku činily v roce 2018 (poskytnutá část zápůjčky roku 2018 a nesplacená zápůjčka roku 2016) částku ve výši **1 278 tis. Kč**.

Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje SZIF na financování SZP v roce 2018 dosáhly výše **37 089 341 tis. Kč**, z toho **6 381 051 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **30 708 290 tis. Kč** z rozpočtu EU.

V rámci SZP byly v roce 2018 vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši **36 606 752 tis. Kč**, z toho **6 250 291 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **30 356 461 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Celkové zdroje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2018

Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2018 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	729 315	20 924 927	21 654 242
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 526 782	11 526 782
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	279 660	279 660
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	729 315	0	729 315
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 435 176	6 435 176
Platba pro mladé zemědělce	0	62 939	62 939
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 620 370	2 620 370
Zůstatek SZIF z roku 2017	406	731 907	732 313
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	652	2 764	3 416
Přímé platby celkem	730 373	21 659 598	22 389 971
Přímé platby celkem	820 675	23 080 997	23 901 672

Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2018 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	493 965	454 819	948 784
z toho: SOT bez zlepšení výroby včelařských produktů	462 078	422 911	884 989
Zlepšení výroby včelařských produktů	31 887	31 908	63 795
Zůstatek SZIF z roku 2017	54 422	54 006	108 428
Kompenzace rozdílu cen inter. Nákupů a prodeje na pokrytí zápujčky	0	26 889	26 889
Tržby z prodeje	110 299	0	110 299
Zápujčka na intervenční nákupy	21 000	0	21 000
Finanční dávka z výroby cukru	1	0	1
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	1 660	2 494	4 154
Společná organizace trhu celkem	681 347	538 208	1 219 555
3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2018 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	4 705 812	7 814 025	12 519 837
z toho: Neinvestiční dotace	2 017 588	5 099 553	7 117 141
Investiční dotace	2 672 176	2 694 133	5 366 309
Neinvestiční dotace na HRDP	16 048	20 339	36 387
Zůstatek SZIF z roku 2017	229 982	672 507	902 489
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	33 537	23 952	57 489
Program rozvoje venkova celkem	4 969 331	8 510 484	13 479 815
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	6 381 051	30 708 290	37 089 341

Celkové užití zdrojů Společné zemědělské politiky v roce 2018

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Žádosti roku 2018 celkem	0	12 078 200	12 078 200
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 199 739	11 199 739
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	878 461	878 461
Žádosti minulých let celkem	729 525	9 532 646	10 262 171
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	577 136	577 136
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 437 978	6 437 978
Platba pro mladé zemědělce	0	62 941	62 941
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 175 021	2 175 021
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	279 568	279 568
Zvláštní podpora (SS)	0	2	2
Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)	44	0	44
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	729 481	0	729 481
Ostatní (převod propadlého podílu z vrátek dotací)	652	0	652
Přímé platby celkem	730 177	21 610 846	22 341 023

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
A. Finanční podpory celkem	471 937	249 553	721 490
z toho: Podpora spotřeby školního mléka	226 312	54 917	281 229
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh	31 932	31 932	63 864
Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny	0	51 243	51 243
Mimořádná opatření v odvětví ovoce a zeleniny	0	0	0
Ovoce a zelenina do škol	213 693	110 970	324 663
Podpora soukromého skladování	0	491	491
Mimořádná podpora v odvětví mléka	0	32 266	32 266
Mimořádná podpora na přizpůsobení (II. balíček)	151 271	151 272	302 543
Podpora soukromého skladování	0	6 176	6 176
B. Vývozní subvence celkem	0	0	0
z toho: Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	0	0
C. Dotace a odvody celkem	1	132 105	132 106
z toho: Odvod finančních dávek a poplatků z cukru	1,35	0	1
z toho: Odvod dávek z cukru do EU	1,08	0	1
Převod části dávek z cukru do správních výdajů	0,27	0	0
Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	109 762	109 762
Podpora na investice v rámci SOT s vínem	0	22 343	22 343
D. Intervenční opatření celkem	160 119	2 299	162 418
z toho: Intervenční nákup (SOM, máslo, obiloviny)	0	0	0
Intervenční skladování (SOM, máslo, obiloviny)	1 514	2 299	3 813
Splátka zápůjčky na intervenční nákupy	149 397	0	149 397
Odvod DPH	9 208	0	9 208
E. Podpora propagace zemědělských produktů celkem	14 769	24 615	39 384
z toho: Podpora propagace zemědělských produktů	14 769	24 615	39 384
F. Ostatní výdaje související se SOT celkem	514	0	514
z toho: Ostatní výdaje (propadlý podíl z vrátek dotací, ostatní mimořádná opatření)	514	0	514
G. Rezerva SOT	0	0	0
Společná organizace trhu celkem	647 340	408 572	1 055 912
3. Program rozvoje venkova			
Program rozvoje venkova vč. HRDP	4 872 774	8 337 043	13 209 817
Program rozvoje venkova celkem	4 857 780	8 316 588	13 174 368
z toho: Osa I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	37 349	36 609	73 958
Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny	15 180	45 504	60 684
M1 Předávání znalostí a informační akce	4 248	4 164	8 412
M4 Investice do hmotného majetku	2 122 192	2 080 167	4 202 359
M6 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	153 280	150 245	303 525
M8 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	152 598	152 225	304 823

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření	819 093	2 457 277	3 276 370
M11 Ekologické zemědělství	341 141	1 023 421	1 364 562
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000	2 788	8 363	11 151
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	541 149	1 623 447	2 164 596
M14 Dobré životní podmínky zvířat	375 018	367 587	742 605
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	2 340	7 019	9 359
M16 Spolupráce	183 271	179 642	362 913
M19 Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	93 945	167 012	260 957
M20 Technická pomoc	14 188	13 906	28 094
Horizontální plán rozvoje venkova celkem	14 994	20 455	35 449
z toho: Lesnictví (LES)	2 851	8 553	11 404
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	12 143	11 902	24 045
Program rozvoje venkova celkem	4 872 774	8 337 043	13 209 817
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	6 250 291	30 356 461	36 606 752

Společná rybářská politika

Společná rybářská politika byla poprvé formulována v Římské smlouvě. Hlavním cílem Společné rybářské politiky podle její revize z roku 2002 je zajistit udržitelný rybolov a zaručit rybářům příjmy a stálé zaměstnání. Lisabonská smlouva do rybářské politiky zanesla několik změn. V roce 2013 uzavřela Rada s Parlamentem dohodu o nové Společné rybářské politice s cílem dosáhnout rybolovu a akvakultury, které budou z environmentálního, hospodářského i sociálního hlediska dlouhodobě udržitelné.

V ČR je Společná rybářská politika naplňována prostřednictvím Operačního programu (OP) Rybářství zaměřeného na vytvoření udržitelné a konkurenceschopné akvakultury založené na inovacích, konkurenceschopnosti a účinnějším využití zdrojů. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh v požadovaném sortimentu, včetně diverzifikace akvakultury.

OP Rybářství 2007–2013

Operační program Rybářství 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 o Evropském rybářském fondu, nařízení Komise (ES) č. 498/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 o Evropském rybářském fondu, nařízení Rady (ES) č. 1100/2007, kterým se stanoví opatření pro obnovu populace úhoře říčního a usnesení vlády ČR č. 603/2006 k finančním tokům SZP a Společné rybářské politiky v České republice pro období let 2007–2013 a jejich institucionálnímu zabezpečení.

V roce 2018 již žádné kolo ani průběžný příjem Žádostí o dotaci z OP Rybářství České republiky na období 2007–2013 neprobíhalo, protože Program byl s koncem roku 2015 ukončen. SZIF ale i nadále pokračuje s realizací ex-post kontrol a administruje Hlášení o změnách. V roce 2018 bylo na regionální odbory SZIF předloženo celkem 11 Hlášení

o změnách. Veškerá předložená hlášení se týkala opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury. Nejčastější podané změny se týkaly změn identifikačních a kontaktních údajů, případně nahlášení nenadálých událostí na projektu.

OP Rybářství 2014–2020

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních stanovuje společné podmínky pro evropské fondy. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF) byl zřízen ENRF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybářství. K jejich provádění vydala Evropská komise nařízení v přenesené pravomoci a prováděcí nařízení. MZe zpracovalo Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) a Operační program Rybářství 2014–2020 (OP Rybářství). VNSPA byl schválen usnesením vlády ČR č. 876 ze dne 27. 10. 2014 a předložen EK, která jej vzala na vědomí. OP Rybářství byl schválen usnesením vlády ČR č. 836 ze dne 15. 10. 2014, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen rozhodnutím Komise C(2015) 3755 final dne 2. 6. 2015.

ČR využívá v OP Rybářství tři priority Unie: prioritu Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje, prioritu Unie 3 podpora provádění společné rybářské politiky, prioritu Unie 5 podpora uvádění na trh a zpracování. Dále ČR využívá Technickou pomoc.

V roce 2018 proběhl příjem žádostí o podporu v rámci 2., 12. a 13. kolové výzvy. Zároveň probíhal kontinuální příjem žádostí o podporu v rámci výzvy 999 Technická pomoc, 3. výzvy 5.2 záměru b) Propagační kampaně, 6. výzvy opatření 3.2. Sledovatelnost produktů, 7. výzvy opatření 5.1. Plány produkce a 10. výzvy opatření 3.1. Shromažďování údajů. Celkem bylo zaregistrováno **249 žádostí o podporu** v celkové výši **246 861 tis. Kč**.

Příjem žádostí o podporu OP Rybářství 2014–2020

Výzva	Termín	Opatření, záměr
Kontinuální příjem	od 21. 10. 2015	6.1. Technická pomoc – výzva č. 999
	od 3. 5. 2016	5.2. záměr b) Propagační kampaně – výzva č. 3
	od 11. 10. 2016	3.2. Sledovatelnost produktů – výzva č. 6
	od 4. 4. 2017	5.1. Plány produkce – výzva č. 7
	od 4. 4. 2017	3.1. Shromažďování údajů – výzva č. 10
2. výzva	9. – 30. 10. 2018	2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby
12. výzva	3. – 23. 4. 2018	2.2. záměr a) Investice do akvakultury
		2.2. záměr b) Diverzifikace akvakultury
		2.3. Podpora nových chovatelů
		5.2. záměr b) Propagační kampaně
		5.3. Investice do zpracování produktů
13. výzva	9. – 30. 10. 2018	2.1. Inovace
		2.2. záměr a) Investice do akvakultury
		2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním
		5.2. záměr a) Vytváření organizace producentů
		5.3. Investice do zpracování produktů

Zaregistrované žádosti o poskytnutí dotace v rámci OP Rybářství 2014–2020

Výzva	Unie, opatření, záměr	Zaregistrované Žádosti o podporu	
		Počet žádostí	Čerpání (tis. Kč)
Kontinuální příjem	6.1.	14	8 492
	5.2. b)	3	25 645
	3.2.	1	2 961
	5.1.	0	0
	3.1.	4	5 968
	Kont. příjem celkem	22	43 066
2. výzva	2.5.	4	6 572
	2. výzva celkem	4	6 572
12. výzva	2.2. a)	68	59 332
	2.2. b)	5	1 952
	2.3.	9	4 183
	5.2. b)	9	2 525
	5.3.	12	18 536
	12. výzva celkem	103	86 528
13. výzva	2.1.	5	6 689
	2.2. a)	97	82 033
	2.4.	8	14 397
	5.2. a)	0	0
	5.3.	10	7 576
	13. výzva celkem	120	110 695
Celkem		249	246 861

V roce 2018 vydalo MZe (Řídící orgán OP Rybářství) jako poskytovatel podpory Rozhodnutí o poskytnutí dotace ve vztahu k výše uvedeným výzvám **272** projektům v celkové výši **323 513 tis. Kč**. Vzhledem k probíhající administraci jednotlivých výzev jsou postupně schvalovány další projekty.

Vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace u OP Rybářství 2014–2020

Výzva	Vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace	
	Počet žádostí	Čerpání (tis. Kč)
2. výzva	3	4 359
3. výzva	2	21 145
5. výzva	2	15 218
6. výzva	2	7 196
9. výzva	20	9 244
10. výzva	6	9 245
11. výzva	141	184 566
12. výzva	83	62 264
999. výzva	13	10 276
Celkem	272	323 513

V rámci administrace Žádostí o platbu bylo v roce 2018 předloženo celkem **156** žádostí o platbu s požadovanou podporou ze strany žadatele **164 821 tis. Kč** a zároveň v roce 2018 bylo vyplaceno **150** žádostí o platbu se schválenou podporou **140 749 tis. Kč**.

Příjem a vyplacení Žádostí o platbu OP Rybářství 2014–2020

Opatření	Předložené žádosti o platbu		Vyplacené žádosti o platbu	
	Počet žádostí	Požadavek (tis. Kč)	Počet žádostí	Čerpání (tis. Kč)
2.1.	2	1 250	2	1 102
2.2. a)	107	99 833	96	79 100
2.2. b)	6	3 315	5	3 089
2.3.	3	1 690	2	1 230
2.4.	6	26 028	8	29 166
2.5.	3	4 292	2	2 260
3.1.	5	2 392	4	2 144
5.2. b)	2	5 788	1	343
5.3.	8	14 975	15	15 854
6.1.	14	5 258	15	6 461
Celkem	156	164 821	150	140 749

Na regionální odbory SZIF bylo podáno celkem **180** Hlášení o změnách. **20** hlášení, která se týkala opatření 6.1. Technická pomoc, byla podána a administrována na centrálním pracovišti SZIF. Z celkového počtu podaných Hlášení o změnách za rok 2018 bylo potřeba k 30 % vyjádření oddělení kontrol. Tzn. téměř každé třetí Hlášení o změnách je posuzováno oddělením kontrol. Týká se to především výběrového řízení nebo narovnávání skutečností v Žádosti o podporu na Žádost o platbu. Z celkového počtu podaných

Hlášení o změnách za rok 2018 bylo potřeba k 17 % vyjádření centrálního pracoviště SZIF.

V roce 2018 došlo u **62** projektů k ukončení administrace. Nejčastějším důvodem k ukončení administrace bylo „Odstoupení žadatele/příjemce“. Naopak nejméně častým důvodem k ukončení žádosti bylo „Nedoložení doplnění výběrového řízení po kontrole“ a „Nepředložení Žádosti o platbu do 12/24 měsíců“.

Národní dotace

Dotační programy vycházejí ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Jsou financovány výhradně z národních zdrojů. Dotační programy jsou podle § 2d odst. 2 výše uvedeného zákona prováděny Ministerstvem zemědělství a jsou administrovány na základě ministerstvem vydaných Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro daný rok na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Na základě ustanovení § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byl SZIF pověřen, aby pro MZe prováděl administraci Žádostí o dotace v rozsahu Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 7. února 2018, včetně platných dodatků. SZIF prostřednictvím regionálních pracovišť (OPŽL SZIF) přijímá žádosti, provádí jejich formální kontrolu, záznamy do ISND MZe a u vybraných programů kontroly na místě (KNM).

V roce 2018 SZIF rovněž na základě výše zmíněné Dohody o spolupráci přijímal a kontroloval žádosti dotačního programu 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2018 na základě vlastních zásad k tomuto programu, dále žádosti mimořádného dotačního programu na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách a v lesních školkách v dubnu a v květnu 2017, žádosti mimořádného dotačního programu na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách v roce

2017 a žádosti mimořádného dotačního programu na zmírnění škod způsobených suchem na krmných plodinách v roce 2018.

Marketingová činnost

SZIF je na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství administrátorem marketingových programů zaměřených na podporu kvalitních domácích potravin: značek KLASA a Regionální potravina a také na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství.

V roce 2018 byly na propagaci potravin značky kvality KLASA čerpány finanční prostředky ve výši 149 233 tis. Kč ze státního rozpočtu.

Na projekt Regionální potravina bylo vyplaceno celkem 44 361 tis. Kč.

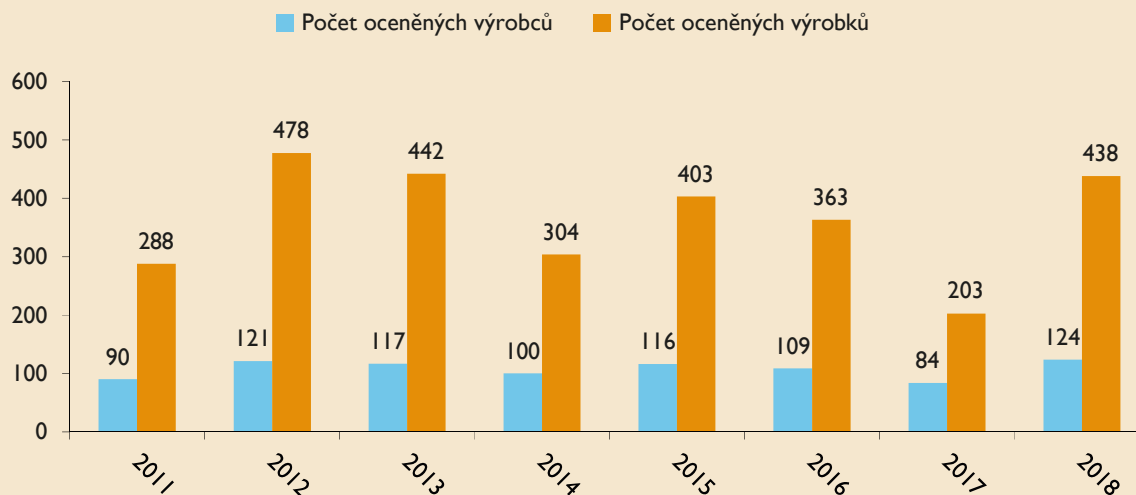
Na projekt biopotravin a produktů ekologického zemědělství bylo v roce 2018 čerpáno 1 356 tis. Kč.

Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin KLASA

Projekt národní značky KLASA je od roku 2016 součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují přidanou hodnotu a zaručují jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Dalším z cílů tohoto projektu je posílit konkurenceschopnost výrobců kvalitních potravin. Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity producentů potravin, na straně druhé pak edukovat spotřebitele v otázce kvality potravin.

V roce 2018 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference potravin kvalitních potravin a značky KLASA ve všech regionech ČR:

Přehled počtu oceněných výrobců a výrobků značkou KLASA

Prezentační a informační aktivity na podporu kvalitních potravin a značky KLASA

- komunikační a marketingová podpora v obchodních řetězcích,
- návrh a realizace motivační soutěže s kvalitními potravinami,
- roadshow – prezentační prodejní akce v regionech ČR za účasti výrobců.

PR aktivity a sociální média

- tiskové zprávy a publikace článků na aktuální témata,
- zpracování advertoriálů, speciálních projektů a prezentací v titulech pro odbornou i širokou veřejnost, v rozhlasu a na webových portálech,
- prezentace a podpora značek kvality na sociálních sítích, denní monitoring médií.

Webová prezentace

- správa webového portálu „Akademie kvality“, aktualizace výrobků a výrobců KLASA na www.eklasa.cz,
- provoz mobilní aplikace KLASA, Sít'ovka a dětských aplikací Život na statku a Statkář.

Veletrhy a výstavy

- např. IGW (leden, Berlín), Salima (únor, Brno), Techagro (duben, Brno), Země živitelka (srpen, České Budějovice), Olima (říjen, Olomouc), Sial (říjen, Paříž).

Kampaň SZIF na podporu kvalitních potravin „Jak Češi začali kupovat kvalitní potraviny“ získala v roce 2018 ocenění v prestižní oborové soutěži IMC CZECH AWARDS hned v pěti kategoriích. A to dvakrát bronz v kategorii Budování značky a Retail /merchandising/ instore marketing. Dvě stříbra si vysloužila v kategoriích Integrovaná komunikace a Veřejný zadavatel. Třetí místo obsadila spotřebitelská soutěž „Střihněte si 3x Škodu Fabia“ v kategorii Spotřebitelské soutěže.

Dále byla kampaň oceněna v rámci prestižního mezinárodního bruselského hodnocení EACA. V kategorii „Product Launch /Relaunch/Trial campaigns“ získala bronz a dále v segmentu „Retail or Trade Marketing – Dealer/Salesforce“ stříbro.

Projekt Regionální potravina

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží Ministerstvo zemědělství ve 13 krajích České republiky nejvyšší kvalitě zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj – ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Odborné poroty vybírají vždy 1 vítězný výrobek v 9 kategoriích. V roce 2018 se do soutěže přihlásilo celkem 416 výrobců s 1 495 výrobky a bylo oceněno 112 výrobků, což je historicky nejvyšší počet oceněných výrobků od počátku soutěže. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let. Soutěžít o značku Regionální potravina mohou pouze malé a střední podniky do 250 zaměstnanců. Tento projekt byl spuštěn Ministerstvem zemědělství koncem roku 2009. Od roku 2012 jej administruje SZIF.

Značka Regionální potravina se prezentuje formou celostátní kampaně, jejímž cílem je seznámit spotřebitele s oceněnými regionálními potravinami. V roce 2018 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Semináře „Jak značit potraviny“

- organizace a zajištění 17 seminářů, jejichž cílem bylo zajištění informovanosti výrobců – potenciálních i stávajících držitelů značky Regionální potravina o způsobu účasti v soutěži.

Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina

- koordinace a kontrola projektů na zabezpečení organizace 13 krajských soutěží o značku Regionální potravina.

Prezentační aktivity

- ochutnávky oceněných produktů, prezentace v pořadech Herbář v České televizi, Výleták na www.stream.cz, prezentace na Frekvenci 1, přehlídka oceněných výrobců na akci Regionfest.

PR aktivity

- fotobanka oceněných výrobků,
- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy, recepty a články pro lifestyle a online média, speciální mediální projekty a advertoriály.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.regionálnipotravina.cz,
- mobilní aplikace, správa profilu na www.facebook.com.

Veletrhy a výstavy

- Regiontour a RegFoodFest (leden, Brno), Jarní Flora (duben, Olomouc), Wine Prague (květen, Praha), Země živitelka (srpen, České Budějovice).

Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je přirozený a moderní způsob hospodaření, který je založen na tisícileté zkušenosti našich předků. Vyznačuje se kladným vztahem a respektem k životnímu prostředí. Systém ekologického zemědělství je definován platnou legislativou na národní i evropské úrovni. Biopotraviny jsou ekologicky vyprodukované potraviny od zemědělců, kteří se v péči o půdu a rostliny obejdou bez průmyslových hnojiv a pesticidů, herbicidů a fungicidů a kteří poskytují svým zvířatům dostatek péče, kvalitního krmiva a životního prostoru pro pastvu i odpočinek.

Cílem projektu Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství je zvýšení a rozvoj všeobecných znalostí o biopotravinách a ekologickém zemědělství. Zvyšování důvěry spotřebitele a zvyšování jeho informovanosti o ekologickém zemědělství je klíčový aspekt dalšího rozvoje trhu s biopotravinami.

V roce 2017 probíhala notifikace programu na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství u Evropské komise. V roce 2018 se realizovalo nadlimitní otevřené výběrového řízení na realizátora kampaně a byl vybrán nejvhodnější uchazeč.

Prezentační a informační aktivity na podporu biopotravin

- kvantitativní výzkum,
- expozice biopotravin na výstavě Země živitelka.

Souhrnné čerpání rozpočtu marketingové činnosti

Celkové zdroje SZIF na financování marketingové činnosti v roce 2018 dosáhly výše **365 112 tis. Kč**.

Celkové zdroje na financování marketingové činnosti v roce 2018

Zdroje	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Dotace z kapitoly MZe na rok 2018	250 000	250 000	250 000
Zůstatek SZIF z roku 2017	0	114 803	114 803
Ostatní (poplatky za výstavní činnost)	0	0	309
Celkem	250 000	364 803	365 112

Na marketingovou činnost byly v roce 2018 vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši **194 950 tis. Kč**.

Celkové užití zdrojů na marketingovou činnost v roce 2018

Užití zdrojů	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Propagace potravin značky kvality	170 000	266 477	149 233
Projekt Regionální potravina	50 000	68 326	44 361
Podpora biopotravin a produktů EZ	30 000	30 000	1 356
Celkem	250 000	364 803	194 950

Správní výdaje

Celkové zdroje SZIF na financování správních výdajů v roce 2018 dosáhly výše 2 195 976 tis. Kč. Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na správní výdaje SZIF činila 1 800 000 tis. Kč. Dalšími zdroji byl zůstatek z roku 2017 ve výši 380 056 tis. Kč a ostatní příjmy (např. ostatní nedaňové příjmy, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, transfery TP PRV aj.) ve výši 15 920 tis. Kč.

Na správní výdaje SZIF byly v roce 2018 vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši 1 900 295 tis. Kč.

Neinvestiční výdaje

Celkové čerpání platových prostředků v roce 2018 dosáhlo výše 638 669 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců v pracovním poměru 60 755 tis. Kč, platy zaměstnanců ve služebním poměru včetně pracovních poměrů, kteří jsou na služebních místech 572 468 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 4 880 tis. Kč, odstupné 189 tis. Kč a odbytné 377 tis. Kč. Ze souvisejících platových prostředků pak bylo odvedeno celkem 159 239 tis. Kč na pojistné na sociální zabezpečení a 57 516 tis. Kč na pojistné veřejného zdravotního pojištění (zaměstnanců v pracovním i služebním poměru). Převod prostředků do Fondu kulturních a sociálních potřeb činil 12 707 tis. Kč.

V rámci informačních a komunikačních technologií bylo vynaloženo nejvíce finančních prostředků (stejně jako v uplynulých letech) na služby v oblasti ICT, kde bylo čerpáno celkem 420 450 tis. Kč. Největší část těchto výdajů připadá na provoz významného informačního systému na Platformě SAP, kdy byla hrazena podpora a provozní činnosti ve výši 288 606 tis. Kč. Další významnější položkou bylo programové vybavení do 60 tis. Kč, na které bylo vynaloženo celkem 27 031 tis. Kč. Kromě standardní obnovy licencí Microsoft se jednalo zejména o nákup licencí spojených s obnovou infrastruktury. Celková výše prostředků, vynaložených na

vybavení IT, činila v úhrnu 12 828 tis. Kč. Na základě nově stanovené koncepce vybavenosti zaměstnanců SZIF výpočetní technikou byly nakoupeny notebooky pro zajištění pracovní mobility. Dále byly v rámci stanoveného plánu obnovy nakoupeny LCD monitory, kompaktní digitální fotoaparáty pro terénní pracovníky, mobilní telefony, aj.

V rámci stavebních úprav patřila k nejnáročnějším akcím roku 2018 oprava balkonů v budově v ulici Ve Smečkách, dále rekonstrukce suterénních prostor téže budovy a také rekonstrukce konferenčního centra ve Štěpánské ulici v důsledku havárie vody.

Neinvestiční výdaje (bez technické pomoci PRV, OPR, Twinningu) činily v roce 2018 celkem **1 495 395 tis. Kč**.

Investiční výdaje

Největší položku investičních výdajů představuje čerpání programového vybavení (nad 60 tis. Kč), které v roce 2018 činilo celkem 199 814 tis. Kč. V této částce je stále jednoznačně nejvýznamnější položkou rozvoj informačního systému SAP. Na nákup výpočetní techniky v rámci komplexní obnovy hardwarové infrastruktury bylo čerpáno 64 427 tis. Kč. Dále bylo vynaloženo také 10 069 tis. Kč v rámci obnovy vozového parku SZIF.

Investiční výdaje (bez technické pomoci PRV) činily v roce 2018 celkem **275 830 tis. Kč**.

Technická pomoc Programu rozvoje venkova a OP Rybářství

V rámci technické pomoci PRV představuje v roce 2018 jednoznačně největší část prostředků obnova infrastruktury informačního systému, včetně hardwaru, licencí a podpory. Finanční prostředky vynaložené na projekty z technické pomoci představovaly více než 100 mil. Kč. Dále byly čerpány finanční prostředky na nejrůznější vzdělávací akce pro zaměstnance SZIF, poradenství a zpracování znaleckých

posudků v oblasti PRV nebo výdaje na geodetické služby – dálkový průzkum země.

V personální oblasti byly v roce 2018 realizovány projekty „Pracovníci na DPP, DPČ hrazení z technické pomoci PRV 2014–2020“ na základě potřeby zajistit řádnou a plynulou administrativní činnost Programu rozvoje venkova v programovém období 2014–2020 z technické pomoci PRV a „Motivační odměny za zjednodušení Pravidel“. V rámci projektů činily ostatní osobní výdaje 1 012 tis. Kč a k tomu související pojistné 259 tis. Kč.

V rámci **technické pomoci PRV** byly v roce 2018 vynaloženy finanční prostředky SZIF celkem ve výši **119 734 tis. Kč**.

V menší míře byly také realizovány výdaje u **technické pomoci OP Rybářství**, zaměřené na vzdělávací akce. Celkem bylo v roce 2018 čerpáno **113 tis. Kč**.

Celostátní síť pro venkov (CSV)

V kompetenci SZIF je již několik let výkon agendy Celostátní sítě pro venkov. Tuto agendu převzal SZIF od Ministerstva zemědělství. CSV je na regionální úrovni komunikační platformou vytvořenou za účelem propagace PRV, která sdružuje mnoho významných subjektů působících na venkově a podílejících se na jeho rozvoji. CSV se svými partnery připravuje celou řadu významných regionálních

aktivit, jedná se na příklad o semináře a workshopy pro žadatele PRV, propagační a informační akce, semináře a exkurze ke sdílení příkladů dobré praxe v rámci PRV. Cílem CSV je vytvořit prostor pro setkávání veřejnosti, a to jak odborné, tak i laické, a v rámci diskusí a poznávání sdílet příklady dobré i špatné praxe.

Akce realizované CSV v roce 2018 byly spojeny s novým PRV 2014+. V tomto programovém období je na aktivity CSV poskytována 100% dotace z technické pomoci PRV 2014+.

V roce 2018 bylo zrealizováno 130 regionálních akcí a celková výše čerpaných prostředků v rámci **technické pomoci PRV (CSV)** dosáhla **7 492 tis. Kč**.

Twiningový projekt EU

Od roku 2016 se SZIF podílel na expertní podpoře moldavské platební agentury v rámci evropského projektu Twinning-out, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci na mezinárodním twinningovém projektu EU pro Moldavsko. V rámci tohoto projektu byly administrovány zahraniční pracovní cesty vybraných expertních pracovníků SZIF. Poslední pracovní cesty proběhly koncem roku 2018, přičemž část (zejména personálních) nákladů se promítne ještě do roku 2019.

Celkové výdaje na **twiningový projekt** představovaly v roce 2018 celkem **1 731 tis. Kč**.

Celkový přehled čerpání rozpočtu správních výdajů

Celkové zdroje na financování správních výdajů SZIF v roce 2018

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
8115000001	Zůstatek z roku 2017	380 056
1361000001	Správní poplatky	0
2111000001	Příjmy za poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb.	3
2322000001	Přijaté pojistné náhrady	81
2324000001	Přijaté náhrady	99
2324000002	Přijaté náhrady – správa	5
2329000001	Propadlý podíl z vrátek dotací	1 166
2329000003	Ostatní nedaňové příjmy	137
2512000001	Podíl na dávkách z cukru	0
3119000001	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	920
4116000001	Neinvestiční dotace z MZe	1 561 050
4216000001	Investiční dotace z MZe	238 950
4116000080	Neinvestiční transfery z MZe – TP OPR	73
4113000060	Neinvestiční transfery – TP PRV	4 469
4113000061	Neinvestiční transfery – TP PRV (projekt person. a mzdový)	658
4113000063	Neinvestiční transfery – TP PRV (CSV)	5 120
4151000090	Neinvestiční transfery ze zahraničí – twinning	1 170
4153000001	Neinvestiční transfery z EU – TAIEX	44
4213000060	Investiční transfery – TP PRV	1 975
Zdroje celkem		2 195 976

Celkové užití zdrojů správních výdajů SZIF v roce 2018

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
a) Běžné (neinvestiční) výdaje		
501, 502 Mzdové prostředky		
5011000001	Platy zaměst. v pracovním poměru vyjma zaměst. na sl. místech	60 755
5013000001	Platy zaměst. na sl. místech podle zákona o státní službě	572 468
5013000061	Platy zaměstnanců na služebních místech – odměny TP PRV	50
5019000001	Ostatní platy – refundace mezd	0
5021000001	Ostatní osobní výdaje	4 880
5021000060	Ostatní osobní výdaje – TP PRV	962
5021000090	Ostatní osobní výdaje – twinning	858
5021000100	Ostatní osobní výdaje – TAIEX	0
5024000001	Odstupné	189
5025000001	Odbyté	377
celkem bez technické pomoci PRV a twinningového projektu		638 669
celkem		640 539
502 Ostatní platby za provedenou práci		
5029000001	Odměny členům Dozorčí rady	48
celkem		48
Mzdové prostředky a související platby celkem		640 587
Ostatní neinvestiční výdaje		
503 Sociální a zdravotní pojištění		
5031000001	Pojistné na sociální zabezpečení	16 251
5031000002	Pojistné na sociální zabezpečení zaměst. ve státní službě	142 988
5031000060	Pojistné na sociální zabezpečení – TP PRV	178
5031000061	Pojistné na sociální zabezpečení – odměny TP PRV	12
5031000090	Pojistné na sociální zabezpečení – twinning	214
5031000100	Pojistné na sociální zabezpečení – TAIEX	0
5032000001	Pojistné na zdravotní pojištění	5 849
5032000002	Pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců ve státní službě	51 667
5032000060	Pojistné na zdravotní pojištění – TP PRV	64
5032000061	Pojistné na zdravotní pojištění – odměny TP PRV	5
5032000090	Pojistné na zdravotní pojištění – twinning	77
5032000100	Pojistné na zdravotní pojištění – TAIEX	0
5039000001	Ostatní povinné pojistné – refundace	0
celkem bez technické pomoci PRV a twinningového projektu		216 755
celkem		217 305
504 Odměny za užití duševního vlastnictví		
5041000001	Odměny za užití duševního vlastnictví	12
5042000001	Odměny za užití počítačových programů	710
celkem		722

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
512 Podlimitní technické zhodnocení		
5123000001	Podlimitní technické zhodnocení hmotného majetku	24
5123000002	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – IT	0
5123000003	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – bezpečnost	0
celkem		24
513 Nákup materiálu do 40 tis. Kč		
5132000001	Ochranné pomůcky	1 593
5133000001	Léky a zdravotnický materiál	42
5136000001	Knihy, učební pomůcky a tisk	743
5137000001	Kancelářský nábytek a ostatní vybavení	4 514
5137000002	Vybavení IT	12 828
5137000060	Vybavení IT – TP PRV	16
5137000063	Ostatní vybavení – TP PRV (CSV)	311
5137000090	Vybavení – twinning	156
5139000001	Kancelářský a ostatní materiál	5 683
5139000003	Ostatní materiál IT	1 907
5139000004	Tonery	4 294
5139000005	Ostatní materiál - konference a propagace	678
5139000060	Ostatní materiál IT – TP PRV	1 319
5139000061	Ostatní materiál – TP PRV	188
5139000063	Ostatní materiál – TP PRV (CSV)	873
celkem bez technické pomoci PRV		32 282
celkem		35 145
514 Úroky a ostatní finanční výdaje		
5141000001	Úroky vlastní	1 278
5142000001	Kurzové rozdíly ve výdajích	57
celkem		1 335
515 Nákup vody, paliv a energie		
5151000001	Studená voda	1 454
5152000001	Teplo	4 373
5153000001	Plyn	678
5154000001	Elektrická energie	5 481
5156000001	Pohonné hmoty a maziva	7 177
celkem		19 163
516 Nákup služeb		
5161000001	Poštovní služby	10 077
5162000001	Telefonní poplatky	2 787
5162000002	Provoz datových linek a související služby	4 545
5163000001	Pojistné	1 761
5163000002	Služby peněžních ústavů	49
5164000001	Nájemné	5 788

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
5164000002	Nájemné – věcné plnění	15 476
5164000060	Nájemné – TP PRV	451
5164000063	Nájemné – TP PRV (CSV)	1 069
5164000080	Nájemné – TP OPR	4
5166000001	Poradenské služby	4 063
5166000004	Právní služby	601
5166000060	Poradenské služby – TP PRV	2 588
5167000001	Služby školení a vzdělávání	4 995
5167000060	Služby školení a vzdělávání – TP PRV	586
5167000080	Služby školení a vzdělávání – TP OPR	91
5168000001	Služby zpracování dat	295
5168000002	Služby SW – SAP	288 606
5168000003	Služby SW – EKIS	4 006
5168000004	Ostatní služby IT	89 143
5168000006	Služby SW – VUSTE	14 851
5168000007	Ostatní služby – bezpečnost IS	2 805
5168000008	Služby provozu infrastruktury	21 039
5168000060	Ostatní služby IT – TP PRV	49 475
5169000001	Ostatní služby	3 717
5169000002	Ostatní služby související s nájmem	15 826
5169000008	Revize zařízení	930
5169000009	Ostatní služby – bezpečnost	1 018
5169000010	Závodní stravování a ostatní služby	13 722
5169000011	Ostatní služby SZP	845
5169000013	Inzerce	693
5169000014	Překladačské a tlumočnické služby	135
5169000015	Audit externí	612
5169000016	Geodetické služby a snímkování	4 931
5169000017	Veletrhy a výstavy	695
5169000021	Ostatní služby – intervenční skladování	0
5169000060	Ostatní služby – TP PRV	30
5169000062	Geodetické služby a snímkování – TP PRV	2 255
5169000063	Ostatní služby – TP PRV (CSV)	3 162
5169000090	Služby – twinning	7
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning, projektu		514 011
celkem		573 729
517 Ostatní nákupy		
5171000001	Opravy a udržování	8 714
5171000002	Opravy a udržování IT	7 280
5172000001	Programové vybavení do 60 tis. Kč	27 031
5172000060	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV	8 137
5172000063	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV (CSV)	43

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
5173000001	Cestovné v tuzemsku	5 117
5173000002	Cestovné v zahraničí	3 128
5173000060	Cestovné v zahraničí – TP PRV	35
5173000061	Cestovné v tuzemsku – TP PRV	1 573
5173000080	Cestovné v tuzemsku – TP OPR	5
5173000090	Cestovné – twinning	282
5173000091	Cestovné – ubytování v rámci twinningu	86
5175000001	Pohoštění	1 122
5175000003	Pohoštění – CSV	71
5175000060	Pohoštění – TP PRV	1 802
5175000063	Pohoštění TP PRV (CSV)	1 963
5175000080	Pohoštění – TP OPR	13
5175000090	Pohoštění twinning	51
5176000001	Účastnické poplatky	402
5176000060	Účastnické poplatky – TP PRV	139
5179000001	Ostatní nákupy jinde nezařazené	9
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		52 874
celkem		67 003
5. Poskytnuté zálohy a převody		
5189000001	Ostatní poskytnuté zálohy	0
5191000001	Zaplacené sankce	0
5192000001	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné	0
5192000002	Náhrady řízení	62
5192000003	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné zaměst. ve st. službě	94
5192000004	Náhrady škod na majetku	0
5194000001	Věcné dary	280
5195000001	Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdrav. postižené	0
5342000001	Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	12 707
5361000001	Nákup kolků	0
5362000001	Platby daní a poplatků	233
5363000001	Úhrady sankcí jiným rozpočtům	38
5424000001	Náhrady mezd v době nemoci	230
5424000002	Náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců ve státní službě	1 754
5909000002	Ostatní neinvestiční výdaje	4 114
5909000060	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV	0
5909000063	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV (CSV)	0
5909000080	Ostatní neinvestiční výdaje – TP OPR	0
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		19 512
celkem		19 512
Ostatní neinvestiční výdaje celkem		933 938
celkem bez technické pomoci PRV, OPR a twinning. projektu		1 495 395
Běžné (neinvestiční) výdaje celkem		1 574 525

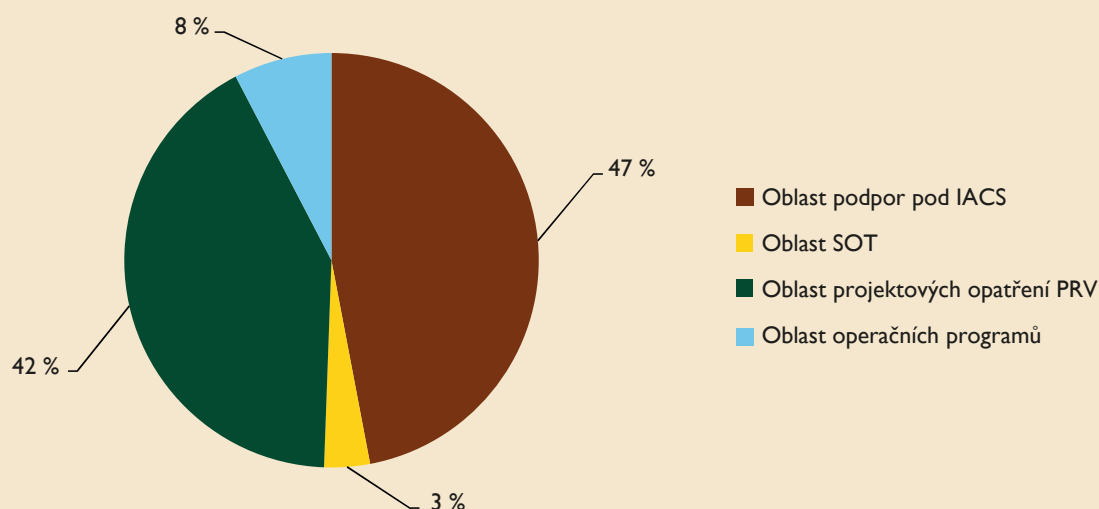
Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
b) Kapitálové (investiční) výdaje		
611 Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		
6111000001	Programové vybavení nad 60 tis. Kč – SAP	196 830
6111000003	Programové vybavení nad 60 tis. Kč	2 984
6111000060	Programové vybavení nad 60 tis. Kč – TP PRV	1 012
celkem bez technické pomoci PRV		199 814
celkem		200 826
612 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		
6122000001	Kancelářské stroje nad 40 tis. Kč	0
6122000002	Bezpečnostní zařízení nad 40 tis. Kč	0
6122000003	Měřicí přístroje	858
6122000061	Měřicí přístroje – TP PRV	940
6123000001	Dopravní prostředky	10 069
6125000001	Výpočetní technika	64 427
6125000060	Výpočetní technika – TP PRV	47 917
6129000001	Ostatní nákup dlouhodobého hmotného majetku	662
6129000063	Ostatní nákup dlouhodobého hmot. majetku – TP PRV (CSV)	71
6909000001	Ostatní investiční výdaje	0
celkem bez technické pomoci PRV		76 016
celkem		124 944
Kapitálové (investiční) výdaje celkem		325 770
Užití zdrojů celkem		1 900 295

Kontrolní činnost

Významnou činnost SZIF představují kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému řadíme administrativní kontroly a KNM. Administrativní kontroly jsou prováděny u 100 % podaných žádostí. V případě KNM se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí (cca 1 až 100 % podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí – oblast podpor pod IACS, oblast společné organizace trhů, oblast projektových opatření PRV a oblast operačních programů a národních dotací.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace KNM je pravidelně podrobován kontrolním misím uskutečňovaným orgány EK – DG Agri, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

Kontroly SZIF u příjemců dotací v roce 2018

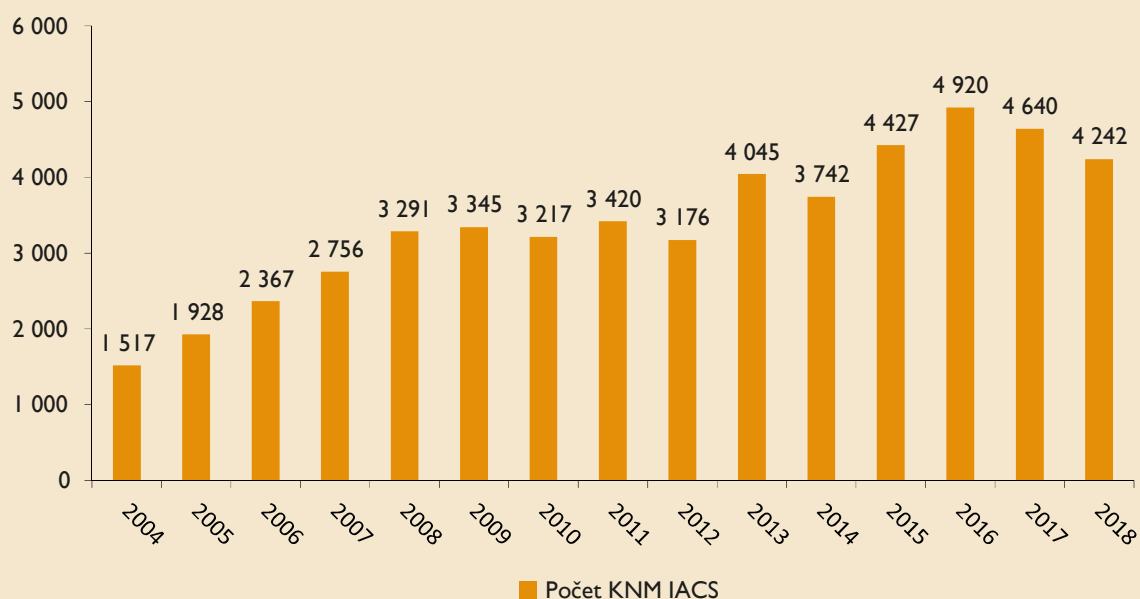

Oblast podpor pod IACS

V rámci podpor pod IACS probíhají KNM metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických KNM. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise (JRC IPSC). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a dalších podmínek. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické KNM prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických KNM jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového

průzkumu Země. Cílem KNM je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Fyzickou KNM mohou provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem KNM je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními. Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy KNM jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

Počet provedených KNM IACS v letech 2004–2018

Metodici opatření na CP SZIF a vedoucí oddělení inspekční služby nebo koordinátoři inspekci na RO SZIF provádějí na vzorku kontrol supervize kontrolních činností.

Níže jsou uvedeny statistické údaje o KNM provedených SZIF (bez delegovaných kontrol, bez supervizí).

V roce 2018 bylo zkontrolováno 3 635 žadatelů 4 242 kontrolami. Celkem bylo zkontrolováno 9 905 žádostí (u Jednotné žádosti byla žádost na každé opatření považována za samostatnou žádost). Detailní informace o počtu zkontrolovaných žadatelů, žádostí a KNM IACS ukazuje následující tabulka.

Počty zkontrolovaných žadatelů a žádostí KNM IACS

Oblast	Počet zkontrolovaných žadatelů	Počet zkontrolovaných žádostí	Počet kontrol
Přímé platby	2 797	5 336	3 092
Program rozvoje venkova	2 183	4 038	2 261
Horizontální plán rozvoje venkova	38	44	39
Společné organizace trhů v rámci IACS	263	487	500
KNM pouze DZES	184	0	185
Celkem (neduplicitně)	3 635	9 905	4 242

V roce 2018 bylo z celkového počtu 4 242 shledáno 2 910 kontrol s výhradami a připomínkami. V následující tabulce jsou zobrazena nejčastější porušení u jednotlivých opatření.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření v rámci KNM IACS

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Přímé platby		
Jednotná platba na plochu (SAPS)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Greening	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Na DPB s deklarovanou zemědělskou kulturou trvalý travní porost nebyl trvalý travní porost rozorán za účelem jeho obnovy, přičemž plocha se nachází v environmentálně citlivé ploše a DPB není certifikován v rámci ekologického zemědělství dle nařízení Rady (ES) č. 834/2007.
Mladý zemědělec	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Bílkovinné plodiny	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Na DPB není v období od 1. června do 15. července příslušného kalendářního roku zajištěn pokryv půdy ani výskyt posklizňových zbytků s bílkovinnými plodinami nebo jejich směsmi.
Konzumní brambory	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Výsadba nebyla provedena uznanou sadbou v minimálním množství 2 t/ha.
Škrobové brambory	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Cukrová řepa	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Chmel	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Ovocné druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na pěstební ploše DPB je pěstován ovocný druh, který není podporovaným ovocným druhem s vysokou pracností uvedeným v ust. § 23, odst. 2 nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Ovocné druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu meruňka nedosáhla minimální výše referenční hodnoty 1,5 t/ha za příslušný kalendářní rok.
Zeleninové druhy s vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Zeleninové druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	Na DPB je pěstován druh zeleniny, který není podporovaným druhem zeleniny s velmi vysokou pracností uvedeným v ust. § 25 odst. 2 nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb.
Bahnice a kozy	Zjištěna plocha neohlášená v Jednotné žádosti.	DPB, na kterém bylo paseno zvíře, není veden LPIS na žadatele.
Program rozvoje venkova		
Méně příznivé oblasti (LFA, ANC, PPO)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Natura 2000 na zemědělské půdě	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Agroenvironmentálně klimatická opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro podopatření Ošetřování travních porostů/ titul obecná péče o extenzivní louky a pastviny (AEKO/DI).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Ekologické zemědělství	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro opatření Ekologické zemědělství / titul ekologická produkce, kultura trvalý travní porost (EZ-T).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Zalesňování zemědělské půdy Programu rozvoje venkova	Výměra dřeviny uvedená v deklaraci zalesněných pozemků přesahuje výměru zjištěnou.	Počty životaschopných jedinců (sazenic jednotlivých druhů stromků) klesly na DPB pod 80 % minimálního počtu stanoveného vyhláškou č. 139/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je pod hranicí 60 %.
Zalesňování a zakládání lesů	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou pro ostatní dřevinu na DPB.	Počty životaschopných jedinců jednotlivých druhů lesních dřevin klesly na DPB u dané dřeviny pod 80 % minimálního počtu stanoveného v příloze č. I nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je pod hranicí 60 %, nebyla splněna podmínka, že k poklesu došlo působením biotických nebo abiotických činitelů bez zavinění žadatele.
Natura 2000 v lesích	Plocha porostní skupiny se zcela nenachází na území Natury 2000.	Nebylo zjištěno porušení.
Lesnicko-environmentální opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	U porostní skupiny byl v terénu zjištěn podíl MZD (meliorační a zpevňující dřevina) nepřevyšující alespoň o 5 % min. podíl MZD stanovený vyhláškou č. 298/2018 Sb.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Zjištěný porostní typ hospodářského souboru neodpovídá deklarovanému. Zjištěný porostní typ hospodářského souboru je však součástí seznamu uvedeného v příloze k nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro podopatření Zachování porostního typu hospodářského souboru.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Programu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi bezpečnou výměrou převedených DPB a jejich skutečnou výměrou.	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) na celkových příjmech (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) ve skutečnosti nečiní nejméně 55 % pro daný rok.
Horizontální plán rozvoje venkova		
Zalesňování zemědělské půdy Horizontálního plánu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB není sklizeň produkčního porostu RRD prováděna ve tří až šestiletých intervalech dle čestného prohlášení u dané dřeviny.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Horizontálního plánu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Nebylo zjištěno porušení.
Společné organizace trhů v rámci IACS		
Restrukturalizace a přeměna vinic	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou osázené plochy na DPB pro opatření Změna odrůdové skladby vinice.	Klučení vinice bylo zahájeno před kontrolou na místě.
Podpora na investice	Není kontrolována výměra.	Hodnoty nového dřevěného sudu / uzavřené dřevěné nádoby na víno neodpovídají hodnotám uvedeným v žádosti.
Cross-compliance		
Dobrý zemědělský a environmentální stav	Není kontrolována výměra.	DZES 7 – Rozdíl mezi zjištěným a deklarovaným počtem nebo druhem prvku na DPB.

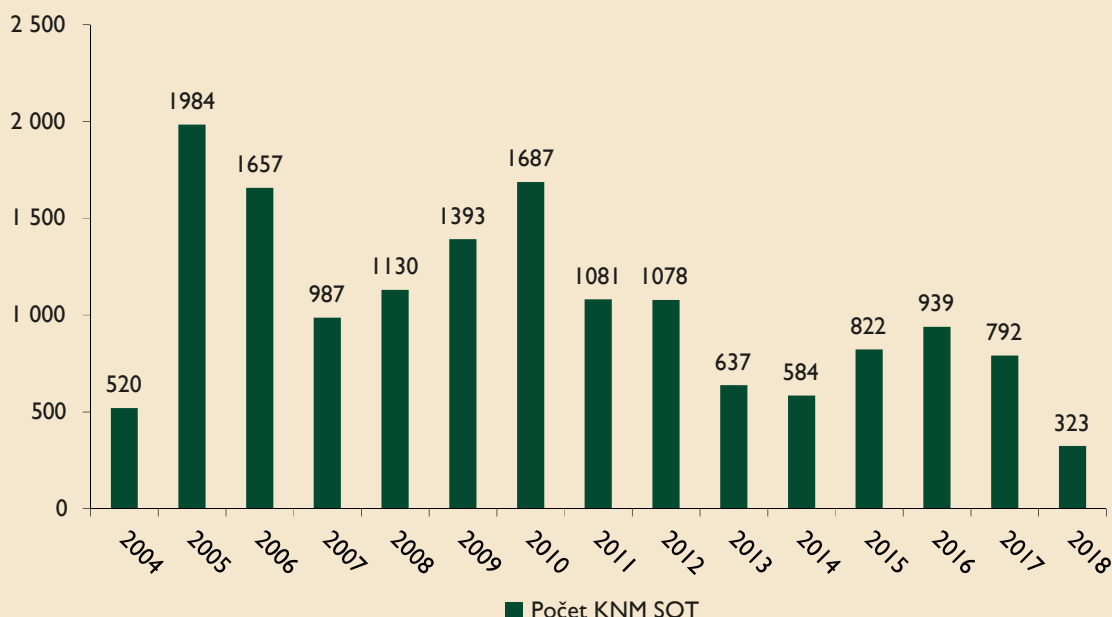
Oblast společné organizace trhů

U většiny opatření administrovaných v rámci společné organizace trhů (nemajících vazbu na plochu) je prováděna KNM ve 100 % případů. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke KNM prováděn na základě analýzy rizik. Cílem KNM je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických KNM se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem o podporu odpovídají skutečnosti a jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno odděleními inspekční služby na regionálních odborech SZIF, Oddělením kontrol SOT na centrále SZIF a delegováním

pravomocí na další organizace. Spolupráce s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2018 bylo v oblasti SOT (mimo IACS) provedeno celkem **323 kontrol** včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 63 KNM a na regionálních odborech bylo provedeno celkem 260 kontrol. V součtech jsou započteny i doplňkové kontroly. Dále bylo realizováno celkem 53 inspekčních kontrol zaměřených na sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů, případně na vylepšení kontrolních postupů pro jednotlivé podpory, z toho 24 kontrol jednotlivými metodikami a 29 kontrol vedoucími oddělení inspekční služby (případně koordinátory inspekce).

Počet provedených KNM SOT v letech 2004–2018

V roce 2018 bylo zjištěno porušení u **27 kontrol SOT**. Níže je výčet nejčastějších porušení.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření SOT (mimo IACS)

Opatření	Porušení
Monitoring tržní produkce mléka a systém organizací producentů v odvětví mléka a mléčných výrobků	Chybné hlášení zaslané na SZIF; nepoužit přepočtový koeficient 1,027 pro přepočet litrů mléka na kg mléka; kontrolovaná osoba nedodávala syrové kravské mléko (SKM) výlučně zpracovateli SKM.
Registrace, sankce a poskytování finančních podpor organizovaným pěstitelům ovoce a zeleniny	Údaje uvedené ve výroční zprávě nebyly v souladu se skutečností; zahrnutí neuznatelných výdajů mezi výdaje, na které byla požadována dotace; nesprávně uplatněný korunový ekvivalent k devizové platbě.
Opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelích produktů původem z území ČR a jejich uvádění na trh	Chovatel včel nedržel nebo nevyužíval dotovaná zařízení; kurz pro začínající včelaře netrval požadovanou dobu nejméně 4 hodiny, zjištěno duplicitní financování (dotace z více zdrojů na stejný účel).
Skladování intervenčních zásob	Mechanické poškození skladovaných pytlů SOM manipulační technikou.
Informační a propagační opatření pro zemědělské produkty	Nedoložení účetních dokladů k vyčísleným nákladům.
Tržní informační systém	Nedodržení metodického pokynu k sestavování výkazu Maso (SZIF) 6-52 "Ceny placené zemědělcům za dodaná jatečná zvířata".

Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření PRV v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) č. 809/2014. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100 % zaregistrovaných Žádostí o proplacení a KNM, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. Kontroly na místě jsou realizovány na základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4 % veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5 % veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období, resp. dle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 alespoň u 5 %

veřejných výdajů každoročně vyplacených SZIF. Tyto kontroly provádějí regionální odbory SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF, kde se tyto kontroly také důsledně vyhodnocují. U operací investičního charakteru, u kterých musí být zachován účel projektu po dobu 5 let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace, se provádějí kontroly ex-post. Kontroly jsou realizovány u 1 % způsobilých výdajů, na které byla provedena konečná platba. Výběr vzorku ke kontrole ex-post a samotnou kontrolu projektů zabezpečují zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF. V průběhu administrace Žádosti o dotaci a Žádosti o proplacení jsou prováděny neplánované kontroly.

V roce 2018 bylo zaměstnanci centrálního pracoviště provedeno v souladu s čl. 52 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 celkem **131 kontrol ex-post**. Nejčastějším zjištěním v rámci kontrol ex-post bylo udělení korekce způsobilých výdajů vedoucích k vrácení části vyplacené dotace. Nejvyšší částka poskytnuté dotace požadovaná k vrácení příjemcem dotace souvisela s kontrolou ex-post, v rámci které došlo k uložení sankce za nedodržení lhůty vázanosti projektu na účel.

V rámci projektových opatření PRV 2014+ za rok 2018 bylo zaměstnanci regionálních odborů provedeno celkem **3 637 kontrol fyzické realizace projektu**.

Nejčastější nálezy při kontrolách obecně:

- dotace není požadována pouze na způsobilé výdaje,
- nedostatky v daňových/účetních dokladech,
- úhrada způsobilých výdajů není v souladu s podmínkami Pravidel,
- fakturovaná účelovost neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- fakturované množství neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- výdaje, ze kterých je stanovena dotace, nejsou realizovány z hlediska času v souladu s podmínkami Pravidel pro žadatele,
- byly překročeny maximální limity výdajů, ze kterých je stanovena dotace, stanovené v Pravidlech pro žadatele,
- nedostatky v zadávání zakázek žadatelem/příjemcem dotace.

Oblast operačních programů

Kontroly OP Rybářství 2007–2013

V rámci OP Rybářství 2007–2013 jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu byla provedena kontrola fyzické realizace projektu před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu. Do roku 2020 jsou u vybraného vzorku projektů prováděny rovněž kontroly ex-post, které ověřují dodržování povinností příjemce po dobu lhůty vázanosti projektu na účel dotace. Tyto kontroly se provádějí minimálně u 10% vzorku způsobilých výdajů investičního rázu z proplacených projektů, které jsou ve lhůtě vázanosti.

V roce 2018 bylo v rámci OP Rybářství 2007–2013 realizováno **19 kontrol ex-post**.

Kontroly OP Rybářství 2014–2020

V rámci OP Rybářství 2014–2020 jsou kontroly prováděny dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu.

Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu je před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu prováděna kontrola fyzické realizace projektu. Tato kontrola se skládá z administrativní kontroly a KNM. Kontrola je prováděna zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí kontroly zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF. V průběhu administrace žádosti o podporu, administrace hlášení o změnách a administrace žádosti o platbu mohou být prováděny i neplánované kontroly.

Dalšími KNM u příjemce jsou kontroly ex-post a fyzické kontroly závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu. Tyto kontroly ověřují dodržování povinností příjemce po dobu udržitelnosti projektu. Kontroly ex-post jsou prováděny minimálně u 10 % vzorku projektů, stanoveného na základě výpočtu způsobilých výdajů z proplacených projektů, které jsou ve lhůtě závazku. Kontroly závěrečných zpráv udržitelnosti jsou prováděny minimálně u 5 % vzorku projektů.

V roce 2018 bylo v rámci OP Rybářství 2014–2020 realizováno **157 kontrol fyzické realizace projektu, 13 neplánovaných kontrol, 7 ex-post kontrol a 80 administrativních ověření** průběžných zpráv o udržitelnosti projektu.

Kontroly Národních dotací

SZIF se zavazuje dle Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 7. února 2018, včetně platných dodatků, zajistit u Národních dotací provádění KNM před a po vydání rozhodnutí v souladu s Přílohou č. I této Dohody.

V roce 2018 bylo realizováno celkem **434 KNM** u dotačních programů Národních dotací.

Přehled pohledávek a závazků

Stav pohledávek a závazků k 31. 12. 2018

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
a) Společná zemědělská politika		
Vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV	6 194 228,86	370 372 648,68
Sankce a penále	0,00	28 332 650,08
Poskytnuté zálohy na dotace	500 000,00	0,00
Pohledávky starého bloku	0,00	490 247 933,78
Ostatní pohledávky	333 000,00	10 571 634,19
Krátkodobé pohledávky – SZP celkem	7 027 228,86	899 524 866,73
b) Marketing		
Ostatní pohledávky	916 623,13	0,00
Krátkodobé pohledávky – marketing celkem	916 623,13	0,00

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
c) Správní výdaje		
Pohledávky za zaměstnanci	10 338,00	50 674,00
Poskytnuté zálohy	16 580 966,64	0,00
Ostatní pohledávky	106 714 045,30	652 313,71
Krátkodobé pohledávky správní výdaje celkem	123 305 349,94	702 987,71
Krátkodobé pohledávky celkem	131 249 201,93	900 227 854,44
Krátkodobé závazky		
a) Společná zemědělská politika		
Závazky HRDP, PP, SOT, PRV	2 708 202 862,56	263 293,02
Zálohy na vratky	28 520 084,05	0,00
Záruky na licence a podpory SOT	12 939 209,89	0,00
Zápůjčka MF ČR	0,00	45 965 924,48*
Ostatní závazky	631 336,15	0,00
Krátkodobé závazky – SZP celkem	2 750 293 492,65	46 229 217,50
b) Marketing		
Marketingové náklady	41 179 809,45	0,00
Závazky – marketing celkem	41 179 809,45	0,00
c) Správní výdaje		
Zaměstnanci výplaty za 12/2018	35 597 357,00	0,00
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění za 12/2018	21 216 814,00	0,00
Daň z příjmu placená zaměstnavatelem za 12/2018	6 180 606,00	0,00
Ostatní závazky	91 197 289,94	251 976,59
Krátkodobé závazky – správní výdaje celkem	154 192 066,94	251 976,59
d) Zúčtování daní		
DPH vyrovnání s FU	4 514 262,00	0,00
Krátkodobé závazky zúčtování daní celkem	4 514 262,00	0,00
Krátkodobé závazky celkem	2 950 179 631,04	46 481 194,09

* Nesplacené finanční prostředky na financování intervenčních nákupů poskytnuté v souladu se Smlouvou o zápůjčce uzavřenou mezi ČR – Ministerstvem financí a SZIF ze dne 10. 01. 2018, budou ve smyslu budoucí Smlouvy o zápůjčce uzavřené mezi ČR – Ministerstvem financí a SZIF, u které ke dni 14. 02. 2019 probíhá schvalovací proces, označeny za splatné k datu 31. 12. 2019.

SZIF eviduje k 31. prosinci 2018 pohledávky vzniklé z titulu SZP po lhůtě splatnosti v celkové výši **899 524 866,73 Kč**. Všechny pohledávky za dlužníky je možné rozdělit do několika skupin (viz tabulka níže).

Přehled všech pohledávek za dlužníky k 31. 12. 2018

A) Podle druhu:	Částka (Kč)
Vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV	307 879 278,20
Sankce a penále	6 086 450,48
Pohledávky starého bloku	490 247 933,78
Ostatní krátkodobé pohledávky	11 404 634,19

B) Podle aktuálního způsobu řešení:	
Exekuce	78 788 339,84
Žaloby	365 306 377,46
Konkurs, insolvence, likvidace, jiný způsob	155 644 969,20
C) Upuštěno od vymáhání v roce 2018:	
Upuštěno od vymáhání v roce 2018	4 238 740,01

Pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů exekuce podle ustanovení § 90 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, v platném znění.

Pohledávky představující např. neuhrazený dluh apod., které se nachází ve stádiu, kdy Odbor legislativně právní podal na dlužníka žalobu.

Případy, kdy jsou dlužníci v konkurzu a pohledávky SZIF jsou do konkurzu řádně přihlášeny. SZIF čeká na rozdělení konkurzní podstaty či jiný způsob skončení konkurzu. Je otázkou, do jaké míry budou jednotlivé pohledávky uspokojeny. Případy, kdy je dlužník v insolventci nebo v likvidaci a vymáhaná pohledávka byla přihlášena do insolvenčního řízení nebo do likvidace a případy, kdy nebylo zahájeno vymáhání.

Pohledávky, u kterých SZIF využil veškerých prostředků k jejich vymožení avšak bezúspěšně, proto bylo rozhodnuto ve smyslu § 35 odst. 1 písm. c) zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, upustit od vymáhání a nepokračovat ve zpětném vymáhání.

Personální politika

S účinností od 1. ledna 2018 byl schválen plánovaný počet systemizovaných míst 1 345 (z toho 1 192 služebních a 153 pracovních míst).

V souvislosti s navýšením počtu systemizovaných míst byl v roce 2018 vydán Služební předpis generálního ředitele č. 8/2017 „Rozhodnutí o organizační změně“, a to především za účelem uvést organizační strukturu do souladu se 4. systemizací

služebního úřadu dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Organizační změny optimalizovaly a zkvalitňovaly řídicí procesy v rámci SZIF a posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů. Dále byl vydán Služební předpis generálního ředitele č. 11/2017 „Organizační řád SZIF“ včetně Organizačních schémat.

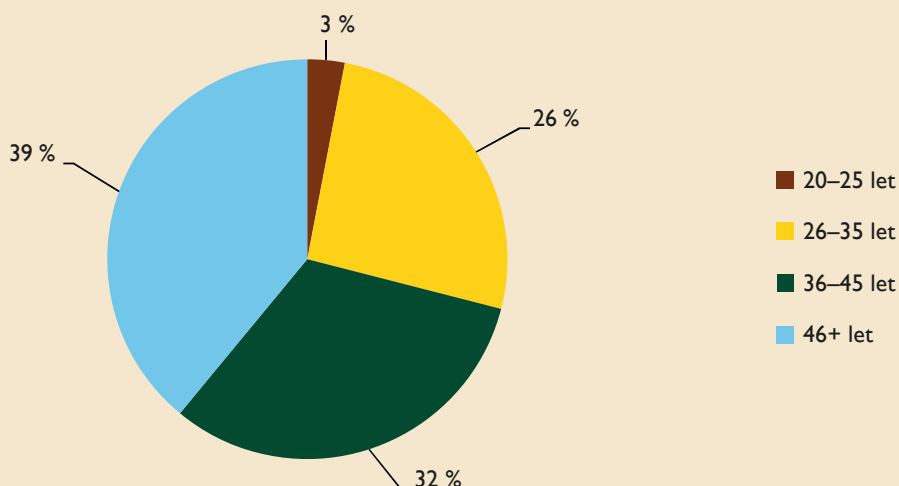
Složení zaměstnanců

K 31. prosinci 2018 bylo v evidenčním stavu **1 299 zaměstnanců** (z toho 1 045 státních zaměstnanců a 254 zaměstnanců v pracovním poměru), 65 % tvoří ženy a 35 % muži. Jejich průměrný měsíční plat za rok 2018 činil 40 507 Kč. Zákon o státní službě umožňuje obsadit služební místo zaměstnancem v pracovním poměru, je-li místo obsazováno na dobu určitou jako zástup za dlouhodobě nepřítomného zaměstnance. Z tohoto důvodu je počet zaměstnanců v evidenčním stavu v pracovním poměru vyšší než systemizovaných pracovních míst. Počet zaměstnanců v mimo-evidenčním stavu byl 158.

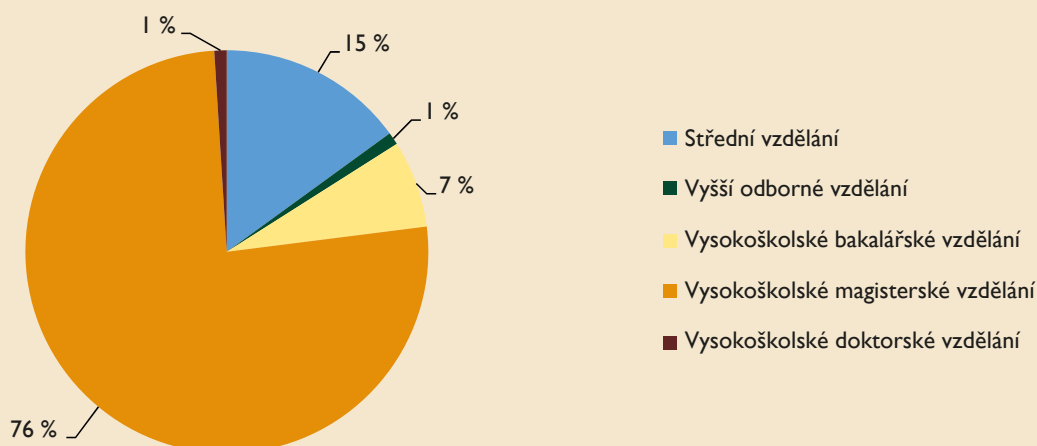
Výběrová řízení

Během roku 2018 bylo vyhlášeno celkem **312 výběrových řízení**, z toho **160 na obsazení služebních míst** podle Zákona o státní službě a **152 na obsazení služebních nebo pracovních míst** na základě pracovního poměru. K nejhůře obsazovaným pozicím z důvodu odbornosti patřil i nadále právník, ICT specialista pro projektové řízení a kybernetickou bezpečnost a specialista do nově vzniklého Oddělení Compliance. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu práce.

Věková struktura zaměstnanců k 31. 12. 2018

Kvalifikační struktura zaměstnanců k 31. 12. 2018

V roce 2018 byl SZIF jako dobrý zaměstnavatel prezentován na 4 veletrzích pracovních příležitostí. Tradičně se jednalo o Veletrh pracovních příležitostí na ČZU v Praze, Kariérní den Mendelu v Brně, nově o Eures Jobday v Českých Budějovicích a veletrh Šance na VŠE v Praze. Od října jsou v provozu nové kariérní stránky SZIF www.pojdpomahatzemedelstvi.cz.

Školení a vzdělávání zaměstnanců

V oblasti vzdělávání zaměstnanců Fondu je postupováno dle požadavků vyplývajících ze Zákona o státní službě, dle Služebního předpisu náměstka ministra vnitra č. 9/2015, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a dle dalších vnitřních předpisů Fondu. V oblasti školení a průběžného vzdělávání bylo celkem evidováno **4 410 účastí zaměstnanců**. V oblasti vzdělávání představených bylo evidováno celkem **361 účastí zaměstnanců**. Jazykového vzdělávání se zúčastnilo celkem **93 zaměstnanců**.

Ochrana bezpečnosti zaměstnanců

Pravidelně prováděným školením v oblastech bezpečnosti nových a stávajících zaměstnanců je kontinuálně kladen důraz na zvyšování bezpečnostního povědomí zaměstnanců SZIF, vytvoření zdravého a bezpečného prostředí pro práci zaměstnanců a zajištění odstraňování rizik tak, aby se předcházelo vzniku pracovních úrazů. V průběhu roku proběhlo periodické školení zaměstnanců SZIF v oblasti BOZP a PO, fyzické bezpečnosti, bezpečnosti informací a dat, ochrany osobních údajů, protikorupčních opatření, předcházení podvodům a nesrovnalostem.

V roce 2018 byl registrován **1 pracovní úraz s pracovní neschopností** zaměstnance ve služebním poměru a **6 pracovních úrazů bez pracovní neschopnosti**.

Mezinárodní spolupráce

Komunikace s EU

SZIF komunikuje s institucemi Evropské unie jako je například Evropská komise (EK) a Evropský účetní dvůr (EÚD) prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při EU

(SZEU) v Bruselu. Žádosti a dotazy jsou předávány Oddělení zahraničních vztahů písemně převážně formou TIC (Telegram in Claris) a to buď elektronicky, nebo v listinné podobě. Ukoly, plynoucí z žádostí EK nebo EÚD, jsou dále předávány odborným útvarům SZIF ke zpracování a hotové odpovědi odesílány prostřednictvím SZEU příslušnému orgánu EU. V průběhu roku 2018 bylo formou TIC doručeno k vypracování celkem **53 žádostí** se stanovenými termíny. Termíny odeslání všech odpovědí byly dodrženy. Kromě žádostí a dotazů jsou doručovány také dokumenty informativního charakteru, jako například prováděcí rozhodnutí Komise (EK). Prostřednictvím těchto rozhodnutí jsou předávány informace, týkající se zpravidla měsíčních plateb z EZZF, schválených programů a projektů apod. V roce 2018 bylo doručeno celkem **19 prováděcích rozhodnutí Komise**.

Mezinárodní výměna informací

Mezinárodní spolupráce s platebními agenturami (PA) ostatních členských států EU probíhá především v oblasti výměny informací, a to buď přímo mezi SZIF a PA členského státu EU nebo v rámci webové platformy **Learning Network**, která slouží k výměně zkušeností a k hájení zájmů platebních agentur EU.

V roce 2018 zajistil SZIF studijní návštěvy pro **10 zahraničních delegací**, a to pro experty kosovské zemědělské agentury v rámci předvstupního programu TAIEX, delegaci čelních představitelů moldavské agentury AIPA v rámci předvstupního programu Twinning, delegaci zemědělského výboru parlamentu Albánie a delegaci zástupců zemědělského sektoru z Jižní Koreje. Dále zorganizoval přijetí zástupců platebních agentur z Bulharska, Chorvatska, Turecka a tří odborné studijní návštěvy ze slovenské platební agentury. K nejčastěji diskutovaným tématům patřila například generační obměna venkova, využití satelitních údajů, propagační opatření, kontroly, metodika a realizace interního auditu a GDPR.

Pořádání mezinárodních konferencí

V květnu 2017 uzavřel SZIF formální dohodu s Evropskou komisí – ředitelstvím pro výzkum (DG JRC) o uspořádání

mezinárodní konference MARS v roce 2019 v České republice. Ve spolupráci s DG JRC byly zahájeny první přípravné organizační kroky (výběrové řízení na pronájem konferenčních prostor). Konference MARS je zaměřena především na mezinárodní výměnu zkušeností v oblasti využití nejmodernějších technologií a postupů v oblasti zemědělství, jeho kontrol a monitoringu a na efektivnější řízení SZP.

Mezinárodní spolupráce – twinningový projekt

SZIF jako juniorní partner spolu s platebními agenturami Rakouska a Polska již od roku 2016 spolupracoval na mezinárodním podpůrném twinningovém projektu EU pro Moldavsko a vysílal nominované experty SZIF na zahraniční mise. Cílem projektu bylo posílit institucionální kapacity moldavské agentury (AIPA) jako platební agentury země, která není členem EU, k právnímu řádu EU a přenos zkušeností a znalostí mezi státy v rámci Asociačních dohod a Dohod o partnerství a spolupráci s EU v oblasti subvencování, konkrétně pomoc s přechodem od post-investičních dotací v oblasti rozvoje venkova k postupům dle metodiky EU. V rámci projektu se v průběhu roku 2018 uskutečnilo **16 zahraničních misí**. Na konci roku došlo v Kišiněvě k ukončení projektu.

Zahraniční pracovní cesty

V roce 2018 vyslal SZIF své experty na celkem **276 zahraničních cest** za účelem účasti na řídicích výborech EK, Výborech zemědělských fondů, pracovních skupinách Rady EU, workshopech, bilaterálních jednáních s EK/SZEU či mezinárodních konferencích.

Jako každý rok se experti SZIF zúčastnili konference Panta Rhei a Konference ředitelů platebních agentur EU, které se konají 2x ročně, a dále odborných konferencí AMADEUS (pro auditory platebních agentur a evropských auditních subjektů) a MARS/JRC (využití technologií, postupů, kontrol a monitoringu k řízení SZP).

Zahraniční cesty byly zajištěny expertům, kteří v zahraničí reprezentovali SZIF na mezinárodních výstavách a veletrzích (např. Grüne Woche v Berlíně, Sial v Paříži).

Vztahy s veřejností

Komunikace s veřejností

Jedním ze základních nástrojů pro komunikaci se širokou veřejností jsou **webové stránky** www.szif.cz, kde je možné najít veškeré informace, které se týkají SZP a možností dotací např. v rámci přímých plateb, Programu rozvoje venkova nebo Operačního programu Rybářství či národních dotací.

Dalším významným nástrojem je **Portál farmáře**, který slouží výhradně žadatelům o dotace, kteří požádali o přístup. Zde mohou podávat žádosti, sledovat průběh administrace a provádět některé změny.

Důležitou úlohu má také **Infolinka SZIF**, na kterou se v roce 2018 obrátila zemědělská veřejnost s celkovým počtem 17 257 zaznamenaných dotazů, z toho 12 227 bylo telefonických a 5 030 dotazů v podobě emailu nebo dopisu. Vyřizování metodických dotazů probíhá ve spolupráci s metodiky z odborných útvarů centrály a regionálních odborů.

Pro rozšíření povědomí o činnosti SZIF jsou využívány také **sociální sítě**: Facebook, Twitter, LinkedIn a Instagram, kam jsou

aktuálně vkládány nejen důležité informace, ale i zajímavosti o SZIF a problematika související se zemědělstvím. Jsou zde také vyřizovány relevantní dotazy a komentáře veřejnosti.

SZIF vydává na svých webových stránkách jako dvouměsíčník „Newsletter“. Tento zpravodaj je v elektronické podobě zasílán také prostřednictvím direct mailingu zájemcům přihlášeným k rozesílání novin ze SZIF. V Newsletteru je odborná i laická veřejnost informována o zajímavostech a aktualitách z oblasti zemědělství, venkova a dotací. Zveřejňují se zde články k aktuálním tématům, rozhovory s odbornými pracovníky nebo příjemci dotací, informace k různým akcím s účastí SZIF – veletrhy, výstavy, propagace značek kvalitních potravin KLASA a Regionální potravina. Některé části Newsletteru jsou využívány i na sociálních sítích.

Komunikace s médii a inzerce

SZIF pravidelně informuje o své činnosti, a to především prostřednictvím tiskových zpráv, výstupů pro televizi a rozhlas, článků v odborných periodikách (např. Zemědělec, regionální deníky, Potravinářský obzor, Potravinářská revue a další). Dále zajišťuje uveřejnění povinných údajů, vyřizuje písemné i telefonické dotazy novinářů a dle potřeby pořádá tiskové konference – v roce 2018 konferenci k vyhodnocení efektivity kampaně ke kvalitním potravinám a představení edukačního programu pro děti. Dále proběhla také tisková konference k veletrhu Země živitelka, na které byla představena společná expozice SZIF a kvalitních potravin. V průběhu roku 2018 odpověděla na více než **100 podnětů ze strany médií** a vydala **106 tiskových zpráv**.

Výstavy a prezentace SZIF

Součástí komunikace s veřejností je rovněž účast a prezentace Fondu na významných zemědělských výstavách a veletrzích. Cílem těchto akcí je rozšířit povědomí odborné i laické veřejnosti o činnostech SZIF, zvláště o možnostech poskytování zemědělských dotací. V roce 2018 se SZIF zúčastnil **14 výstav**. Odbor administrace podpory kvalitních potravin připravil samostatně: IGW, RegFoodFest Regiontour, For Gastro, Sial Paris a formou společné expozice s Odborem vnějších vztahů a příslušných RO (informační pult): Salima, Techagro, Wine Prague, Země živitelka, Podzimní Flora Olomouc. Odbor vnějších vztahů zajišťoval samostatně ve spolupráci s příslušnými RO: Jarní Zemědělec, Jarní Flora Olomouc, Naše pole, Zahrada Čech a Podzimní Zemědělec.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Výroční zpráva SZIF je zveřejňována na základě §18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a v souladu s usnesením vlády č. 875/2000 ze dne 6. září 2000 o Metodickém pokynu ke sjednocení postupu orgánů veřejné správy při zajištění práva fyzických a právnických osob na poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím včetně příloh.

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, poskytuje SZIF informace žadatelům buď na základě žádosti, nebo zveřejněním.

Žadatelé mohou získat potřebné informace o činnosti SZIF rovněž dálkovým přístupem na internetové stránce www.szif.cz.

Počet poskytovaných informací podle § 18 zákona č. 106/1999 Sb.

Povinnost podle § 18, odst. 1	Počet poskytnutých informací
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	17
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	2
opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	0
výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	0
počet stížností podaných podle § 16a (z toho 1 stížnost byla vyřízena autoremedurou, 3 stížnosti byly vyřízeny Ministerstvem zemědělství)	4
další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	0
Celkem	23

Činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů podle GDPR

SZIF si uvědomuje důležitost zajištění ochrany osobních údajů fyzických osob, jak je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (nařízení GDPR). SZIF zohledňuje toto nařízení ve vztahu ke zpracování všech osobních údajů, které využívá pro naplnění svého poslání a svých cílů. S ohledem na dodržení povinností vyplývajících z tohoto nařízení byla na SZIF ustanovena funkce Pověřence pro ochranu osobních údajů, jehož činnost je vykonávána oddělením Compliance.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů plní úkoly dle čl. 39 nařízení GDPR. K hlavním jeho činnostem za rok 2018 patřilo především poskytování informací a poradenství vedoucím jednotlivých útvarů a zaměstnancům o jejich povinnostech vyplývajících z nařízení GDPR (v tomto ohledu Pověřenec zpracovával konkrétní stanoviska k různým oblastem zpracování osobních údajů) a dále provádění monitoringu souladu osobních údajů s tímto nařízením.

Pověřencem pro ochranu osobních údajů bylo dále vypracováno a následně na oficiálních internetových stránkách www.szif.cz uveřejněno Oznámení o ochraně osobních údajů, jehož smyslem je seznámit subjekty údajů s tím, jak jejich osobní údaje SZIF zpracovává, zabezpečuje a jaká mohou uplatňovat práva v souvislosti tímto zpracováním. Dalším významným výstupem Pověřence pak bylo vydání interního Informativního materiálu Pověřence určeného všem zaměstnancům SZIF zpracovávající osobní údaje.

Závěr

SZIF v roce 2018 významně přispěl k realizaci opatření SZP. Při své činnosti postupoval v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, v platném znění a zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění a s nařízeními EU a vlády ČR vydanými k provádění SZP.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2018 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpůrných programech:

Podpora komerčních úvěrů (Investiční programy)

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení nebo vydávání garancí na zajištění úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty.

Investiční programy podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s cílem restrukturalizace a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje zemědělských subjektů.

Program ZEMĚDĚLEC (podpora je poskytována od 15. 8. 1999)

V rámci programu Zemědělec je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a dále na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. Podpora může být poskytnuta jak podnikům, které jsou řazeny do kategorie malých a středních podniků, tak i podnikům, které jsou řazeny do kategorie velkých podniků. Celkový objem úvěrových prostředků, ke kterým má být poskytována podpora u jednoho žadatele a kolo příjmu žádostí u úvěrů na pořízení zemědělské techniky, nesmí překročit částku 10 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 8 let. U investičních úvěrů na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku nesmí pro jeden subjekt celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 50 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 20 let. V případě investic na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda nesmí celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 5 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 4 roky.

Jedná se o stěžejní program Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF), který byl v roce 2015 notifikován v Evropské komisi, a který byl upraven v souladu s novými právními podmínkami pro poskytování podpor, které jsou stanoveny předpisy Evropské unie. Konečná výše základní sazby podpory byla pro rok 2018 stanovena až po ukončení příjmu žádostí pro dané období, a to ve výši maximálně 2,25 % s 1% navýšením pro mladé zemědělce.

V průběhu roku 2018 bylo v rámci programu Zemědělec schváleno 2 713 žádostí (z celkového počtu 3 337 přijatých) s celkovou podporou ve výši 505 mil. Kč. Zemědělští podnikatelé tímto způsobem využijí pro další rozvoj svého podnikání a podporu své konkurenceschopnosti fondem podporované úvěry od komerčních bank ve výši 6 705 mil. Kč.

K datu 31. 12. 2018 Fond evidoval dalších celkem 570 neprojednaných žádostí o podporu úroků z komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec, které reprezentují podporované komerční úvěry v odhadovaném objemu dosahující cca 1,4 mld. Kč, a jejichž odhadované finanční nároky na podporu PGRLF mohou dosahovat přibližně 106 mil. Kč. Důvodem neprojednání (neschválení) žádostí k 31. 12. 2018 bylo nedoložení všech potřebných podkladů pro projednání (schválení) smluv.

Multiplikační efekt v případě podpory úroků v rámci programu Zemědělec v roce 2018 dosahoval poměru přibližně 1 : 13, kdy za každý 1 mil. Kč vynaložený na poskytnuté dotace z národních zdrojů byly pořízeny investice do sektoru zemědělství v celkovém objemu zhruba 13 mil. Kč.

V roce 2018 nastal zlom v dosud pozitivním trendu poklesu úrokových sazeb u poskytnutých komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec a průměrná úroková sazba se ze svého historického minima v roce 2017, kdy její průměrná výše dosahovala 3 % p. a., navýšila v roce 2018 na 3,3 % p. a.

Program Podpora nákupu půdy, v režimu podpory de minimis“

Program ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu v režimu podpory de minimis (Podpora nákupu půdy – de minimis). Program je určen pro malé a střední podniky.

Příjem žádostí byl zahájen 1. října 2013 a od tohoto data byl program kontinuálně otevřen pro podávání žádostí o podporu do 15. 4. 2018. Příjem žádostí byl opětovně zahájen 1. 1. 2019.

Program Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru (program od roku 2015)

Program je určený jako další možnost podpory nákupu nestátní zemědělské půdy, v rámci kterého je poskytována přímá finanční podpora zemědělským prvovýrobcům na snížení jistiny úvěru na nákup půdy poskytnutého komerčním subjektem. Program podpory je určen pro zemědělské podnikatele, kteří působí v oblasti zemědělské prvovýroby a je poskytován v režimu de minimis. Od 3. 8. 2015 do 31. 12. 2017 byl příjem žádostí kontinuálně zajištěn v rámci jednotlivých kol příjmu žádostí. Nové kolo příjmu žádostí nebylo v roce 2018 otevřeno.

V rámci všech výše uvedených programů pro podporu nákupu půdy bylo již zemědělci nakoupeno více než 97 tis. ha půdy s příslibem podpory Fondu ve výši 1,5 mld. Kč, přičemž celkové náklady na takto nakoupenou půdu jsou minimálně ve výši zprostředkovaných úvěrů v celkovém objemu více než 7,8 mld. Kč.

Program Lesní hospodář (dříve Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích) (program od roku 2015)

V rámci programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky vymezené v pravidlech pro poskytování podpory, jako jsou např. speciální lesnické traktory, přívěsy s hydraulickou rukou k vyvážení dřevní hmoty, lanovky a lanové systémy, navijáky pro soustředování dříví, rýhovací zalesňovací stroje, zařízení na údržbu lesních cest. Příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také příjemcem podpory podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem nebo vypůjčitelem lesa a hospodařící dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel dřeva (dříve Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozovny) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora formou subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, zejména na nákup techniky a technologií pro vybavení pilnic, paření a impregnování masivního dřeva, sušení řeziva, výroby dýh, překližek a vrstveného dřeva, výroby palivového dřeva a zpracování zbytkové dřevní biomasy (pelety, lisované brikety). Tuto podporu mohou získat podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva nebo obce, které se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Program je poskytován v režimu de minimis. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Lesní školkař (dříve Podpora školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesa) (program od roku 2015)

V rámci programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup techniky a technologií uvedených v pravidlech pro poskytování podpory. Konkrétně jde například o stroje na přípravu půdy a péči o půdu ve školkách (včetně traktorů), stroje a zařízení pro školkařskou výrobu prostokořenného a krytokořenného sadebního materiálu, závlahové systémy a dočasná úložiště vyzvednutého sadebního materiálu. Příjemci podpory mohou být podnikatelé, kteří jsou vedeni v ústřední evidenci držitelů licence k uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin a svoji činnost realizují v lesních školkách na pozemcích určených k plnění funkce lesa. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel (program od roku 2015)

Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce nebo ze zemědělské výroby v případě, že se podnikatel zabývá zpracováním zemědělské produkce a zároveň zemědělskou prvovýrobou. Cílem programu je podpořit zpracovatele zemědělské produkce podobně jako zemědělské prvovýrobce v rámci programu Zemědělec. Podpora není omezena jen na malé či střední podniky ve smyslu příslušné definice Evropské unie. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů, a je poskytována v režimu de minimis.

Program Zajištění úvěrů (program od roku 2015)

Cílem programu, který aktuálně navazuje k dříve vydávaným zárukám programu Zemědělec, je přispět ke zvýšení dostupnosti úvěrových prostředků na financování investičních záměrů podnikatelů, kteří provozují zemědělskou prvovýrobu či se zabývají zpracováním zemědělských produktů nebo působí v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva, a to podporou ve formě ručení za investiční úvěry poskytované komerčními subjekty s možností úhrady ceny za ručení v režimu de minimis. Prostřednictvím programu je podporováno také financování projektů Informačních a propagačních opatření na podporu zemědělských produktů a potravinářských výrobků vyrobených ze zemědělských produktů na vnitřním trhu EU a/nebo ve třetích zemích, kdy o projektu rozhodla EK a projekt je spolufinancován z rozpočtu EU.

Dříve poskytované programy

V roce 2018 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech. Zejména se jednalo o výplaty podpory úroků z dlouhodobých investičních úvěrů určených na nákup půdy (I – Půda). Celkově bylo v rámci těchto programů v roce 2018 vyplaceno 18 493 tis. Kč.

Pozn.: Úrokové zatížení příjemce podpory činilo v roce 2018 v rámci všech investičních programů minimálně 0,5 % p.a.

Finanční podpora pojištění (Eliminace rizik zemědělského a lesnického podnikání)

Program PODPORA POJIŠTĚNÍ (program od roku 2004)

Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podprogram dále obsahuje 2 podkategorie s odlišnou sazbou podpory – pojištění speciálních plodin a pojištění ostatních plodin.

Podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin i hospodářských zvířat byly v roce 2018 přijímány od 1. ledna do 30. října.

Procentní výše sazeb podpory byly pro rok 2018 stanoveny ve výši 55 % pro pojištění speciálních plodin. Pro pojištění hospodářských zvířat byla výše procentní sazby stanovena na maximální hranici (50 %). Pro pojištění ostatních plodin byla stanovena sazba podpory ve výši 42 %, čímž byli v maximální možné míře podpořeni podnikatelé, kteří se zabývají preferovanými druhy zemědělské výroby (živočišná výroba a pěstování speciálních plodin).

Program Podpora pojištění lesních školek

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebním materiálem lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách

a zapříčiněné riziky jako např. vichřice, požár, krupobití atd. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů za platbu pojistného sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin. Maximální výše podpory činí 50 % prokázaných uhrazených nákladů. Program je poskytován v režimu de minimis. Pro rok 2018 byla sazba stanovena na maximální možné úrovni, tedy ve výši 50 %. Žádosti byly přijímány od 1. srpna 2018 do 1. listopadu 2018.

Program Podpora pojištění lesních porostů (program od roku 2015)

Program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům, anebo dalším abiotickým činitelům. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů, které byly prokazatelně vynaloženy na platbu pojistného. Výše podpory je stanovena v rozmezí od 0 do 30 % prokázaných vynaložených nákladů, přičemž konkrétní výše bude stanovena po ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory pro příslušný rok. Program je poskytován v režimu de minimis. Žádosti byly přijímány od 1. ledna 2018 do 30. října 2018 a výše podpory byla stanovena na maximální hranici 30 %.

V rámci všech programů podpory pojištění bylo k 31. 12. 2018 celkem zpracováno 91 918 žádostí (smluv), z nichž bylo schváleno 89 542. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 5 523 mil. Kč, z čehož již 5 208 mil. Kč bylo vyplaceno. V rámci všech programů a podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2018 zaevidováno 7 786 žádostí (smluv) s požadavkem na podporu v celkové předpokládané výši 534 mil. Kč. Z toho v průběhu roku se díky urychlení procesů v administraci podařilo přes 7 192 žádostí schválit a celkem vyplatit objem pojištění ve výši 368 mil. Kč. Před koncem roku se k žádostem podaným v roce 2018 podařilo vyplatit téměř 223 mil. Kč, celkem 1 954 žadatelům o podporu pojištění. Zbývající žádosti a smlouvy budou projednány v roce 2019.

Úvěry poskytované PGRLF

Program Úvěry na nákup půdy (program od roku 2015)

V rámci programu jsou od roku 2015 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu. Uvedený program podpory je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří budou v prvním účetním období, které následuje po období, v němž byla podána žádost, dosahovat příjmů ze zemědělské činnosti alespoň ve výši 25 % celkových příjmů a dále budou uvedených příjmů dosahovat po dobu, po kterou je úvěr splácen. Maximální výše úvěru je 5 mil. Kč pro jednoho žadatele v rámci jednoho vyhlášeného kola příjmů žádostí s dobou splatnosti až 25 let. Zajištění úvěru je realizováno zástavním právem k nakoupené půdě. Tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru.

Od roku 2016 PGRLF disponuje detailními informacemi o tržních cenách nakupované půdy díky poskytovanému programu Úvěry na nákup půdy, kdy systémově zpracovává

kupní smlouvy k poskytnutým úvěrům vč. kupních cen. Průměrná cena nakupované půdy k zaregistrovaným kupním smlouvám dosáhla v roce 2018 výše 18,54 Kč/m².

Program Sociální zemědělství (program od roku 2015)

PGRLF se dlouhodobě podílí na řešení problematiky sociálního zemědělství. Zástupci PGRLF jsou členy pracovní skupiny při Ministerstvu zemědělství, jejímž výsledkem činnosti je od roku 2015 schválený a otevřený program Sociální zemědělství. V rámci uvedeného programu jsou poskytovány investiční i provozní úvěry. Cílem programu je podpora zemědělských farem při zaměstnávání znevýhodněných osob na trhu práce. Příjemcem podpory je zemědělský prvovýrobce, který má uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. I tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru.

Program Investiční úvěry (program od roku 2016)

V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. V rámci programu byly v roce 2018 přijímány žádosti v 6., 7. a 8. kole, kdy pro 7. kolo byly parametry programu upraveny.

Šesté kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 2. 1. 2018 a ukončeno ke dni 16. 2. 2018. Program byl určen pro žadatele, kteří se zabývají zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 EUR.

Sedmé kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 18. 6. 2018 a ukončeno ke dni 27. 6. 2018. Program byl určen pro žadatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím, zpracováním dřeva nebo zemědělskou prvovýrobou. Příjemce podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 30 000 EUR. Podpora snížení jistiny úvěru v režimu de minimis nemůže být poskytnuta zemědělským prvovýrobcům.

Osmé kolo příjmu žádostí o poskytnutí investičního úvěru bylo zahájeno 28. 11. 2018 a ukončeno ke stejnému dni z důvodu naplnění kapacity stanovené pro programy Investiční úvěry, Provozní úvěry, Investiční úvěry Zemědělec v jednom kole. Podmínky programu pro osmé a sedmé kolo příjmu žádostí jsou shodné.

Program Investiční úvěry Zemědělec (program od roku 2018)

V rámci programu jsou od roku 2018 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni v kategorii malých a středních podniků. Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 400 000 Kč a zároveň max. 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru, u Začínajících podnikatelů, kteří nejsou zapsáni v evidenci zemědělských podnikatelů déle než 24 měsíců před podáním žádosti, může činit podpora na snížení jistiny úvěru maximálně 40 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

Příjem žádostí byl zahájen v 7. kole příjmu žádostí úvěrových programů (Investiční úvěry, Provozní úvěry a Investiční úvěry Zemědělec), které bylo zahájeno 18. 6. 2018 a ukončeno dne 27. 6. 2018.

Příjem žádostí o poskytnutí investičního úvěru v rámci 8. kola úvěrových programů byl zahájen 28. 11. 2018 a ukončen ke stejnému dni z důvodu naplnění kapacity stanovené pro programy Investiční úvěry, Provozní úvěry, Investiční úvěry Zemědělec v jednom kole.

Program Provozní úvěry (program od roku 2016)

V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány provozní úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis. V rámci programu byly v roce 2018 přijímány žádosti v rámci 6., 7. a 8. kola, kdy pro 7. kolo byly parametry programu upraveny.

Šesté kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 2. 1. 2018 a ukončeno ke dni 16. 2. 2018. Program je určen pro žadatele, kteří se zabývají zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 EUR.

Sedmé kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 18. 6. 2018 a ukončeno ke dni 27. 6. 2018. Program je určen pro žadatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím, zpracováním dřeva nebo zemědělskou prvovýrobou. Příjemce podpory může být také podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem (pachtýřem) nebo vypůjčitelem lesa a hospodář podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 EUR. Podpora snížení jistiny úvěru v režimu de minimis nemůže být poskytnuta zemědělským prvovýrobcům.

Osmé kolo příjmu žádostí o poskytnutí provozního úvěru bylo zahájeno 28. 11. 2018 a ukončeno ke stejnému dni z důvodu naplnění kapacity stanovené pro programy Investiční

úvěry, Provozní úvěry, Investiční úvěry Zemědělec v jednom kole. Podmínky programu pro osmé a sedmé kolo příjmu žádostí jsou shodné.

**Program Provozní úvěry ČMSCH, a.s.
(nový program od roku 2017)**

Program „Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.“ byl dne 24. 8. 2016 schválen usnesením vlády č. 766. Účelem programu je krátkodobé provozní financování Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. prostřednictvím úvěru poskytnutého PGRLF s možností snížení úrokového zatížení podporou v režimu de minimis. Program byl otevřen dne 14. 9. 2016.

Program Podpora ve formě úročených „povodňových“ půjček (program od roku 2010)

Cílem programu, který svým zaměřením navazuje na povodňové půjčky z let 1997, 1998 a 2002, bylo poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem bylo pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

První kolo příjmu žádostí o poskytnutí podpory ve formě úročené půjčky bylo zahájeno 18. listopadu 2010 a ukončeno ke dni 31. prosince 2010. V rámci vyhodnocení žádostí bylo v roce 2011 celkem schváleno 14 žádostí s poskytnutými půjčkami v celkovém objemu 57,5 mil. Kč. V roce 2012 a 2013 probíhalo splácení těchto půjček podle splátkových kalendářů

a splácení těchto půjček celkově vykazovalo pouze minimální delikvenci.

Druhé a zatím poslední kolo příjmu žádostí bylo reakcí na povodně z června roku 2013. Parametry programu byly po schválení vládou mírně upraveny, čímž se prodloužila splatnost poskytnutých půjček z 2 na 5 roků. Příjem žádostí byl otevřen v období od 6. listopadu do 31. prosince 2013. Vyhodnocení žádostí, uzavření smluv a poskytnutí půjček bylo realizováno začátkem roku 2014 a celkem bylo čtyřem žadatelům postiženým povodní v roce 2013 na úročených „povodňových“ půjčkách vyplaceno 20 mil. Kč. Splácení jistiny těchto půjček započalo po šestiměsíčním odkladu ve 3. čtvrtletí roku 2014 a do současné doby je delikvence ve splácení jistiny a vyúčtovaných úroků minimální.

V rámci všech programů podpory pojištění bylo k 31. 12. 2018 celkem zpracováno 91 918 žádostí (smluv), z nichž bylo schváleno 89 542. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 5 523 mil. Kč, z čehož již 5 208 mil. Kč bylo vyplaceno. V rámci všech programů a podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2018 zaevidováno 7 786 žádostí (smluv) s požadavkem na podporu v celkové předpokládané výši 534 mil. Kč. Z toho v průběhu roku se díky urychlení procesů v administraci podařilo přes 7 192 žádostí schválit a celkem vyplatit objem pojištění ve výši 368 mil. Kč. Před koncem roku se k žádostem podaným v roce 2018 podařilo vyplatit téměř 223 mil. Kč, celkem 1 954 žadatelům o podporu pojištění. Zbývající žádosti a smlouvy budou projednány v roce 2019.

Výsledky PGLRF, a. s. – stav k 31. 12. 2018

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	33 205	29 470	44 993 032	6 129 411	6 811 311	6 287 355
s.r.o.	13 444	11 843	35 053 813	7 581 877	4 819 685	4 544 226
a.s.	13 293	12 288	65 840 411	12 118 682	8 666 387	8 177 733
ZD	11 566	10 857	39 260 571	7 957 356	5 667 367	5 632 595
Ostatní	365	314	1 334 345	235 318	160 370	156 312
ČR celkem	71 873	64 772	186 482 173	34 022 644	26 125 120	24 798 220
Podle typu programu						
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 517 654	2 525 176
Vyrovnání úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 292	87 014
Krize – Provoz	940	892	4 589 006	879 719	96 139	97 304
Krize – Zpracovatel – Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 777	46 989
Krize – PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krize – Půda	303	283	485 367	0	32 377	32 714
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Zemědělec	8 580	7 772	31 080 095	16 016 122	10 046 972	10 207 603
I – zemědělec	45 152	40 629	89 122 462	3 293 739	9 552 721	8 321 312

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
I – zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 157	53 376
I – odbytová organizace	10	6	205 750	67 693	35 634	35 675
I – hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I – půda	1 548	1 304	2 420 506	0	661 756	604 565
Podpora nákupu půdy (od r. 2013)	1 778	1 476	3 144 990	0	300 325	142 694
Půda – snížení jistiny (od r. 2015)	1 785	1 430	1 796 307	0	518 911	495 054
Zpracovatel dřeva (Dřevozpracující provozovny)	29	15	18 180	0	1 096	306
Lesní hospodář (Lesy stroje)	299	162	546 816	0	31 796	5 837
Lesní školkař (Školkařské provozovny)	3	2	3 336	0	157	100
Zajištění úvěrů (od r. 2015)	13	5	23 000	21 600	478	478
Zpracovatel (od r. 2015)	52	22	233 662	0	10 474	174
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 233 835	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Celkem	71 873	64 772	186 482 173	34 022 644	26 125 120	24 798 220
Krajina ¹⁾	4 220	3 963				
Mláď ¹⁾	12 248	11 535				
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702				
Povodně ¹⁾	450	439				
KPV ¹⁾	1	1				
Skot ¹⁾	634	589				

Pozn.: ¹⁾ Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem.

Přehled pojištění 2008–2018

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2008	Ostatní plodiny	2 908	2 853	611 494	214 022	35,00	
	Speciální plodiny	442	426	157 934	78 967	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 113	2 074	187 659	37 531	20,00	
	celkem	5 463	5 353	957 087	330 519	34,53	263 645
2009	Ostatní plodiny	3 082	3 021	535 057	267 528	50,00	
	Speciální plodiny	482	468	177 319	88 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 210	2 162	176 622	88 310	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	5 776	5 653	889 190	444 556	50,00	479 072
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00	
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00	305 694
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00	
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00	
	Lesní školky	2	2	178	54	30,00	
	celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52	459 199
2012	Ostatní plodiny	3 558	3 492	707 239	120 231	17,00	
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 121	153 322	61 329	40,00	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00	
	celkem	6 302	6 175	1 066 725	284 598	26,68	499 195
2013	Ostatní plodiny	3 523	3 496	689 091	124 036	18,00	
	Speciální plodiny	723	715	220 347	110 174	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 146	2 126	152 808	76 404	50,00	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00	
	celkem	6 394	6 339	1 062 410	310 663	29,24	308 948
2014	Ostatní plodiny	3 541	3 513	676 831	121 830	18,00	
	Speciální plodiny	763	759	238 423	119 211	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 157	154 807	77 403	50,00	
	Lesní školky	2	2	142	42	30,00	
	celkem	6 478	6 431	1 070 202	318 487	29,76	359 369
2015	Ostatní plodiny	3 545	3 367	635 835	317 917	50,00	
	Speciální plodiny	1 157	1 119	245 854	122 927	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 152	2 054	178 212	89 106	50,00	
	Pojištění lesních porostů (od r. 2015)	34	31	2 943	883	30,00	
	Lesní školky	2	2	198	59	30,00	
	celkem	6 890	6 573	1 063 041	530 892	49,94	445 124

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2016	Ostatní plodiny	3 690	3 530	630 197	233 173	37,00	
	Speciální plodiny	1 239	1 200	231 413	115 707	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 088	1 998	174 788	87 394	50,00	
	Pojištění lesních porostů	43	36	4 670	1 401	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	336	101	30,00	
	celkem	7 063	6 767	1 041 404	437 775	42,02	642 625
2017	Ostatní plodiny	3 774	3 643	657 434	262 973	40,00	
	Speciální plodiny	1 341	1 308	274 140	137 070	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 190	2 096	171 495	85 748	50,00	
	Pojištění lesních porostů	46	34	4 827	1 448	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	423	212	50,00	
	celkem	7 354	7 084	1 108 320	487 451	43,98	461 999
2018	Ostatní plodiny	3 843	3 564	619 380	260 140	42,00	
	Speciální plodiny	1 700	1 580	335 307	184 419	55,00	
	Hospodářská zvířata	2 198	2 017	174 813	87 406	50,00	
	Pojištění lesních porostů	39	29	4 176	1 253	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	6	2	817	409	50,00	
	celkem	7 786	7 192	1 134 493	533 626	47,04	368 137
Celkem 2008–2018		71 950	69 908	11 383 641	4 648 057	40,83	4 593 007

Úhrady ze záruky v roce 2018

Program	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
Provoz	0	0	0	167
Služby	0	0	0	15
Zemědělec	0	0	0	804
TOZ	0	0	0	16
Celkem	0	0	0	1 001

Zdroj: PGRLF

Změny národní a evropské legislativy v roce 2018

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají MZe, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1. 1. 2017 do 1. 3. 2019:

Ekonomické nástroje k podpoře zemědělství

Nařízení vlády č. 126/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2018).

Nařízení vlády č. 292/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění nařízení vlády č. 126/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Vyhláška č. 297/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 390/2015 Sb., o způsobu určení hlavního předmětu činnosti zemědělská výroba a způsobu vedení evidence seznamu výrobců s hlavním předmětem činnosti zemědělská výroba (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Lesní hospodářství

Nařízení vlády č. 245/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2018).

Vyhláška č. 76/2018 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služební odznaky a vzor průkazu lesní strážce, ve znění vyhlášky č. 236/2000 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2018).

Vyhláška č. 296/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Vyhláška č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Myslivost

Nařízení vlády č. 245/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2018).

Ochrana zvířat proti týrání

Vyhláška č. 34/2019 Sb., o kompenzačním příspěvku chovatelům, kteří provozují chov zvířat pro kožešiny (pozn.: účinnost předpisu od 27. 2. 2019).

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2018).

Vyhláška č. 78/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení

kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků (pozn.: účinnost předpisu od 30. 5. 2018).

Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí (pozn.: účinnost předpisu od 1. 12. 2018).

Vyhláška č. 253/2018 Sb., o požadavcích na extrakční rozpouštědla používaná při výrobě potravin (pozn.: účinnost předpisu od 9. 11. 2019).

Půda a pozemkové úpravy

Vyhláška č. 227/2018 Sb., o charakteristice bonitovaných půdně ekologických jednotek a postupu pro jejich vedení a aktualizaci (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Vyhláška č. 288/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Rostlinné komodity

Vyhláška č. 3/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhlášky č. 42/2014 Sb., a další související vyhlášky (pozn.: účinnost předpisu od 24. 1. 2018).

Vyhláška č. 46/2018 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 7. 4. 2018).

Vyhláška č. 80/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí (pozn.: účinnost předpisu od 5. 6. 2018).

Vyhláška č. 95/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu (pozn.: účinnost předpisu od 20. 6. 2018).

Vyhláška č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu (pozn.: účinnost předpisu od 20. 6. 2018).

Vyhláška č. 166/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2018).

Vyhláška č. 299/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Rostlinolékařská péče

Vyhláška č. 4/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2018).

Vyhláška č. 11/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 3. 2. 2018).

Vyhláška č. 17/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 13. 7. 2018).

Rybářství

Vyhláška č. 25/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 27/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 28/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 29/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 34/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Nařízení vlády č. 126/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2018).

Nařízení vlády č. 128/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2018).

Nařízení vlády č. 147/2018 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství pro období 2019–2023 (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2018).

Nařízení vlády č. 197/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 12. 9. 2018).

Nařízení vlády č. 292/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich

porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění nařízení vlády č. 126/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Nařízení vlády č. 293/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Nařízení vlády č. 57/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 58/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 59/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Strukturální politika a ekologie

Nařízení vlády č. 28/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 29/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 34/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Nařízení vlády č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2018).

Nařízení vlády č. 126/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2018).

Nařízení vlády č. 197/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními a o změně některých souvisejících nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 12. 9. 2018).

Nařízení vlády č. 292/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,

ve znění nařízení vlády č. 126/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Nařízení vlády č. 57/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 58/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 59/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Veterinární péče

Vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel a o změně některých souvisejících vyhlášek (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Vyhláška č. 19/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 22. 2. 2018).

Vyhláška č. 139/2018 Sb., o správné klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení veterinárních léčivých přípravků (pozn.: účinnost předpisu uplynutím 6 měsíců ode dne zveřejnění oznámení Komise v Úředním věstníku Evropské unie podle čl. 82 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 536/2014 ze dne 16. dubna 2014 o klinických hodnoceních humánních léčivých přípravků a o zrušení směrnice 2001/20/ES).

Vyhláška č. 204/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 12. 2018).

Vyhláška č. 205/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2018).

Vyhláška č. 252/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Vyhláška č. 277/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2019).

Vodní hospodářství

Nařízení vlády č. 27/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2018).

Vyhláška č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2018).

Živočišné komodity

Zákon č. 3/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2019).

Legislativní změny v roce 2018 – Legislativa Evropské unie

V roce 2018 bylo přijato především nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1784 ze dne 9. července 2018 o změně nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014, pokud jde o některá ustanovení týkající se ekologických postupů stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/162 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se mění příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a přílohy II a III nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/162 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se mění příloha I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a přílohy II a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013.

Dále byla přijata řada delegovaných a prováděcích aktů, které přispívají k fungování SZP a aplikaci základních nařízení, tj. nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013 (oblast rozvoje venkova), nařízení EP a Rady (EU) č. 1306/2013 (tzv. horizontální nařízení), nařízení EP a Rady (EU) č. 1307/2013 (oblast přímých plateb) a nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 (oblast společné organizace trhů).

V **oblasti rozvoje venkova** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1077 ze dne 30. července 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 808/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

Co se týče **financí**, bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1097 ze dne 26. července 2018, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2197 o úhradě prostředků přenášejících z rozpočtového roku 2017 v souladu s čl. 26 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/967 ze dne 26. dubna 2018, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, pokud jde o nedodržení platebních lhůt a směnný kurz pro sestavování výkazů výdajů, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1473 ze dne 2. října 2018, kterým se pro účetní období EZZF 2019 stanoví úrokové sazby pro výpočet nákladů na financování intervenčních opatření ve formě nákupu, skladování a odbytu zásob, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/408 ze dne 15. března 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/1758, kterým se stanoví forma a obsah účetních údajů poskytovaných Komisi pro účely schválení účetní závěrky EZZF a EZFRV a pro účely sledování a odhadů, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/288 ze dne 19. února 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 367/2014, kterým se stanoví čistý zůstatek pro výdaje EZZF, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/288 ze dne 19. února 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 367/2014, kterým se stanoví čistý zůstatek pro výdaje EZZF, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/56 ze dne 12. ledna 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU)

č. 908/2014, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o platební agentury a další subjekty, finanční řízení, schvalování účetní závěrky, pravidla pro kontroly, jistoty a transparentnost.

V **oblasti přímých plateb** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/891 ze dne 21. června 2018, kterým se pro rok 2018 stanoví rozpočtové stropy platné pro některé režimy přímých podpor stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/707 ze dne 28. února 2018 o změně nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014, pokud jde o kritéria způsobilosti podpory v případě konopí v rámci režimu základní platby a některé požadavky týkající se podpory vázané na produkci, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/557 ze dne 9. dubna 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 641/2014, pokud jde o oznámení o zvýšení stropu režimu jednotné platby na plochu podle čl. 36 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1710 ze dne 13. listopadu 2018, kterým se přizpůsobuje míra úpravy přímých plateb podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 pro kalendářní rok 2018 a kterým se zrušuje prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/866, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/866 ze dne 13. června 2018, kterým se stanoví míra úpravy přímých plateb podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 v kalendářním roce 2018, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/746 ze dne 18. května 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 809/2014, pokud jde o změny jednotných žádostí a žádostí o platbu a pokud jde o kontroly, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/701 ze dne 8. května 2018, kterým se stanoví odchylka od prováděcího nařízení (EU) č. 809/2014, pokud jde o konečné datum pro podávání jednotné žádosti, žádosti o podporu nebo žádosti o platbu, konečné datum pro oznámení změn jednotné žádosti nebo žádosti o platbu a konečné datum pro podání žádosti o přiznání platebních nároků nebo zvýšení hodnoty platebních nároků v rámci režimu základní platby v roce 2018.

V **odvětví vína a vinohradnictví** bylo přijato nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/273 ze dne 11. prosince 2017, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o systém povolení pro výsadbu révy, registr vinic, průvodní doklady a certifikaci, evidenční knihu vstupů a výstupů, povinná prohlášení, oznámení a zveřejňování oznamovaných informací, doplňuje se nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o příslušné kontroly a sankce, mění se nařízení Komise (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje se nařízení Komise (ES) č. 436/2009 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/560, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/274 ze dne 11. prosince 2017, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o systém povolení pro výsadbu révy, certifikaci, evidenční knihu vstupů a výstupů, povinná prohlášení a oznámení, a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o příslušné kontroly, a zrušuje prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/561.

Pro **oblast cukru** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/82 ze dne 19. ledna 2018, kterým se opravuje nařízení (ES) č. 891/2009 o otevření a správě některých celních kvót Společenství v odvětví cukru.

V **oblasti ovoce a zeleniny** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1146 ze dne 7. června 2018,

kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí.

V **odvětví mléka** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1508 ze dne 10. října 2018, kterým se stanoví koeficient snížení hodnoty použitelný pro nákup SOM v rámci veřejné intervence v účetním období 2019, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/150 ze dne 30. ledna 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2016/1240, pokud jde o metody analýzy a hodnocení jakosti mléka a mléčných výrobků způsobilých pro veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování, prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1146 ze dne 7. června 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1145 ze dne 7. června 2018, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o organizace producentů v odvětví ovoce a zeleniny.

V **oblasti bezpečnosti potravin** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1660 ze dne 7. listopadu 2018, kterým se ukládají zvláštní podmínky pro dovoz některých potravin jiného než živočišného původu z některých třetích zemí z důvodu rizika kontaminace rezidui pesticidů, kterým se mění nařízení (ES) č. 669/2009 a zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 885/2014.

V **oblasti zemědělských produktů a potravin** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1594 ze dne 22. října 2018, kterým se schvaluje změna, která není menšího rozsahu, ve specifikaci označení zapsaného do rejstříku zaručených tradičních specialit (Bratislavský rožok / Pressburger Kipfel / Pozsonyi kifli (ZTS)).

Co se týče **ekologického zemědělství**, zde bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

V **odvětví rybolovu a společné rybářské politiky** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1883 ze dne 3. prosince 2018, kterým se mění nařízení (EU) č. 468/2010, kterým se stanoví seznam EU s plavidly prováděcími nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov, dále bylo přijato celkem 39 předpisů EU, především nařízení týkajících se zákazu rybolovu určitých druhů ryb.

V **oblasti veterinární** bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1301 ze dne 27. září 2018, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2018/659 o podmínkách pro vstup živých koňovitých a spermatu, vajíček a embryí. Bylo také přijato 22 prováděcích rozhodnutí týkajících se afrického moru prasat.

Pro **oblast krmiv** bylo přijato nařízení Komise (EU) 2018/1903 ze dne 5. prosince 2018, kterým se opravují přílohy IV, VI a VII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES)

č. 767/2009 o uvádění na trh a používání krmiv a kterým se opravují některá jazyková znění příloh II, IV, V a VI uvedeného nařízení, prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1113 ze dne 3. srpna 2018, kterým se obnovuje povolení pro uvádění potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikované cukrovky H7-1 (KM-ØØØH71-4) na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (oznámeno pod číslem C(2018) 5029), prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/941 ze dne 2. července 2018, kterým se mění nařízení (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 885/2014.

Co se týče **oblasti ochrany a zdraví rostlin**, zde bylo přijato prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1137 ze dne 10. srpna 2018 o dohledu, rostlinolékařských kontrolách a opatřeních, která mají být přijata v případě dřevěného obalového materiálu pro přepravu komodit pocházejících z některých třetích zemí (oznámeno pod číslem C(2018) 5245), a prováděcí směrnice Komise (EU) 2018/100 ze dne 22. ledna 2018, kterou se mění směrnice 2003/90/ES a 2003/91/ES, kterými se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnice Rady 2002/53/ES a k článku 7 směrnice Rady 2002/55/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky

vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých odrůd druhů zemědělských rostlin a druhů zeleniny, a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1519 ze dne 9. října 2018, kterým se mění prováděcí rozhodnutí 2014/150/EU o uspořádání časově omezeného testu umožňujícího určité odchylky při uvádění populací rostlinných druhů pšenice, ječmene, ovsu a kukuřice na trh podle směrnice Rady 66/402/EHS (oznámeno pod číslem C(2018) 5470), a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2019 ze dne 18. prosince 2018, kterým se stanoví předběžný seznam vysoce rizikových rostlin, rostlinných produktů či jiných předmětů ve smyslu článku 42 nařízení (EU) 2016/2031 a seznam rostlin, pro něž nejsou za účelem dovozu do Unie vyžadována rostlinolékařská osvědčení ve smyslu článku 73 uvedeného nařízení, a prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2018 ze dne 18. prosince 2018, kterým se stanoví zvláštní pravidla týkající se postupu, který je třeba dodržovat při provádění posouzení rizik u vysoce rizikových rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů ve smyslu čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031.

V **oblasti přípravků na ochranu rostlin** bylo přijato celkem 25 nových prováděcích nařízení. Jedná se o prováděcí nařízení schvalující účinné látky, obnovující nebo neobnovující jejich schválení nebo odnímající jejich schválení, prodlužující jejich povolení nebo upravující použití schválených účinných látek.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

Rostlinná výroba

Výrobní faktory rostlinné výroby

POČASÍ

Teplotně byl rok 2018 podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) silně nadnormální s průměrnou teplotou vzduchu 9,6 °C, což je o 1,7 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR (pro období 1981–2010). Srážkově byl rok 2018 s ročním úhrnem srážek 522 mm silně podnormální. Pouze 76 % dlouhodobého normálu pro ČR (pro období 1981–2010).

Leden 2018 byl teplotně silně nadnormální s odchylkou +3,7 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR (pro období 1981–2010). Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se téměř po celý měsíc pohybovala výrazně nad hodnotami normálu. Výrazně teplá byla především první a třetí lednová dekáda, kdy se průměrná teplota v některých dnech pohybovala i více jak 7 °C nad normálem.

Srážkově byl leden normální (116,6 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nepatrně více srážek spadlo v Čechách oproti Moravě a Slezsku. Nejvyšší úhrny srážek byly zaznamenány v Jihomoravském, Plzeňském a Karlovarském kraji, naopak nejnižší úhrn srážek byl v kraji Zlínském (méně než 3/4 normálu).

Únor 2018 byl teplotně podnormální (2,6 °C pod dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010), výrazněji podnormální byl poslední týden měsíce. Z hlediska souhrnného měsíčního slunečního svitu bylo v únoru dosaženo 112,1 % normálu.

Srážkově byl únor podnormální až silně podnormální (32,6 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z pohledu normálu spadlo v Jihomoravském kraji (61 % normálu) a nejméně v Libereckém kraji (7,6 %).

Březen 2018 byl teplotně podnormální (průměrná měsíční teplota byla 2,2 °C pod dlouhodobým normálem pro ČR (1981–2010). Většina březnových dní byla teplotně normální nebo podnormální. Výrazně chladný byl začátek měsíce (1. 3. – 4. 3.), kdy odchylka průměrné teploty vzduchu od normálu dosahovala hodnoty až -10,7 °C (1. 3.) a období v druhé polovině měsíce (17. 3. – 22. 3.) s odchylkou od normálu větší než 5 °C. Na začátku druhé dekády března (10. 3. – 13. 3.) se vyskytlo jen krátké období s průměrnou teplotou výrazněji nad normálem (více než 4 °C nad dlouhodobým průměrem (1981–2010). Srážkově byl březen podnormální (67,6 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska normálu spadlo v Ústeckém kraji (89,0 % normálu a 39,0 mm), nejméně pak v kraji Vysočina (46,0 % normálu a 22,3 mm).

Duben byl teplotně mimořádně nadnormální, a to jak v rámci České republiky (odchylka +4,7 °C od dlouhodobého normálu ČR 1981–2010), tak i v jednotlivých krajích. Z hlediska průměrné denní teploty se za celý měsíc vyskytly pouze dva teplotně normální (7. a 27. 4.) a tři teplotně podnormální (26. 4.) či silně podnormální (1. a 2. 4.) dny. Nejteplejším dnem měsíce byla neděle 29. 4., průměrná denní teplota vzduchu

činila 19,4 °C (8,4 °C nad normálem) a průměrná maximální teplota 26,5 °C. Nejchladnější byl 1. dubnový den s průměrnou denní teplotou vzduchu 4,3 °C a odchylkou -2,8 °C od normálu. Srážkově byl duben celkově podnormální (51,6 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Ústeckém kraji (38,4 mm a 109,4 % normálu) a nejméně v kraji Moravskoslezském (11,7 mm a 22,2 % normálu), kde byl duben srážkově mimořádně podnormální.

Květen 2018 byl celorepublikově teplotně mimořádně nadnormální s odchylkou +3,1 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Mimořádně teplá byla zejména třetí dekáda května s nejvyšší kladnou odchylkou od normálu 6,9 °C dne 31. 5. Záporné denní odchylky byly v rámci května zaznamenány pouze mezi 15. a 19. 5. Srážkově byl květen normální v rámci celé ČR (88,8 % k normálu za období 1981–2010) i ve většině krajů. Srážkově podnormální byl pouze Liberecký kraj (55,1 % k normálu). Nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl kraj Jihočeský (136,8 % normálu), což odpovídá nadnormálnímu stavu. Nad 100 % měsíčního srážkového normálu zaznamenal také Karlovarský (133 %), Jihočeský (127 %) a Plzeňský kraj (106 % normálu).

Červen 2018 byl celorepublikově teplotně silně nadnormální s odchylkou +1,6 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Poměrně vysoké kladné teplotní odchylky byly zejména v první třetině června, naopak závěr měsíce přinesl odchylky většinou záporné. Nejvyšší teplota v tomto měsíci 34,2 °C byla naměřena na stanici Brno-Žabovřesky 21. června. Srážkově byl červen v rámci celé ČR i ve většině krajů normální (96,6 % normálu za období 1981–2010). Žádný z krajů v tomto měsíci nebyl srážkově podnormální a naopak nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl pouze Jihočeský kraj (129,8 %), což odpovídá nadnormálnímu stavu. Nad 100 % měsíčního srážkového normálu zaznamenal také Olomoucký kraj (100,2 % normálu) a Moravskoslezský kraj (115,0 % normálu). Plošné rozložení srážek spojených s přeháňkami a bouřkami bylo ovšem velmi nerovnoměrné.

Červenec 2018 byl teplotně nadnormální (průměrná měsíční teplota byla 1,9 °C nad dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010). Většina červencových dní byla teplotně normální nebo nadnormální. Chladný byl začátek měsíce (1. 7. – 2. 7.), kdy odchylka průměrné teploty vzduchu od normálu dosahovala hodnoty až -4,3 °C (1. 7.) a období na začátku první dekády (10. 7. – 12. 7.) s odchylkou od normálu větší než 3 °C. Po zbytek měsíce byly teploty nadnormální, s nejvyšší odchylkou 31. 7. a to 6,8 °C nad dlouhodobým průměrem 1981–2010. Nejchladnějším dnem měsíce z hlediska celorepublikové průměrné teploty byla neděle 1. 7. s hodnotou 13,3 °C (4,3 °C pod dlouhodobým průměrem 1981–2010). Nejteplejším červencovým dnem byl 31. 7., kdy průměrná denní teplota v ČR činila 25,6 °C (6,8 °C nad dlouhodobým průměrem 1981–2010). Srážkově byl červenec silně podnormální (48,1 %

normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (80,2 % normálu a 87,4 mm), nejméně pak v kraji Ústeckém (24,6 % normálu a 19,6 mm).

Srpen byl v rámci České republiky teplotně silně nadnormální (odchylka +3,4 °C od dlouhodobého normálu ČR 1981–2010), v Jihomoravském kraji a Středočeském kraji s Prahou dokonce mimořádně nadnormální (odchylka +4,1 a +3,8 od normálu). Z hlediska celorepublikové průměrné denní teploty se za celý měsíc vyskytly pouze dva teplotně podnormální dny (25. a 26. 8.), ochlazení bylo pouze krátkodobé a souviselo se studenou zvlněnou frontou od západu. Nejteplejším dnem měsíce byl čtvrtek 9. 8., průměrná denní teplota vzduchu činila 26,8 °C (8,5 °C nad normálem) a průměrná maximální teplota 34,2 °C. Nejchladnější byla neděle 26. 8. s průměrnou denní teplotou vzduchu 12,7 °C (a odchylkou -4,1 °C od normálu). Srážkově byl srpen celkově silně podnormální (45,1 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (62,3 mm a 71,3 % normálu) a nejméně v kraji Královéhradeckém (28,2 mm a 31,0 % normálu) a Pardubickém (25,7 mm a 33,3 % normálu).

Září 2018 bylo na území ČR teplotně nadnormální s odchylkou +1,6 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. V prvních dvou dekádách se průměrná denní teplota vzduchu pohybovala nad normálem a v tomto období se také vyskytly čtyři tropické dny. Nejvyšší maximální denní teplota 32,7 °C byla naměřena 12. září na stanici Ústí nad Labem, Vaňov. Letní charakter počasí ukončila výrazná studená fronta, která přecházela přes naše území v noci z 23. 9. na 24. 9. Závěr měsíce byl chladný s odchylkami 3 až 6 °C pod hodnotami normálu. Srážkově bylo září v rámci celé ČR normální (65,3 mm představuje 110 % normálu za období 1981–2010). Více srážek spadlo na území Moravy a Slezska (83,7 mm), v Čechách činil srážkový úhrn pouze 53,6 mm. Také rozložení srážek v rámci krajů bylo velmi nerovnoměrné. Nejnížší úhrny srážek byly zaznamenány v Libereckém a Ústeckém kraji, naopak nejvíce srážek spadlo v krajích Olomouckém a Zlínském.

Říjen 2018 byl teplotně nadnormální až silně nadnormální (1,8 °C pod dlouhodobým normálem pro ČR 1981–2010). V rámci celé ČR byla delším slabě podnormálním obdobím pouze první pentáda měsíce. Z hlediska souhrnného měsíčního slunečního svitu bylo v říjnu dosaženo 146,2 % normálu. Srážkově byl říjen normální, avšak většina srážek spadla během 4 dní (24. – 25. a 28. – 29. 10.). Celkově bylo zaznamenáno 81,9 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z pohledu normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (113 % normálu) a nejméně v Jihomoravském kraji (52 %).

Listopad 2018 byl teplotně normální s odchylkou +1,5 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. V první polovině měsíce se teploty pohybovaly výrazně nad normálem (nejčastěji 4 až 7 °C) a objevovaly se tak i mnohé teplotní rekordy. Naopak ve druhé polovině měsíce byly odchylky průměrných denních teplot záporné (nejčastěji 1 až 2 °C pod normálem, v závěru měsíce 3 až 5 °C pod normálem). Srážkově byl listopad v rámci ČR mimořádně podnormální (pouze 33,4 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl Jihočeský kraj (78,7 %), což odpovídá normálnímu stavu. Nejméně srážek spadlo ve Zlínském kraji (13,0 % normálu).

Celorepublikově se **prosinec** 2018 s odchylkou +2,0 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010 pohyboval na horní hranici normálu. Zatímco ve druhé

prosincové dekádě byly teploty normální nebo podnormální (s odchylkami -2,1 až +0,9 °C od normálu), v první a třetí dekádě byly většinou silně nebo mimořádně nadnormální (s odchylkami většinou od +3 do +7 °C od normálu). Srážkově byl prosinec celkově silně nadnormální (156,9 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Libereckém kraji (139,4 mm a 184,1 % normálu) a nejméně v kraji Jihomoravském (28,3 mm a 87,6 % normálu), kde byl prosinec v jako jediném kraji srážkově normální.

VÝŽIVA ROSTLIN

Ve srovnání s rokem 2017 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, ke snížení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivými činila 122,9 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2017 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 523 216 ha.

Hnojení statkovými a organickými hnojivami

V roce 2018 bylo statkovými hnojivami (hnůj, kejda apod.) a organickými hnojivami (zejména digestát z bioplynových stanic, BPS) dodáno 27,9 kg N, 15,5 kg P₂O₅ a 26,9 kg K₂O na hektar využívané zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových a organických hnojiv byl 70,3 kg/ha. Vstup živin v organických hnojivech, zejména v digestátu z BPS, je do této statistiky započítáván od roku 2014. Současně jsou odečítány živiny z části statkových hnojiv (zejména kejda, ale i hnůj), vstupujících do BPS. Živiny z těchto statkových hnojiv tvoří odhadem polovinu živin ve výsledném digestátu. Druhá polovina živin pochází z biomasy vstupující do BPS (zejména silážní kukuřice). O toto množství se vstup živin v organickém hnojení navyšuje.

(Zdroj VÚRV, v.v.i.)

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (tis. t)
2004	141
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253
2014	283
2015	285
2016	258
2017	269
2018	340

Zdroj: MZe

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem (tis. t) čistých živin
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	272,000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327,968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415,175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414,671
2013	94,18	11,83	7,03	113,04	398,072
2014	92,64	13,07	11,72	117,43	412,819
2015	113,67	13,91	9,48	137,06	478,861
2016	116,7	13,6	10,8	141,1	492,191
2017	112,9	15,7	9,6	138,2	486,864
2018	99,8	14,6	8,5	122,9	433,112

Zdroj: MZe

Velikost, kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství.

OCHRANA ROSTLIN**Zhodnocení roku 2018**

Nástup roku byl teplotně nadnormální a srážkově normální, zatímco únor a březen byly teplotně podnormální s extrémně nízkým stavem srážek, jejichž deficit se projevoval v celém průběhu pěstební sezóny 2018. Porosty ozimých řepok a ozimých obilovin přezimovaly relativně dobře na většině území, většinu porostů však trápilo sucho. Regenerace probíhala zdárně, ale díky suchému počasí a nedostatku srážek nemohly porosty využít dostatečně regenerační dávku hnojiv aplikovanou v časně jarních termínech. Relativně brzy se začaly v porostech řepok objevovat první krytonosci.

Na počátku jarní vegetace koncem března a počátkem dubna z důvodu vyšších teplot a srážek porosty řepok rychle narůstaly a vyvíjely se. Teplé počasí však bylo příznivé také pro škodlivé organismy, bylo zjištěno vysoké poškození porostů řepok způsobených masivním náletem stonkových krytonosců. V polovině dubna byly v porostech řepok zjištěny výskyty blýskáčka řepkového na mnoha pozorovacích bodech na prahu škodlivosti a bylo přistoupeno k chemické ochraně insekticidy. V této době také v ozimé pšenici a ozimém ječmeni byli odchytáváni ve slabé intenzitě dospělci kohoutků a kříška polního. Z chorob pak slabé výskyty *Rhizoctonia cerealis*

a septoriové skvrnitosti. Teplé a sucho pokračovalo i v dubnu s místními lokálními srážkami. Květen i červen byly teplotně nadnormální, ale také srážkově hojnější, což přispělo k rozvoji především savých škůdců a rzí. V porostech obilnin na jižní Moravě docházelo ke značným ztrátám listové plochy skeletováním dospělců a larev kohoutků. Na začátku května v řepce ozimé byly pozorovány první výskyty fomy i škůdců bejlořezky kapustové a krytonosce šešulového, u kterých se poškození pohybovalo plošně na nízké úrovni, pouze lokálně docházelo k vyšším výskytům. Srážkově normální červen byl ale teplotně silně nadnormální, proto v druhé polovině měsíce všechny porosty trpěly velkým suchem. I po lokálních srážkách přetrvával vláhový deficit. Plodiny na mnoha lokalitách vlivem sucha nouzově dozrávaly. Kukuřice byla předčasně sklízena na celé řadě ploch. Mimořádné výskyty škůdců byly pouze lokální a ojedinělé. Suché počasí v celé řadě okresů způsobilo požáry při sklizni ozimých obilnin. Srážky přišly až počátkem září a pomohly tak porostům zakládaných řepok. Podzim 2018 byl ale u řepky ozimé také ve znamení silných výskytů mšic a následných virových infekcí (virus žloutenky vodnice – TuYV). Výsledky potvrdily pozitivní nález viru v 87,9 % případů.

Celkově lze sklizňový rok 2017/18 pro celou řadu okresů brát jako sklizňově podprůměrný. Naopak okresy Vysočiny hlásily nadprůměrné výnosy obilnin a kukuřice, řepka naopak zaznamenala pokles díky poškození krytonosci. Vzhledem k průběhu léta se tak naplnily odhady očekávaných ztrát na výnosech hlavních polních plodin. S extrémními teplotami v roce 2018 se pojilo i poškození porostů hmyzími škůdci, jejichž tlak na rozdíl od houbových původců suché a teplé počasí podporuje.

Výskyt chorob a škůdců v roce 2018

OBILNINY

Pšenice, ječmen

Choroby

Začátkem dubna byly zaznamenány slabé výskyty **Rhizoctonia cerealis** a **septoriové skvrnitosti**. Od poloviny dubna se začaly lokálně objevovat škodlivé výskyty **septoriových skvrnitostí** a **padlí** na celém území republiky. Vlivem sucha v dalších týdnech však **pyknidy septoriózy** na listech pšenice zasychaly a nešířily se dál do klasů. V květnu a červnu přišly hojné srážky, které umožnily dočerpání vláhu zemědělským plodinám a dosytit půdní profil vodou. V těchto dvou měsících se objevily v porostech pšenice **rzi**. Na rozdíl od předchozích let se však tento rok neprojevovala **agresivní rez plevová**, ale spíše dominovala **rez pšeničná**. První výskyty **padlí pšenice /padlí travní na pšenici/** (*Blumeria graminis* f.sp. *tritici*) byly zjištěny již počátkem dubna, škodlivé výskyty byly zaznamenány v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském. První výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice /braničnatka pšeničná/** (*Mycosphaerella graminicola*) na ozimé pšenici byly pozorovány počátkem dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém. První výskyty **feosferiové skvrnitosti pšenice /braničnatka plevová/** (*Phaeosphaeria nodorum*) byly zjištěny na počátku května, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Vysočina. První výskyty **černání kořenů a bázi stébel obilnin /černání pat stébel/** (*Gaeumannomyces graminis* var. *graminis*) na ozimé pšenici byly pozorovány koncem první dekády dubna, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Libereckém, Jihočeském a Moravskoslezském. Škodlivé výskyty **růžovnění klasů pšenice /fuzariózy klasů/** (*Fusarium* spp.) na ozimé pšenici nebyly zaznamenány. První výskyty **pyrenofové skvrnitosti pšenice /helminthosporiová skvrnitost pšenice/** (*Pyrenophora tritici-repentis*) byly pozorovány v poslední dekádě dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Ústeckém, Královéhradeckém, Jihočeském a Vysočina. Škodlivé výskyty **virové zakrslosti pšenice (WDV, BYDV)** na ozimé pšenici nebyly zaznamenány. První výskyty **černé rzivosti trav /rez travní/** (*Puccinia graminis*) byly zjištěny počátkem června, škodlivé výskyty byly zaznamenány pouze v krajích Středočeském, Vysočina a Jihomoravském. První výskyty **hnědé rzivosti pšenice /rez pšeničná/** (*Puccinia recondita*) byly zjištěny koncem první dekády dubna, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém a Moravskoslezském. Škodlivé výskyty **žluté rzivosti pšenice /rez plevová/** (*Puccinia striiformis*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Královéhradeckém a Jihomoravském, první výskyty byly pozorovány již počátkem května. U ječmene se výrazněji projevovaly během sezóny **hnědé skvrnitosti, padlí a spála**. Ostatní choroby jen ve slabé úrovni. Z pohledu infekcí klasů původci **růžovnění** (*Fusarium* sp.) se rok 2018 neprojevil jako významný. Díky extrémnímu průběhu počasí v době kvetení

obilnin, kdy se díky nízké vlhkosti v porostech netvořily ani rosy, nedocházelo k infekci. V průběhu monitoringu bylo potvrzeno pouze lokálně slabé napadení porostů **fuzárií**. První výskyty **spály ječmene /rhynchosporiová skvrnitost/** (*Rhynchosporium secalis*) byly zjištěny počátkem dubna, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém. První výskyty **padlí ječmene /padlí travní/** (*Blumeria graminis* f.sp. *hordei*) byly zaznamenány již v polovině března, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém, Moravskoslezském a Jihomoravském. První výskyty **hnědé rzivosti ječmene /rez ječná/** (*Puccinia hordei*) na jarním ječmeni byly pozorovány již koncem první dekády dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Jihočeském, Plzeňském a Královéhradeckém. První výskyty **sít'ovité skvrnitosti ječmene /hnědé skvrnitosti/** (*Pyrenophora teres*) byly pozorovány již na počátku dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. První výskyty **tmavohnědé skvrnitosti ječmene** (*Ramularia collo-cygni*) byly zjištěny počátkem druhé dekády dubna, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém.

Škůdci

První výskyt **kohoutků modrého a černého Oulema sp.** byl zjištěn již počátkem druhé dekády dubna, škodlivé výskyty byly zaznamenány téměř na celém území ČR v krajích Jihočeském, Plzeňském, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Moravskoslezském, Zlínském a Jihomoravském. První výskyty **kříška polního** (*Psammotettix alienus*) na pšenici byly zaznamenány počátkem druhé dubnové dekády, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém a Jihomoravském. V polovině května byly sledovány první nymfy první generace **kyjatky travní** (*Blumeria graminis* f.sp. *tritici*), **kyjatky osenní** (*Sitobion avenae*) a **mšice střemchové** (*Rhopalosiphum padi*) v porostech obilnin, škodlivé výskyty byly zaznamenány v krajích Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém, Zlínském a Jihomoravském. Škodlivé výskyty **bejlomorky sedlové** (*Haplodiplosis marginata*) a **plodomorky pšeničné** (*Contarinia tritici*) nebyly zaznamenány. Škodlivý výskyt **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) v ječmeni byl zaznamenán pouze v okrese Prostějov v Olomouckém kraji a v ozimé pšenici ve Středočeském a Olomouckém kraji. U ječmene z pohledu hmyzích škůdců lze říci, že se zvyšuje význam poškození **kohoutky** (*Oulema* sp.), kteří na řadě míst způsobili redukci asimilační plochy listů a kteří v kombinaci s abiotickým stresem představují velké nebezpečí pro vegetující porosty obilnin. Na konci 19. a v průběhu 20. týdne tohoto roku byly v porostech pšenice a ječmene celé Jižní Moravy (okres Břeclav, Hodonín, Kroměříž, Uherské Hradiště, Vyškov, Znojmo) zaznamenány silné výskyty **larev kohoutků**. Poškození se jevílo lokálně jako plošné vybělení porostů. Navzdory příznivým podmínkám pro hlavní přenašeče virózy **kříška polního a mšice**, kteří na řadě míst Moravy a Čech překonali prahy škodlivosti, se nepotvrdily plošné výskyty onemocnění porostů obilnin **virózami**.

Kukuřice

Choroby

Hlavním problémem pro kukuřici bylo poškození suchem, tam kde zůstaly rostliny na poli až do září, byly porosty poškozeny vyššími srážkovými úhrny v tomto období. Zde se projevil ojediněle i výskyt fuzarióz. Škodlivé výskyty **bělouřůvých hnilobů obilky /fuzariózy palic/** (*Gibberella fujikuroi*, *G. zeae*) v palicích kukuřice byly zaznamenány pouze v okresech Břeclav a Znojmo v kraji Jihomoravském.

Škůdci

V důsledku extrémního sucha byla většina porostů sklízena již koncem července. První výskyty dospělců **zavíječe kukuřičného** (*Ostrinia nubilalis*) byly zaznamenány ve světelných lapačích již koncem května, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v krajích Jihočeském, Vysočina a Jihomoravském. První výskyty dospělců **bázlivce kukuřičného** (*Diabrotica virgifera*) ve feromonových lapačích byly pozorovány již koncem druhé dekády června, škodlivé výskyty byly pozorovány postupně až do září v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském.

Škodlivé výskyty **mšic Aphididae** byly zjištěny v krajích Jihočeském, Vysočina a Jihomoravském.

OLEJNINY

Řepka ozimá

Choroby

Škodlivé výskyty nádorovitosti kořenů **brukvovitých** (*Plasmodiophora brassicae*) byly zjištěny pouze v krajích Pardubickém a Olomouckém. První extrémní výskyty fomového **černání stonků řepky /fomová hniloba/** (*Leptosphaeria maculans* a *L. biglobosa*) byly zjištěny již v lednu v okrese Náchod v Královéhradeckém kraji, škodlivé výskyty byly pozorovány od druhé březnové dekády v krajích Středočeském, Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém a Vysočina. Škodlivé výskyty **bílé hniloby řepky /hlízenka obecná/** (*Sclerotinia sclerotiorum*) nebyly pozorovány v důsledku suchého průběhu počasí v době kvetení. Škodlivé výskyty **šedé plísnovitosti /plíseň šedá/** (*Botryotinia fuckeliana*) rovněž nebyly zjištěny. První výskyty **alternariové skvrnitosti brukvovitých /čerň řepková/** (*Alternaria brassicae*) byly zjištěny již v první dekádě června, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Moravskoslezském. První výskyty **plísně brukvovitých /plíseň zelná/** (*Hyaloperonospora parasitica*) byly zaznamenány již na počátku dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém a Zlínském. V průběhu tvorby šešulí se objevily v porostech též střední až silná napadení **fomovým černáním** (*Phoma lingam*). Jednalo se o podzemní infekce, které se projeví v době dozrávání.

Škůdci

První výskyty **bejломorky kapustové** (*Dasineura brassicae*) byly pozorovány počátkem května, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Moravskoslezském. První

výskyty **blýskáčka řepkového** (*Meligethes aeneus*) byly pozorovány již počátkem druhé dekády dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v Čechách v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém a Pardubickém. První výskyty **dřepčků rodu Phyllotreta** byly pozorovány na počátku třetí srpnové dekády, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém. První výskyty **dřepčika olejkového** (*Psylliodes chrysocephala*) byly pozorovány již na počátku druhé dekády března, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Moravskoslezském. První výskyty **stonkových krytonosců /krytonosce řepkového/** (*Ceutorhynchus napi*) a **krytonosce čtyřzubého** (*Ceutorhynchus pallidactylus*) byly pozorovány již na počátku druhé březnové dekády, škodlivé výskyty byly zjištěny ve všech krajích – Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. První výskyty **krytonosce šešulového** (*Ceutorhynchus obstrictus*) byly pozorovány v polovině třetí dekády dubna, škodlivé výskyty byly pozorovány pouze v krajích Jihočeském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Olomouckém. První nálety **stonkových krytonosců** (*Ceutorhynchus* sp.) se rok od roku posouvají do dřívějších termínů a tím i termín ošetření. Ochrana proti stonkovým krytonoscům se v posledních letech stává klíčovou. Ještě před patnácti lety se jednalo spíše o minoritní škůdce řepky a význam hrálo především poškození blýskáčkem řepkovým. Vlivem změn v osevních postupech a koncentrací řepky na plochách polí se zvýšil význam kdysi okrajových škůdců, jejichž gradace však také silně ovlivňují změny klimatu. Stoprocentní poškození porostů larvami **krytonosců** na některých lokalitách v roce 2018 lze přisoudit pozdní aplikaci insekticidů. Z dalších škůdců řepky byly pozorovány především výskyty **zápředníčka polního** (*Plutella xylostella*) v téměř všech krajích. První výskyt **mšic na řepce /mšice broskvoňové/** (*Myzus persicae*) a **mšice zelné** (*Brevicoryne brassicae*) byly zjištěny již koncem května, škodlivé výskyty byly zaznamenány ve všech krajích ČR, tj. Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. První výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) v řepce byly zaznamenány počátkem třetí březnové dekády, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Plzeňském, Středočeském, Pardubickém, Jihomoravském a Olomouckém kraji.

Mák

Choroby

První výskyty **plísně máku /plíseň maková/** (*Peronospora arborescens*) byly pozorovány již na konci první dekády května, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém. Škodlivý výskyt **bílé hniloby slunečnice /hlízenka obecná/** (*Sclerotinia sclerotiorum*) byl zaznamenán pouze v okrese Karviná v Moravskoslezském kraji. První výskyty **pleosporové hnědé skvrnitosti máku** (*Pleospora papaveracea*) byly zjištěny již počátkem června, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích

Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém a Moravskoslezském. První výskyty **šedé plísnovitosti máku /plíseň šedá/** (*Botryotinia fuckeliana*) na máku byly zjištěny koncem druhé dekády července, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v krajích Středočeském, Plzeňském a Olomouckém.

Škůdci

První výskyty **krytonosce kořenového** (*Stenocarus ruficornis*) byly pozorovány již koncem druhé dubnové dekády, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina a Olomouckém. První slabé výskyty **krytonosce makovicového** (*Neoglocianus maculaalba*) byly pozorovány již od počátku třetí červnové dekády v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Vysočina, škodlivé výskyty nebyly zjištěny. První výskyty **mšice makové** (*Aphis fabae*) byly pozorovány již od počátku třetí červnové dekády, škodlivé výskyty byly zjištěny v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém a Moravskoslezském.

Slunečnice

Choroby

Byly zaznamenány pouze slabé výskyty **šedé plísnovitosti /plíseň šedá/** (*Botryotinia fuckeliana*) na slunečnici v okrese Most v kraji Ústeckém a Blansko v kraji Jihomoravském. Škodlivé výskyty **bílé hniloby slunečnice /hlízenka obecná/** (*Sclerotinia sclerotiorum*) byly pozorovány od poloviny července a zaznamenány pouze v krajích Plzeňském, Jihomoravském a Zlínském. Škodlivé výskyty **plísně slunečnice** (*Plasmopara halstedii*) byly zjištěny pouze v okrese Blansko v Jihomoravském kraji.

OKOPANINY

Brambor

Choroby

První výskyty **plísně bramboru /plíseň bramborová/** (*Phytophthora infestans*) na listech byly zjištěny v polovině června, škodlivé výskyty byly zaznamenány v teplejších oblastech koncem června a ve vyšších polohách až během července a počátku srpna v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém.

Škůdci

Škodlivý výskyt **mšice broskvoňové** (*Myzus persicae*) na bramboru byl pozorován pouze v okrese Jihlava v kraji Vysočina. První výskyty **mšice řešetlákové** (*Aphis nasturtii*) na bramboru byly pozorovány již od poloviny června, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v okrese Jihlava v kraji Vysočina. První výskyty imag **mandelinky bramborové** (*Leptinotarsa decemlineata*) byly pozorovány již na počátku května, škodlivé výskyty larev a dospělců byly zjištěny na celé řadě lokalit v polovině června v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském.

Cukrovka

Choroby

První slabé výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy /skvrnatička řepná/** (*Cercospora beticola*) byly pozorovány již počátkem června, škodlivé výskyty byly zjištěny pouze v krajích Středočeském, Pardubickém a Moravskoslezském. Výskyty **padlí řepy** (*Erysiphe betae*) byly pozorovány pouze ve slabé intenzitě. Ostatní houbové choroby byly rovněž zjištěny pouze ve slabé intenzitě.

Škůdci

První výskyty **mšice makové** (*Aphis fabae*) na cukrovce byly pozorovány již na konci dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny na polovině pozorovaných ploch řepy v krajích Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Moravskoslezském. První slabé výskyty **mšice broskvoňové** (*Myzus persicae*) na cukrovce byly pozorovány již na počátku května, škodlivé výskyty nebyly zjištěny. První výskyty **vajíček květilky řepné** (*Pegomya hyoscyami*) byly zjištěny na počátku května, škodlivé výskyty byly pozorovány v krajích Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Moravskoslezském. Škodlivé výskyty **dřepčíků** (*Chaetocnema concinna*, *Chaetocnema tibialis*) na řepě nebyly pozorovány.

LUSKOVINY

Hrách

Choroby

První výskyty **padlí hrachu** (*Erysiphe pisi*) byly pozorovány na počátku června, škodlivé výskyty byly zaznamenány v krajích Středočeském, Plzeňském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Jihomoravském a Zlínském. První výskyty **plísně hrachu** (*Peronospora pisi*) byly na Moravě zjištěny počátkem června v okrese Břeclav v Jihomoravském kraji, v Čechách až v polovině června v krajích Středočeském, Královéhradeckém a Pardubickém.

Škůdci

První výskyty **kyjatky hrachové** (*Acyrtosiphon pisum*) byly pozorovány již na konci první dekády května, škodlivé výskyty byly zaznamenány v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Pardubickém, Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém.

SPECIÁLNÍ PLODINY

Chmel

Choroby

Rok 2018 nebyl příznivý pro rozvoj plísně. Až v závěru vegetačního období chmelu došlo k poškození chmelových hlávek. První výskyty **plíseň chmele /plíseň chmelová/** (*Pseudoperonospora humuli*) byly zjištěny v Čechách již na konci druhé dekády června, na Moravě až v polovině srpna, škodlivé výskyty byly pozorovány v okresech Česká Lípa, Rakovník a Litoměřice a Přerov. Na některých lokalitách (Velký Týnec)

byly chmelové hlávky napadány **padlím** (*Sphaerotheca humuli*) ve větší intenzitě než v předešlých letech, avšak na listech nebyly příznaky padlí pozorovány.

Škůdci

Meteorologické podmínky podpořily rozvoj **svilušky chmelové** (*Tetranychus urticae*). V okresech Rakovník byly již na počátku třetí květnové dekády zjištěny škodlivé výskyty, v okrese Kladno až později koncem června. Pěstitelé se potýkali se silným výskytem svilušky v nejvyšších patrech a s nedostatkem akaricidních přípravků vhodných k ošetření. Část pěstebních ploch bylo nutno 2x ošetřit akaricidními přípravky. Výskyt **lalokonosce libečkového** (*Otiorynchus ligustici*) byl zaznamenán již 18. dubna, vzhledem k nízkým teplotám do samého konce března a náhlému nástupu vyšších teplot od počátku dubna byl jeho výskyt bez větších škod, jelikož chmel rychle odrůstal. **Mšice chmelová** (*Phorodon humuli*) byla zaznamenána na začátku května a intenzita výskytu narůstala až do ošetření porostu. Oba škůdci se vyskytovali pouze ve slabé intenzitě a početnost nepřesáhla práh škodlivosti.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

Rok 2018 byl z ovocnářského hlediska po propadu v roce 2017 silně nadprůměrný co do množství sklizeného ovoce, tak kvality.

Choroby

První výskyty **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*) byly zjištěny již počátkem května, lokálně byly zjištěny i silné výskyty choroby především v Čechách. První výskyty **padlí jabloně** (*Podosphaera leucotricha*) byly zaznamenány v prvé polovině dubna a škodlivé výskyty byly pozorovány na jižní Moravě, v jižních Čechách a v okresech středních a východních Čech.

Škůdci

První výskyty **obaleče jablečného** (*Cydia pomonella*) byly pozorovány již počátkem května, výskyty byly obecně slabé až střední. Lokálně byly zjištěny silné výskyty **štítenky zhoubné** (*Quadraspidiotus perniciosus*). Výskyty většiny živočišných škůdců ve škodlivé intenzitě byly pouze výjimečné.

Peckoviny

Choroby

Výskyt většiny chorob peckovin byl většinou sporadický, lokálně byly zjištěny až škodlivé výskyty **moniliniové spály** /meruňky, broskvoně, slivoně/ (*Monilinia laxa*).

Škůdci

Škůdci byli sledováni ve feromonových lapačích. Nálety do lapačů byly zpravidla ve dvou vlnách, po kterých následovalo ošetření. **Obaleč východní a obaleč švestkový** (*Cydia molesta*, *Cydia funebrana*) a jeho poškození byl zaznamenán pouze ve slabé intenzitě.

Réva vinná

Stejně jako pro ovoce, tak pro révu vinnou platí, že rok 2018 byl příznivý co do výnosů, tak kvality sklizených hroznů.

Choroby

První slabé výskyty **plísňě révy** (*Plasmopara viticola*) na listech byly zaznamenány ve Vínarské oblasti Čechy (okresy Most, Litoměřice a Kutná Hora) už na počátku druhé dekády června a ve Vínarské oblasti Morava (okres Břeclav) koncem druhé dekády června. Všeobecně byly výskyty choroby na celém území slabé, střední a škodlivé výskyty nebyly pozorovány. Příznivé podmínky pro šíření **padlí révy** (*Erysiphe necator*) trvaly od konce května do poloviny června. Přesto, že byly dlouhodobě příznivé teplotní podmínky pro patogen, k významnému šíření choroby nedošlo. První výskyty **padlí révy** (*Erysiphe necator*) byly zaznamenány ve Vínarské oblasti Čechy (okresy Most, Litoměřice a Kutná Hora) již koncem června a ve Vínarské oblasti Morava (okres Břeclav) koncem druhé dekády července. Velmi variabilní a převážně slabé byly výskyty **šedé hniloby hroznů révy /plísňe šedá/** (*Botrytis cinerea*). V období počátku zrání byly dlouhodobě nepříznivé podmínky pro patogen. Další šíření choroby omezilo a na většině lokalit zcela zastavilo velmi teplé počasí bez vydatných dešťových srážek.

Škůdci

V roce 2018 byly zaznamenány pouze slabé výskyty **roztočů hálčivce révového** (*Calepitrimerus vitis*) i **vlnovníka révového** (*Colomerus vitis*). První výskyty obalečů na révě – **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) a **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) byly zaznamenány v polovině třetí dekády dubna, škodlivé výskyty byly zjištěny ve Vínarské oblasti Morava v okresech Břeclav, Hodonín a Uherské Hradiště. **Křísek révový** (*Scaphoideus titanus*), invazní škůdce, který přenáší **fytoplasmu zlatého žloutnutí (GFD)** a rychle se šíří, byl sledován pomocí optických lapáků a zjištěn ve Vínarské oblasti Morava na mnoha lokalitách v okresech Břeclav a Hodonín. Poškození dalšími škůdci révy nepřesáhlo práh škodlivosti, to se týká především **osenic** a **různorožce trnkového**.

Obdobně jako v posledních letech docházelo v roce 2018 k výskytu extrémních projevů počasí. V případě roku 2018 k dlouhodobému trvání období extrémně vysokých teplot bez srážek. S extrémními teplotami se pojilo i poškození porostů hmyzími škůdci, jejichž tlak na rozdíl od houbových původců suché a teplé počasí podporuje. Přesto mimořádné výskyty škůdců byly pouze lokální a ojedinělé.

OSIVO A SADBA

V roce 2018 z pohledu semenářské legislativy byla dokončena novelizace zákona č.219/2003 Sb. o oběhu osiva a sadby ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na zákon byly rovněž novelizovány další vyhlášky k podrobnostem uvádění do oběhu osiva a sadby a vyhláška k rozmnožovacímu materiálu.

Komplexní údaje o produkci osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním a v členění na sklizňové roky, jelikož v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno.

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch a objem výroby uznaného osiva (2014–2017)

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo (t)			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Obiloviny	59 263	55 181	51 860	50 105	178 671	168 110	176 285	179 582
Kukuřice	1 311	1 091	955	602	2 218	980	1 574	769
Luskoviny	6 726	11 044	9 655	10 147	13 938	21 454	16 290	16 077
Olejniny	11 675	11 619	8 901	7 680	11 254	10 929	8 736	6 648
Jeteloviny	8 581	10 507	12 172	16 408	2 617	3 869	5 145	5 400
Trávy	8 786	8 826	9 083	9 946	6 199	5 769	6 423	7 031
CELKEM	96 343	98 268	95 344	96 840	214 897	211 111	214 082	215 297
Sadba brambor	3 013	2 616	2 573	2 512	53 317	52 434	58 006	53 899

Zdroj: ÚKZÚZ

Z hlediska výrobních podmínek sklizňového ročníku 2017 byl zdravotní stav a zakládání porostů na podzim 2016 ovlivněn vývojem počasí, které bylo suché a teplé, jež trvalo až do podzimu, vývoj zimního období byl v normálu. Vývoj porostů byl místy mezerovitý a nerovnoměrný. Průběh zimy 2016/2017 byl v normě a víceméně se sněhovou pokrývkou, což mělo nakonec dobrý vliv na přezimování ozimů, nedošlo k jejich vymrznutí ani poškození. Setí jařin a brambor umožnil pozvolný příchod jara, nicméně ke konci května byl teplejší ráz počasí s nerovnoměrnými srážkami. Teplejší ráz počasí měl vliv na časnější sklizeň.

Celkový součet uznaných množitelských ploch osiv zaznamenal v roce 2017 celkový nárůst o 1 496 ha oproti roku předešlému. Na celkovém nárůstu množitelských ploch se podílely především množitelské plochy jetelovin (+4 354 ha), trav (+621 ha) a luskovin (+490 ha). Naopak ke snížení množitelských ploch došlo u obilovin (-1 620 ha) a olejin (-1 211 ha). Pozitivní vývoj byl zaznamenán u uznaného osiva, kde byl meziroční nárůst o 1 215 t ve srovnání s rokem 2016, na tomto nárůstu se nejvíce podílelo uznané osivo především u trav (+608 t), jetelovin (+255 t) a obilovin (+3 297 t).

Kontrolu osiva a sadby v oběhu provádí ÚKZÚZ, a při kontrole se zaměřuje především na kontrolu výroby a oběhu rozmnožovacího materiálu hlavních zemědělských komodit pro velkoobchod a kontrolu prodeje osiva v malém balení (maloobchod). Ve sklizňovém roce od 1. 7. 2017 do 30. 6. 2018 bylo provedeno cca 810 kontrol uznaného osiva ve skladech, a z toho bylo zaznamenáno 44 nevyhovujících vzorků, což představuje 5,5%.

Většina exportu osiva (cca 90 %) se realizuje na vnitřním trhu EU, kde jsou tradičně nejvýznamnějšími odběrateli Slovensko a Polsko, dále Německo, Rakousko, Francie, Itálie, Holandsko a Maďarsko. Z mimounijních zemí jsou to především země bývalého sovětského svazu. Významným vývozním artiklem z ČR je především osivo trav a jetelovin, hořčice, kukuřice pšicín, trav, luskovin a zelenin.

V rámci národních dotačních programů byly v sektoru osiva a sadby v roce 2018 poskytnuty a vyplaceny finanční prostředky dotačních titulů 3.d. (Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou rostlinných komodit) a 9.A.b.4. (Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin). V rámci dotačního titulu 3. d. byly schváleny žádosti 34 žadatelů

s vyplacenou celkovou částkou cca 94,4 mil Kč. V dotačním titulu 9.A.b.4. byly schváleny žádosti 12 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 9 mil Kč. U obou dotačních programů byl zaznamenán nárůst finančních prostředků vyplacených v roce 2018.

Rostlinné komodity

OBILOVINY

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Průběh vegetační sezony 2017/2018 byl velmi neobvyklý. Nejprve byl nástup vegetace opožděn, ale později byl naopak urychlen vzhledem k nezvykle vysokým teplotám vzduchu v dubnu a květnu roku 2018. Některé fenologické fáze proběhly velmi rychle po sobě. Stav porostů jarních, ale i ozimých obilovin byl dán podmínkami konkrétního stanoviště a mohl se značně lišit. Velmi teplý průběh počasí s nedostatkem vody způsobil zkrácení jednotlivých vegetačních fází, což se u některých obilovin (především u jarních) projevilo nižší tvorbou odnoží. V říjnu roku 2017, ve kterém startovala vegetační sezóna pro sklizeň ozimých obilovin v marketingovém roce 2018/2019, byl zaznamenán úhrn srážek na úrovni 188 % dlouhodobého normálu a teploty byly oproti normálu o 1,4 °C vyšší. Také měsíce listopad i prosinec roku 2017 byly teplotně nadnormální, vláhové poměry byly velmi dobré. Na konci vegetačního období byly porosty většinou dobře zapojené, ne však příliš odrostlé.

Měsíc leden 2018 byl teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 1,8 °C byla o 3,8 °C vyšší než normál 1981–2010. Tento leden se tak řadí jako 4. nejteplejší od roku 1961. Leden roku 2018 byl o 7,4 °C teplejší než leden 2017, který byl naopak teplotně silně podnormální. Srážkově byl leden normální, průměrný měsíční úhrn srážek 48 mm představuje 109 % normálu 1981–2010. V Čechách v průměru spadlo 49 mm srážek (107 % normálu 1981–2010), na území Moravy a Slezska 40 mm (103 % normálu 1981–2010).

Únor 2018 s průměrnou teplotou -3,5 °C (2,6 °C pod normálem 1981–2010) byl nejchladnějším měsícem zimy 2017/2018. Průměrná denní teplota pro území ČR se pohybovala pod hodnotami normálu 1981–2010 po většinu měsíce. Nejchladnější byl závěr měsíce, od 25. do 28. února byla

průměrná denní teplota vzduchu nižší než dlouhodobý normál o více než 10 °C a maximální teplota vzduchu zůstávala pod bodem mrazu na celém území ČR. Nejchladnější den byl 27. únor, kdy na 75 stanicích ČHMÚ byl zaznamenán arktický den, tj. den, kdy maximální teplota vzduchu byla -10 °C nebo nižší. Srážkově byl únor podnormální, průměrný měsíční srážkový úhrn pro území ČR činí 14 mm, což je 37 % srážkového normálu 1981–2010. Nižší srážkové úhrny byly zaznamenány v západní polovině území ČR, nejméně srážek spadlo v kraji Libereckém (7 % normálu 1981–2010) a Ústeckém (14 % normálu 1981–2010).

Březen 2018 na území ČR byl teplotně podnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 0,8 °C byla o 2,1 °C nižší než normál 1981–2010. Tento měsíc tak byl na území ČR o 1 °C chladnější než letošní teplotně silně nadnormální leden. Březen chladnější než leden se od roku 1961 vyskytl pouze v roce 1988, kde byl březen chladnější o 0,2 °C. Srážkově měsíc hodnotíme jako normální, průměrný měsíční úhrn srážek 32 mm však představuje pouze 67 % normálu 1981–2010. Ve srovnání s normálem nejméně srážek za březen spadlo v kraji Vysočina (43 % srážkového normálu), nejvíce naopak v krajích Středočeském a Ústeckém (více jak 85 % normálu 1981–2010). Setí jarního ječmene bylo zahájeno na konci března a bylo ukončeno v polovině dubna (21. 3. 2018 až 19. 4. 2018).

Měsíc duben 2018 byl teplotně mimořádně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 12,7 °C byla o 4,8 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se tak o nejteplejší duben v období od roku 1961. Průměrná denní teplota na území ČR se pohybovala výrazně nad hodnotami normálu téměř po celý měsíc. V průběhu měsíce bylo zaznamenáno osmnáct dní s průměrnou teplotou vyšší než normál o více než 5 °C. Dne 9. 4. byl zaznamenán první letní den (tj. maximální denní teplota 25,0 °C a vyšší) v tomto roce. V průběhu měsíce pak teplota dosáhla hodnoty 25 °C a více alespoň na jedné stanici na našem území ještě v dalších třinácti dnech. Srážkově byl březen podnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 20 mm představuje pouze 48 % normálu 1981–2010. V Jihočeském a Moravskoslezském kraji spadlo méně než 30 % normálu srážek pro duben, nejvíce srážek ve srovnání s normálem se vyskytlo v Ústeckém kraji (více jak 90 % normálu).

Květen 2018 byl teplotně mimořádně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 16,2 °C byla o 3,2 °C vyšší než normál 1981–2010. Letošní květen se tak byl nejteplejším květnem v období od roku 1961, doposud nejteplejší květen z roku 2002 překonal o 0,8 °C. Průměrná teplota za letošní květen převyšuje dokonce i červnový normál (15,8 °C). Výrazně teplý byl především konec měsíce, v několika posledních dnech byla odchylka průměrné teploty na území ČR od normálu vyšší než 5 °C a maximální denní teplota přesahovala na některých stanicích 30 °C. Letošní první tropický den byl však zaznamenán již 3. 5., kdy na několika stanicích na Ostravsku byla naměřena maximální denní teplota vzduchu 30 °C a vyšší. Srážkově byl květen normální, průměrný měsíční úhrn srážek 62 mm představuje 90 % normálu 1981–2010. Nejvyšší měsíční úhrny byly zaznamenány v úzkém pásu táhnoucím se jihovýchodně od Krušných hor do jižních Čech, a to především díky vydatným srážkám spojených s bouřkovou činností v této oblasti ve dnech 23. a 24. 5. V Jihočeském a Karlovarském kraji byly měsíční úhrny vyšší než 80 mm srážek (více jak 120 % normálu), naopak nejmenší měsíční úhrn byl zaznamenán v kraji Libereckém (méně než 40 mm srážek, tj. méně než 60 % normálu).

Červen 2018 byl teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 17,5 °C byla o 1,7 °C vyšší než normál 1981–2010. Letošní červen se tak řadí jako 5. nejteplejší na území ČR v období od roku 1961. Výrazně teplá byla první červnová dekáda, kdy se teplota pohybovala až 5 °C nad dlouhodobým normálem. V poslední dekádě měsíce došlo k výraznému poklesu teploty pod hodnoty normálu. Srážkově byl červen na území ČR normální, průměrný měsíční úhrn srážek 74 mm představuje 94 % normálu 1981–2010. Plošné rozložení srážek bylo však nerovnoměrné. Nízké úhrny srážek (méně než 60 mm) byly zaznamenány v Ústeckém, Karlovarském a Pardubickém kraji. Naopak v Jihočeském a Moravskoslezském kraji byly průměrné úhrny srážek vyšší než 100 mm. Srážky v tomto měsíci byly převážně spojené s přeháňkami a bouřkami. Největší úhrny spadly ve třech epizodách, a to 1. – 3. 6., 9. – 12. 6. a 28. 6. V těchto dnech byly na území ČR zaznamenány denní srážkové úhrny 50 mm a více. Nejvyšší měsíční úhrny (více jak 60 mm srážek) byly zaznamenány v Moravskoslezském a Zlínském kraji, naopak nejméně srážek spadlo v Ústeckém a Pardubickém kraji (do 30 mm srážek, tj. méně než 30 % srážkového normálu).

Červenec roku 2018 byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 19,7 °C byla o 1,9 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se o 7. nejteplejší červenec na území ČR od roku 1961. Průměrná denní teplota na území ČR se s výjimkou prvních dní na začátku měsíce a v krátkém období mezi 10. – 12. 7. 2018 pohybovala nad hodnotami normálu. Výrazně teplý byl především konec měsíce, v několika posledních dnech byla odchylka průměrné teploty od normálu 1981–2010 vyšší než 5 °C. Nejvyšší teplota byla zaznamenána 31. 7. 2018, kdy na více než 30 stanicích ČHMÚ byla naměřena maximální denní teplota vzduchu 35 °C a vyšší. Srážkově byl červenec silně podnormální, srážkový úhrn 41 mm představuje pouze 47 % normálu 1981–2010. Více srážek spadlo v průměru na území Moravy a Slezska (55 mm, tj. 63 % normálu) než v Čechách (35 mm, tj. 40 % normálu).

Srpen 2018 byl na území ČR teplotně silně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 20,6 °C byla o 3,3 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se tak o třetí nejteplejší srpen na území ČR v období od roku 1961. Průměrná denní teplota vzduchu na území ČR se po většinu dní měsíce pohybovala vysoce nad hodnotami normálu, v jedenácti dnech byla odchylka od normálu +5 °C a vyšší. Výraznější ochlazení pod hodnoty normálu nastalo až 25. 8. 2018. Průměrná délka slunečního svitu na území ČR byla pro tento měsíc 264 hodin, což činí 120 % normálu 1981–2010. Srážkově byl srpen 2018 na území ČR silně podnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 36 mm představuje 45 % normálu 1981–2010. V Čechách v průměru spadlo 35 mm srážek (43 % normálu 1981–2010), na území Moravy a Slezska 38 mm (50 % normálu 1981–2010).

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2017/2018 s velmi nízkým množstvím počátečních zásob (914,0 tis. t). Svým objemem se blíží jak k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy byla také velmi nízká úroveň počátečních zásob ve výši 920,3 tis. t, tak také marketingovému ročníku 2014/2015, kde byla úroveň počátečních zásob ve výši 1 007,1 tis. t. Po další průměrné sklizni v roce 2017, která však ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2017/2018, jak v užití na potraviny, tak i na krmiva, pokračovalo období, kdy stále převažovala nabídka nad poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí i nadále ovlivněn, a měl u všech obilovin v ČR vliv na postupný a celkově mírně se zvyšující cenový trend.

Sklizeň obilovin v roce 2018

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	773,7	46,0	819,7	25,4	102,6	222,1	324,7	42,8	37,9	81,9	6,5	1 338,8
V	5,46	4,14	5,39	4,74	4,98	4,93	4,95	3,56	4,55	5,98	1,99	5,21
S	4 227,3	190,5	4 417,8	120,2	510,6	1 095,5	1 606,0	152,7	172,2	489,2	12,9	6 971,0

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: U = ukazatel, P = plocha sklizně (v tis. ha), V = výnos (v t/ha), S = sklizeň (v tis. t)

Celková výše sklizně obilovin v roce 2018 v množství 6 971,0 tis. t je v ČR svojí úrovní řazena mezi průměrné sklizně (až osmnáctá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Přesto tato průměrná produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví různé velké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají.

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2018 mírně klesla proti předchozímu roku o 13,7 tis. ha na 1 338,8 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 350–1 400 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření se toto mírné snížení neprojevovalo.

V roce 2018 se očekává průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 5,21 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o pokles o 0,29 t/ha (tj. o 5,3 %). Snížení výnosu se očekává u všech ozimých obilovin a také u všech jarních obilovin s výjimkou u pšenice jarní a ovesa.

U ostatních druhů obilovin dojde k různě vysokému poklesu. Nejvyšší snížení je očekáváno především u ozimého ječmene o 0,87 t/ha (tj. o 14,9 %) a dále u kukuřice na zrno o 0,86 t/ha (tj. o 12,6 %). Další, avšak mírnější pokles výnosů se předpokládá u triticale o 0,34 t/ha (tj. o 7,0 %), u ozimé pšenice o 0,31 t/ha (tj. o 5,4 %), u jarního ječmene o 0,03 t/ha (tj. o 0,6 %). Pokles průměrného hektarového výnosu samozřejmě ovlivnil celkovou produkci obilovin. Došlo k snížení o 485,9 tis. t obilovin (6,5 %) na celkových 6 971,0 tis. t.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2017 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2017 do 31. května 2018 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3,0 mil. t. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2017 do 31. května 2018 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

V marketingovém roce 2017/2018 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

SZIF neevidoval v hospodářském roce 2017/2018 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. října 2017 vykazovala 555 tis. t, z toho Loco vlastní činí 392 tis. t, Loco cizí 34 tis. t, Destinace 129 tis. t. SZIF měl ke dni 31. října 2017 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za

držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 stanovuje minimální skladovací kapacitu postupným zvyšováním této kapacity v následujících intervenčních obdobích, skladovací kapacity intervenčních skladů v rámci dlouhodobých smluv tak bude třeba revidovat.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 300,4 tis. t, tj. o 6,4 %. Toto snížení vyplývá především z propadu produkce pšenice ozimé o 302,2 tis. t, tj. o 6,7 %. Na poklesu výroby pšenice v roce 2018 se podílí jednak nižší hektarový výnos ozimé pšenice, a také snížení osevních ploch ozimé pšenice. Přesto pšenice nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 63,7 % nabídky všech obilovin.

Úroveň výroby pšenice je průměrná (4 417,8 tis. t) a velmi se podobá sklizňovému ročníku 2009/2010 (4 358,1 tis. t). Přes tento mírný pokles oproti minulému ročníku (o 300,4 tis. t), v zásadě se nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 840,0 tis. t této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 70,0 tis. t.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 551 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2018 byly potvrzeny velmi dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 80 % vzorků z letošní sklizně, což je o výrazně vyšší procento než v předchozím roce 2017, kdy vyhovělo 66 % vzorků (v roce 2016 to bylo 58 %, v roce 2015 to bylo 73 %, v roce 2014 58 %, v roce 2013 – 76 %, v roce 2012 – 47 %, v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Letošní výsledky ukazují, že limitujícím faktorem kvality v roce 2018 je hodnota čísla poklesu, i když se nejedná o výrazně horší ukazatel. Kvalita byla s ohledem na kvalitativní parametry poměrně vyrovnaná – na jednotlivé parametry vyhovělo 97 % (FN) až 90 % (Zelenýho test). Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2018/2019 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2017/2018

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	832,1	22,2	327,7	44,1	36,3	86,0	6,4	1 354,7
Výnos	t/ha	5,67	4,92	5,23	3,23	4,89	6,84	1,45	5,50
Výroba	tis. t	4 718,2	109,2	1 712,3	142,2	177,3	588,1	9,2	7 456,8
Počáteční zásoby	tis. t	251,8	7,1	191,5	17,5	39,3	398,8	8,3	914,0
Dovoz	tis. t	36,5	27,3	59,9	0,7	0,1	129,6	4,2	258,3
Celková nabídka	tis. t	5 006,5	143,6	1 963,7	160,4	216,7	1 116,5	21,7	8 629,1
Domácí spotřeba celkem	tis. t	2 480,0	113,0	1 425,0	92,0	174,0	523,0	4,5	4 811,5
z toho – potraviny	tis. t	1 200,0	105,0	700,0	27,0	0,0	14,0	4,0	2 050,0
– osiva	tis. t	165,0	6,0	110,0	12,0	12,0	19,0	0,5	324,5
– krmiva	tis. t	1 050,0	2,0	610,0	50,0	100,0	410,0	0,0	2 222,0
– tech. užití	tis. t	65,0	0,0	5,0	3,0	62,0	80,0	0,0	215,0
Vývoz	tis. t	1 889,7	19,1	317,5	35,3	12,1	217,1	14,4	2 505,2
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 369,7	132,1	1 742,5	127,3	186,1	740,1	18,9	7 316,7
Konečné zásoby	tis. t	636,8	11,5	221,2	33,1	30,6	376,4	2,8	1 312,4

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR. Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnících. V roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles ve výrobě pšeničného škrobu, která byla na úrovni roku 2009, tj. ve výši 19,3 tis. t. V roce 2013 došlo k poklesu o 1,0 tis. t na úroveň 18,3 tis. t.

V roce 2014 se výrazně snížila výroba pšeničných škrobů na celkovou úroveň 15,5 tis. t a toto snížení pokračovalo i v roce 2015, kdy produkce pšeničných škrobů dosáhla úrovně 13,8 tis. t. Trend poklesu ve výrobě pšeničných škrobů byl zaznamenán i v roce 2016, kdy bylo dosaženo celkové úrovně ve výši 13,3 tis. t. V roce 2017 sice došlo k mírnému navýšení výroby o 0,3 tis. t na úroveň 13,6 tis. t, ale tato produkce je pátá nejnižší od roku 2000 (v roce 2000 a 2001 – 12,5 tis. t).

V roce 2018 došlo znovu k poklesu ve výrobě pšeničných škrobů o 0,4 tis. t na úroveň 13,2 tis. t. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2018 výměry 324,7 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku mírně poklesla o 3,0 tis. ha (tj. o 0,9 %). Důvodem tohoto mírného snížení byl především mírný pokles osevních ploch u jarního ječmene o 8,4 tis. ha (tj. o 3,6 %) na 222,1 tis. ha. Naopak u osevních ploch ozimého ječmene došlo k mírnému nárůstu osevních ploch o 5,4 tis. ha (tj. o 5,6 %) na 102,6 tis. ha.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. t)	18,3	15,5	13,8	13,3	13,6	13,2
Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) (tis. t)	48,3	41,9	37,3	36,1	36,7	35,6

Zdroj: Český škrobárenský svaz

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 68,4 % z celkových ploch ječmene. Tento pokles znamená i snížení v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 16,6 %.

U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene zvýšilo a dosáhlo úrovně 31,6 %. Také ve struktuře obilovin dosáhl ječmen ozimý navýšení a jeho zastoupení je ve výši 7,7 %.

Celková sklizně ječmene dle výsledků definitivní sklizně stanovené ČSÚ je na úrovni 1 606,0 tis. t. Z celkového sklizeného množství je 510,6 tis. t (tj. 31,8 %) ječmene ozimého a 1 095,5 tis. t (tj. 68,2 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene mírně poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 106,2 tis. t, tj. o 6,2 %. Na tomto snížení produkce má podíl především ozimý ječmen.

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Množství sklizeného jarního ječmene činí 1 095,5 tis. t, a tak je k dispozici v roce 2018 dostatečné množství zrna, které splňuje všechny požadavky kladené na kvalitní surovinu pro výrobu sladu. Zrno má dobrou klíčivost, ale má vysoký obsah dusíkatých látek a jedná se o nejpříjemnější parametr kvality ze sklizně roku 2018.

Sklizeň jarního ječmene začala počátkem července 2018 (již 4. 7. 2018) a probíhala v porovnání s rokem 2017 daleko rychleji (ukončena byla 21. 8. 2018). Průměrná vlhkost zrna ječmene byla příznivá a dosáhla průměrné hodnoty 12,1 %. Průměrná hodnota přepadu zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) byla 92,1 % (min. 35,3 %, max. 99,9 %). Požadavkům na hodnoty přepadu (min. 85 %) nevyhovělo 10,3 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (ZPSN – max. hodnota 3,0 %) je ve výši 2,5 %. Požadavku normy nevyhovělo 30,5 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky částečně využitelných (ZPSCV) je 6,1 %. Požadavku normy nevyhovělo 44,3 % vzorků. U zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných tvoří největší podíl mechanicky poškozená zrna a zlomky zrn. U zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných připadá největší podíl na zrna s osinou a zrna bez pluch. Průměrný obsah dusíkatých látek v zrně ječmene byl 12,5 %. Celkem 175 vzorků (66,8 %) z celkových 262 nevyhovělo požadavku normy na obsah dusíkatých látek (norma 10–12 %), přičemž v nevyhovujících vzorcích převažují vzorky (97 %) s obsahem bílkovin vyšším jak 12 %. Nejvyšší průměrný obsah bílkovin byl zjištěn u vzorků z kraje Jihomoravského, Středočeského a Karlovarského, nejnižší pak u vzorků z kraje Olomouckého a Jihočeského. Obsah škrobu dosáhl průměrné hodnoty 62,2 %. Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 98,6 %.

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2018 bylo žito pěstováno v ČR na 25,4 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému nárůstu osevních ploch o 3,2 tis. ha (tj. o 14,4 %). Přes toto zvýšení osevních ploch, je to však pokračování situace o nezáměr pěstebních ploch žita, která zde již byla v předchozích sklizňových ročnících, kdy nebyly vyřešeny problémy, které souvisejí se zhoršenými odbytovými podmínkami pro komoditu žito. Současný velmi proměnlivý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro výrobu bioetanolu.

Sklizeň žita v roce 2018, stanovená ČSÚ podle definitivních údajů k 18. 2. 2019 dosahuje výše 120,2 tis. t. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2017 to představuje nárůst v produkci o 10,9 tis. t (tj. o 10,0 %).

Kvalitu žita ze sklizně 2018 lze podle konečných výsledků (45 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako velmi dobrou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 93 % vzorků, v roce 2017 – 96 %, v roce 2016 – 80 %, v roce 2015 – 98 %, v roce 2014 – 43 %, v roce 2013 – 74 %, a v roce 2012 – 84 %). Žitné zrno sklizené v roce 2018 ve srovnání s výsledky předcházejících sklizní má rovněž velmi dobrou kvalitu, podíl vyhovujících vzorků v objemové hmotnosti i číslu poklesu je velmi vysoký a je podobný ročníku 2015. Kvalita žita je obdobná jak v Čechách, tak i na Moravě.

V rámci celé ČR všechny vzorky žita (100 %) splnily požadavek ČSN na objemovou hmotnost (70 kg/hl). Průměrná hodnota byla 77,0 kg/hl, což je nejvíce v časové řadě od roku 2007. Nepatrně nižší průměrná hodnota byla zjištěna v roce 2015 (76,9 kg/hl). Požadavek ČSN na číslo poklesu (120 s) splnilo 96 % vzorků. V celkovém obsahu příměsí a nečistot vyhovělo 100 % vzorků, což ukazuje, že zrno většinou nebylo významně znečištěno, ve třech případech byl vyšší obsah zrnových příměsí, konkrétně scvrklých zrn. Nevyhovující podíl porostlých zrn nebyl zjištěn. Námel byl nevyhovující ve dvou vzorcích (obsah sklerocií více než 0,05 %).

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2018 zaznamenala mírný pokles ploch o 1,3 tis. ha (tj. o 2,9 %) na 42,8 tis. ha. Plocha ovsa představuje 3,2 % plochy obilovin. V roce 2019 se očekává stagnace ploch.

Celková sklizeň dle ČSÚ k 18. 2. 2019 dosahuje produkce ve výši 152,7 tis. t. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní vyšší o 10,2 tis. t (tj. o 7,2 %). Po předchozím ročním nárůstu výroby ovsa v roce 2017 dochází i v roce 2018 k jejímu navýšení, a to cca na úroveň roku 2005 (151,0 tis. t).

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2018 dosáhla výměra triticales pro sklizeň roku 2018 výše 37,9 tis. ha. To představuje meziroční navýšení o 1,6 tis. ha (tj. o 4,4 %). Jedná se o druhou nejvyšší osevní plochu triticales, která zde byla od roku 2004.

Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu. Sklizeň triticales v marketingovém roce 2018/2019 dosáhla úrovně 172,2 tis. t. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2017/2018 se jedná o snížení celkové výroby o 5,1 tis. t (tj. o 2,9 %).

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2018) bylo pro sklizeň roku 2018 kukuřici na zrno oseto 82,1 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o pokles o 3,9 tis. ha (tj. 4,5 %). I přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebyvalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na zrno je ponechána zemědělci pro sklizeň na siláž nebo naopak). V ročníku 2018/2019 plochy kukuřice na zrno mírně poklesly. Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2018 výměru ve výši 81,9 tis. ha, což je pokles o 0,2 tis. ha. Podprůměrný hektarový výnos (5,98 t/ha) byl příčinou toho, že došlo k dalšímu výraznému snížení celkového objemu produkce kukuřice (oproti loňské skutečnosti, kdy bylo dosaženo celkové produkce 588,1 tis. t) do úrovně 489,2 tis. t.

Tato sklizeň je až šestnáctou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990. Přesto kukuřice stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Je však nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

CUKROVÁ ŘEPA, CUKR

Sezóna 2018/19 v pěstování cukrové řepy a ve výrobě cukru byla druhou po zrušení kvótového systému v EU. Po předchozím ročníku s výraznou nadvýrobou pokračoval historicky největší pokles cen i po celý rok 2018. Nízké ceny cukru tak tlačí i na surovinu – cukrovou řepu.

I když výroba cukru v rámci EU v hospodářském roce 2018/19 klesla na odhadovaných 18 mil. t, efekt na ceny se nedostavil, jelikož stejná situace s přebytkem cukru panovala i mimo Evropu na trzích, které ji ovlivňují. Cena cukru na trhu EU po celý rok 2018 klesala a na konci se dostala na 314 EUR/t.

Sezóna 2018/19 se vlivem klimatických podmínek opět zapsala jako velmi extrémní. Sucho se velmi nepříznivě projevilo na úrodě řepy v Čechách, na Moravě zase byly velké rozdíly v kvalitě zpracovávané řepy region od regionu. Přes veškeré problémy a rozdílné výsledky bylo vyrobeno dostatek cukru pro vnitřní spotřebu ČR. Řada výsledných hodnot sklizně řepy nebo výroby cukru udržela velmi dobré výsledky. České řepářství a cukrovarnictví tak udrželo svoji pozici v rámci cukr-vyrábějících států EU, ale i celé Evropy.

V samotné výrobě cukru bylo historicky vyrobeno velmi vysoké množství, celkem 636 002 t cukru. Vlastní spotřeba ČR, ale i vývoz v dostatečném množství je tak spolehlivě zajištěn a potvrzen statut ČR o středně velkém produkčním státu EU s přívlastkem čistého vývozce. Soběstačnost České republiky ve výrobě cukru tvoří za uplynulou kampaň 170,3 %.

Komodita cukrová řepa nadále disponovala jedinou plošnou finanční podporou pro cukrovou řepu, která je aplikována prostřednictvím dobrovolné vázané podpory od roku 2015.

Ročně je pro řepu vyčleněno 450 mil. Kč. V roce 2018 byla stanovena sazba ve výši 6 549,9 Kč/ha.

Počasí v roce 2018 nebylo z hlediska úhrnu srážek pro pěstování cukrové řepy dostatečné a zejména v Čechách skončilo s velkým deficitem. Setí řepy proběhlo primárně v dubnu, porosty dobře vzešly a rychle se zapojily. Po celkem dostatečných srážkách nastalo období převážně sucha a vedra, které řepu v Čechách z velmi dobře vypadajících porostů přivedlo do stavu značné retardace a zaschllosti. Na Moravě se porosty nacházely ve velkých rozdílech zapojenosti porostu, dostatku vláhy a také zdravotního stavu. Výskyt hnilob kořene řepy byl v některých oblastech mimořádný.

Cukrová řepa byla v roce 2018/19 zaseta na ploše 66,3 tis. ha, což bylo zhruba na stejné úrovni jako v předchozím roce. Z celkové výměry bylo použito pro výrobu kvasného lihu asi 5,9 tis. ha, tedy asi o 2,1 tis. ha méně než v předchozím roce.

Cukrovarnická kampaň 2018/19 byla zahájena 12. září 2018 a skončila po 149 dnech 7. února 2019. Zařadila se opět mezi dlouhé kampaně. V provozu bylo opět 7 řepných cukrovarů. Pro výrobu cukru v ČR bylo celkem zpracováno 3,9 mil. t cukrové řepy standardní jakosti, standardní výnos bulev se snížil oproti předchozímu roku na 64,75 t/ha. Cukru bylo vyrobeno 573,8 tis. t. Kromě uvedeného cukru nebyl vyroben žádný cukr mimo území ČR. Cukernatost skončila vysokým průměrem 18,24 %. Výnos polarizačního cukru, díky nízkému výnosu bulev, se snížil na 10,37 t/ha, výtěžek bílého cukru z řepy naopak skončil výborným výsledkem 16,73 %. Hlavní údaj o úrovni obou částí odvětví, cukrové řepy a cukru, výnos bílého cukru, zaznamenal pokles na 9,52 t/ha.

V roce 2018 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 820 Kč/t za kalendářní rok, průměrná CPV krystalového cukru v ČR byla 9,21 Kč/t a spotřebitelská cena skončila na průměru 15,73 Kč/kg.

Česká republika byla významným obchodním partnerem také v sezóně 2017/18. Aktivní saldo bilance obchodu s cukrem zůstalo zachováno. Do ČR bylo celkem dovezeno 366,6 tis. t cukru, z toho celkem 96,2 tis. t pod položkou CN 1701, což je vzestup oproti roku 2016/17 o 19,2 tis. t. Vývoz cukru dosáhl celkové výše 488,9, z toho 312,0 tis. t cukru položky CN 1701, tj. přibližně stejně, jako v předchozím roce.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů¹⁾ (v tis. t)

Ukazatel	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19*
Počáteční zásoba	70,9	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	108,4
Výroba cukru z řepy	564,4	535,5	512,3	591,4	451,9	592,7	636,0	573,0
Dovoz celkem	305,6	294,0	370,1	426,4	332,8	357,0	366,6	290,0
– dovoz cukru	86,0	84,0	112,7	133,5	108,7	77,0	96,2	112,0
– cukr ve výrobcích	219,6	210,0	257,4	292,9	224,1	280,0	270,5	280,0
Celková nabídka	940,9	923,8	957,4	1088,2	900,8	1007,6	1089,2	971,2
Domácí spotřeba	497,9	518,8	418,2	437,9	351,4	430,0	491,9	411,2
Vývoz celkem	348,6	330,0	468,9	534,1	491,5	480,0	488,9	465,0
– vývoz cukru	227,5	215,0	313,3	346,9	304,9	310,0	312,0	290,0
– cukr ve výrobcích	121,1	115,0	155,6	187,2	186,7	170,0	177,0	175,0
Celková poptávka	846,5	848,8	887,1	972,0	842,9	950,0	980,8	876,2
Konečná zásoba	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	108,4	95,2

Zdroj: MZe, ČSÚ a SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Všechny za hospodářské roky od 2007/08 jsou od 1. 10. do 30. 9 příštího roku, * odhad.

BRAMBORY

V roce 2018 se brambory v České republice pěstovaly na 28 893 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 22 889 ha a v sektoru domácností 6 004 ha. Sklizeno bylo celkem 713 266 t brambor, z toho 47 325 t brambor raných, 608 973 t brambor ostatních a 56 967 t brambor sadbových.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2018

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	181 930
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	30 689

Zdroj: ČSÚ

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t)	Celková produkce (t)
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871
2014	30 089	27,68	832 762
2015	28 694	21,06	604 348
2016	29 551	28,13	831 132
2017	29 433	27,85	819 712
2018	28 893	24,69	713 266

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2018

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané*	860	1 231	22,63	47 325
Brambory ostatní	19 228	4 773	25,37	608 973
Brambory sadbové	2 801	–	20,34	56 967
Brambory celkem	22 889	6 004	24,69	713 266

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: * Brambory sklizené do 30. 6., Sklizeň za zemědělský sektor a domácnosti.

BRAMBOROVÝ A PŠENIČNÝ ŠKROB**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2018 o 40 468 t nižší než v roce 2017. Pro výrobu 29 092 t bramborového škrobu bylo zpracováno 131 076 t brambor. Výroba škrobu v roce 2018 se oproti roku 2017 snížila o 23 %.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (v %)
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,60
2012	111 761	23 982	18,30
2013	89 979	19 248	18,40
2014	154 721	30 948	17,10
2015	106 326	22 074	17,70
2016	159 913	36 620	19,90
2017	171 544	37 768	18,70
2018	131 076	29 092	19,10

Zdroj: Český škrobářský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. t)	20,5	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5	13,8	13,4	13,6	13,2
Spotřeba pšenice (tis. t)	55,4	49,7	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3	41,8	37,1	36,1	35,1	35,6

Zdroj: Český škrobářský svaz

OLEJNINY

V roce 2018 byly olejnin v České republice sklizeny ze 489,3 tis. ha. Meziročně plocha olejnin vzrostla o 9,8 tis. ha, tj. růst o 2,0 %. Růstem ploch olejnin a především meziročním růstem průměrného výnosu došlo k překročení objemu produkce z roku 2017. Celkem bylo v roce 2018 sklizeno 1 511,3 tis. t olejnin. Meziroční růst produkce byl o 19 %. Rok 2018 je hodnocen z hlediska výnosu olejnin jako průměrný. U řepky, slunečnice a lnu bylo dosaženo dlouhodobého průměru produkce. U máku a sóji došlo k prudkému propadu produkce, významně se také snížil hektarový výnos, k tomuto stavu přispělo především výrazné sucho. Na celkové výši sklizňových ploch se nejvíce podílela řepka olejná s 411,8 tis. ha, následoval mák se sklizňovou plochou 26,6 tis. ha, slunečnice s 20,2 tis. ha a hořčice na semeno s 13,0 tis. ha. Sója byla v roce 2018 sklizena z 15,2 tis. ha. Len olejný a ostatní olejnin byly pěstovány na celkem 2,5 tis. ha.

Řepka olejná

Hlavní olejninou pěstovanou na území České republiky je řepka olejná. Tato plodina je charakteristická dobrou rentabilitou. Plochy pro sklizeň v roce 2018 dosáhly 411,8 tis. ha, celková produkce 1 410,8 tis. t představuje průměrný výnos 3,43 t/ha. Semeno je velmi dobře obchodovatelné na tuzemském i zahraničním trhu. Růst poptávky se příznivě podílí na zvyšování ceny řepkového semene nejen na českém, ale i zahraničním trhu. To je každoročně dokládáno pozitivními výsledky zahraničního obchodu. Ceny řepkového semene v České republice utváří domácí spotřeba a možnosti vývozu. Významná část produkce řepkového semene se dobře uplatňuje na zahraničních trzích. V marketingovém roce 2017/18 bylo vyvezeno 216,7 tis. t řepkového semene. To představuje přibližně 18,9 % domácí produkce. V roce 2017/18 bylo dovezeno větší množství semene 235,6 tis. t než bylo z ČR vyvezeno 216,7 tis. t. Tuto situaci zapříčinil především propad produkce. Mezi hlavní účastníky dovozu řepkového semene v posledních letech patří Slovensko, Polsko, Maďarsko a Rakousko. Hlavní podíl českého exportu se dlouhodobě uplatňuje zejména v Německu, Slovensku, Nizozemsku, Polsku a Maďarsku. Např. z 375,1 tis. t vyvezených v roce 2016/17 bylo do Německa vyvezeno 241,7 tis. t, to představuje 64 % exportu. V marketingovém roce 2017/18 byla cena zemědělských výrobců řepky 9 661 Kč/t, to představuje meziroční propad ceny o téměř 900 Kč (8,5 %). Dosavadní informace roku 2018/19 vypovídají o dalším snížení ceny na 9 320 Kč/t.

Slunečnice

Druhou tradičně nejpěstovanější olejninou v České republice byla dříve slunečnice. V posledních letech však plochy slunečnice klesají. V roce 2014 byla sklizena z 18,6 tis. ha s produkcí 42,3 tis. t a v roce 2015 již jen 15,5 tis. ha s produkcí 31,6 tis. t. Tento trend se zastavil v roce 2016, tehdy se osevní plochy rozšířily o 1,2% na 15,6 tis. ha. K významnému rozšíření produkce došlo v roce 2017, v následujícím roce došlo k dalšímu poklesu osevní plochy na 20,2 tis. ha. V celkové produkci je slunečnice po řepce stále na druhém místě, ale v rozloze osevních ploch je na druhém místě mák. Konečná výše sklizně slunečnice byla průměrná, hektarový výnos se snížil z 2,46 t/ha na 2,36 t/ha. Průměrná cena zemědělských výrobců za slunečnicové semeno byla v m. roce 2017/18 8 613 Kč/t, v roce 2018/19 7 465 Kč/t. To představuje setrvalý pokles ceny již čtvrtý rok v řadě.

Mák

Sklizňová plocha máku v ČR dosáhla v roce 2018 hodnoty 26,6 tis. ha, meziročně o 18,4 % méně. Při dalším propadu průměrného výnosu na 0,51 t/ha se objem produkce makového semene meziročně snížil na 13,7 tis. t (meziročně o 31,8 %). Při odhadované domácí spotřebě 8,8 tis. t a propadu objemu vývozu na výši 8,6 tis. t dosahuje odhadovaná míra soběstačnosti u makového semene i přes pokles vysoké hodnoty, a to 156,0 %.

Ceny zemědělských výrobců makového semene v roce 2018 postupně rostly až k rekordním hodnotám blížícím se hranici 90 tis. Kč/t. S ohledem na aktuální situaci na trhu není pravděpodobný zvrat této situace, poslední data uvádějí, že cena pokořila hranici 96 tis. Kč/t.

Mezi nejdůležitější země odkud se do České republiky dováží v posledních letech mák, patří Španělsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Austrálie. Dobré možnosti exportu české produkce jsou zejména v Rusku, Rakousku, Polsku, na Ukrajině a v Německu.

Hořčice a ostatní olejnin

Produkce hořčičného semene v ČR v roce 2018 meziročně významně vzrostla z 9,5 tis. t na 11,6 tis. t, sklizňová plocha vzrostla na 13,0 tis. ha. Oproti tomu průměrný výnos se zvýšil z 0,81 t/ha v roce 2017 na 0,90 t/ha v roce 2018, to představuje růst o 11,1 %. Průměrná CZV hořčičného semene dosahuje hodnot v rozmezí od 19 437 Kč/t v m. roce 2013/14 po 16 413 Kč/t v m. roce 2018/19. Od roku 2010 se většina hořčičného semene dovezla z Ukrajiny, Ruska, Německa, Polska, Kanady a Indie. Mezi dominantní odběratele patří Německo, Polsko, Slovensko, Nizozemsko a Rakousko. V marketingovém roce 2009/10 dosahoval vývoz 10 647 t a dovoz byl 1 867 t. V marketingovém roce 2017/18 bylo vyvezeno 2 365 t

Produkce nejvýznamnějších olejnin v České republice v marketingových letech (v t)

Plodina	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Řepka	1 109 137	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769
Slunečnice	56 943	46 799	42 314	31 618	44 634	53 156	47 594
Mák	12 814	13 911	24 665	26 743	28 574	20 048	13 666
Hořčice	15 466	13 378	19 835	16 941	12 391	9 542	11 639
Sója	13 149	13 471	16 493	20 238	25 492	37 012	25 259
Len olejný	2 402	2 066	2 390	2 127	2 237	2 349	1 751

Zdroj: ČSÚ

a dovezeno 1 952 t, tím se začal poměr mezi dovozem a vývozem opět sblížovat. Z pěstebních ploch sóji o rozloze 15,2 tis. ha bylo v ČR v roce 2018 sklizeno 25,3 tis. t sójových bobů. Průměrný výnos klesl na 1,66 t/ha, to představuje významný propad proti nejlepšímu výsledku za mnoho let z roku 2016 (2,40 t/ha). Odhadovaný objem dovozu sóji činí 24,0 tis. t, vývozu pak 8,0 tis. t. Mezi hlavní země, které se dlouhodobě podílejí na dovozu sójových bobů do České republiky, patří Německo, Nizozemsko, Slovensko, Belgie, Rakousko a Ukrajina. Vývoz sójových bobů z České republiky je v porovnání s dovozem méně významný. Produkce lněného semene v ČR činila pouhých 1,8 tis. t ze sklizňové plochy 1,3 tis. ha. Objem dovozu byl vyčíslen na 9,5 tis. t, vývozu na 9,0 tis. t.

LUSKOVINY

Pěstování luskovin má v ČR dlouhodobou tradici, v předchozích letech se však jejich plochy převážně snižovaly. K pozitivní změně přinášející oproti předchozím rokům vzestup výměry luskovin, došlo až se změnou SZP v posledních 4 letech. Po výrazném propadu, kdy výměra luskovin v předchozích letech klesla na cca 20 tis. ha, byly v roce 2015 luskoviny vysety na výměře cca 33 tis. ha, což představuje 1,2 % orné půdy a v roce 2016 na výměře cca 36 tis. ha, což představuje 1,4 % orné půdy. V roce 2018 byly luskoviny vysety na výměře cca 35 tis. ha, což představuje 1,4 % orné půdy.

Rostlinná výroba, včetně pěstování luskovin, je v ČR v podmínkách SZP EU podporována zejména systémem přímých plateb. V rámci reformy SZP pro nové programovací období 2015–2020 byla odsouhlasena tzv. dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS). Česká republika poskytuje tuto podporu pro řadu citlivých komodit, mezi které patří i bílkovinné plodiny. Pro účely VCS se Česká republika rozhodla využít možnosti maximálního zacílení 2 % vnitrostátního stropu přímých plateb za účelem podpory produkce bílkovinných plodin. Podporovanými bílkovinnými plodinami jsou v ČR hrách, bob, lupina, sója, vojtěška, jetel nebo směsi uvedených plodin a jejich směsi s obilninami. Zásadním prvkem v rámci přímých plateb je také tzv. „ozelenění“ (greening), implementované jako platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Cílem ozelenění je zejména snížení negativních dopadů zemědělské činnosti na životní prostředí. Součástí ozelenění je i povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu, za kterou lze považovat mj. i plochu s plodinami, které vážou dusík nebo meziplodiny, jejichž významnými představiteli jsou právě luskoviny. Luskoviny tak v nové SZP zaujímají významnou roli,

což potvrzuje i dosavadní vysoký zájem žadatelů o výše zmíněná opatření SZP. Přes tento pozitivní dopad pro pěstování luskovin došlo v červnu 2017 v Evropském parlamentu ke schválení nařízení Komise o zákazu používání přípravků pro ochranu rostlin v greeningu. V důsledku tohoto zákazu klesly plochy luskovin na zrna meziročně o 7 704 ha.

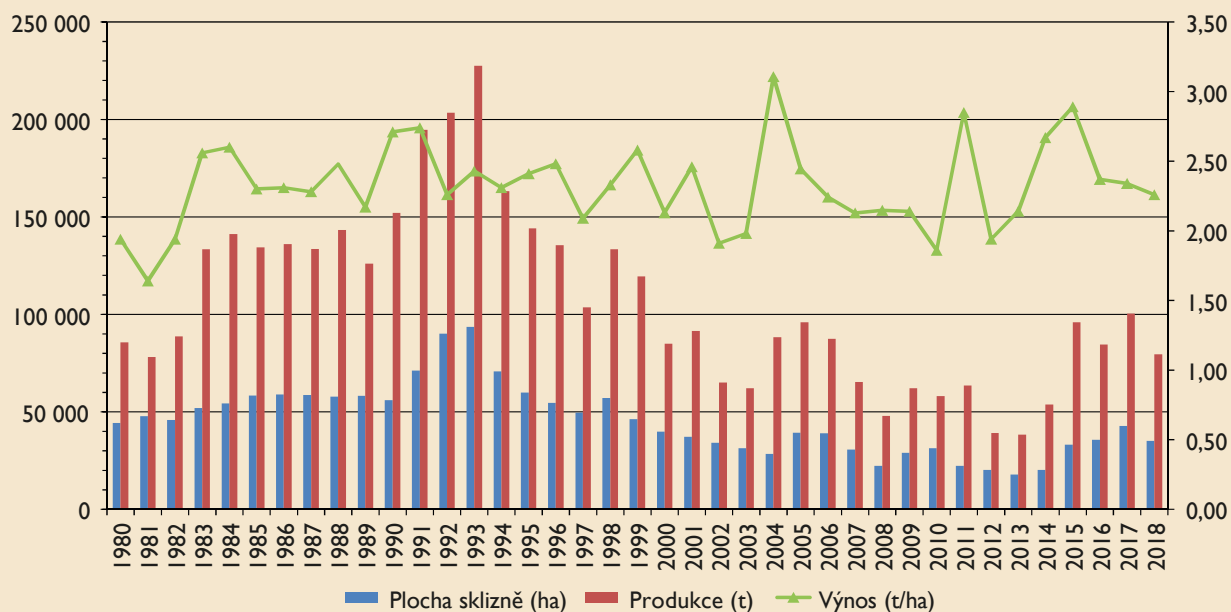
Letošní zima byla velmi teplá, ale především byla i hodně suchá. Charakter počasí pokračoval i v jarních měsících a ve většině pěstitelských oblastí umožnil brzký nástup jarních prací. V oblastech, kde se sejí luskoviny, zejména hrách už v březnu, byly porosty zakládány o 2–3 týdny dříve než obvykle. Rok 2018 byl velmi specifický, vyznačoval se nadprůměrnými teplotami a srážky byly podnormální na většině lokalit. Sucho představuje jeden z nejvýznamnějších negativních (abiotických), faktorů vnějšího prostředí, které ovlivňují výnosy luskovin. Dlouhodobý průměrný výnos je kolem 2,6 t/ha.

Hrách i jiné druhy luskovin včetně luskovinoobilních směsí byly v roce 2018 postiženy téměř ve všech pěstitelských oblastech velmi výrazně. Pokud k tomu přidáme zákaz používání pesticidů do luskovin v plochách započítávaných do „greeningu“, je to další velká rána pro tyto, pro půdu nesporně významné plodiny. Luskoviny jsou náročné na dostatek vody v několika růstových etapách, zvláště náročné jsou v období klíčení. Potřeba vody k nabobtnání dosahuje 90 – 120 % hmotnosti suchých semen. Další důležitou fází je období kvetení a nalévání semen v luscích.

Jak vyplývá ze statistických údajů, největší koncentrace pěstování luskovin v ČR je soustředěna v Jihomoravském a Středočeském kraji. Oblast jižní Moravy je specifická značnou proměnlivostí v distribuci srážek, což se ve většině ročníků projeví snížením výnosů.

V roce 2018 bylo zaznamenáno velmi teplé a suché jaro, +2,2 °C oproti teplotnímu normálu. Srážky v těchto měsících byly jenom kolem 50–60 % normálu (duben a květen) a v červnu napršelo v mnoha oblastech pouze 39 % normálu. Kvetení, vlivem suchých a teplých podmínek mělo kratší trvání. Nasazování lusků bylo omezené. Luskoviny hlavně hrách a lupina byly nízké a byl zaznamenán nižší počet plodných pater. Na konci období se již projevilo zrání počínajícím žloutnutím a podeschnutím. Červenec svým velmi teplým průběhem a velkým deficitem srážek jenom potvrdil extrémní počasí v sezoně 2018, které odpovídalo spíše kontinentální východní Evropě. Toto ovlivnilo rychlejší dozrávání, vrchní patra vlivem deficitu vody zasychala. Výnosy byly nízké a nerentabilní. Snížení výnosů a kvality luskovin suchem se v roce 2018 dotklo nejenom pěstitelů, kteří mají živočišnou výrobu a měli absolutní nedostatek proteinových krmiv, ale výrazně poškodilo pěstitele a množitele osiv.

Vývoj výroby luskovin

Na základě šetření ČSÚ výměra luskovin v ČR v roce 2018 meziročně klesla na 35 153 ha (tj. o 18 %). Osevní plochy hrachu setého na zrno se meziročně snížily o 17 % na 29 087 ha, osevní plochy lupiny klesly o 34 % na 2 977 ha. Osevní plochy ostatních luskovin se snížily o 39 % na 2 157 ha. Nově bylo v roce 2018 zaseto 932 ha bobu. Sklizeň roku 2018 byla výrazně ovlivněna poklesem osevních ploch luskovin, zejména hrachu. Na základě definitivních údajů ČSÚ o sklizni za rok 2018 dosáhla v marketingovém roce 2017/2018 produkce luskovin na zrno sklizená z plochy 35 153 ha 79 515 t. Produkce hrachu na zrno, naší hlavní luskoviny, byla dle ČSÚ zjištěna ve výši 70 565 t, což je o 34 % méně než v minulém roce. Snížení jeho produkce je důsledkem poklesu osevních ploch a výrazného sucha. Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v roce 2018 meziročně vzrostly u hrachu jedlého o 1 001 Kč/t na 6 375 Kč/t. Průměrné roční ceny hrachu krmného meziročně poklesly o 231 Kč/t na 4 755 Kč/t.

LEN A KONOPÍ SETÉ

Přádný len

Po staletí se na území České republiky, především v podhorských oblastech tradičně pěstoval a zpracovával přádný len. V průběhu dvacátého století se domácí způsob zpracování lnu přeměnil na průmyslové textilní odvětví. Ekonomické ani politické podmínky po roce 1990, a zejména po vstupu České republiky do EU českému textilnímu průmyslu a zejména lnářství nepřály. Dříve prosperující odvětví průmyslu s pozitivní devizovou bilancí své pozice rychle ztrácelo. Odbyt lněného vlákna a tím i lněného stonku, produkovaného v zemědělském sektoru postupně klesal. Osevní plocha přádného lnu se snižovala a v posledních letech přádný len z našich polí zmizel, v současné době se přádný len pěstuje pouze na ploše do tří hektarů a to za účelem udržování tuzemských odrůd, nikoliv tedy primárně

pro textilní zpracování. Tírenské provozy prvotního zpracování lnu i lnářské přádelny zanikly. Český lnářský průmysl, který v dobách svého největšího rozkvětu zaměstnával desítky tisíc lidí, dnes reprezentuje jen několik málo desítek pracovníků rozptýlených v malých firmách jako je např. firma LINMASTER s.r.o., která stále ještě dokáže těžit z dlouhé tradice českého lnářství a dodávat na trh textilie, kterými uspokojuje potřeby některých bývalých, především zahraničních zákazníků zaniklých firem Moravolen a Texlen. Bohužel základem této produkce není lněné vlákno vypěstované v ČR, ale lněné příze dovážené převážně z Polska, Itálie a Egypta. V průběhu roku 2011, zánikem výroby v tírenském závodě LENKA KÁCOV s.r.o., bylo průmyslové zpracování stonku přádného lnu v ČR ukončeno. Poslední provozuschopná akreditovaná tírenská linka ve společnosti Agritec Farm s.r.o., která slouží pouze pro výzkumné účely.

Vedle textilního užití lněných vláken existuje rozsáhlá oblast uplatnění lněných vláken i v jiných průmyslových odvětvích. Jde o lněné vlákno, u kterého nejsou ve většině případů kladeny tak vysoké nároky na jeho kvalitu jako je tomu v případě zpracování do oděvních a bytových textilií. Jde o výrobu technických, především netkaných textilií pro potřeby pozemního stavitelství a zemědělství, o výrobu tepelně izolačních rohoží pro výstavbu budov, o netkaná rouna pro automobilový průmysl, ale také o surovinu pro výrobu nejjakostnějších druhů papíru. Proto se do popředí zájmu dostává i stonky olejného lnu, který při vhodné volbě odrůd a odpovídající technologii sklizně může být vítaným zdrojem technického lněného vlákna, vhodného pro pokrytí alespoň části těchto potřeb. Nicméně stále chybí dostatek finančních prostředků na investice do lnářských tíren.

V roce 2018 bylo oseto 485,28 ha množitelských ploch olejného lnu. Nejvíce zastoupenými odrůdami byly: Lola (122,91 ha), Amon (76,97 ha), Libra (166,90 ha), Goldstern (31,52 ha) a Jantar s 23,3 ha. V loňském pěstitelském roce došlo k opětovnému poklesu jeho osetých ploch, které se projeví téměř ve všech pěstitelských lokalitách.

Bezprostředně pro komoditu len je možné využít dotační program 3.i. podpora použití uznaného a mořeného osiva lnu, uznaného osiva konopí setého a použití uznaného osiva vyjmenovaných píceň (zařazených do jednotlivých skupin) odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR a uvedených ve Společném katalogu odrůd EU pro osev produkčních ploch (podle vyhlášky č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu), na základě tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno celkem 417 864 Kč, a podpořen tak nákup 26,27 t osiva lnu (oproti roku 2017 se jedná o pokles o 9,32 t osiva) na ploše 330,41 ha.

Konopí seté

Pěstováním konopí setého se od roku 2000 začalo zabývat stále více pěstitelů. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli dalším odbytovým problémům. Od roku 2011 dochází ke každoročnímu mírnému nárůstu ploch až na současných 691 ha, což je o 241 ha více než v roce 2017.

Zájem o konopné vlákno stejně tak jako o vlákno z olejného lnu má v současné době především papírenský, automobilový a stavební průmysl. Roste také použití pro výrobu tepelných izolačních rohoží pro stavebnictví a nábytkářství. Je zřejmé, že v ČR velice chybí zpracovatelská kapacita konopného stonku, alespoň pro plochu kolem 500–1 000 ha.

V roce 2018 podle hlášení GRČ bylo sklizeno 683,7 t stonku konopí a 176 t semene, oproti roku 2017 došlo k nárůstu sklizně konopného stonku o 84,5 % a u sklizně konopného semene došlo ve srovnání s rokem 2017 k nárůstu o 12,9 %.

V rámci národních dotací podle „Zásad“ bylo na dotační program 3.i. „Podpora použitého uznaného a mořeného osiva

lnu a uznaného osiva konopí setého“ vyplaceno v roce 2018 celkem 692 937 Kč na nákup osiva konopí setého (821 400 Kč v roce 2017), což bylo 7,6 t osiva na 287,9 ha plochy. V souladu s tímto dotačním programem lze využít finanční prostředky do výše 100 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“.

ZELENINA

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně stabilizují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. Naproti tomu se významně zvyšuje výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny, která dosahuje v současnosti 70 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci Programu rozvoje venkova se rekonstruuji skleníky a budují se nové především pro pěstování rajčat a okurek hydroponickým způsobem.

Průběh počasí v roce 2018 byl velice nepříznivý. Začátkem dubna došlo k rychlému nástupu anormálně vysokých teplot, kdy založené porosty zeleniny špatně vzcházely, špatně se ujímaly i porosty založené z předpěstované sadby. Porosty trpěly velkým nedostatkem vláhy. Vzhledem k extrémním teplotám nebylo zavlažování dostatečně účinné, v některých lokalitách byly zdroje závlahové vody vyčerpány, v mnoha oblastech byl vyhlášen zákaz odběru povrchových vod. V důsledku nedostatku vody rostliny zastavovaly svůj růst, což velmi negativně ovlivnilo jejich výnosy. Některé zeleniny nedorostly do požadované tržní velikosti, některé druhy měly různé tvarové deformace apod., což v důsledku znamená, že takové produkty jsou z kvalitativního hlediska neprodejné.

Vzhledem k těmto skutečnostem dosáhla produkce zeleniny pouhých 254,5 tis. t, tj. meziročně o 18 % méně. Pokles byl zaznamenán zejména u sklizní celeru, cibule, mrkve, salátových okurek, hlávkového zelí a salátů.

Vývoj ploch, produkce a hektarových výnosů zeleniny

Zelenina/rok	2016			2017			2018		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	14 451	298,6	–	14 248	311,3	–	14 291	254,5	–
z toho: celer	471	13,9	29,55	470	14,1	29,93	446	10,7	23,97
cibule suchá	2 025	51,0	25,20	2 157	48,8	22,64	2 100	43,4	20,67
česnek	428	1,8	4,13	514	2,2	4,36	566	2,6	4,64
kapusta hlávková	155	2,6	16,76	139	2,9	21,02	153	3,0	19,53
kedlubny	428	5,9	13,86	411	7,1	17,20	384	5,9	15,26
květák a brokolice	299	3,2	10,57	304	4,5	14,82	351	7,6	21,68
mrkev	1 170	35,3	30,14	1 172	41,8	35,69	1 033	34,2	33,15
okurky salátové	296	9,4	31,72	276	8,2	29,89	278	6,3	22,64
petržel bez natě	551	9,2	16,68	439	6,7	15,22	419	6,9	16,52
rajčata	1 019	31,1	30,52	886	19,7	22,19	926	23,9	25,83
salát	211	3,0	14,16	645	23,0	35,64	672	12,0	17,78
zelí hlávkové	1 346	54,3	40,31	1 217	53,3	43,83	1 002	35,6	35,50

Zdroj: ČSÚ, údaje s dopočtem sektoru domácností

Podobné extrémní podmínky panovaly v roce 2018 ve většině evropských zemí. Díky tomu je celková nabídka zeleniny na trhu nižší, což se projevuje na výši cen zemědělských výrobců (CZV). Zatímco se v prvních měsících roku 2018 průměrné CZV pohybovaly u většiny sledovaných zeleninových druhů (kromě mrkve a petržele) v nižších cenových hladinách v porovnání se stejným obdobím roku 2017, ve II. pololetí roku 2018 se začaly výrazně zvyšovat (kromě česneku a papriky).

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny v ČR (CZV v Kč/t)

Druh zeleniny	2015	2016	2017	2018
Celer bez natě	12 453	8 842	9 247	10 803
Cibule suchá	6 588	7 800	5 654	7 672
Česnek	135 141	127 812	116 935	91 538
Kapusta hlávková	11 473	8 486	10 178	13 542
Kedlubny s natí	23 616	22 811	23 527	27 355
Květák	13 706	15 437	15 686	16 816
Mrkev bez natě	8 047	7 608	6 701	9 353
Okurky salátové	19 898	20 455	21 424	22 837
Paprika zeleninová	22 953	19 703	23 590	21 027
Petržel bez natě	23 501	16 571	17 832	30 437
Rajčata	23 953	24 615	22 699	22 729
Salát	31 106	31 681	30 573	30 840
Zelí hlávkové červené	8 063	7 669	7 405	8 377
Zelí hlávkové bílé	6 722	5 069	4 909	6 828

Zdroj: ČSÚ

Průměrné roční spotřebitelské ceny sledovaných druhů zeleniny dosáhly v roce 2018 u většiny sledovaných druhů vyšších cenových úrovní oproti předchozímu roku. Nejvýrazněji vzrostla cena mrkve, květáku, cibule a salátových okurek, pokles byl zaznamenán u papriky, brokolice, česneku, celeru a rajčat.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
t	-441 225	-485 730	-484 984	-513 494	-541 326	-547 811	-552 681
tis. Kč	-6 906 120	-7 634 127	-7 680 998	-8 901 805	-9 332 665	-9 665 560	-10 028 562

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR se v roce 2018 oproti předchozímu roku snížil o 3,3 % na 627,4 tis. t v hodnotě 11,6 mld. Kč; stejně tak poklesly dodávky zeleniny ze zemí EU na celkových 569,8 tis. t, což představovalo 92% podíl na celkovém objemu exportu zeleniny do ČR. Nejvíce zeleniny pocházelo ze Španělska (136,1 tis. t, tj. téměř 10% meziroční nárůst), Nizozemska (117,7 tis. t, tj. 3% pokles), Německa (83,3 tis. t, tj. meziroční snížení o 2 %), Polska (78,7 tis. t, tj. pokles o více než 17 %) a Itálie (49,2 tis. t, tj. pokles o téměř 2 %). Čerstvá zelenina byla také v menším množství dovážena rovněž ze třetích zemí, např. z Maroka, Turecka, Albánie, Brazílie, Egypta, a Číny.

Vzhledem k nižším sklizním v roce 2018 jak v ČR, tak i v ostatních evropských zemích, **vývoz čerstvé zeleniny** včetně reexportu meziročně výrazně klesl (o 26 %) na objem 74,7 tis. t v celkové hodnotě 1,6 mld. Kč. Do zemí EU směřovalo 74,26 tis. t zeleniny, a to zejména na Slovensko (50,4 tis. t), dále do Německa (8,8 tis. t), Rakouska (3,6 tis. t), Polska (3,4 tis. t) a Maďarska (3,4 tis. t). Hlavními vývozními komoditami byly mrkev, cibule, melouny, rajčata a paprika.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Od roku 2012 se úhrnné pasivum každoročně zvyšuje. V roce 2018 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního 10,0 mld. Kč.

OVOCE

Po nízké sklizni jablek v roce 2017 bylo pro sezónu 2017/2018 k 1. prosinci naskladněno 41,2 tis. t, což je meziroční pokles o 3,3 %. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita pouze z 36,9 %. V obchodní síti se v marketingovém roce 2017/2018 prodalo 36 700 t tuzemských konzumních jablek, což bylo meziročně o 26 % méně. Podíl tuzemských jablek na trhu se tak snížil ze 41 % na 36 % a byl jeden z nejnižších v posledních letech (v žádném měsíci nebyl vyšší než 50 %).

Po předchozích dvou letech, kdy sklizeň ovoce byla negativně ovlivněna pozdními jarními mrazy, přinesl rok 2018 extrémně vysoké teploty a katastrofální nedostatek dešťových srážek. Od února 2018 byl na většině území ČR pozorován srážkový deficit, který pak v průběhu vegetace zásadním způsobem ovlivnil sklizeň ovoce u téměř všech ovocných druhů. Toto jarní sucho způsobilo velké škody v ovocném školkařství, na porostech jahodníku a negativně ovlivnilo i nově zakládané sady (jarní výsadby).

Celková produkce ovoce v roce 2018 dosáhla výše 384,2 tis. t, což je v porovnání s 5letým průměrem nárůst o téměř 19 %. Velký podíl sklizeného ovoce však bude využitelný pouze na zpracování, odhaduje se, že okolo 65 % produkce jablek bude určeno ke zpracování. Naproti tomu rekordní sklizeň zaznamenaly švestky, broskve, meruňky a višně.

Vývoj ploch produkčních plodných sadů, produkce a hektarových výnosů

Ovoce/rok	2016			2017			2018		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	13 370	150,1	–	12 837	119,3	–	12 874	177,8	–
Z toho: jabloně	6 885	126,4	18,36	6 624	101,8	15,37	6 524	144,9	22,21
hrušně	630	6,6	10,54	628	4,0	6,44	645	7,1	11,04
broskvoně	342	0,3	0,88	315	0,4	1,36	305	1,0	3,14
meruňky	766	0,7	0,86	732	0,8	1,11	745	1,9	2,59
třešně	765	2,7	3,53	720	1,9	2,67	768	2,7	3,46
višně	1 245	5,2	4,17	1 224	4,1	3,38	1 238	6,8	5,47
slivoně, švestky	1 745	6,4	3,65	1 654	4,3	2,61	1 711	11,5	6,73
rybíz červený	578	1,5	2,62	563	1,5	2,59	547	1,4	2,54

Zdroj: ÚKZÚZ

Poškození produkce ovoce suchem vykazuje celá oblast středních, severních, severovýchodních a severozápadních Čech a oblast střední Moravy. Deficit vody nebylo možné plně saturovat ani pomocí kapkové závlahy, kde se i na zavlažovaných porostech projevíly významné škody. Ovoce bylo vlivem letních veder poškozeno též popálením slupky. Vzhledem k extrémnímu průběhu vegetace nebylo velké množství ovoce vůbec sklizeno z důvodu rozsáhlých kvalitativních škod (sesychání plodů přímo na stromech a keřích, drobné plody netržní jakosti).

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2018 dle statistického šetření ČSÚ meziročně mírně vzrostla na 17 440 ha, z toho plocha produkčních plodných sadů zaujímá 12 874 ha. Trend postupného poklesu výměry sadů je zaznamenán zejména u broskvoní, jablek a rybízů na rozdíl od sadů hrušní, višní a slivoní, jejichž výměra se mírně zvyšuje díky novým výsadbám. V roce 2018 bylo nově vysazeno celkem 716 ha ovocných sadů, z toho s finanční podporou

státu 400 ha. Podíl přestárých produkčních sadů se na celkové výměře pomalu snižuje; v roce 2018 představoval 41,5 %. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně. Naopak u jabloní je 52 % sadů přestárých, zatímco podíl mladých výsadeb činí pouhých 13 %.

V roce 2018 byly průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce ovlivněny vyšší nabídkou ovoce na trhu. Dlouhotrvající sucho ovlivnilo zásadně kvalitu plodů, proto významná část produkce nedosáhla tržně požadované velikosti plodů. Z toho důvodu byla část produkce, původně určená pro konzumní trh, použita jen ke zpracování za mnohonásobně nižší cenu. Vzhledem k vysoké produkci ovoce, ceny jednotlivých ovocných druhů (kromě jahod) se v roce 2018 postupně snižovaly. Z důvodu přetlaku nabídky ovoce na evropském trhu – především ovoce ke zpracování – klesl zájem zpracovatelských kapacit o tuto surovinu a jejich ceny se proto výrazně snížily.

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce v ČR (v Kč/t)

Druh ovoce	2016	2017	2018
Jablka konzumní	9 797	11 995	10 948
Jablka mošťová	2 642	6 089	2 625
Hrušky	14 379	15 400	11 190
Broskve	19 005	21 564	16 433
Meruňky	27 650	24 724	21 940
Švestky	11 468	15 337	9 381
Třešně	41 621	40 207	34 313
Višně	12 096	18 153	8 647
Rybíz červený a bílý	10 958	16 044	14 702
Rybíz černý	11 949	12 015	9 991
Jahody tříděné	67 833	77 325	89 538

Zdroj: ČSÚ

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
t	-338 580	-377 563	-391 796	-377 694	-462 852	-504 966	-452 676
tis. Kč	-8 396 689	-8 987 773	-9 601 170	-11 040 655	-12 308 921	-13 282 409	-12 993 748

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Dobrovolná podpora vázaná na produkci – „citlivé položky“

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP			Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP		
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	230 žádostí	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha	243 žádostí
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	242 žádostí	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha	264 žádostí
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	282 žádostí	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha	295 žádostí
2018	12 071,29 Kč/ha	5 643 ha	307 žádostí	8 022,59 Kč/ha	3 387 ha	315 žádostí

Zdroj: MZe

Nepříznivý průběh počasí v roce 2018 poznamenal negativně úrodu ovoce i v ostatních pěstitelských evropských zemích, což se odrazilo i na celkovém množství obchodovaného ovoce v rámci EU. **Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR** v roce 2018 meziročně klesl o 6,4 % na 609,2 tis. t v hodnotě 16,2 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem klesl především dovoz ovoce mírného pásma (jablek, meruněk, broskví, nektarinek) na rozdíl od jižního ovoce (zejména citrusového), jejichž dovoz výrazně vzrostl.

Dodávky ovoce do ČR ze zemí EU se meziročně snížily o 13 % na 343,7 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce do ČR se tak podílely 56 %. Mezi největší dodavatele patřilo Španělsko (85,2 tis. t) a Německo (64,6 tis. t), dále pak Itálie (42,1 tis. t), Polsko (39,3 tis. t) a Nizozemsko (30,7 tis. t). Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2018 meziročně vzrostl na 264,7 tis. t. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kostarika, Kolumbie, Turecko, Ekvádor a Panama.

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2018 meziročně vzrostl o 7 % na 156,6 tis. t o celkové hodnotě 3,2 mld. Kč, především díky výraznému zvýšení reexportu banánů a citrusového ovoce. Ovoce směřovalo z 99,9 % na trhy zemí EU. Nejvíce ovoce směřovalo na Slovensko (67,3 tis. t), dále do Rakouska (27,0 tis. t), Německa (22,5 tis. t), Polska (12,4 tis. t) a Rumunska (7,5 tis. t).

CHMEL

Česká republika tradičně patří mezi největší světové producenty chmele. Chmel je řazen mezi naše nejintenzivnější plodiny a velmi významné exportní zemědělské komodity. Přes 80 % chmele je každoročně vyváženo, český chmel také tvoří kvalitativní základ českých i světových piv.

Výměra chmele v roce 2018 v České republice tvořila 8,3 % světové plochy. ČR tak zaujímá třetí místo mezi světovými pěstiteli chmele po USA (38,4 % světové plochy) a Německu (33,2 % světové plochy). Na čtvrtém místě je se svojí pěstitelskou plochou Čína (3,8 % světové plochy). Česká republika je zároveň největším producentem jemného aromatického chmele s nižším výnosovým potenciálem, ale specifickými aromatickými vlastnostmi a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě.

Sklizňové plochy chmelnic se v ČR již pátým rokem zvyšují. Podle údajů ÚKZÚZ v roce 2018 činila pěstitelská plocha chmelnic 5 020 ha, tj. o 75 ha více než v roce 2017. Majoritní odrůdou stále zůstává Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2018 jím bylo osázeno 86,6 % celkové pěstitelské plochy (tj. 4 349 ha). V roce 2018 se plochy ŽPČ navýšily o 32 ha. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímá Sládek (320 ha), Premiant (170 ha), Saaz Late (46 ha), Agnus (42 ha), Kazbek a Saaz Special (oba 34 ha). V roce 2018 se meziročně nepatrně snížila plocha výsazů chmele na 296 ha (316 ha v roce 2017). V roce 2017 registroval Chmelařský institut s.r.o. čtyři nové odrůdy chmele. Dvě hořké odrůdy pro vysoké konstrukce byly registrovány pod názvy Boomerang a Gaia. V roce 2017 došlo též k registraci prvních českých odrůd chmele pro nízké konstrukce. Jedná se o odrůdy pod názvy Country a Jazz. V současné době jsou vysazeny do provozních podmínek a připravuje se základní množitelský materiál.

Největší plochu tradičně zaujímá Žatecká chmelařská oblast, ve které se chmel pěstuje na 3 856 ha, což představuje 77 % výměry chmelnic v České republice. Úštěcká chmelařská oblast zaujímá 535 ha sklizňové plochy, která činí 11 % plochy. Na Tršicku se chmel pěstuje na 629 ha a zaujímá 12 % plochy v ČR.

ÚKZÚZ eviduje v ČR celkem 119 pěstitelů chmele (117 v roce 2017).

V rámci České republiky se sklizňový ročník 2018 projevil jako jeden z nejnižších s celkovou produkcí chmele 5 126,42 t a průměrným výnosem 1,02 t/ha. V porovnání s rokem 2017 došlo ke snížení o 1 670,37 t, což činí meziroční snížení o 24,58 %. Zejména nedostatek srážek a vysoké teploty zapříčinily podprůměrnou úrodu chmele ve všech chmelařských oblastech České republiky. Jarní teploty, které byly nadprůměrné, významným způsobem urychlily vegetaci. Letní měsíce byly takřka bez vody a s tropickými teplotami, což chmelu neprospívá.

V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 3 989,51 t (pokles o 1 126,86 t oproti roku 2017) při výnosu 1,03 t/ha (1,34 t/ha v roce 2017). V Úštěcké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 550,73 t (o 265,47 t méně) při výnosu 1,03 t/ha (1,54 t/ha v roce 2017) a v Tršické chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 586,18 t (o 278,021 t méně než v roce 2017) při průměrném výnosu 0,93 t/ha (1,44 t/ha v roce 2017).

Historicky nejlepší sklizeň roku 2016 a sklizeň roku 2017 se obchodníkům podařilo prodat a smluvně je zajištěna i sklizeň z roku 2018. V současné době pěstitelé chmele uzavírají dlouhodobé kupní smlouvy až do roku 2025.

Chmel zůstává jednou z nemnoha položek agrárního zahraničního obchodu, u nichž má ČR stále kladné saldo. Zahraniční obchod s chmelem a chmelovými výrobky zaznamenal v roce 2018 opět kladné saldo v hodnotě 877,5 mil. Kč, což je o 17,9 mil Kč méně než v roce 2017. Průměrná cena CZV sušeného chmele ze sklizně roku 2017 podle ČSÚ činila 219 003 Kč/t, meziročně o 4,6 % více.

V roce 2018 dle Statistiky zahraničního obchodu bylo vyvezeno celkem 4 564,8 t chmele tj. 98,2 % skutečnosti roku 2017. Přes 60 % dodávek z roku 2018 bylo vyvezeno mimo EU. Z dlouhodobého pohledu nejvíce zpracovaného chmele putuje do Japonska. V rámci EU28 nejvýznamnějším dovozcem českého chmele je Německo. Mezi významné odběratele českého chmele v roce 2018 patří Německo (1 136 t), Japonsko (1 122 t), Čína (1 015 t) a Rusko (304 t). Dovoz surového lisovaného chmele za rok 2018 byl ve výši 990,0 t chmele, tj. 124,9 % skutečnosti roku 2017. Většina celkového dovozu byla realizována z Německa. Část dovezeného chmele, zejména v hlávkové formě je po zpracování následně dále vyvážena. V roce 2018 bylo celkem dovezeno 159,1 t chmelového extraktu, v roce 2017 bylo dovezeno celkem 160,6 t.

RÉVA,VÍNO

Počasí

Povětrnostní podmínky v roce 2018 nebyly pro révu vinnou tak fatální jako v roce 2017, kdy se hodně pěstitelů potýkalo s následky pozdních jarních mrazíků.

Měsíc březen byl ještě teplotně podnormální, avšak koncem března, tedy na začátku vegetačního období révy nastalo prudké oteplení, s teplotami vzduchu převyšujícími dlouhodobý průměr o více než 7 °C. Tento trend nadprůměrných teplot zůstal zachován prakticky až do konce vegetačního období. Poměrně vysoké teploty panovaly již od dubna, přičemž v květnu se začínaly objevovat maximální teploty přesahující 30 °C. V srpnu se vyskytlo déletrvající, téměř souvislé období s tropickými teplotami. Nicméně několik vpádů studeného vzduchu s následným ochlazením bylo zaznamenáno. První z nich se odehrál ke konci dubna, naštěstí bez nebezpečných mrazíků, další ochlazení (déle trvající) se pak dostavilo v polovině května. Zajímavý byl i pokles teplot počátkem července, kdy minimální teploty ve vinařských oblastech poklesly pod 10 °C.

Poměrně rychlý nástup vysokých teplot a jejich delší trvání měly za následek urychlení vývoje révy a posun fenofází až o několik týdnů. Projevilo se to posunem termínu kvetení (20. 5.), provádění zelených prací a ostatních agrotechnických opatření až o tři týdny dříve oproti jiným rokům. Fenofáze počátek zrání révy nastala u raných odrůd již kolem 20. 7. Tento náskok přetrval až do sklizně.

Vysoké teploty vzduchu vedly ke zvýšení potenciální evapotranspirace a tím k vyšším nárokům na vláhu všech pěstovaných plodin. Rok 2018 se vyznačoval výrazným nedostatkem srážek. Srážky se vyskytovaly poměrně nerovnoměrně, lokálně a většinou formou kratších dešťů s vysokou intenzitou. Doplňování vláhy v půdě se lokálně velmi lišilo.

Příhodné podmínky ke sběru hroznů na ledové víno nastaly na některých lokalitách již 29. listopadu, kdy teplota vzduchu poklesla pod -7 °C.

Zhodnocení výskytu škodlivých činitelů na révě vinné v roce 2018

První výskyty **chřadnutí a odumírání révy (ESCA)** byly sledovány na okresech jihomoravské oblasti od konce června. Intenzita výskytů byla střední až silná. Časné výskyty souvisely s průběhem počasí (teplé periody a lokálně vydatnější dešťové srážky, které vytvořily předpoklady pro rozvoj patogenu v pletivech hostitele).

Ve stejném období byly zaznamenány první výskyty **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** (*Potato stolbur phytoplasma*). Posléze byly hlášeny silné výskyty z dalších lokalit vinařské oblasti Morava. Napadeny byly především modré odrůdy a odrůda Chardonnay.

První výskyt infekce **plísňé révy** (*Plasmopara viticola*) na listech byl sledován na okrese Břeclav (Němčičky, 18. 6.; Starovice, 9. 7.), Hodonín (Petrov, 18. 6.). Teplotní suma pro zralost oospor (SET8,0 = 170 d °C) byla ve vinařské oblasti Morava splněna v závěru dubna (dle lokalit od 27. do 29. 4.). Přestože na většině lokalit byly splněny podmínky primární infekce, tyto nastaly jen ojediněle. Skutečnost, že k primárním infekcím na většině lokalit nedošlo, souvisela s dlouhotrvajícím suchým a teplým počasím v průběhu vyžrávání a na počátku zralosti oospor, které nepříznivě ovlivnilo průběh vyžrávání a schopnost klíčení oospor. Na lokalitách, kde byly zjištěny primární výskyty, další šíření limitoval nedostatek a charakter dešťových srážek (absence delších dešťových období a omezené noční ovlhčení), které nevytvořily déletrvající vhodné podmínky pro sporulaci a další šíření patogenu. Výskyty choroby po celou dobu vegetace byly pouze lokální, slabé a k významnějšímu sekundárnímu šíření choroby nedocházelo.

První sekundární výskyty **padlí révy** (*Erysiphe necator*) na listech i hroznech byly zjištěny v první dekádě měsíce června, po delším příznivém období pro vývoj choroby. I přes skutečnost, že byly v období nejvyšší citlivosti k napadení (konec kvetení – bobule velikosti broku) velmi vhodné podmínky pro patogen, k předpokládanému nástupu choroby nedošlo. Důvodem mohly být omezené zdroje infekce po zimě, takže nedošlo k napadení bazálních oček letorostů, které zůstaly po řezu na keřích. K významnějšímu napadení došlo jen u náchylných odrůd, pokud nebyla zajištěna dostatečně účinná ochrana.

Ojedinělé první výskyty **šedé hniloby hroznů révy** (*Botrytis cinerea*) byly sledovány začátkem září, a to především na mechanicky poškozených bobulích a na lokalitách, kde se vyskytly srážky (tedy vhodné podmínky pro sporulaci patogenu). Všeobecně byly podmínky pro šíření choroby slabé.

První výskyt poškozených listů révy **vlnovníkem révovým** (*Colomerus vitis*), který je původcem plstnatosti révy, byl sledován na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 6. 5.), Břeclav (Starovice, 10. 5.), Hodonín (Vnorovy, 10. 5.). Významné výskyty škůdce a poškození květenství zaznamenáno na okrese Břeclav (Mikulov, 5. 6.).

První výskyt poškození listů **hálčivcem révovým** (*Calepitrimerus vitis*), původcem kadeřavosti révy, byl sledován na okrese Břeclav (Kobylí; Němčičky, 11. 5.).

Koncem měsíce července byly zjištěny první výskyty škůdce **octomilka Suzukiho** (*Drosophila suzukii*) ve vinicích

na jižní Moravě (Starovice, Němčičky, Vrbovec), a to až ve střední intenzitě.

První výskyt larev **kříška réвовého** (*Scaphoideus titanus*) na listech byl sledován na okrese Břeclav (Valtice, 6. 6.). Lokálně silný výskyt imág byl sledován na okrese Břeclav (Valtice). Střední intenzita výskytu byla zaznamenána na okresech Břeclav (Velké Bílovice, Moravská Nová Ves, Hrušky, Horní Bojanovice, Starovice) a Hodonín (Bzenec, Čejkovice, Lužice u Hodonína). Slabý výskyt byl zjištěn v okresech Břeclav (Vrbice, Němčičky), Znojmo (Dyjákovice), Hodonín (Mutěnice, Lovčice u Kyjova, Lužice u Hodonína).

Přítomnost škůdce byla zjišťována sklepáváním a pomocí žlutých lepených desek zavěšených na vodícím drátu. Nymfy byly sledovány na listech vizuálně. Křísek réвовý je přenašečem významné regulované (karanténní) choroby révy vinné – **fytoplazmového zlatého žloutnutí révy** (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*). Patogen na území ČR nebyl dosud zjištěn.

Počátek letu motýlů I. generace **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) nastal na sledovaných lokalitách koncem třetího týdne dubna (18. až 20. 4.) a počátek letu **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) v závěru dubna. Významný let motýlů obaleče mramorovaného byl lokálně zaznamenán za teplého počasí ve 4. týdnu dubna. Začátek letu 2. generace obalečů byl sledován od 14. 6., významný vrchol letu byl zaznamenán v posledním týdnu měsíce června. Nálet byl poměrně rozvlklý a trval až do poloviny července.

Národní dotace vyplývající ze zákona o zemědělství

V roce 2018 byla výše dotací poskytnutých z podpůrných národních programů následující:

- 1.I.a. Státní podpora na zavlažování vinic byla v roce 2018 na základě 25 schválených žádostí přiznána na celkem 134,71 ha v celkové výši 9 699 120 Kč.
- 3.b.B.I. Podpora na budování prostorových a technických izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob nebyla za rok 2018 vyplacena.
- 3.c.V rámci opatření podpory na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR si žádný žadatel v roce 2018 nežádal na révu vinnou a víno.
- 3.d. Podpora šlechtění révy vinné, zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce, byla poskytnuta v roce 2018 2 žadatelům v celkové výši 4 979 900 Kč.
- 9.A.b.I.V rámci opatření vydání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma nebyla podána žádná žádost.
- 10.D. Státní podpora ve výši 96 316 Kč na podporu evropské integrace nevládních organizací byla čerpána v rámci jednoho projektu (Svaz vinařů ČR).
- 13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 21 057 098 Kč.

Zdroj: MZe

Podpory z prostředků Vinařského fondu

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za vyrobené víno (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávních celků a **finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu.**

Přehled příjmů Vinařského fondu v roce 2018

Položka	Přijaté platby (Kč)
Odvody za víno	26 367 628
Odvody za vinice	5 217 501
Penále	258 481,50
Úroky	176 653,50
Příjmy z prodeje produktů	110 505
Příjmy z pořádaných akcí	2 005 230
Dotace z rozpočtu krajů	5 000 000
Finanční podpora státu 2018	37 236 389
CELKEM	76 372 388

Zdroj: Vinařský fond

Přehled výdajů Vinařského fondu na propagaci v roce 2018

Forma	Vydané platby (Kč)
Rozhodnutí o poskytnutí podpory	14 088 948,50
z toho: Podpora marketingu (dle § 31, odst. 4, písm. a), zákona č. 321/2004 Sb.)	3 969 006
Informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství (písm. b)	3 010 671
Podpora rozvoje vinařské turistiky (písm. c)	7 109 271,50
Komunikační kampaň	27 433 870,87
Propagace na základě smluv	17 071 371,86
CELKEM	58 594 191,23

Zdroj: Vinařský fond

Podpory v rámci SOT s vínem

Podpory v rámci společné organizace trhu s vínem (SOT s vínem) se v roce 2017 poskytovaly dle nařízení vlády č. 142/2014 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů.

Podporována byla následující opatření:

restrukturalizace a přeměna vinic s podopatřeními:

- změna odrůdové skladby vinice
- přesun vinice do svahu
- technika zlepšující obhospodařování vinic

investice na následující nová zařízení pro výrobu vinařských produktů:

- dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600 l
- speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic ve finančním roce 2017/2018

Podpory na restrukturalizaci a přeměnu vinic poskytované ve finančním roce 2017/2018		
Počet přijatých žádostí/oznámení	167	
Počet žádostí/oznámení stažených žadatelem	0	
Počet zamítnutých žádostí	20	
Počet žádostí/oznámení přijatých ve finančním roce 2017/2018 přesunutých k vyplacení do finančního roku 2018/2019	6	
Počet přijatých a schválených žádostí/oznámení z finančního roku 2017/2018 (vyplacených)	138	
Celkový počet schválených žádostí/oznámení vyplacených ve finančním roce 2017/2018 (1x žádost z roku 2014/2015, 4x žádosti z fin. roku 2016/2017 a 138 žádosti z fin. roku 2017/2018)	143	
Podopatření „Změna odrůdové skladby vinice“	237,94 ha	100 284 012,94 Kč
Podopatření „Přesun vinice do svahu“	0 ha	0 Kč
Podopatření „Technika zlepšující obhospodařování vinic“	22,53 ha	9 305 996,80 Kč

Zdroj: SZIF;

Pozn.: Finanční rok je období od 16. října daného roku do 15. října následujícího roku.

- cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami

Pro **finanční rok 2017/2018** bylo přijato 91 žádostí o poskytnutí podpory na investice (cross-flow filtr na víno – 13 žádostí, dřevěné sudy nebo uzavřená dřevěná nádoba – 54 žádostí, speciální kvasná nádoba – 24 žádostí), 8 žádostí bylo staženo a 25 žádostí bylo zamítnuto. Celkem bylo vyplaceno 61 žádostí (58 žádostí + 3 žádosti z předchozího finančního roku), a to v objemu **23 504 266 Kč** (cross-flow filtr na víno – 8 žádostí za 9 435 932 Kč, dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba – 37 žádostí za 7 308 949 Kč, speciální kvasná nádoba – 16 žádostí za 6 759 385 Kč).

Podpora na investice ve finančních letech 2014/2015–2017/2018

Rok	Filtr na víno	Lis na hrozny/ dřevěný sud/ nádoba*	Speciální kvasná nádoba
2014/2015	10	29	29
2015/2016	12	39	27
2016/2017	11	59	27
2017/2018	8	37	16

Zdroj: SZIF

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

V rámci Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 je pěstování révy vinné podporováno agroenvironmentálně-klimatickými opatřeními (AEKO) podopatřením Integrovaná produkce révy vinné s tituly základní a nadstavbová ochrana vinic a také opatřením Ekologické zemědělství (EZ). U obou nových opatření je opět podmínkou uzavření závazku na 5 let. Jedná se o podpory z prostředků EU (75 % nákladů) s kofinancováním Českého státu (25 % nákladů).

V rámci AEKO bylo v roce 2018 podáno 170 žádostí o dotaci na titul IP révy vinné – základní ochrana vinic. Sazba podpory byla stanovena na 8 247,81 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2018 činí 19 925 747 Kč na celkovou výměru 2 416 ha. V titulu IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic bylo v roce 2018 podáno 513 žádostí o dotaci. Sazba podpory zde byla stanovena na 17 236,13 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2018 činí 165 642 020 Kč na celkovou výměru 9 610 ha.

V rámci opatření EZ bylo v roce 2018 podáno 74 žádostí do opatření ekologické zemědělství s kulturou vinice v režimu certifikovaném EZ. Sazba podpory byla stanovena na 21 577,08 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2018 zde činí 15 360 535,45 Kč na celkovou výměru 711,9 ha. Do opatření ekologické zemědělství s kulturou vinice v přechodném období bylo v roce 2018 podáno 37 žádostí o dotaci. Sazba podpory byla stanovena na 22 981,50 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2018 činí 1 641 266,26 Kč na celkovou výměru 71,47 ha.

Zdroj: SZIF

Odrůdová skladba registrovaných vinic

V roce 2018 tvořila obhospodařovaná plocha vinic v ČR přibližně 18,069 tis. ha; přičemž současný produkční potenciál v ČR dosahoval úrovně téměř 18,7 tis. ha. K 31. 12. 2018 bylo zaregistrováno téměř 17,6 tis. pěstitelů.

Mezi nejčastěji pěstované odrůdy révy vinné v roce 2018 patřily: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z bílých odrůd; Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Rulandské modré z modrých odrůd. Tato skladba je dlouhodobě stabilní.

V roce 2018 bylo v ČR vysazeno 490,1296 ha nových vinic. Mezi nejčastěji vysazované odrůdy v roce 2018 patřil z bílých odrůd Ryzlink rýnský, Pálava, Ryzlink vlašský, Hibernál, Veltlínské zelené a z modrých odrůd Merlot, Modrý Portugal, Rulandské modré a Frankovka.

Z celkových 18 068 ha obhospodařované plochy vinic tvoří více než dvě třetiny odrůdy moštové bílé (12 750,65 ha), jejichž plocha se zvyšuje, jednu třetinu odrůdy moštové modré (5 270,92 ha) a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Produkční potenciál vinic v České republice v roce 2018 (v ha)

Povolení pro novou výsadbu	–	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	178,00
Povolení pro opětovnou výsadbu	přímo vydané povolení	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	39,28
	převedené z POV	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	25,49
Právo na opětovnou výsadbu	–	Využitelné na základě žádosti pěstitele	226,07
Vyklučená plocha vinic	–	Využitelné na základě žádosti pěstitele	118,31
Osázená plocha vinic	K 31. 12. 2018	–	18 067,93

Zdroj: ÚKZÚZ, dle čl. 64 až 68, nařízení EP a R (EU) č. 1308/2013

Podíl mladých výsadb (tj. výsadb do 10. roku) na celkové ploše vinic se proti roku 2017 téměř nezměnil, činí 22 %, (tj. 4 076 ha). O 1 % na 48 % se snížila plocha vinic v plné plodnosti, tj. 8 611 ha. Podíl starších vinic je 26 %, tedy o 2 %, nižší než v minulém roce, tj. 4 680 ha. Vzhledem k mladým výsadbám jsou však tyto změny málo podstatné.

LÉČIVÉ, AROMATICKÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY

V roce 2018 vzrostly pěstební plochy LAKR o téměř 15 % celkem na 8 554 ha, třetím rokem je tak vysledovatelný trend rostoucího zájmu o pěstování této skupiny rostlin. Největší nárůst zaznamenaly především plochy kmínu kořeného, které meziročně vzrostly o 14 %. Kmín každoročně zaujímá okolo 90 % ploch kořeninových rostlin (v roce 2018 téměř 94 %) a více než třetinu ploch všech LAKR, v roce 2018 pak již více než polovinu (55 %).

Mezi významné komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec mariánský a kmín kořený. Pěstování námele a máku pro použití na makovinu závisí čistě na zadání

zpracovatele. Nejvýznamnějšími maloplošně pěstovanými LAKR jsou fenykl obecný, jitrocel kopinatý, koriandr setý a heřmánek lékařský, jehož pěstování má dlouhou tradici především v západních a středních Čechách.

Hlavním trendem tuzemské produkce LAKR je právě zajištění kvality, a to stanovením a zavedením správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování v konvenčním i ekologickém zemědělství. Další trendy jsou určovány poptávkou zpracovatelů a spotřebitelů LAKR. Poptávka ovlivňuje druhové složení pěstovaných LAKR, rozsah jejich pěstování i podobu finálního produktu. Stále nabývá na významu produkce živých rostlin, pěstování zeleného koření – hrnkovaných či kontejnerovaných „bylinek“, které jsou určeny k přímé spotřebě ne k dalšímu pěstování.

Dlouhodobě vykazuje celková bilance zahraničního obchodu tohoto sektoru záporné saldo, které v roce 2018 dosáhlo hodnoty 838 mil. Kč, což představuje 9% nárůst oproti předcházejícímu roku. Dlouhodobě pozitivní je pouze bilance zahraničního obchodu s kmínem, která však v posledních letech klesá – v roce 2018 dosáhlo kladné saldo výše 17 mil. Kč.

Vývoj ploch a produkce LAKR v ČR

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Plocha (ha)	5 659	5 566	5 177	5 297	7 457	8 554	114,7
Produkce (t)	3 775	5 066	4 353	4 045	6 732	6 765	100,5
Výnos (t/ha)	0,67	0,91	0,84	0,77	0,90	0,78	86,7

Zdroj: ČSÚ

Vývoj ploch LAKR v ČR (v ha)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Léčivé rostliny	3 397	3 310	3 034	2 643	3 052	3 558	116,6
Kořeninové rostliny	2 262	2 256	2 143	2 654	4 405	4 996	113,4
z toho: kmín	2 109	2 173	1 907	2 443	4 125	4 685	113,6
LAKR celkem	5 659	5 566	5 177	5 297	7 457	8 554	114,7

Zdroj: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v t)

Ukazatel		2016	2017	2018	Index 2018/17
Koření 0904-0910	dovoz	10 355	10 550	10 466	99,2
	vývoz	3 031	3 250	3 579	110,1
	balance	-7 324	-7 300	-6 887	94,3
Léčivé rostliny 1211	dovoz	3 756	4 052	5 006	123,5
	vývoz	1 722	1 553	1 700	109,5
	balance	-2 034	-2 499	-3 306	132,3
LAKR souhrn	dovoz	14 111	14 602	15 472	106,0
	vývoz	4 753	4 803	5 279	110,0
	balance	-9 358	-9 799	-10 193	104,0

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v tis. Kč)

Ukazatel		2016	2017	2018	Index 2018/17
Koření 0904-0910	dovoz	1 149 634	1 155 616	995 911	86,2
	vývoz	311 495	578 299	401 567	69,4
	balance	-838 139	-577 317	-594 344	102,9
Rostliny pro voňavkářství a farmacie 1211	dovoz	483 071	436 972	501 463	114,8
	vývoz	246 538	244 739	257 622	105,3
	balance	-236 533	-192 233	-243 841	126,8
LAKR souhrn	dovoz	1 632 705,0	1 592 588	1 497 374	94,0
	vývoz	558 033,0	823 038	659 189	80,1
	balance	-1 074 672	-769 550	-838 185	108,9

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

V roce 2018 se mírně snížil objem dovezeného koření (o 1 %), bylo dovezeno 10 466 t koření. Hlavními dováženy komoditami byly paprika, zázvor a pepř. Mezi tradiční dovozce koření do ČR dlouhodobě patří Slovensko, Polsko, Finsko, Kanada. Na vývozu komodit skupiny koření se významně podílí kmín (dlouhodobě více než 40 %). V roce 2018 vývoz koření z ČR se navýšil téměř o 10 % oproti předchozímu roku a dosáhl 3 579 t, snížila se také hodnota vyváženého koření. Dlouhodobě tradičními zeměmi, kam směřuje vývoz koření z ČR, jsou Slovensko, Německo, Maďarsko, Rakousko a Polsko.

Dovoz léčivých rostlin (KN 1211) vzrostl v roce 2018 o 24 % a dosáhl celkového objemu 5 002 t. Tradiční země původu dovážených léčivých rostlin je Polsko, Německo,

Slovensko, Chorvatsko. Vývoz v roce 2018 se navýšil o téměř 9,5 %, bylo vyvezeno 1 700 t. Makovina se v současné době přestala vyvážet.

Kmín je českou významnou exportní komoditou s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu. Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50 % tuzemské produkce kmínu. V roce 2018 objem vyvezeného kmínu mírně vzrostl na 1 147 t, tj. téměř o 5 % více oproti předcházejícímu roku. Český kmín míří do obvyklých destinací – na Slovensko, do Polska, Německa, Maďarska a Rumunska.

V roce 2018 se dovoz kmínu meziročně snížil o 72 % – bylo dovezeno 244 t kmínu. Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patří tradičně Polsko, Egypt, Slovensko a Finsko.

Bilance zahraničního obchodu s kmínem

Ukazatel		2016	2017	2018	Index 2018/17
t	dovoz	827	879	244	27,8
	vývoz	955	1 096	1 147	104,7
	balance	128	217	903	416,1
tis. Kč	dovoz	58 179	59 040	20 359	34,5
	vývoz	61 372	59 120	36 983	62,6
	balance	3 193	80	16 624	207,8

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

KVĚTINY A ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY

Toto odvětví zahrnuje květinářství a školkařství ovocných a okrasných druhů, které jsou významnou složkou rostlinné výroby. V roce 2018 se dle ČSÚ podílel tento sektor 5,3 % na tuzemské rostlinné produkci a 2,9 % na celkové zemědělské produkci, produkce sektoru v tomto roce dosáhla 4,0 mld. Kč.

Produkce květin v ČR od roku 2001 stoupá. V roce 2018 mírně vzrostla produkce květin oproti roku 2017 o 1,1% na hodnotu téměř 2,3 mld. Kč. Příčinou růstu je především intenzifikace výroby včetně implementace moderních

technologií, plochy květinářství včetně těch krytých vykazují spíše opačný trend. Mírné propady produkce se projevily pouze v letech 2009 (vliv světové ekonomické krize) a 2013 (vliv průběhu počasí v zimních měsících a záplav v červnu 2013).

Spotřeba květin vzrostla v roce 2018 na úroveň 1 130 Kč na osobu za rok. Čeští producenti květin podporují marketingovou akci „Česká květina“, která se pomalu dostává do povědomí koncových zákazníků. Ve struktuře prodejních cest v českém květinářství nadále hraje významnou roli prodej přes obchodní řetězce, takzvaný odborný prodej přes prodejny a zahradní centra stagnuje.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Produkce zemědělství celkem	128 068	137 022	126 573	132 957	133 466	135 130	101,2
Rostlinná produkce celkem	75 162	79 451	74 744	79 805	74 186	75 130	101,3
Sazenice a květiny	3 854	3 592	3 411	3 697	4 118	3 955	96,0
z toho školkařské výpěstky	378	420	470	548	639	–	–
okr. rostliny a květiny	3 308	2 952	2 640	2 841	3 088	–	–
výsadby kultur	168	220	301	309	391	–	–

Zdroj: ČSÚ, za rok 2018 pouze předběžné výsledky, nejsou zatím dostupné pro všechny kategorie

Plochy okrasných rostlin a školek (v ha)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Květiny a okrasné rostliny	340	315	316	279	205	236	115,1
Školky (okrasné a ovocné)	1 693	1 918	2 166	2 230	1 509	2 331	154,5
Celkem	2 033	2 230	2 482	2 509	1 714	2 567	149,8

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: V roce 2011 došlo ke změně metodiky vykazování dle nařízení NEPR (EU) č. 543/2009, proto nejsou údaje před a po tomto roce úplně srovnatelné.

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
1 798	1 815	1 870	1 944	1 881	2 008	2 095	2 172	2 254	2 278	101,1

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR

Struktura květinářské produkce v ČR (v mil. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Cibuloviny	4,0	4,0	3,0	3,0	2,0	3,0	3,0	100,0
Záhonové	1 010,0	972,0	1 015,0	1 088,0	1 120,0	1 202,0	1 235,0	102,7
Hrnkové	730,0	690,0	730,0	745,0	760,0	780,0	782,0	100,3
Řezané květy	100,0	98,0	92,0	90,0	90,0	99,0	95,0	96,0
Řezaná zeleň	45,0	50,0	92,0	90,0	89,0	92	86,0	93,5
Sušené	35,0	41,0	47,0	47,0	76,0	45,0	47,0	104,4
Osiva	20,0	26,0	29,0	32,0	34,0	33,0	30,0	90,9
Celkem	1 944,0	1 881,0	2 008,0	2 095,0	2 172,0	2 254,0	2 278,0	101,1

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR

Bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Dovoz	2 930	2 899	3 005	3 624	3 875	3 962	4 066	102,6
Vývoz	411	802	654	583	657	632	597	94,5
Saldo zahraničního obchodu	-2 519	-2 097	-2 352	-3 040	-3 218	-3 330	-3 469	104,2

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Zahraniční obchod s květinami vykazuje záporné hodnoty a dlouhodobě se pohyboval v rozpětí 2–3,5 mld. Kč. V roce 2018 se záporné saldo meziročně navýšilo o 4,2 % na hodnotu 3,5 mld. Vývoz květin se snížil v roce 2018 o 5,5 % na 597 mil. Kč. Dovoz květin naopak oproti předcházejícímu roku nepatrně vzrostl o 2,6 % na hodnotu 4,1 mld. Kč. Hlavní dovážanou komoditou byly i v tomto roce čerstvé řezané květiny, řezaná zeleň a osivo. Mezi hlavní dodavatele květin ve všech skupinách patří Nizozemsko, Německo, Dánsko, Itálie a Polsko, u čerstvých řezaných květin pak Nizozemsko, Kolumbie a Keňa. Z ČR se v roce 2018 vyvezlo nejvíce květin především na Slovensko, do Německa, Polska a Rakouska.

Spotřebitelské ceny květin se v ČR meziročně neustále zvyšují. Variabilita spotřebitelských cen v jednotlivých měsících je určována mnoha faktory, zejména druhem květin, jejich zdrojem, ročním obdobím, apod. Ceny importovaných květin se většinou odvíjejí od cen na evropských burzách, které vykazují výrazné sezónní výkyvy (zvyšují se zvláště v období svátků – Valentýn, Den matek, Velikonoce apod.).

Produkce školkařských výpěstků okrasných druhů v ČR stagnuje. Obecně zažívá obor okrasného školkařství v současnosti stagnaci až mírný propad. V posledních letech dochází se strukturně pěstovaného sortimentu tohoto oboru k výrazným změnám. Školky se specializují, vznikly množírenské podniky, které svou produkci dodávají dalším pěstitelům k dopěstování do větších prodejních velikostí.

Bilance zahraničního obchodu ČR se školkařskými výpěstky okrasných druhů je dlouhodobě pasivní. V roce 2018 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu hodnoty 559 mil. Kč, tj. meziroční navýšení o 7 %.

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR od roku 2015 se mírně snižoval až do roku 2017, kdy byly dovezeny školkařské výpěstky okrasných druhů v hodnotě 721 mil. Kč, tj. o 1 % méně než v roce 2016. V roce 2018 došlo o meziroční nárůst o 6 % (hodnota 764 mil. Kč). Nejvýznamnějšími dodavateli bylo v roce 2018 tradiční Nizozemsko a Německo, dále Itálie, Slovensko a Polsko. Vývoz školkařských výpěstků z ČR se pohybuje od 142–220 mil. Kč. V roce 2018 vývoz činil 205 mil. Kč, tj. meziroční nárůst o 2,5 %. Vývoz z ČR směřoval především na Slovensko, Polsko, dále do Německa a Rumunska.

Školkařství ovocných druhů je stabilizovaným sektorem rostlinné produkce. Produkce kolísá podle poptávky ovocnářského sektoru i malospotřebitelů v rozmezí 7,6–14,1 mil. ks včetně sadby jahodníku. V roce 2017 byla navýšena produkce ovocných výpěstků oproti předcházejícímu roku o téměř 16 % na 14,1 mil. ks, podle předběžných výsledků pak v roce 2018 naopak byla snížena o polovinu na 7,6 mil. ks. Školkařské výpěstky ovocných druhů se v roce 2017 dle evidence ÚKZUZ pěstovaly na ploše 354 ha. Roste obecně zájem o výpěstky kontejnerované a určené pro malospotřebitele, především o malé ovocné druhy jako jsou borůvky, jahodník, angrešt, jabloně, hrušně, ořešák a líska. Naopak se snížil zájem o meruňky, broskvoně, ostružiník, rybíz a další.

Údaje o okrasném školkařství v ČR

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Počet členských organizací Svazu školkařů	85	90	87	87	87	86	98,9
Počet pracovníků v členských školkách	1 035	999	987	953	975	875	89,7
Výměra ploch okrasných školkařských výpěstků v členských školkách (ha)	1 160	1 140	1 130	1 130	1 125	1 120	99,6
Výměra ploch pro produkci dřevin v kontejnerech	200	260	265	267	270	269	99,6
Výměra lesních školek (ha)	1 040	1 035	1 030	–	–	–	–

Zdroj: Svaz školkařů ČR

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky – okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
Dovoz	668	681	731	777	729	721	764	105,9
Vývoz	147	182	220	179	194	200	205	102,5
Saldo zahr. obchodu	-521	-499	-512	-598	-535	-521	-559	107,2

Zdroj: Celní statistika

Bilance zahraničního obchodu školkařskými výpěstky ovocných druhů (v tis. Kč) (bez jahodníku)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	index 2018/17
Dovoz	35 053	44 936	64 253	41 148	52 277	48 868	37 082	75,8
Vývoz	15 163	11 673	60 081	66 480	56 646	61 438	65 575	106,7
Saldo	-19 890	-33 264	-4 172	25 332	4 369	12 570	28 493	226,6

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Pozn.: Od roku 1. 1. 2016 rozdělení kódu KN 0602 2090 na 0602 2020, 0602 2030, 0602 2080.

Saldo zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky ovocných druhů (bez sadby jahodníku) se od roku 2015 pohybuje v kladných hodnotách a to díky snížení dovozu do ČR. Hodnoty od roku 2015 kolísají v rozmezí 7–28 mil. Kč ročně.

Dovoz školkařských výpěstků ovocných druhů kolísá v letech 2012–2018 mezi 35–64 mil. Kč. V roce 2014 byl dovoz nejvyšší a to v hodnotě 64 mil. Kč. Od té doby nebyl překročen, i když se od roku 2016 mírně navyšoval, až do roku 2017 (dovoz v hodnotě 49 mil. Kč.). V roce 2018 došlo k meziročnímu snížení o 24 % na hodnotu 37,1 mil. Kč. Obdobný vývoj zaznamenal i vývoz školkařských výpěstků ovocných druhů, který po období klesání (až na hodnotu pouze 12 mil. Kč v roce 2013). V roce 2016 vývoz ovocných výpěstků se snížil na 55 mil. Kč. V roce 2017 došlo opět k navýšení vývozu, kdy v roce 2018 dosáhl hodnoty 66 mil. Kč., tj. meziroční nárůst o téměř 7 %. Školkařské výpěstky ovocných druhů jsou do ČR dováženy v roce 2018 z tradičních destinací – a to Nizozemska, Belgie, Polska, dále pak Německa, Francie a Maďarska. Domácí výpěstky pak směřovaly do Itálie, Francie, Rakouska, Nizozemska a na Slovensko.

Živočišná výroba

Výrobní faktory živočišné výroby

PLEMENÁŘSKÁ PRÁCE A EVIDENCE ZVÍŘAT

Pravidla pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat jsou upravena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství. Zatím poslední novela implementovala Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 ze dne 8. června 2016 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, o změně nařízení (EU) č. 652/2014 a směrnic Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a o zrušení některých aktů v oblasti plemenitby zvířat („nařízení o plemenných zvířatech“), které vstoupilo v platnost dne 1. 1. 2018 a přineslo s sebou dílčí změny zejména v souvislosti s tvorbou a naplňováním šlechtitelských programů.

Prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů v oblasti označování zvířat a evidence. V oblasti šlechtění a plemenitby je

prováděcí vyhláškou vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 72/2017 Sb., o genetických zdrojích zvířat, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2018 ministerstvo eviduje 27 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 12, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 4 a v chovu prasat, ryb a včel po 1. Ministerstvo také eviduje 5 chovatelských podniků prasat.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 141 oprávněným osobám, z toho 53 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 19 provozovatelů odchovu masných plemen býků a 32 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích má 6 oprávněných osob.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona má oprávnění 391 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Vedení ústřední evidence zvířat, kterou ve většině zemí Evropské unie provádí státní organizace nebo organizace s účastí státu a to ve spojitosti se stále vzrůstajícími nároky na evidenci a označování hospodářských zvířat, v České republice zajišťuje od roku 2001 pověřená osoba – Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou

činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu zastává při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., již od roku 1996 zpracovává a zveřejňuje výsledky kontroly užitkovosti hospodářských zvířat, výsledky testování a posuzování hospodářských zvířat, tato společnost také zastupuje Českou republiku zároveň v mezinárodních organizacích ICAR, ISAC a INTERBULL (tvorba mezinárodních standardů a pravidel kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot, identifikace zvířat, atp.).

KRMIVA

Výroba krmných směsí

V roce 2018 dosáhla celková výroba krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata 2 430 606 t, což je meziročně o 1,7 % (40 188 t) více.

Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež (1 064 717 t), prasata (764 272 t), méně potom pro skot (524 656 t) a ostatní zvířata (76 961 t). Do kategorie

ostatních zvířat patří od roku 2016 směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziroční růst výroby v roce 2018 nastal u krmných směsí pro drůbež a ostatní zvířata, naopak u směsí pro skot a prasata došlo k meziročnímu poklesu. Výroba krmných směsí pro drůbež vzrostla o 5,5 % (55 314 t) a pro ostatní zvířata se zvýšila o 4,8 % (3 535 t). Meziroční pokles výroby u směsí pro skot činil 1,5 % (7 944 t), pro prasata 1,4 % (10 717 t).

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce, nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše vyjmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2018 výroba směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. Podíl vyrobených krmiv určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě u jednotlivých kategorií zvířat dosáhl u skotu 18,4 %, u prasat 8,0 %, u drůbeže 3,0 % a u ostatních zvířat 6,9 %.

Výroba krmných směsí pro domácí zvířata v roce 2018 dosáhla 278 509 t. V porovnání s rokem 2017 se snížila o 3,3 % (9 463 t). Největší podíl, a to 92,3 % z celkové vyrobených krmných směsí zaujímaly krmné směsi pro psy a kočky. Krmné směsi pro ostatní zvířata, kam jsou zařazeny od roku 2016 směsi pro koně, lesní zvěř, kožšinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby, dosáhla podílu 6,6 %. Nejmenší podíl, který činil 1,1 %, zaujímaly směsi pro ptactvo.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (v t)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Prasata celkem	795 558	775 558	802 308	802 826	786 001	765 062	774 989	764 272
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	715 122	688 806	716 584	709 712	704 498	681 005	704 212	702 754
Určené pro vlastní spotřebu	80 436	86 646	85 724	93 114	81 503	84 057	70 777	61 518
Drůbež celkem	886 958	889 178	902 463	955 959	949 604	982 971	1 009 403	1 064 717
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	827 112	848 854	860 151	909 521	905 182	924 136	976 264	1 032 703
Určeno pro vlastní spotřebu	59 846	40 324	42 312	46 438	44 422	58 835	33 139	31 014
Skot celkem	447 894	452 680	473 419	505 236	519 809	532 624	532 600	524 656
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	371 596	365 142	383 626	404 876	420 474	425 920	425 125	428 249
Určeno pro vlastní spotřebu	76 298	87 538	89 793	100 360	99 335	106 704	107 475	96 407
Ostatní zvířata	74 777	80 138	86 376	83 974	95 698	77 304	73 426	76 961
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	74 278	79 548	85 942	83 530	95 244	77 052	73 287	76 430
Určené pro vlastní spotřebu	499	590	434	444	454	252	139	531
Celkem	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO. Od roku 2016 tato položka zahrnuje směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (v t)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Psi a kočky	147 574	204 898	211 288	213 353	204 539	257 710	268 701	256 995
Ptactvo	1 793	1 967	2 228	2 826	3 161	3 013	2 694	3 197
Ostatní zvířata	4 815	4 195	5 646	4 375	9 912	15 403	16 577	18 317
Celkem	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby.

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (v t)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606
Krmné směsi pro domácí zvířata	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509
Celkem	2 359 371	2 297 400	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087	2 678 390	2 707 094

Zdroj: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2018 dosáhla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 583 086 t, což je růst o 1,2 % (31 100 t) oproti roku 2017.

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2018 dosáhl 61,8 %. Z nich byly v krmných směsích nejčastěji zastoupeny tyto obiloviny: pšenice (56,5 %), ječmen (20,2 %), kukuřice (18,2 %), žito a tritikále (3,5 %) a oves (1,4 %).

Druhou nejpoužívanější surovinou užitou pro výrobu krmných směsí byly krmné suroviny z olejnatých semen. Jejich podíl na celkové výrobě krmných směsí v roce 2018 dosáhl 20,4 %. Z nich byl nejčastěji použit sojový extrahovaný šrot, jehož podíl dosáhl 55,3 %. Dále pak řepkový extrahovaný šrot a výlisky (32,1 % podíl).

Do třetí skupiny patřila krmiva živočišného původu, která se podílela 4,9 % na celkové spotřebě krmných směsí. Z nich byly nejčastěji zastoupeny živočišné moučky, které dosáhly podílu 43,7 %.

U prvních dvou výše uvedených krmných surovin došlo v roce 2018 k růstu jejich spotřeby oproti roku 2017. Spotřeba obilovin meziročně vzrostla o 1,3 % (19 940 t) na 1 596 866 t, spotřeba krmných surovin z olejnatých semen vzrostla o 1,2 % (6 489 t t) na 528 076 t. Spotřeba krmiv živočišného původu klesla o 2,7 % (3 524 t) na 126 020 t.

V roce 2018 dosáhla spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí 15 549 t. Oproti roku 2017 došlo k růstu spotřeby o 12,1 % (1 680 t).

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí v roce 2018 meziročně vzrostla o 11,5 % (1 598 t) na 15 551 t. U spotřeby doplňkových krmiv určených pro prasata došlo k růstu o 0,6 % (26 t) na 4 205 t, u krmiv pro skot nastal meziroční pokles o 16,1 % (1 163 t) na 6 079 t. Údaje za krmiva pro drůbež a ostatní zvířata nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obiloviny	1 478,9	1 406,1	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4	1 576,9	1 596,9
pšenice	812,5	766,9	747,3	848,1	837,9	895,4	872,6	901,9
ječmen	327,5	270,8	324,1	310,4	325,8	350,0	336,5	322,2
oves	23,9	22,8	26,9	24,5	24,5	22,8	22,4	21,6
žito a tritikále	48,4	54,5	68,4	73,0	74,9	61,4	69,2	56,5
kukuřice	260,1	285,4	340,6	301,3	265,7	237,3	271,7	290,3

Druh krmné suroviny	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Luštěniny	8,9	8,7	7,4	5,2	7,0	23,5	26,0	37,9
hrách	6,8	6,4	4,5	3,0	6,3	9,2	9,3	17,9
ostatní	2,2	2,2	2,9	2,2	0,7	0,5	0,6	1,7
Mlýnské krmné suroviny	113,3	116,3	127,2	118,8	110,1	110,9	110,2	108,5
krmná mouka	32,5	27,2	32,3	29,1	26,8	31,3	29,8	30,8
otruby	72,9	80,5	84,8	80,0	77,6	76,3	79,4	71,4
ostatní	7,9	8,6	10,0	9,7	5,7	3,4	0,9	6,2
Krmné suroviny z olej. semen	439,5	435,5	463,9	496,6	533,1	501,1	521,6	528,1
sójový extrahovaný šrot	311,9	296,2	296,3	307,2	323,4	304,0	306,9	292,1
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	96,6	100,6	124,3	137,1	163,6	149,8	157,9	169,6
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	10,8	14,5	20,9	25,1	30,2	32,1	40,8	43,7
ostatní	20,1	24,1	22,4	27,1	2,9	3,2	3,1	8,5
Sušené pivovarské mláto	0,2	1,5	3,4	0,8	0,8	0,5	0,3	0,3
Ostatní produkty potr. průmyslu	23,9	26,5	37,6	47,2	57,3	65,1	70,9	73,0
Krmiva živočišného původu	59,0	77,1	107,1	109,7	103,2	119,6	129,5	126,0
živočišné moučky	31,1	39,9	37,9	50,2	37,8	54,5	61,0	55,0
rybí moučka	3,5	2,6	2,4	3,2	3,3	3,0	3,3	3,9
sušené mléko	2,6	2,6	3,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2
ostatní	21,9	32,0	63,8	55,0	34,7	35,6	38,4	41,4
Úsušky pícnin	12,9	11,9	12,8	14,0	15,4	16,6	16,6	15,2
Minerální krmiva	73,5	75,3	87,0	87,4	90,8	97,1	99,9	97,2
Celkem krmné směsi	2 278,7	2 216,3	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,9	2 551,9	2 583,1

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	18,352	17,346	13,124	12,610	18,193	15,961	13,869	15,549

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DK pro prasata	7,210	5,137	3,487	3,717	4,112	3,692	4,179	4,205
DK pro drůbež	4,654	1,115	1,123	1,665	1,019	1,404	1,403	*
DK pro skot	12,056	13,313	7,048	7,166	6,909	7,129	7,242	6,079
DK pro ostatní zvířata	0,655	0,899	1,195	1,433	1,612	2,985	1,129	*
Celkem DK	24,575	20,464	12,853	13,981	13,652	15,210	13,953	15,551

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.: * Nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

OCHRANA ZVÍŘAT

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon na ochranu zvířat). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat MZe a SVS. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které pro tento účel zřídilo v rámci odboru živočišných komodit oddělení ochrany zvířat, dále odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ, a výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely – VOZPVU. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí krajské veterinární správy SVS.

Na schválených školicích střediscích proběhly kurzy k získání kvalifikace k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, kvalifikace k navrhování pokusů a projektů pokusů, provádění pokusů na pokusných zvířatech a péče o ně včetně jejich usmrcování, k získání osvědčení pro řidiče a průvodce, i jiné kurzy stanovené právními předpisy ČR a EU v oblasti ochrany zvířat. Na VFU úspěšně proběhla každoroční konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare“. Témata vztahující se k životním podmínkám zvířat byla obsahem též každoročního ročníku semináře „Aktuální otázky bioklimatologie“.

V průběhu celého roku 2018 probíhaly intenzivní práce na novelizaci zákona na ochranu zvířat a s ním spojených prováděcích vyhlášek.

Situace v oblasti ochrany zvířat v ČR v roce 2018 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS „Informace o Programu ochrany zvířat – situace v roce 2018“. Program ochrany zvířat SVS je realizován již od roku 1993.

Živočišné komodity

MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY

Produkce mléka

Celková světová produkce mléka v uplynulých letech nadále rostla, a to i přes nepříznivé klimatické podmínky spojené s mimořádně horkým létem zejména na severní polokouli, neočekávané reakce producentů mléka na změny cen či nepředvídatelné obchodní prostředí. Svým významným rozměrem světového obchodu je mléko globální komoditou. V roce 2018 ceny másla zůstávaly silné ve většině regionů světa, poptávka po mléčných tucích rostla rychleji než nabídka. Trhy s mléčnými bílkovinami byly nadále pod tlakem, klesala spotřeba konzumního mléka, rostla nabídka rostlinných mlék. Důvěra v zisky vedla producenty mléka ke zvyšování tržní produkce mléka. Současná roční celosvětová produkce veškerých druhů mlék představuje 849,3 mld. kg, z toho **výroba kravského mléka dosahuje 696 mld. kg** (30 % představuje produkce kravského mléka v Asii, 24 % v zemích EU-28, 18 % v Severní a Střední Americe, 9 % v Jižní Americe, 8 % v ostatních evropských zemích, 6 % v Africe, 5 % v Oceánii). Mezi top světové producenty patří i **EU-28 se 165,5 mld. l mléka** (Německo 32,7 mld. kg Francie 25,0 mld. kg, Spojené království 15,4 mld. kg, Nizozemsko 14,5 mld. kg, Polsko 13,7 mld. kg), USA 97,7 mld. kg, Indie 83,5 mld. kg, Čína 35,5 mld. kg, Brazílie 35,7 mld. kg, Rusko 30,9 mld. kg, Nový Zéland 21,5 mld. kg, Turecko 18,8 mld. kg, Pákistán 16,7 mld. kg, Mexiko 12,2 mld. kg, Argentina 10,4 mld. kg, Ukrajina 10,3 mld. kg.

Vývoj sektoru mléka v České republice je výrazně ovlivňován situací na evropském i světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Vývoz mléka a vývoz mlékárenských výrobků v přepočtu na ekvivalent mléka představuje **42,1 % objemu výroby mléka, dovoz 32,4 %**. Velký objem vyprodukované mléčné suroviny se realizuje na zahraničních trzích (cca 23 % z výroby mléka). **V roce 2018 dosáhla produkce mléka v České republice 3 078,4 mil. l a byla meziročně vyšší o 2,3 %**. Rovněž i tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, oproti předchozímu roku vzrostla o 2,8 %, a to na 2 978,4 mil. l. Z celkové tržní produkce mléka bylo zejména prostřednictvím odbytových organizací prodáno celkem 24,2 % mléka do zahraničí, převážně do Německa.

Stavy a užitkovost dojených krav

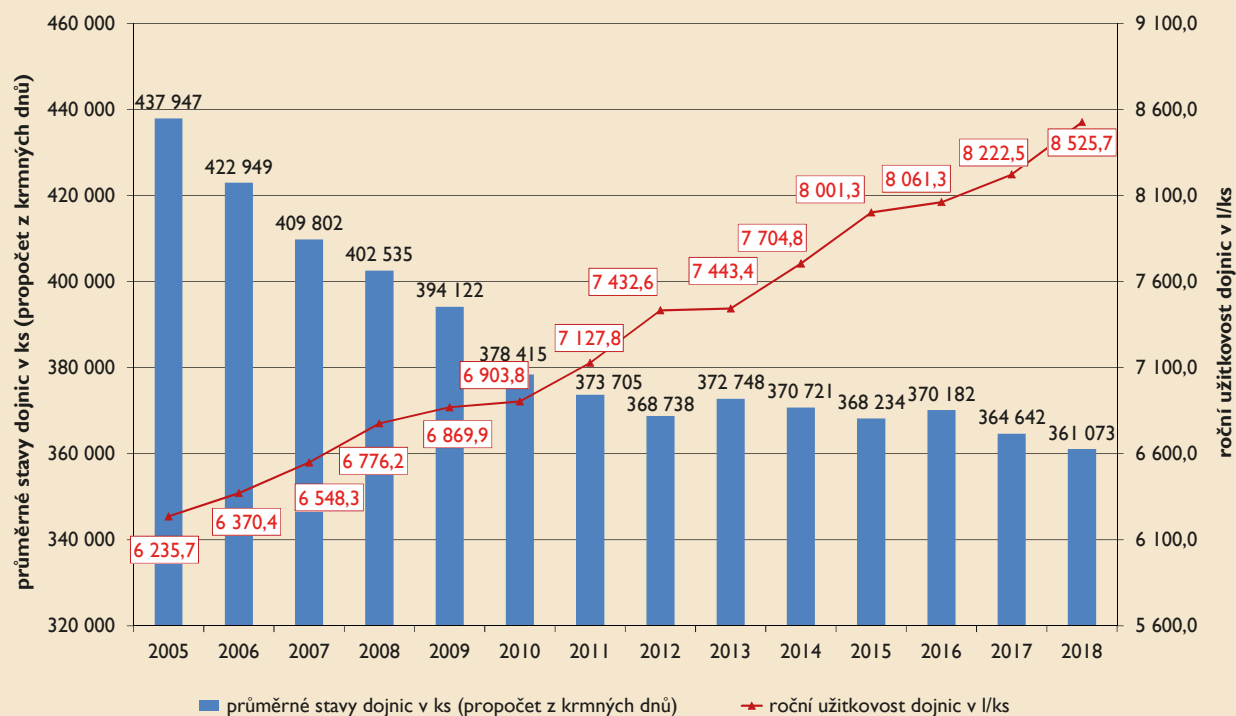
Studené a vlhké povětrnostní podmínky na začátku jara v Evropě zpomalily růst pastevních porostů. Letní sucho mělo vážný dopad na produkci krmiv a travních porostů v mnoha oblastech, především severní Evropy. Z důvodů nedostatku píce někteří farmáři přistoupili k porážkám krav a jalovic. Z celkové světové populace dojnic 273,7 mil. ks je v Asii chováno 41,5 %, tj. 113,6 mil. ks (z toho např. v Indii 50,36 mil. ks, Číně 14,25 mil. ks, Pákistánu 11,68 mil. ks). V zemích EU-28 je chováno 8,5 % světového stavu dojnic (v Německu 4,20 mil. ks, Francii 3,59 mil. ks, Polsku 2,15 mil. ks). Chov dojnic v Africe představuje 26,0 % celosvětového stavu, v Jižní Americe 10,4 %, Severní a Střední Americe 6,2 %, v Oceánii 2,3 % a v ostatních zemích Evropy 5,1 % (převážně Rusko, Ukrajina). Ve střednědobém výhledu se očekává pomalejší růst užitkovosti dojnic než v uplynulých 10 letech. V každém případě přetrvávají rozdíly mezi jednotlivými členskými zeměmi – kdy se užitkovost dojnic v roce 2017 pohybovala od 3 231 kg/ks v Rumunsku až po 9 569 kg/ks v Dánsku.

Průměrné roční stavy dojených krav byly v České republice v roce 2018 meziročně nižší o 1,0 % (snížení průměrných stavů z 364,6 tis. ks v roce 2017 na **361,1 tis. ks** v roce 2018). Zvýšení průměrné roční dojivosti krav v roce 2018 o 3,7 %, představuje zvýšení o 303,2 l/ks/rok, na **8 525,7 l/ks/rok**. Nejvyšší užitkovost byla v roce 2018 dosažena v kraji Moravskoslezském (9 062,3 l/ks), Hl. m. Praha + Středočeský (9 037,8 l/ks), Zlínském (9 036,2 l/ks) a v kraji Vysočina (8 780,1 l/ks). Procenticky nejvyšší meziroční nárůst užitkovosti vykázal kraj Jihočeský, a to o 5,9 % (ze 7 281,1 l/ks/rok na 7 708,4 l/ks/rok).

V roce 2018 mlékárenský průmysl nakoupil od producentů 2 525,3 mil. l mléka, tj. o 47,2 mil. l více v porovnání s rokem 2017. Z uvedeného nákupu bylo cca 266,8 mil. l vyvezeno ke zpracování do zahraničí a 2,2 mil. l dovezeno ze zahraničí. **V porovnání s rokem 2017 se v roce 2018 snížil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 0,4 %**. Snížil se objem výroby trvanlivého mléka o 4,5 %, konzumní smetany o 3,6 %, jogurtů o 4,6 %, másla a ostatních mléčných tuků o 8,2 % (z toho másla ve spotřebitelském balení o 11,6 % a tradičního pomazánkového o 0,6 %), tvarohů o 2,3 %, tavených sýrů o 1,2 %, mléčných dezertů o 6,7 %, smetanových krémů o 2,4 %, sušených plnotučných mlék o 5,7 %, kondenzovaných mlék o 32,3 %. Vyšší byly i objemy výroby konzumního čerstvého mléka o 5,2 %, kysaných výrobků ostatních o 2,7 %, přírodních sýrů o 2,6 %, tvarohových dezertů o 15,0 %, sušeného odtučněného mléka o 1,7 %, sušené syrovátky o 8,0 % a zahuštěné syrovátky o 6,5 %.

Vývoj průměrných stavů dojnic a průměrné roční užitkovosti

(Pramen: ČSÚ)

Balance užití a spotřeby mléka

Ukazatel/rok	2003	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ²⁾
Prům. stav dojnic (tis. ks)	459,6	372,7	370,7	368,2	370,2	364,6	361,1
Prům. roční dojivost (l/ks)	5 756,2	7 443,4	7 704,8	8 001,3	8 061,3	8 222,5	8 525,7
Výroba mléka (mil. l)	2 645,7	2 774,5	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3	3 078,4
Tržní produkce. (mil. l)	2 530,9	2 665,5	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,5	2 978,4
Tržnost (%)	95,7	96,1	96,4	96,5	96,7	96,6	96,8
Balance							
Počáteční zásoby ¹⁾ (mil. l)	132,6	61,6	62,9	100,4	90,9	73,6	83,7
Nákup do mlékáren (mil. l)	2 530,9	2 319,5	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1	2 525,3
Dovoz ¹⁾ (mil. l)	281,4	879,5	935,5	953,3	1 033,3	1 000,5	996,4
Celková nabídka (mil. l)	2 944,9	3 260,6	3 349,1	3 488,4	3 582,8	3 552,2	3 605,4
Domácí tržní spotřeba (mil. l)	2 080,5	2 156,0	2 179,0	2 238,1	2 266,1	2 256,8	2 233,9
Vývoz ¹⁾ (mil. l)	772,3	1 041,7	1 069,7	1 159,4	1 208,3	1 211,7	1 297,2
Konečné zásoby ¹⁾ (mil. l)	92,1	62,9	100,4	90,9	73,6	83,7	74,3
Intervenční nákup SOM, máslo ¹⁾ (mil. l)					34,8		
Podíl dovozu na spotřebě (%)	13,5	40,8	42,9	42,6	45,6	44,3	44,6
Podíl vývozu na nákupu (%)	30,5	44,9	45,5	47,6	49,1	48,9	51,4
Míra soběstačnosti (%)	127,2	128,7	131,1	131,6	131,7	132,9	137,8

Zdroj: ČSÚ, celní statistika, rezortní statistika MZe (6–12), SZIF (tržní produkce), propočty MZe ČR

Pozn.: ¹⁾ přepočet na ekvivalent mlék,²⁾ odhad – údaje o dovozu a vývozu jsou předběžné, rovněž navazující výpočty nabídky a spotřeby. Ve vývozu jsou zahrnuty výrobky a syrové mléko vyvážené mlékárnami z nákupu mléka

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	370,7	368,2	370,2	364,6	361,1
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	7 704,8	8 001,3	8 061,2	8 222,5	8 525,7
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	21,11	21,92	22,03	22,53	23,36
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3	3 078,4
Tržnost	%	91,4	96,4	96,5	96,7	96,6	96,8
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,5	2 978,4
CZV za mléko I třídy	Kč/l	4,74	9,37	7,66	6,70	8,55	8,57
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1	2 525,3
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,87	3,84	3,91	3,89	3,86
Průměrný obsah bílkovin	%	—	3,42	3,39	3,43	3,46	3,44
Produkce							
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	631 862,5	653 217,3	619 897,8	632 623,1	617 682,1
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	53 457,3	55 000,9	57 803,6	58 486,2	56 372,8
Jogurty	tis. l	40 982,0	121 564,7	126 547,6	136 948,0	135 886,3	129 654,8
Ostatní kysané výrobky	tis. l	36 872,0	48 894,6	50 474,3	49 107,5	48 910,2	50 249,7
Tvarohy	t	52 846,0	34 285,0	34 517,8	36 732,4	38 923,3	38 028,3
Sýry	t	104 440,0	98 293,3	100 546,4	107 228,5	109 449,5	111 757,4
Máslo a mléčné tuky	t	119 818,0	39 495,5	39 319,5	37 799,5	36 073,9	33 117,9
Sušená mléka celkem	t	139 829,0	39 822,6	37 118,4	37 639,6	33 861,3	33 405,6
z toho: SOM ²⁾	t	—	26 141,8	23 637,2	24 712,0	20 004,0	20 336,3
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků							
Konzumní mléko	t	965 445,0	510 424,5	512 362,5	511 573,6	516 923,3	501 784,5
Mléčné konzervy ³⁾	t	62 262,1	21 797,7	18 763,7	20 574,6	17 689,4	15 600,4
Kysané mléčné výrobky	t	77 854,0	152 680,9	156 189,6	157 487,2	161 545,6	159 809,6
Sýry, tvarohy	t	148 431,0	172 917,2	177 308,9	185 624,8	188 558,7	190 002,3
Máslo	t	94 161,0	53 327,6	58 264,1	57 045,5	53 121,3	53 168,5

Zdroj: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, MZe – Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6–12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odtučněné mléko, ³⁾ sušená a zahuštěná mléka a smetany.

Ceny

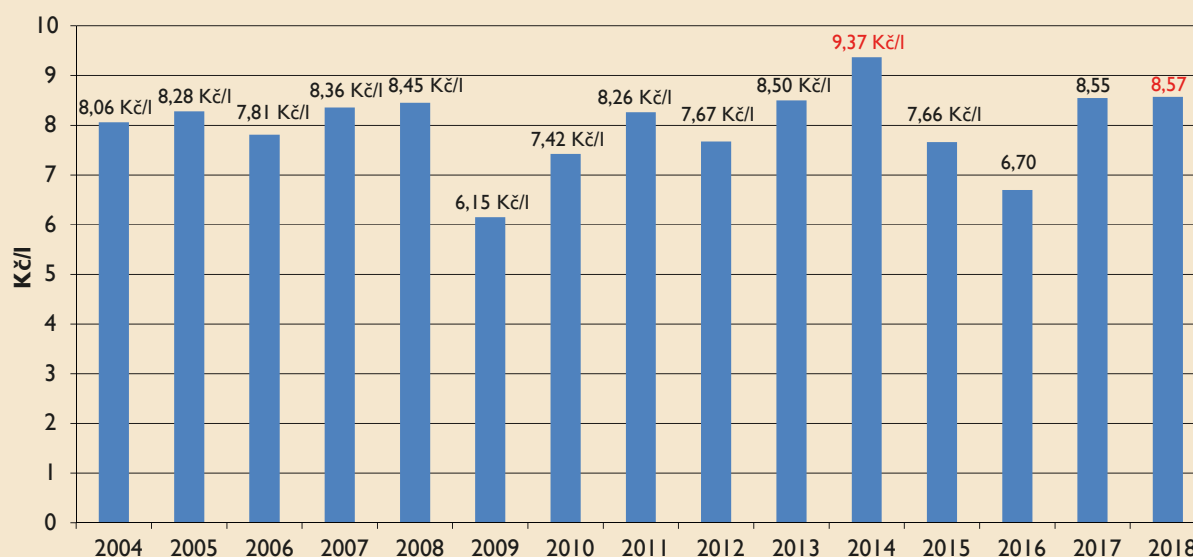
Ceny placené producentům mléka vykazovaly z pohledu celosvětového měřítka velkou variabilitu. Po výrazném nárůstu ceny za mléčnou surovinu v zemích EU-28 v listopadu 2017 (vážený průměr = 37,80 €/100 kg), došlo k poklesu ceny na 32,09 €/100 kg v květnu 2018. Od května postupně docházelo k růstu ceny za syrové kravské mléko až na 35,56 €/100 kg v prosinci 2018. Ke stabilizaci a oživení ceny přispělo snižování zásob sušeného odtučněného mléka, pokračující poptávka po mléčných výrobcích v zemích EU a trvale vysoká cena másla. **Tržby za mléko v roce 2018 v České republice dosáhly 25,3 mld. Kč a byly meziročně vyšší o 19,3 %, tj. o 4,1 mld. Kč.** Výkupní cena byla zejména v I. a 4. čtvrtletí 2018 nad průměrnými výrobními náklady. **Průměrná roční cena za mléčnou surovinu**

vyplacená mlékárnami na území České republiky za rok 2018 dosáhla 8,57 Kč/l a byla meziročně vyšší o 0,2 % (o 0,02 Kč/l). Za posledních 15 let je průměrná cena mléka za loňský rok 2018 druhou nejvyšší dosaženou roční realizační cenou za mléko.

V roce 2018 bylo producentům a zpracovatelům mléka v rámci dotačního programu 19.A – Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ vyplaceno 264,5 mil. Kč. Prostřednictvím dotačního programu 20.A. – Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat bylo producentům mléka vyplaceno 333,1 mil. Kč, celkem téměř **600 mil. Kč.** Součástí financování přímých plateb je chovatelům dojnic vyplácena podpora v rámci VCS pro tzv. **citlivé komodity. Sazba na dojnici byla v roce 2018 stanovena na 3 687,10 Kč/VDJ.**

Průměrná roční cena zemědělských výrobců za mléko celkem (vážený průměr za mléko celkem)

(Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6–12)

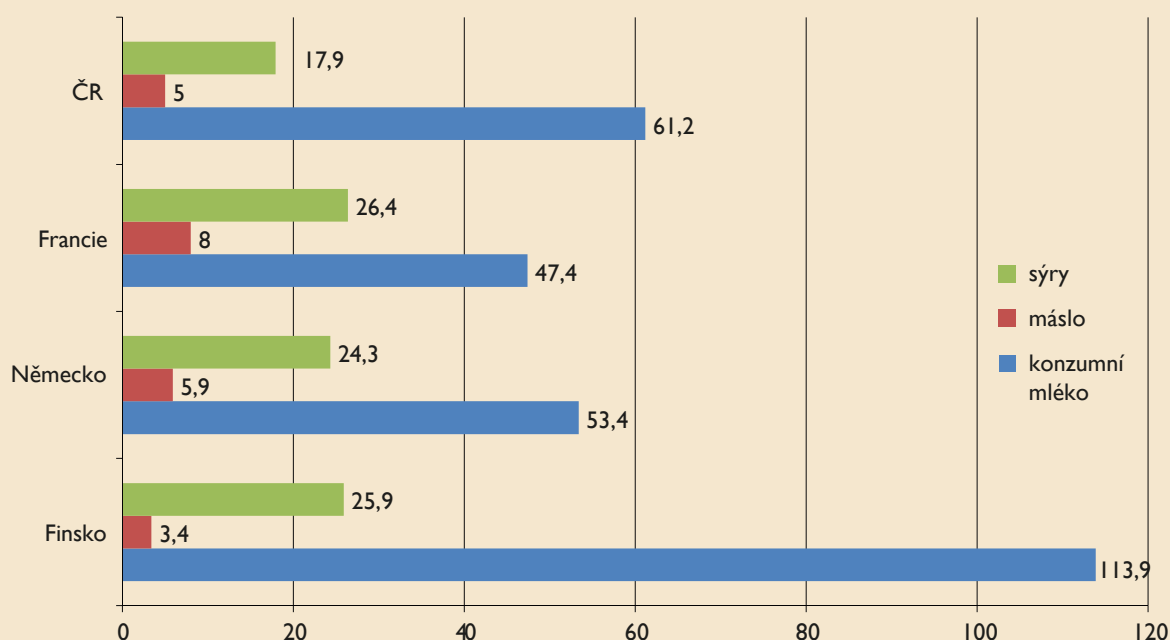
Spotřeba mléka a mléčných výrobků

Světová spotřeba mléka při 7,5 mld. světové populace představuje zhruba 847,5 mld. kg mléka (113,0 kg mléka/obyv./rok po přepočtu na mléčný ekvivalent). V zemích EU se očekává růst domácí spotřeby zejména u sýrů, naproti tomu spotřeba konzumního mléka má stále klesající trend. Lze předpokládat, že spotřeba mléka a mléčných výrobků bude ovlivňována prostřednictvím kampaní podporujících nižší příjem mléčných

výrobků a poukazujících na klimatickou a ekologickou zátěž a intoleranci laktózy. Na druhou stranu roste spotřeba potravin s využitím základních surovin, jako je sýr, sušená mléka a máslo (hotová jídla, hamburgery, mražené pečivo, sladké pečivo, koláče apod.). Současně vzrůstá poptávka po bio produktech, regionálních výrobcích, produktech zeměpisného značení, geneticky nemodifikovaných potravinách, mléku pocházejícím z chovů dojníc pasoucích se na pastvinách apod.

Spotřeba mléka, másla a sýrů ve vybraných zemích EU v roce 2017

(Pramen: Bulletin of the International dairy Federation _ 494/2018)

Největší roční spotřebu konzumního mléka, přes 100 kg na obyvatele a rok, vykazují Austrálie, Nový Zéland a také některé evropské severské země (Finsko 113,9 kg/obyv./rok, Irsko 123,3 kg/obyv./rok, Kypr 106,2 kg/obyv./rok). Následují USA se 67,2 kg/obyv./rok. **Spotřeba konzumního mléka v České republice v roce 2018, podle předběžných údajů, představuje 59,7 kg/obyv./rok.**

Evropská unie se řadí k největším konzumentům másla ve světě. Roční spotřeba másla na obyvatele a rok ve Francii dosahuje 8,0 kg, v Dánsku 6,2 kg, v Německu 5,9 kg, následují Oceánie (Nový Zéland 6,0 kg/obyv./rok, Austrálie 4,7 kg/obyv./rok), Indie (4,0 kg/obyv./rok) a Pákistán (4,8 kg/obyv./rok). **Česká republika vykazuje spotřebu másla na úrovni 5,1 kg/obyv./rok (zvýšení oproti roku 2017 o 0,1 kg/obyv./rok).**

USA, Izrael a Evropská unie jsou největšími spotřebiteli sýrů. Spotřeba sýrů v USA dosahuje 17,0 kg/obyv./rok, v Izraeli 19,1 kg/obyv./rok. Některé země Unie přesahují 20 kg spotřeby sýrů na obyvatele a rok (Německo 24,3 kg/obyv./rok, Francie 26,4 kg/obyv./rok, Dánsko 27,5 kg/obyv./rok, Finsko 25,9 kg/obyv./rok, Itálie 22,2 kg/obyv./rok, Rakousko 22,4 kg/obyv./rok), avšak průměrná dosahovaná spotřeba sýrů v EU-28 je 18,7 kg/obyv./rok. **V České republice je spotřeba sýrů a tvarohů slabě pod průměrem EU-28, tzn. 17,9 kg/obyv./rok. Podíl dovozu přírodních sýrů na jejich spotřebě je v České republice na velmi vysoké úrovni, cca 61,0 %.**

Pro zlepšení pozice na domácím trhu je důležité posílit důvěru spotřebitelů, např. prostřednictvím značek kvality, bezpečnosti potravin apod.

Zahraniční obchod

Rostoucí význam světového obchodu s mlékem a mléčnými výrobky dokládají i výhledy do roku 2030. Očekává se zvýšení čistého obchodu o 73 %, tzn. na 95 mil. t mléka (v přepočtu na ekvivalent mléka). EU by ve sledovaném období mohla pokrýt téměř 35 % nárůstu světové poptávky. Růst poptávky se předpokládá po produktech s vyšší přidanou hodnotou (ekologická produkce, zeměpisné značení apod.), zejména u sýrů, kde má Evropa jasnou konkurenční výhodu. Vývozy EU by ročně měly růst o cca 330 000 t ekvivalentu mléka ročně. Tento objem nárůstu je pomalejší než v posledních 10 letech (+660 000 t/rok), ale rychlejší než očekávaný růst vývozu Nového Zélandu (+250 000 t/rok) a USA (+270 000 t/rok). V roce 2018 se zvýšil objem exportu sušeného odtučněného mléka z EU do třetích zemí, meziročně o 7 %, na 834 tis. t. Hlavní destinací vývozu sušeného odtučněného mléka z EU bylo Alžírsko a Čína. Export sýrů z EU do třetích zemí představoval cca 833 tis. t (meziroční mírné zvýšení objemu vývozu o 0,5 %), z toho export do USA 133,5 tis. t a do Japonska 106,7 tis. t. Nevyrovnanost tukové bilance se projevila i na objemu vývozu másla, kdy do třetích zemí EU vyvezla 128 tis. t (meziročně o 7 % menší objem vývozu). Největší objemy vývozu másla našly uplatnění na trzích USA a Saudské Arábie.

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků (v t)

Ukazatel/rok	2004	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	89 976,3	768 376	854 193	822 095	845 049	900 527
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	34 094	35 959	37 531	36 790	344 438
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	16 520,9	59 808	61 089	64 904	60 768	61 759
Syrovátka	41 240,0	56 880	55 600	56 644	47 398	52 098
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	5 583	3 778	4 385	3 090	2 780
Sýry, tvarohy	20 388,6	47 357	48 587	51 852	54 356	56 422
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	73 813,4	76 759	75 371	95 044	57 483	42 362
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	9 086	7 362	10 991	7 880	7 422
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	29 651,7	41 459	40 182	36 374	37 046	41 664
Syrovátka	15 318,9	44 059	41 347	35 339	37 812	43 952
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	20 303	24 210	22 377	20 344	23 233
Sýry, tvarohy	31 159,1	88 606	89 979	97 138	95 732	96 064
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	+16 162,9	+691 617	+778 822	+727 051	787 566	858 165
Mléko, smetana, zahuštěné	+55 484,3	+25 008	+28 597	+26 540	28 910	27 016
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	-13 130,8	+18 349	+20 907	+28 530	23 722	20 095
Syrovátka	+25 921,1	+12 821	+14 253	+21 305	9 586	8 146
Máslo a tuky z mléka	+14 743,8	-14 720	-20 432	-17 992	-17 254	-20 453
Sýry, tvarohy	-10 770,5	-41 249	-41 392	-45 286	-41 376	-39 642

Zdroj: ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj – únor 2019, ²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

Bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je v České republice dlouhodobě kladná. Meziroční nárůst celkové finanční hodnoty vývozu za rok 2018 představoval 0,5 %, snížení celkové finanční hodnoty dovozu dané období 0,8 %. Za 12 měsíců roku 2018 rostly vývozy, avšak důvodem byly pouze vyšší objemy vývozu syrového kravského mléka a vyšší objemy vývozu sýrů a tvarohů. Z pohledu objemu dovozu mléka a mléčných výrobků v tunách bylo patrné snížení dovozu o cca 1,6 tis. t (tj. o 0,6 %), objem vývozu v tunách se oproti předchozímu období zvýšil o 60,6 tis. t (o 5,8 %).

Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) představoval 35,2 % z celkové finanční hodnoty vývozu. Vývoz sýrů a tvarohů tvořil 27,2 % celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mlékárenských výrobků. Přetrvávala záporná bilance zahraničního obchodu u másla a sýrů a tvarohů. **Dovoz sýrů a tvarohů představoval 64,1 % podílu domácí výroby sýrů a tvarohů, z toho dovoz přírodních sýrů na jejich výrobě 79,2 %.**

Mléko a mléčné výrobky se z ČR, během roku 2018, vyvezly do 88 zemí světa. V meziročním porovnání (leden až prosinec 2018/leden až prosinec 2017) došlo ke **zvýšení finanční hodnoty vývozu o 0,5 %**, tj. cca o 85,1 mil. Kč. **75,5 % finančního objemu vývozu představoval export do 4 zemí** (do Německa 35,4 %, na Slovensko 19,2 %, do Itálie 13,0 %, do Polska 7,9 %). Do zemí EU-28 se v daném období vyvezlo 89,2 % podílu z finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků. Podíl vývozu do třetích zemí představoval v daném období 10,8 %. Vývoz do třetích zemí tvořily převážně destinace – Bangladéš, Libanon, Malajsie, Thajsko, Spojené arabské emiráty, Saudská Arábie, Kuba, Srbsko, Čína, Filipíny, Kolumbie, Syrská arabská republika, Kuvajt. Předmětem obchodu s těmito zeměmi byly zejména sušená syrovátka a sušená mléka, dále bílé sýry a Eidam.

Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel cca 47,5 %. Podíl vývozu mléčné suroviny na celkové produkci syrového kravského

mléka v daném období 25,0 %. **V lednu až prosinci 2018 se meziročně zvýšil objem vývozu mléka v cisternách o 8,8 %**, snížil se vývoz konzumního mléka o 5,1 % a objem vývozu smetany konzumní o 0,7 %. Zvýšil se objem vývozu smetany v cisternách o 14,8 % – na německý trh se podle údajů celní statistiky vyvezlo 6 018 t, na polský 1 135 t, na slovenský 367 t, na italský 306 t. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu představují 27,2 %). **Za období leden až prosinec 2018 se meziročně zvýšil objem vývozu sýrů a tvarohů v tunách o 3,8 % (o 2 066 t).** Vývoz sušeného odtučněného mléka v meziročním porovnání leden až prosinec 2018/leden až prosinec 2017 byl vyšší o 1,5 %, vývoz sušeného mléka plnotučného o 0,9 %. Objem vývozu kondenzovaných mlék se meziročně snížil o 43,8 %. Objem vývozu jogurtů byl meziročně nižší o 1,6 % a vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků byl vyšší (+8,1 %). Vývoz másla a tuků z mléka byl za období leden až prosinec 2018 meziročně nižší o 310 t, tj. o cca 10,0 %. Za 12 měsíců se vyvezlo máslo a ml. tuky do Itálie v objemu 1 243 t, na Slovensko 633 t, do Maďarska 153 t, do Polska 150 t, na německý trh 136 t.

Dovozy ze tří zemí – z Německa (34,2 %), Polska (30,4 %) a Slovenska (14,1 %) představovaly celkem **78,7 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření)**. V lednu – prosinci 2018 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR ze 46 zemí, ze zemí EU-28 celkem 99,7 %. V meziročním porovnání došlo k mírnému snížení finanční hodnoty dovozu o cca 114,1 mil. Kč, tj. o 0,8 %.

Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání leden až prosinec 2018/leden až prosinec 2017 zvýšily, a to o 332 t na celkových 96 064 t. **Toto dovážené množství představuje 64,1 % objemu domácí výroby sýrů a tvarohů** za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR v lednu až prosinci 2018 dovezly z Německa (z celkového objemu dovezených 39 600 t německých sýrů a tvarohů představoval např. dovoz Eidamu 8 699 t za průměrnou dovozní cenu 71,15 Kč/kg – dovozní cena zůstává

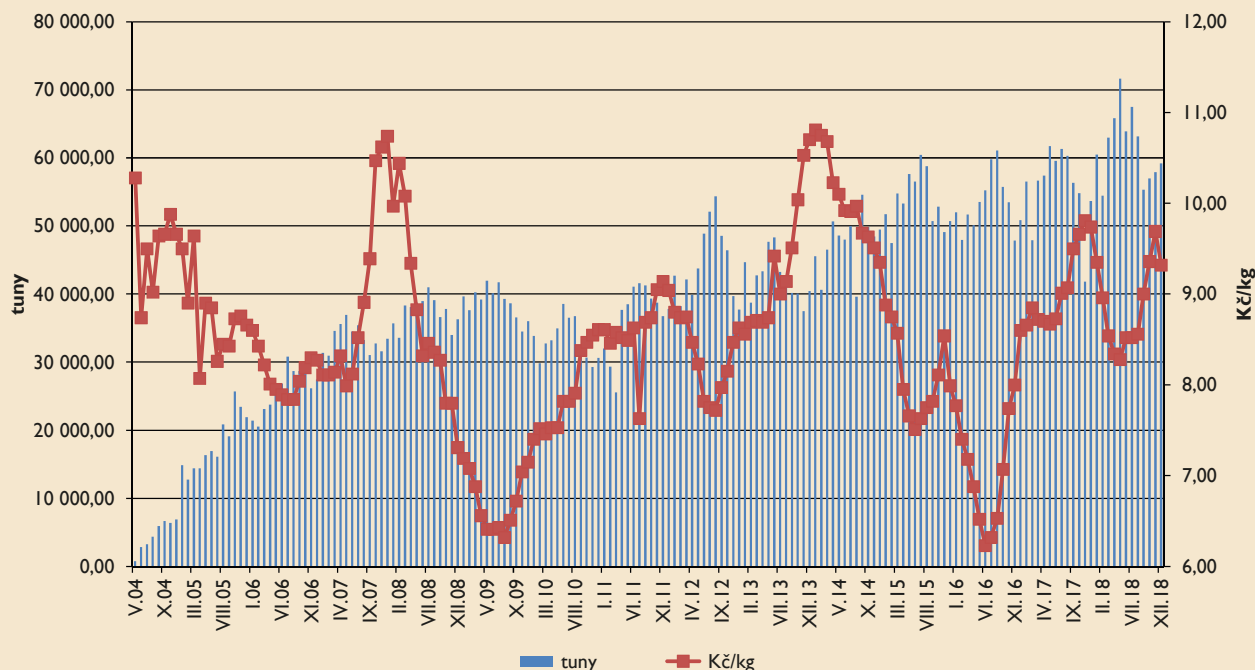
Dovozy z vybraných zemí (% z celkově dovezeného objemu daného sortimentu zboží)

Název zboží	Jednotky	Leden – prosinec 2018			
		Země celkem	Německo	Polsko	Slovensko
Mléko a smet. nezah. (0401)	%	100	32,47	9,23	35,99
	t	42 362	13 753	3 910	15 245
Mléko a smet. zahuš. (0402)	%	100	35,18	12,76	25,40
	t	7 422	2 611	947	1 885
Jogurty, kefíry apod. (0403)	%	100	41,86	28,00	12,04
	t	41 664	17 442	11 666	5 015
Syrovátka (0404)	%	100	19,95	5,38	24,09
	t	43 952	8 767	2 363	10 590
Máslo (0405)	%	100	24,50	46,64	15,99
	t	23 233	5 693	10 836	3 714
Sýry a tvarohy (0406)	%	100	41,22	29,87	12,37
	t	96 064	39 600	28 691	11 884

Zdroj: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, MZe, ke dni 11. 2. 2019

Vývoz mléčné suroviny z ČR (položka KN 040120 99)

(Pramen: ČSÚ, databáze zahraničního obchodu)

výrazně pod úrovní spotřebitelské ceny Eidamu na domácím trhu ČR v měsíci prosinci 2018, tj. pod 144,73 Kč/kg, 12 481 t čerstvých sýrů a tvarohů za průměrnou dovozní cenu 60,60 Kč/kg a dále 8 002 t Goudy za 75,38 Kč/kg – spotřebitelská cena na českém trhu v prosinci 2018 byla vykazována na úrovni 188,29 Kč/kg) a z Polska (z 28 691 t dovezených sýrů a tvarohů z Polska představovaly dovozy např. tavených sýrů – 3 667 t za 74,89 Kč/kg, na domácím trhu ČR byla spotřebitelská cena v měsíci prosinci 248,39 Kč/kg, Eidam – 7 614 t za 77,59 Kč/kg, Camembert – 4 060 t za 102,21 Kč/kg). Meziročně došlo ke zvýšení celkového objemu dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (o 4 618 t, tj. o 12,5 %), nejvíce jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků pochází z Německa (41,9 %), Polska (28,0 %), Belgie (12,9 %), Slovenska (12,0 %). Dovoz másla a ml. tuků byl meziročně vyšší o 2 889 t, tj. o 14,2 %, průměrná dovozní cena másla ve spotřebitelském balení představuje 129,93 Kč/kg, přitom vykazovaná spotřebitelská cena másla v prosinci 2018 na českém trhu dosahovala 204,75 Kč/kg. V lednu až prosinci 2018 se největší objemy másla a mléčných tuků dovážely z Polska (10 836 t za 126,20 Kč/kg), Německa (5 693 t za 132,35 Kč/kg), Slovenska (3 714 t za 101,69 Kč/kg) a Belgie (1 936 t za 138,64 Kč/kg).

SKOT, HOVĚZÍ MASO

Vývoj početních stavů skotu

K 31. 12. 2018 bylo v České republice dle údajů Českého statistického úřadu chováno celkem 1 365 235 ks skotu, což je o 4,8 % (68 929 ks) méně než bylo k 30. 6. 2018. Tato skutečnost je dána sezonností telení krav bez TPM a vyřazováním krav na konci roku, kdy v polovině roku jsou do celkových stavů skotu započtena telata z jarního telení a nevyřazené krávy. V rámci meziročního sledování se k 31. 12. 2017 v České republice chovalo 1 366 363 ks skotu, což v roce 2018 znamená stagnaci v počtu u nás chovaného skotu (pokles pouze o 1 128 ks tj. -0,1 %).

V kategorii chovu krav s tržní produkcí mléka došlo v roce 2018 k meziročnímu poklesu počtu kusů, který k 1. 4. 2018 dosáhl 1,2 % (4 354 ks), na 365 448 ks. V tomto roce tak bylo chováno nejméně dojných krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. Počet krav bez TPM pokračoval v dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2018 dosáhl 2,7 % (5 779 ks), na konečných 221 874 ks. K dlouhodobému meziročnímu zvyšování počtu krav bez TPM dochází od roku 1995, tedy od počátku sledování této kategorie.

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. (v ks)

Kategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	k 31. 12. 2018*
Skot celkem	1 352 822	1 373 560	1 407 132	1 415 658	1 421 242	1 415 770	1 365 235
Krávy dojné	367 327	372 632	376 144	372 510	369 802	365 448	358 597
Krávy bez tržní produkce mléka	184 597	191 331	203 958	211 237	216 095	221 874	211 697
Krávy celkem	551 924	563 963	580 102	583 747	585 897	587 322	570 294

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Pozn.: *ČSÚ – Chov skotu I. a II. pololetí

V roce 2018 bylo dosaženo nejvyššího celkového počtu krav od roku 2012, kdy bylo v České republice chováno v historickém sledování nejméně krav. Celkem jich bylo k 1.4.2018 chováno 587 322 ks. Na celkovém počtu krav bez TPM podílely 37,8 %, podíl dojených krav tak dosáhl 62,2 %.

Celkový počet krav byl ovlivněn především vývojem proběhlým v posledních letech v chovu krav bez TPM, kdy od roku 1995, tedy roku, od něhož jsou početní stavy této kategorie v České republice statisticky sledovány, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy k neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinářsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a vůbec celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů pastevním způsobem s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a dalších podnikatelských aktivit formou jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů, souvisejících s chovem masného skotu. S tím velmi úzce souvisí zachování osídlení českého venkova a také rozvíjení se turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli z ekonomických důvodů prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do okolních zemí po ukončení pastevního období. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá možný potenciál naší krmivové základny. Následná realizace přidané hodnoty masa, která vzniká při porážení zvířat a následném zpracování masa, se rovněž uskutečňuje mimo území České republiky. Nehledě na skutečnost, že čeští konzumenti jsou ochuzeni o značnou část produkce kulinářsky a dieteticky velmi kvalitního hovězího masa.

Ve spotřebě hovězího masa v minulosti docházelo do roku 2011 k postupnému poklesu spotřeby až na 9,4 kg/osobu a rok. V letech 2012–2015 spotřeba stagnovala na úrovni 7,5–8,0 kg/osobu a rok a v roce 2016 se spotřeba tohoto druhu masa nepatrně navýšila o 4,1 % na 8,5 kg/osobu a rok.

Spotřeba hovězího masa včetně telecího dle ČSÚ v roce 2017 dosáhla 8,5 kg/osobu a rok, což je meziročně méně o 1,2 %. Od roku 2009 do roku 2013 tato spotřeba meziročně klesala. Od roku 2014 docházelo k jejímu každoročnímu zvyšování.

Produkce hovězího masa

V roce 2018 dosáhla výroba hovězího masa 174,0 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2017 se výroba zvýšila o 4,8 % (+8 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně zvýšil o 2,1 % (1,6 tis. t živ. hm.) na 78,6 tis. t živ. hm. Vývoz také meziročně vzrostl, a to o 3,3 % (3,5 tis. t živ. hm.) na 109,4 tis. t živ. hm., což je nejvíce od roku 2010. Domácí spotřeba, která má od roku 2016 stoupající tendenci, vzrostla v roce 2018 v porovnání s předchozím rokem o 3,5 % (4,8 tis. t živ. hm.) na 143 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 121,7 %. Meziročně tak vzrostla o 1,6 %.

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale vzhledem k ekonomice chovu skotu také výši unijních a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální současná politika Ministerstva zemědělství, podporující tuzemskou živočišnou produkci jako nedílnou součást zemědělské výroby. A to nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu hospodářských zvířat na celou zemědělskou výrobu, včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu při dodržování požadovaných ekologických opatření.

Dovoz živého skotu v roce 2018 klesl o 23,5 % na 2 539 t, u vývozu došlo k meziroční stagnaci. Dovozová cena živého skotu vzrostla o 1,8 % na 48,25 Kč/kg, vývozní cena se snížila o 6,9 % na 54,84 Kč/kg. V roce 2018 meziročně vzrostl dovoz čerstvého a chlazeného hovězího masa o 2,8 % na 36 376 t, vývoz se zvýšil o 3,8 % na 10 458 t. Dovozová cena hovězího masa vzrostla o 5,6 % na 117,75 Kč/kg, vývozní cena se také zvýšila o 1,7 % na 112,04 Kč/kg. Naopak dovoz zmrazeného hovězího masa v roce 2018 se snížil o 6,1 % na 4 699 t, vývoz vzrostl o 9,4 % na 1 502 t. Dovozová cena zmrazeného hovězího masa stagnovala, vývozní cena se snížila o 1,9 % na 128,97 Kč/kg.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (v tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počáteční zásoba	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	6,3	5,2
Výroba	170,6	170,3	170,8	164,0	169,6	174,7	173,3	166,0	174,0
Dovoz	43,1	43,2	37,7	42,4	44,8	47,2	67,7	77,0	78,6
Celková nabídka	225,7	224,8	220,3	213,5	223,1	230,7	248,5	249,3	257,8
Domácí spotřeba	149,3	139,7	129,9	112,2	121,1	117,9	134,8	138,2	143,0
Vývoz	65,1	73,1	83,5	92,6	94,6	105,3	107,4	105,9	109,4
Celková poptávka	214,4	212,8	213,4	204,8	215,7	223,2	242,2	244,1	252,4
Konečná zásoba	11,3	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	6,3	5,2	5,4
Soběstačnost v %	114,5	121,6	131,5	146,2	140,3	148,2	128,6	120,1	121,7

Zdroj: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (t)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2010	1 062	47 411	+46 349	46,55	47,43	49 454	2 248 553	+2 199 099	1,02
	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
	2015	3 916	89 954	+86 038	79,42	56,92	311 012	5 120 597	+4 809 585	0,72
	2016	4 734	89 788	+85 054	73,01	58,60	345 638	5 261 641	+4 916 003	0,80
	2017	3 172	86 985	+83 813	47,31	58,84	150 069	5 118 278	+4 968 209	1,24
	2018	2 539	87 270	+84 731	48,25	54,84	122 501	4 785 767	+4 663 266	1,14
Hovězí maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2010	18 692	5 677	-13 015	89,09	85,71	1665232	486 546	-1 178 688	0,96
	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1773150	631 727	-1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1920211	741 377	-1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2125232	731 129	-1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2543443	774 968	-1 768 475	0,92
	2015	23 470	8 355	-15 115	117,86	108,56	2766112	907 022	-1 859 090	0,92
	2016	30 352	10 233	-20 119	114,27	112,65	3468219	1152775	-2 315 444	0,99
	2017	34 859	8 877	-25 982	111,98	112,29	3903417	996 881	-2 906 536	1,00
	2018	36 376	10 458	-25 918	117,75	112,04	4283363	1171724	-3 111 639	0,95
Hovězí maso zmrazené (CS 0202)	2010	2 739	835	-1 904	92,19	81,60	252 489	68 124	-184 365	0,89
	2011	3 171	756	-2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	-226 842	1,06
	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014	2 510	752	-1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	-230 489	1,08
	2015	3 524	909	-2 615	126,57	139,03	425518	123 597	-301 921	1,10
	2016	3 675	884	-2 791	111,43	145,96	409463	128 977	-280 486	1,31
	2017	5 018	1 338	-3 680	101,87	134,02	511212	179 267	-331 945	1,32
	2018	4 699	1 502	-3 197	103,03	128,97	484165	193 768	-290 397	1,25

Zdroj: ČSÚ – Statistika zahraničního obchodu

Pozn.: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen. Číselné údaje jsou zaokrouhleny.

Ceny placené zemědělským výrobcům za jatečný skot

Průměrné roční CZV hovězího masa v roce 2018 byly zaznamenány v základních kategoriích skotu – býci, jalovice, krávy a telata. K meziročnímu růstu ceny došlo u jatečných krav a jatečných telat. U jatečných býků a jatečných jalovic cena stagnovala.

V roce 2018 dosáhla průměrná cena zemědělských výrobců jatečných býků 47,36 Kč/kg v živé hmotnosti. V porovnání se předchozím rokem cena stagnovala, ale i přesto byla druhou nejvyšší od roku 2010.

Průměrná cena zemědělských výrobců za jatečné krávy se v roce 2018 oproti roku 2017 zvýšila o 1,2 % na 31,12 Kč/kg v živé hmotnosti. S výjimkou let 2012 a 2013, kdy se CZV v této kategorii pohybovala mírně nad úrovní 31,00 Kč/kg živ. hm., dosáhla cena v roce 2018 nejvyšší úrovně od roku 2010.

V roce 2018 průměrná cena zemědělských výrobců za jatečné jalovice stagnovala na úrovni ceny z roku 2017. Navzdory tomu však byla třetí nejvyšší cenou v letech 2010 až 2018.

Průměrná cena zemědělských výrobců za jatečná telata se v roce 2018 meziročně zvýšila o 1,2 % a dosáhla tak 60,51 Kč/kg v živé hmotnosti. Tato cena byla tak druhá nejvyšší za období let 2010 až 2018.

CZV – býci jateční tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88
2015	46,45	46,94	46,88	47,68	47,54	47,13	47,36	47,45	46,66	46,62	46,97	47,08	47,06
2016	46,70	46,88	47,16	46,84	46,59	46,94	46,81	47,03	46,86	46,93	47,12	47,94	46,95
2017	47,25	46,91	47,10	47,29	47,36	47,67	47,57	47,69	48,04	47,64	47,59	47,61	47,48
2018	47,94	47,51	48,12	48,01	47,98	48,03	48,10	47,20	46,83	46,21	46,39	46,01	47,36

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – krávy jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87
2015	28,83	29,68	30,42	30,92	30,98	31,54	31,14	31,79	30,80	30,90	29,94	29,85	30,57
2016	29,75	29,66	30,18	29,93	30,01	29,32	29,38	29,67	29,12	29,17	29,04	29,61	29,58
2017	29,66	29,24	30,02	30,64	30,17	30,83	30,93	31,10	31,54	31,45	31,65	31,68	30,74
2018	31,11	31,26	31,69	31,77	31,99	31,83	31,45	31,62	30,60	30,50	30,00	29,58	31,12

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98
2015	36,38	35,73	36,93	37,25	36,90	37,15	38,05	38,14	37,43	36,88	37,75	36,90	37,12
2016	35,49	36,12	36,54	36,07	35,55	35,42	35,77	35,65	36,39	35,26	35,99	35,00	35,77
2017	36,02	36,80	35,86	37,21	37,30	36,66	37,56	37,20	37,08	37,58	38,28	37,66	37,10
2018	37,21	36,88	37,55	36,66	37,00	37,46	38,09	37,19	36,57	36,70	36,28	35,90	36,96

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – telata jatečná (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36
2015	45,49	45,30	45,73	48,40	49,58	51,11	50,58	51,45	52,83	51,45	53,71	54,41	50,00
2016	54,19	53,54	53,14	53,74	54,62	55,33	58,01	59,05	56,82	57,06	54,68	53,72	55,32
2017	54,78	54,35	54,58	57,89	58,82	60,51	63,14	63,99	63,96	62,89	62,53	60,02	59,79
2018	60,42	59,23	59,36	60,02	60,92	60,01	62,91	63,91	62,72	59,45	58,62	58,55	60,51

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny hovězího masa

Spotřebitelská cena v roce 2018 za hovězí maso zadní bez kosti dosáhla 222,70 Kč/kg, což je meziročně více o 2,3 %. Od roku 2015 meziročně docházelo k růstu ceny, která v roce 2018 dosáhla vrcholu za období sledovaných let 2010–2018.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38
2015	205,66	206,43	206,62	206,09	206,34	203,71	199,95	200,44	195,48	197,27	206,40	200,64	202,92
2016	204,97	205,25	200,70	205,54	201,87	204,93	206,71	207,26	211,71	205,68	213,50	207,71	206,32
2017	213,17	211,96	215,86	220,13	221,00	218,72	217,13	219,35	221,39	220,64	219,25	213,06	217,64
2018	222,34	223,10	219,05	217,13	224,42	225,16	225,51	224,79	222,95	225,67	220,08	222,23	222,70

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Podpory do sektoru chovu skotu**Národní programy**

V roce 2018 byl v rámci národních dotačních programů podporován sektor chovu skotu zejména v rámci dotačních programů:

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu v celkové výši **107 mil. Kč**. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti.

19.A. Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ – dotační program se zaměřením na zvýšení kvalitní produkce mléka. Zde byli producenti a zpracovatelé mléka v rámci 2 podprogramů podpořeni celkovou částkou **264,5 mil. Kč**.

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc, kde bylo chovatelům dojníc vyplaceno celkem **332,8 mil. Kč**.

Tato podpora byla realizována prostřednictvím 5 podprogramů: podprogram na podporu napájení dojníc v zimním období temperovanou vodou, podprogram na podporu provádění faremní diagnostiky původce mastitid dojníc, podprogram na snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podprogram na podporu ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc a podprogram na podporu opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci PRV 2014+ pokračovaly také v roce 2018 podpory na opatření Dobré životní podmínky zvířat, mezi které patří též podopatření Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc, Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc a Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy.

Chovatelé mohli čerpat také podporu na investice z Programu rozvoje venkova 2014+. Základní možnosti, kde

Stav administrace 7. kola ke dni 28. 2. 2019

5. kolo příjmu žádostí	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet doporučených žádostí	Požadavek na dotaci doporučených žádostí (Kč)
Zaměření skot	507	1 783 323 830	290	836 208 077
Operace 4.1.1 Celkem	2 703	5 417 198 162	1 612	2 533 024 718

bylo možné čerpat dotace a kde bylo alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, pak byla určena operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

V PRV 2014+ v termínu od 9. 10. – 30. 10. 2018 proběhlo 7. kolo příjmu žádostí (v 6. kole příjmu nebyl vyhlášen příjem žádostí o dotaci z této operace). Alokační na celou operaci pro toto kolo činila 2,6 mld. Kč.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov skotu.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2019. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a strojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě** či **16.1.1 Evropské inovační partnerství**.

Přímé platby

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Česká republika v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, a to zejména prostřednictvím VCS. Poskytování této podpory je umožněno na základě čl. 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, který stanoví základní pravidla a vyměňuje určená podporovaná odvětví. Hlavní tezí VCS je, že je poskytována těm odvětvím, která čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, a to v míře nezbytně nutné pro vytvoření motivace pro zachování současných úrovní produkce.

Pro období 2015–2020 je na VCS vyčleněno každoročně 15 % celkové obálky na přímé platby, což činí zhruba 3,4 mld. Kč. Podporovanými odvětvími jsou pěstování ovoce, zeleniny, škrobových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Podmínky poskytnutí podpory na chov krav s tržní produkcí mléka upravuje § 30 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Podpora se poskytuje na počet velkých dobytčích jednotek (VDJ) krav vedených na hospodářství žadatele v ústřední evidenci (ÚE) k 31. březnu příslušného kalendářního roku v systému chovu s tržní produkcí mléka.

Minimální počet pro poskytnutí podpory jsou 2 VDJ (přepočítávací koeficienty jsou: u dojníc mladších 2 let 0,6 a 1 u dojníc nad 2 roky).

Podpora není vyplácena na dojnici, na kterou je ve stejném kalendářním roce požadována platba na masné tele dle § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. a naopak.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ÚE, tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od události.

Průměrná roční podpora bude v období 2015–2020 činit na odvětví dojníc cca 1 384 mil. Kč. V roce 2018 činila sazba u podpory na chov krav s tržní produkcí mléka 3 687,10 Kč/VDJ.

Podpora na chov telete masného typu

Podpora na telata masného typu je vyplácena dle podmínek uvedených v § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro obdržení této platby je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku na hospodářství žadatele.

Matkou telete, na které se podává žádost, musí být kráva chovaná v systému chovu bez tržní produkce mléka a otcem musí být býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemenů (seznam masných plemen je uveden v příloze č. 10 k nařízení vlády č. 50/2015 Sb.).

Platba se poskytuje na počet VDJ, přičemž přepočítávací koeficient pro skot do 6 měsíců věku je 0,4. Minimální počet VDJ pro výplatu podpory není stanoven.

Od roku 2017 je kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení o narození masných telat do ÚE, tj. hlášení o narození musí být zasláno do 7 dnů od označení telete, přičemž označení telete má být provedeno do 20 dnů od jeho narození. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podmíněnosti (Cross Compliance).

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví masných telat v rámci přímých plateb finanční prostředky přibližně ve výši 668 mil. Kč. V roce 2018 činila sazba u podpory na chov telete masného typu 8 688,90 Kč/VDJ.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Chovatelé krav bez TPM mohou kromě podpor z přímých plateb čerpat rovněž Přechodné vnitrostátní podpory, hrazené z rozpočtu ČR. PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb (Top-Up) a podmínkou jejich poskytnutí je přiznání jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) dle nařízení č. 50/2015 Sb.

PVP jsou kromě platby na chov krav bez TPM poskytovány také na zemědělskou půdu, chov ovcí a koz a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007).

V roce 2018 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes 650 mil. Kč.

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2017/2018 došlo stejně tak, jako tomu bylo v předchozích cca 30 letech, k poklesu počtu dojnic zapojených do této kontroly z 349 978 ks dojnic na 347 950 ks, tedy pokles o 2 028 ks dojnic (meziročně – 0,6 %).

Opět se projevil dlouhodobý trend poklesu krav zapojených do kontroly mléčné užitkovosti a tím i početních stavů dojnic. Na mírném navýšení počtů dojnic v letech 2014 a 2015 se projevila odezva chovatelů na v roce 2015 skončenou působnost systému mléčných kvót, který omezoval produkci mléka v celé Evropské unii. Na následné opětovné snížení počtu dojených krav od roku 2016, stejně jako v předchozích mnoha letech působí zejména velmi nízká tržní cena syrového kravského mléka. Tato cena byla zejména v období let 2008 a 2009 hluboce pod výrobními náklady producentů mléka. Tento stav nerentabilní ceny syrového kravského mléka se více méně znovu projevoval od dubna 2014 i po celé roky 2015 a 2016.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. V posledním uzavřeném kontrolním roce 2017/2018 se jedná o 177 067 normovaných laktací z celkového počtu 292 062 normovaných laktací všech plemen v České republice (60,6 % ze všech; meziročně nárůst o 3,5 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje hned naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly v kontrolním roce uzavřeno celkem 111 713 normovaných laktací (38,2 % ze všech; meziročně nárůst o 3,4 %).

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2017/2018 dosaženo mléčné užitkovosti 9 047 kg mléka za normovanou laktaci při obsahu 3,90 % tuku a 3,46 % bílkovin, což představuje navýšení o 313 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 10 061 kg mléka (nárůst o 321 kg) při obsahu 3,83 % tuku a 3,39 % bílkovin a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 650 kg mléka (nárůst o 353 kg) při obsahu 4,02 % tuku a 3,58 % bílkovin.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu se zvyšující se mléčnou užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o délku mezidobí, které se dá z ekonomických důvodů označit za jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2017/2018 na úrovni 397 dní, což znamená, že se meziročně tato hodnota po předchozí stagnaci snížila o 4 dny. V několika předchozích několika letech tento ukazatel zaznamenával mírný pokles či mírné zvýšení. Nyní se po mnohaletém trendu nad 400 dní dostal pod tuto hranici. Tento silný ekonomický ukazatel se začíná postupně vůči dosahované vysoké užitkovosti projevovat jako akceptovatelný.

Průměrný počet laktací na jednu dojnici ve výši 2,4 je však velmi závažným, pro chovatele dojeného skotu ekonomicky silně zatěžujícím ukazatelem. Takto nízká životnost dojnic znamená vysoké zvýšení nákladů na 1 litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu. Tzn., že se zde projevují značně vysoké částky na zařazování vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé dokonce nuceni v rámci udržení odpovídajícího početního stavu jejich základního stáda nakupovat.

Plemenářská práce v chovu skotu

V dosahovaných výsledcích v chovu u mnoha chovatelů skotu se pozitivně projevuje nejen um a vyspělost jich samotných, ale také i práce předmětných chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně našeho zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se můžeme několikrát ročně přesvědčit na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojných a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde také zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace plemen skotu, v rámci výzkumných projektů připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace plemen skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu za podpory zainteresovaných chovatelských svazů probíhá výzkumný projekt, který má za úkol zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot nezanikla kvalitní česká plemenářská práce, která by díky tomu byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

Národní ozdravovací program od infekční bovinní rinotracheitidy (IBR)

Národní ozdravovací program od IBR byl v České republice (ČR) zahájen 1. 1. 2006. Po jedenácti letech ozdravování byl tento program k 31. 12. 2016 ukončen. Rok 2018 je tedy již třináctým rokem ozdravování od IBR. Na začátku ozdravování v roce 2006 bylo pouze 19 % hospodářství z celkového počtu hospodářství skotu uznáno jako IBR prostá hospodářství. V průběhu třinácti let ozdravování se postupně podařilo počet hospodářství s pozitivními zvířaty snížit až na poslední 3 hospodářství na konci roku 2018.

K 31. 12. 2018 se pozitivní zvířata nacházela na 3 hospodářstvích.

Počet hospodářství se skotem

Z údajů uvedených v Integrovaném zemědělském registru (IZR) vyplývá, že k 1. 1. 2019 bylo v ČR celkem 19 352 hospodářství s aktivním chovem skotu. V porovnání s koncem roku 2017 se jedná o snížení počtu hospodářství o 272.

Počet skotu

Dle údajů v IZR bylo k 1. 1. 2019 evidováno celkem 1 413 708 ks skotu. Dospělý skot starší 24 měsíců byl zastoupen počtem 689 990 ks. V porovnání s koncem roku 2018 se jedná o pokles dospělé populace o cca 3 tis. ks. V níže uvedené tabulce grafem je názorně zobrazen vývoj populace skotu od roku 2009. Objektivním parametrem pro hodnocení

skutečné velikosti populace skotu v ČR je počet zvířat starších 24 měsíců. Do celkového počtu se nezahrnují mladá zvířata určena k vývozu, která mohou pocházet z jiných členských států a v ČR jsou pouze po krátkou dobu (30 až 60 dnů) ustájena v izolačních stájích.

Populace skotu v ČR

Rok	Skot celkem	Skot starší 24 měsíců
2009	I 345 030	684 681
2010	I 333 264	662 447
2011	I 341 311	658 457
2012	I 350 661	657 753
2013	I 368 602	663 423
2014	I 407 555	679 650
2015	I 414 587	686 293
2016	I 413 570	687 514
2017	I 426 719	693 079
2018	I 413 708	689 990

Nákazová situace IBR v ČR k 31. 12. 2018

Vývoj ozdravování od IBR

Na začátku roku 2006, kdy bylo ozdravování od IBR zahájeno, bylo procento úředně prostých hospodářství 19,02 %.

Od 1. 1. 2017 zbývajících hospodářství s pozitivním skotem pokračovala v ozdravování v souladu s mimořádnými veterinárními opatřeními (MVO) nařízenými krajskou veterinární správou (KVS). Na začátku roku 2018 se pozitivní zvířata nacházela na celkem 20 hospodářstvích. Všem těmto hospodářstvím byl stanoven zákaz připouštění pozitivních zvířat k datu 1. 1. 2018 a dále nařízeno vyřazení všech pozitivních zvířat z hospodářství nejpozději do 31. 10. 2018.

K 1. 8. 2018 bylo stále chováno 754 pozitivních zvířat na 17 hospodářstvích. Do 31. 10. 2018 se podařilo všechna pozitivní zvířata z hospodářství pod MVO eliminovat a cíl stanovený pro rok 2018 byl tak splněn. V průběhu měsíce listopadu a prosince bylo na všech těchto hospodářstvích provedeno 1. závěrečné vyšetření, které odhalilo dalších 46 pozitivních zvířat na 7 hospodářstvích. Všechna zvířata byla do konce roku 2018 odeslána na jatka a k datu 31. 12. 2018 se na těchto hospodářstvích nenacházelo žádné pozitivní zvíře na IBR.

Hospodářství s infikovaným skotem

V rámci povinných úkonů stanovených v Metodice kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace se od roku 2014 vyšetřují zvířata v prostých hospodářstvích. Rozsah vyšetření vychází z rozhodnutí Komise (ES) č. 558/2004., tj. vyšetřuje se 100% zvířat starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Kromě sérologického vyšetření krve je umožněno v rámci monitoringu v hospodářstvích bez vakcinovaných zvířat provést sérologické vyšetření mléka. Celkem za rok 2018 bylo vyšetřeno 681 331 zvířat na 11 866 hospodářstvích. V rámci těchto vyšetření byla IBR reinfekce zjištěna na celkem 5 hospodářství s chovem skotu a na 1 hospodářství s chovem buvolů dovezených z Maďarska. Jednalo se celkem o 877 ks IBR pozitivních zvířat. Na všech těchto hospodářstvích byla vyhlášena MVO s cílem v co nejkratší době vyřadit všechna pozitivní zvířata z hospodářství. Až na 3 hospodářství ve Středočeském kraji se do konce roku 2018 podařilo všechna IBR pozitivní zvířata z hospodářství odsunout (prodej zvířat do země, které dosud nezačaly realizovat ozdravovací program a na jatky). Na zbývajících 3 hospodářstvích s IBR pozitivními zvířaty byl stanoven termín pro vyřazení posledního pozitivního zvířete do 31. 3. 2019.

Nákazová situace v Evropě

Níže je uveden přehled zemí se schváleným programem ozdravování od IBR a seznam zemí prostých od IBR dle rozhodnutí Komise (ES) č. 558/2004. Stav je k 1. 8. 2018.

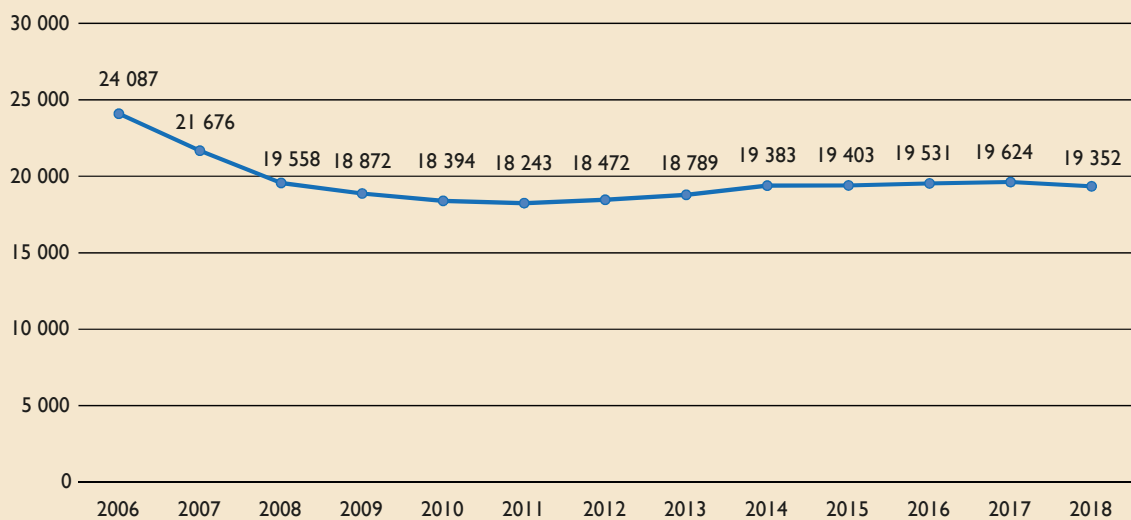
Přehled členských zemí EU prostých IBR

Země/regiony prosté	
Rakousko, Německo, Dánsko, Švédsko, Finsko	
Itálie	region Valle d'Aosta, provincie Bolzano
Spojené království	Jersey

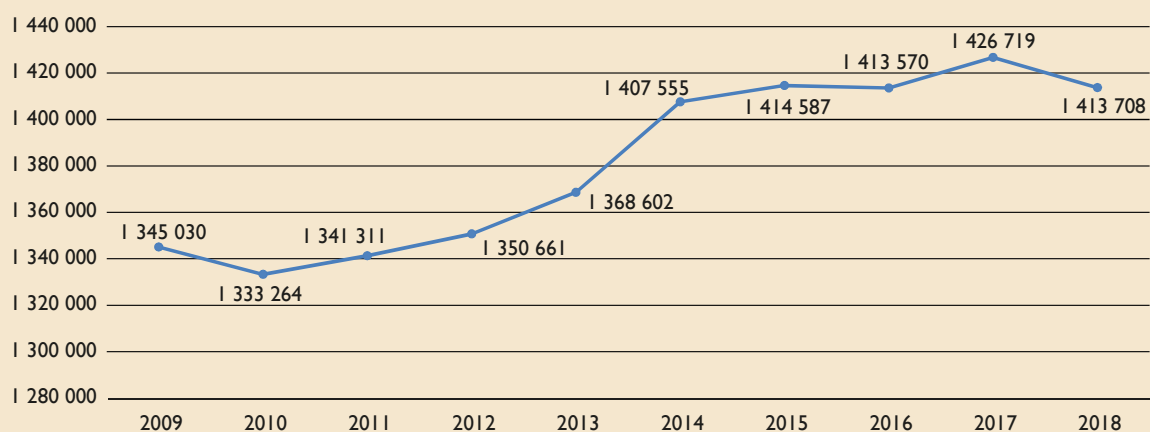
Přehled členských zemí EU se schváleným programem ozdravování

Země/regiony se schváleným programem ozdravování	
Česká republika, Belgie, Lucembursko	
Itálie	region Friuli-Venezia Giulia, provincie Trento

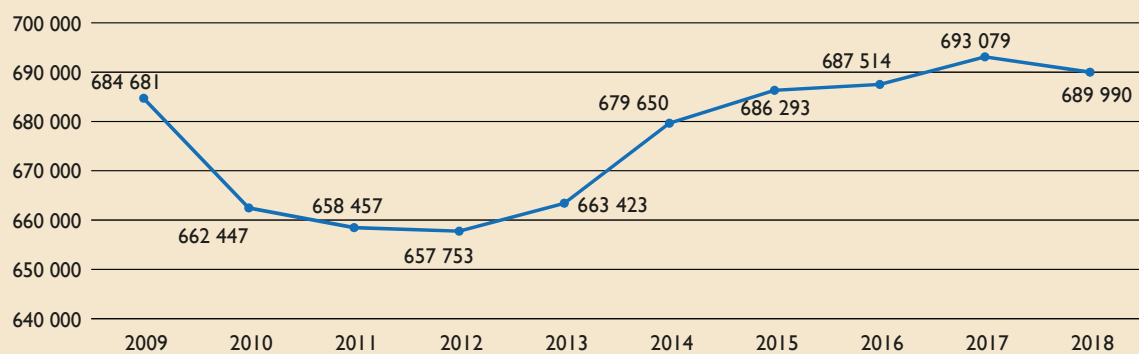
Počet hospodářství se skotem 2006–2018

Počet skotu celkem

Skot starší 24 měsíců

Závěr

Po 13 letech ozdravování od IBR se podařilo IBR na území ČR téměř eradikovat díky vzájemné spolupráci chovatelů, soukromých veterinárních lékařů, úředních veterinárních lékařů, státních veterinárních ústavů, odborníků z řad Ministerstva zemědělství, Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně a Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně.

Vysoké riziko však stále představuje možnost znovu zavlečení IBR na hospodářství. Tuto situaci dokazuje stav v roce 2018, kdy byla reinfekce zjištěna na celkem 6 hospodářstvích. Pro dokončení ozdravení ČR od IBR je nejdůležitější striktní dodržování zásad biologické bezpečnosti v chovech zvířat a zvážení dobrovolné vakcinace v chovech, kde není uzavřený obřet stáda. Zároveň je nutné zdravotní situaci monitorovat pravidelným odběrem vzorků na všech hospodářstvích s chovem dospělého skotu.

I po získání statusu země prosté IBR bude možné nadále realizovat vakcinaci v chovech. Vakcinaci nebude možné uplatnit pouze v chovech, ze kterých jsou zvířata vyvážena do zemí úředně prostých IBR dle rozhodnutí Komise (ES) 558/2004.

Nezbytnou prevencí je důsledná kontrola zásilek zvířat původem ze zemí, které nemají zavedený program ozdravování nebo status země prosté a představují tak možné riziko znovu zavlečení IBR. Součástí prevence je i používání zdravotně nezávadných inseminačních dávek. Pravidla pro bezpečné použití inseminačních dávek jsou nově k dispozici na webových

stránkách SVS: <http://www.svs.cz/wp-content/files/zvirata/Letak-Inseminace-a-nakazova-rizika-2019-03-05.pdf>.

Cílem v roce 2019 je požádat Evropskou komisi o přidělení statusu země prosté IBR a zúčastnit tak několikaletou práci a náklady vynaložené v souvislosti s eradikací IBR. Žádost bude možné na Evropskou komisi zaslat až po negativním výsledku prvního závěrečného vyšetření na všech hospodářstvích (květen 2019).

PRASATA, VEPŘOVÉ MASO

Podle údajů ČSÚ došlo k 31. 12. 2018 ke snížení početních stavů prasat i prasnic. Ve srovnání s rokem 2017 se meziročně snížil počet prasat celkem o 24 tis. ks, tj. o 1,6 % na 1 508 tis. ks. U prasnic je pokles ve zmíněném meziročním srovnání o 5 tis. ks (o 5,6 %) na 89 tis. ks.

Snížení početních stavů prasat a především prasnic ke konci roku 2018 je odrazem propadu cen zemědělských výrobců (CZV) v průběhu roku na evropském i tuzemském trhu. Ekonomiku a rentabilitu v sektoru chovu prasat dlouhodobě ovlivňuje růst vstupů (energie, odpisy) a bilance zahraničního obchodu charakterizovaná značnými objemy dovozu vepřového masa. Cena krmných směsí – nejvýznamnější nákladová položka v produkci prasat – po mírném poklesu v předchozích letech doznala v roce 2018 opět nárůstu.

Vývoj stavů prasat v ČR

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasnic k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 1. 8.	z toho stav prasnic k 1. 8.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasnic k 31. 12.
	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks
2012	1 579	100	1 574	101	1 534	98
2013	1 587	102	1 513	102	1 548	102
2014	1 617	103	1 632	101	1 607	98
2015	1 560	96	1 560	96	1 555	96
2016	1 610	97	1 571	93	1 479	91
2017	1 491	91	1 563	93	1 532	94
2018	1 557	92	1 557*	91*	1 508	89

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: *údaj k 30. 6. 2018

Počet narozených a odchovaných selat na prasnici (v ks)

Rok	Průměrný stav prasnic	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých selat
2012	105 991	26,8	23,9	10,9
2013	108 317	27,9	25,0	10,6
2014	109 695	29,0	26,0	10,4
2015	107 704	28,6	25,7	10,2
2016	105 164	30,1	26,9	10,6
2017	103 002	31,2	27,9	10,8
2018	101 529	31,6	28,2	11,0

Zdroj: ČSÚ

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (v tis. t živ. hm.)

Rok	Počáteční zásoba	Výroba	Dovoz	Celková nabídka	Domácí spotřeba	Vývoz	Celková poptávka	Konečná zásoba
2012	15,8	303,6	328,5	647,9	556,6	77,6	634,2	13,7
2013	13,7	310,2	321,1	645,0	545,2	86,2	631,4	13,6
2014	13,6	312,5	325,0	651,1	546,2	92,9	639,1	12,0
2015	12,0	309,8	348,7	670,5	573,1	85,6	658,7	11,8
2016	11,8	312,7	344,4	668,9	567,2	89,8	657,0	11,9
2017	11,9	296,3	354,4	662,6	571,8	79,3	651,1	11,5
2018	11,5	304,3	367,5	683,4	590,5	82,7	673,2	10,1

Zdroj: ČSÚ, MZe

Ke konci roku 2018 bylo v České republice evidováno 3 060 hospodářství s chovem prasat, z toho 1 276 hospodářství s chovem prasníc.

Průměrný stav prasníc činil v roce 2018 101 529 ks. Oproti roku 2017 poklesl o 1 473 ks, což je o 1,5 %. Nadále pokračuje dlouhodobý trend progresu reprodukčních ukazatelů, především díky zvýšení selekčního tlaku a zefektivnění šlechtitelské práce. Ve srovnání s rokem 2017 bylo v roce 2018 narozeno ročně na prasnici o 0,4 selete více (31,6 ks) a o 0,3 selete více odchováno (28,2 ks). V posledním pětiletém období bylo tedy odchováno o 2,2 selata na prasnici ročně více při mírném nárůstu úhynu selat do odstavu (o 0,6 p. b.).

Tuzemská výroba vepřového masa zaznamenala v roce 2018 oproti roku 2017 mírný nárůst na 304,3 tis. t živ. hm. (o 2,7 %). Ve srovnání s rokem 2017 došlo ke zvýšení objemu vývozu vepřového masa (o 3,4 tis. t živ. hm., tj. o 4,3 %) a současně zvýšení objemu importu (o 13,1 t ži. hm., tj. o 3,7 %). Celková nabídka vepřového masa – 683,4 tis. t živ. hm. – převyšovala o cca 10 tis. t poptávané množství po této zemědělské komoditě (konečná zásoba).

Dovoz živých prasat představují zpravidla zástavová selata na výkrm. V roce 2018 byla importována především z Dánska – 97 tis. ks a SRN – 75 tis. ks. Vývoz z ČR, reprezentovaný především jatečnými prasaty, směřoval v roce 2018 na Slovensko (236 tis. ks), Maďarsko (169 tis. ks) a Německo (73 tis. ks).

Saldo zahraničního obchodu bylo v roce 2018 v celní položce živá prasata kladné v početním (+351 043 ks), hmotnostním (+39,5 tis. t) i finančním vyjádření (+1 072 mil. Kč).

Stejně jako v předchozích letech, i v roce 2018 se dále zvýšil dovoz vepřového masa do ČR a velmi výrazně předčil vývoz této komodity. Vzhledem k výraznému meziročnímu poklesu vývozu vepřového masa činilo saldo zahraničního obchodu -249,5 tis. t j. hmotnosti, ve finančním vyjádření se pohybovalo na úrovni -13 mld. Kč.

Dovoz vepřového masa byl v roce 2018 realizován především ze SRN (95,4 tis. t j. hm.; 34 %) a Španělska (65,7 tis. t j. hm.; 24 %). Vývoz pak směřoval ze 72 % na Slovensko, což v hmotnostním vyjádření činilo 21,2 tis. t j. hm.

Objem zahraničního obchodu s živými prasaty

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	dovoz země	vývoz země
2012	31,4	1 557	24,8	948	-6,6	-609	DE/35 %	SK/48 %
2013	22,6	1 278	27,9	1 082	+5,3	-196	DE/47 %	SK/46 %
2014	23,4	1 107	37,0	1 315	+13,6	+198	DE/45 %	SK/42 %
2015	17,5	763	41,6	1 333	+24,1	+570	DE/47 %	SK/37 %
2016	8,7	446	40,8	1 323	+32,1	+877	DE/53 %	SK/40 %
2017	7,3	457	33,3	1 230	+26,0	+773	DE/44 %	SK/50 %
2018	5,0	288	44,5	1 360	+39,5	+1 072	DK/61 %	SK/50 %

Zdroj: Celní statistika

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2012	231,8	13 321	42,1	2 504	-189,7	-10 817	DE/43 %	SK/86 %
2013	232,2	13 786	45,4	2 688	-186,8	-11 098	DE/45 %	SK/86 %
2014	234,7	13 778	43,5	2 633	-191,2	-11 145	DE/47 %	SK/76 %
2015	250,5	13 305	34,9	1 744	-215,6	-11 561	DE/40 %	SK/77 %
2016	262,8	14 222	39,5	1 985	-223,3	-12 237	DE/34 %	SK/80 %
2017	266,9	15 646	37,7	1 995	-229,2	-13 651	DE/33 %	SK/76 %
2018	278,8	14 507	29,4	1 424	-249,4	-13 083	DE/34 %	SK/72 %

Zdroj: Celní statistika

V produkci vepřového masa je Česká republika dlouhodobě nesoběstačná a v tomto ukazateli je zaznamenána klesající tendence. V porovnání s rokem 2000, kdy byla Česká republika v produkci této zemědělské komodity prakticky soběstačná, byl tento ukazatel v roce 2018 na cca poloviční úrovni a klesl na hodnotu 51,5 %.

Navzdory rozvoji zahraničního obchodu je nejen v řadě členských států Evropské unie zaznamenáván trend směřující ke snižování dovozu potravin. Spotřebitelé preferují stále více potraviny vyrobené z vlastních zdrojů, které považují za bezpečnější, zdravější a chutnější a současně tím podporují zachování rozsahu zemědělské produkce. Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje například prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“. Mezi další nástroje lze zařadit podporu konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu a marketingu spotřeby domácích výrobků (účast v režimech jakosti). Vývoj vedoucí ke zvyšování domácí výroby potravin, má příznivý dopad na růst zaměstnanosti, snižování nákladů na výrobu včetně mezinárodní dopravy a na strategické zabezpečení v případě celosvětových nebo lokálních výpadků v zásobování potravinami.

V tomto ohledu je problematika soběstačnosti České republiky ve výrobě této zemědělské komodity stále diskutovanějším tématem. Strategie rezortu Ministerstva

zemědělství počítá s rozvojem chovu prasat a výroby vepřového masa. Ve výhledu do roku 2030 je cílem navýšit současný stav prasat, především souborem opatření přinášejícím tlak na zvýšení efektivity. Celá vertikála chovu prasat by měla být založena na podpoře základního stáda prasníc včetně dalšího progresu počtu odchovaných selat na prasnici.

Spotřeba vepřového masa na obyvatele si udržuje dlouhodobě stabilní úroveň. Je to dáno tradicí konzumace tohoto druhu masa a důvěrou spotřebitelů v jeho kvalitu. Ve srovnání s rokem 2016 byla jeho spotřeba v roce 2017 na nižší úrovni (42,3 kg/obyv./rok). Z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok (80,3 kg) činila v roce 2017 52,7% podíl a tento druh masa je tak nedílnou součástí našeho jídelníčku.

Průměrná cena zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat činila v roce 2018 27,27 Kč/kg živ. hm. (tomu odpovídala CZV 34,81 Kč/kg v mase). Tento značný propad cen placených zemědělci za jatečná prasata poklesl až na úroveň CZV roku 2010. Meziročně (rok 2017 a 2018) došlo k poklesu CZV v průměru o 5,25 Kč/kg živ. hm., tj. o 16 %. Ceny selat poklesly meziročně jen mírně (o 1 %).

Spotřebitelská cena za vepřovou kýtu se v porovnání let 2017/2018 v průměru zvýšila o 0,68 Kč/kg (tj. o 1 %). Naopak pokles spotřebitelské ceny (o 2,80 Kč/kg, tj. o 3 %) byl zaznamenán u jatečné partie bok s kostí, který se na pultech obchodů v průměru prodával za 91,15 Kč/kg.

Soběstačnost a spotřeba vepřového masa

Rok	Soběstačnost produkci vepřového masa	Spotřeba masa celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem
	%	kg/osoba/rok	kg/osoba/rok	%
2012	54,5	77,4	41,3	53,4
2013	56,9	74,8	40,3	53,9
2014	57,2	75,9	40,7	53,6
2015	54,1	79,3	42,9	54,1
2016	55,1	80,3	42,8	53,3
2017	51,7	80,3	42,3	52,7
2018*	51,5			

Pozn.: *Spotřebu masa na osobu a rok zveřejňuje ČSÚ až koncem následujícího roku, tzn. za rok 2018 v roce 2019.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat, ceny selat a zemědělských výrobků

Rok	Jatečná prasata v živém	Jatečná prasata v mase ve třídě SEU	Ceny chovných selat	SC Kč/kg	
	Kč/kg živ. hm.	Kč/kg masa	Kč/kg živ. hm.	V. kýta	V. bůček
2012	33,25	37,70	56,99	112,90	77,28
2013	34,43	37,79	59,07	119,71	83,55
2014	33,00	43,05	59,05	122,62	84,14
2015	29,09	37,86	52,80	116,20	80,44
2016	29,26	37,80	51,56	113,42	82,91
2017	32,52	41,59	62,02	123,09	93,94
2018	27,27	34,81	61,47	123,77	91,15
Rozdíl 2018/2017	-5,25	-6,78	-0,55	+0,68	-2,79
Index 2018/2017	0,84	0,84	0,99	1,01	0,97

Zdroj: ČSÚ

Podpory do chovu prasat v roce 2018**Národní programy**

V rámci národních dotačních programů byl v roce 2018 podporován sektor chovu prasat v oblasti **Udržování a zlepšování genetického potenciálu** v celkové výši **36,7 mil. Kč**. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti. V roce 2017 činila tato podpora **34 mil. Kč**.

Ministerstvo zemědělství jako reakci na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat pokračovalo také v roce 2018 podporou v rámci dotačního programu **Nákazový fond** podprogramy **8.F.a** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a **8.F.b** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat. Na oba dotační podprogramy bylo žadatelům vyplaceno **celkem 871 mil. Kč** (v roce 2017 činila podpora **714 mil. Kč**).

Od 1. 3. 2018 byl spuštěn nový národní dotační program 20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat, v němž bylo za rok 2018 vyplaceno bezmála 242 mil. Kč.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci PRV 2014+ pokračuje poskytování podpor prostřednictvím opatření **Dobré životní podmínky zvířat**, v němž je realizováno podopatření **Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – prasnic a prasniček** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata**.

Zároveň chovatelé prasat mohou čerpat finančních prostředků v operaci 4.1.1 **Investice do zemědělských podniků**. Podpora je určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť, skladů krmiv, technologií a speciálních mobilních strojů pro živočišnou výrobu. Z podaných žádostí za celé programové období byly předloženy žádosti zaměřené na prasata v celkové výši 2,5 mld. Kč. Investice do zemědělských podniků budou podporovány také v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Další možností, jak čerpat dotace na chov prasat v rámci investičních podpor, je operace 6.1.1 **Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Na realizaci svého podnikatelského plánu mohou tak mladí zemědělci získat dotaci ve výši 45 tis. EUR.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat byla dále operace 16.2.1 **Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě** a operace 4.2.1 **Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**, v níž jsou podporovány investice do zařízení a moderních technologií, která souvisí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i vepřového masa.

Producenti prasat dále mohou využít v rámci programu **Zemědělec** investiční úvěry poskytované **PGRLF** určené na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou. Dalšími produkty nabízenými zemědělcům jsou provozní úvěry, finanční podpory pojištění hospodářských zvířat s cílem vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám, sociální zemědělství atd.

DRŮBEŽ, DRŮBEŽÍ MASO A VEJCE

Produkce drůbežího masa v roce 2018 v porovnání s rokem 2017 vzrostla o 3,4 % a dosáhla tak 260,1 tis. t živ. hm. Od roku 2014, kdy docházelo k jejímu každoročnímu růstu, který byl přerušen v roce 2017, bylo právě v roce 2018 dosaženo nejlepšího výsledku od roku 2011. Soběstačnost v roce 2018 dosáhla 64,5 %, což je meziočasně méně o 1,3 %. Spotřeba na obyvatele za rok dosáhla 28,4 kg, což je růst oproti předcházejícímu roku o 5,2 % (1,4 kg/obyvatele/rok) a zároveň nejvíce od roku 2000.

V roce 2018 došlo k meziočasnímu růstu dovozu a poklesu vývozu drůbežího masa. Dovoz vzrostl o 6,3 % na 175,0 tis. t živ. hm. Vývoz klesl o 9,1 % a dosáhl tak 32,9 tis. t živ. hm. Průměrná cena dosáhla u dovozu 53,06 Kč/kg, u vývozu 54,70 Kč/kg. Nejvíce drůbežího masa bylo dovezeno z Polska, Maďarska a Německa. Vývoz pak směřoval na Slovensko, do Německa a Rakouska.

V roce 2018 došlo v porovnání s rokem 2017 ke stagnaci sledovaných CZV na úrovni 23 Kč/kg. Cena průmyslových výrobců klesla o 6,1 % na 39,88 Kč/kg. Naopak SC vzrostla o 1,7 % na 68,76 Kč/kg.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (v tis. t živ. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba (kg/obyt./rok)	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1991	208	–	26,1	177	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170	0,6	20,8	168	12,0	21,31	37,98	43,02
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,3	24,74	43,57	69,14
2014	236,8	147,7	44,2	341,2	24,7	23,86	43,82	71,60
2015	239,0	179,1	47,3	370,5	26,0	23,73	45,15	69,35
2016	247,4	182,3	53,1	374,9	26,6	23,47	44,44	68,28
2017	251,6	164,6	36,2	382,2	27,0	23,23	42,49	67,59
2018	260,1	175,0	32,9	403,1	28,4	23,03	39,88	68,76

Zdroj: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců, CPV – ceny průmyslových výrobců, SC – spotřebitelské ceny

Dle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2018 meziročně vzrostly stavy drůbeže o 9,7 % na 23 573 tis. ks, tzn. nárůst o 2 079 tis. ks. Kategorie kuřat na chov vzrostla o 13,5 % (344 tis. ks) na 2 896 tis. ks, kategorie kuřat na výkrm vzrostla o 3,2 % (345 tis. ks) na 11 283 tis. ks, zatímco kategorie slepic

vykázala vzestup o 16,9 % (1 154 tis. ks) na 7 990 tis. ks. Kladná změna v početních stavech byla zaznamenána také u kachen, a to o 42 % (231 tis. ks) na 781 tis. ks. K růstu došlo také u krůt, jejichž počet meziročně vzrostl o 1,2 % (4 tis. ks) na 344 tis. ks. Počet kohoutů meziročně stagnoval na 260 tis. ks.

Vývoj stavů jednotlivých kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2006	3 608	14 670	6 316	175	17	494	456	25 736
2007	2 813	14 310	6 288	188	16	410	566	24 592
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265
2014	2 155	11 508	6 756	237	18	393	396	21 464
2015	2 820	12 121	6 297	245	19	590	416	22 508
2016	2 658	11 435	6 116	212	20	498	374	21 314
2017	2 552	10 938	6 836	261	18	550	340	21 494
2018	2 896	11 283	7 990	260	20	781	344	23 573

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku

Vejce

Produkce vajec v roce 2018 meziročně stagnovala. V zemědělském sektoru bylo vyprodukováno 66,4 % vajec (1 522 mil. ks), což je meziročně více o 3,6 % (53 mil. ks). Zbývajících 33,6 % (770 mil. ks) pak bylo vyprodukováno v domácích hospodářstvích, kde došlo k meziročnímu poklesu produkce o 5,5 % (45 mil. ks). Spotřeba se snížila o 1,6 % (44 mil. ks) na 2 675 mil. ks. Dovoz konzumních vajec stagnoval na úrovni 653 mil. ks, vývoz naopak vzrostl oproti roku 2017 o 21 % (47 mil. ks) na 271 mil. ks. Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Soběstačnost České republiky v roce 2018 dosáhla 85,7 %, což je o 1,7 % více než v roce předcházejícím. V roce 2018 došlo k meziročnímu poklesu

cen zemědělských výrobců a naopak růstu spotřebitelských cen vajec. CZV za ks konzumního vejce klesla o 9,7 % na 1,86 Kč/ks, SC meziročně vzrostla o 5,8 % na 3,84 Kč/ks.

V roce 2018 došlo k meziročnímu růstu počtu nosnic v zemědělském sektoru o 3,4 % na 4,9 mil. ks. Naopak v domácích hospodářstvích se jejich stav snížil o 5,5 % na 4,3 mil. ks. Z celkového počtu 9 194 435 ks nosnic chovaných v ČR v roce 2018 jich bylo 53,5 % chováno v zemědělském sektoru. Zbývajících 46,5 % pak v domácích hospodářstvích.

Celková snáška konzumních vajec včetně domácích hospodářství dosáhla 2 292 587 tis. ks. Z tohoto počtu bylo 1 522 290 tis. ks vajec vyprodukováno v zemědělském sektoru, v domácích hospodářstvích pak 770 297 tis. ks. Průměrná snáška v zemědělském sektoru dosáhla 310 ks/nosnici, v domácích hospodářstvích 180 ks/nosnici.

Bilance výroby a spotřeby vajec (v mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) (v Kč/ks)

Rok	Výroba	Z toho samoz.	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0	1,76	2,44
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8	1,80	2,76
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03
2014	2 237	943	676,0	214,4	2 698,6	1,84	3,08
2015	2 174	928	799,0	199,7	2 773,3	1,88	3,10
2016	2 161	848	781,7	211,3	2 731,0	1,67	2,85
2017	2 284	815	659,0	224,0	2 719,0	2,06	3,63
2018	2 293	770	653,0	271,0	2 675,0	1,86	3,84

Zdroj: ČSÚ – Výsledky chovu drůbeže, celní statistika, MZe

Pozn.: Koeficient pro přepočet kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks

Stavy nosnic (v ks) po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2006	5 426 940	4 961 646	10 388 586
2007	5 749 022	4 912 030	10 661 052
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 222
2014	4 324 306	4 835 730	9 160 036

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2015	4 137 802	4 761 437	8 899 239
2016	4 341 024	4 582 654	8 923 678
2017	4 754 481	4 528 497	9 282 978
2018	4 915 005	4 279 430	9 194 435

Zdroj: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

Dotace z národních zdrojů

Národní podpory v chovu drůbeže v letech 2012 až 2018

Dotační programy zemědělství na chov drůbeže ze státního rozpočtu, tzv. „národní dotace“	2012 (v mil. Kč)	2013 (v mil. Kč)	2014 (v mil. Kč)	2015 (v mil. Kč)	2016 (v mil. Kč)	2017 (v mil. Kč)	2018 (v mil. Kč)
Podpora vybraných činností na ozdravování chovů drůbeže (DP 8.F.c.)	153	187	357	440	463	485	555
Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže (DP 20.B.)	x	x	x	x	x	136	297
Podpora šlechtění plemen drůbeže s cílem zkvalitnění a zvýšení produkce drůbežního masa (DP 2.A.)	32	32	33	33	34	34	36

Dotace z prostředků Evropské komise

Chovatelé mohou čerpat podporu na investice z PRV 2014+. Základní možností, kde bylo možné čerpat dotace a kde bylo alokováno nejvíce finančních prostředků, byla operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé drůbeže mohli žádat o dotaci na investice do prvovýroby ve třech záměrech: a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, e) projekty do 5 000 000 Kč a j) projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč. V 1. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 podáno 77 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 550 108 575 Kč. Schváleno bylo **61 žádostí** s celkovou výší dotace **399 716 849 Kč**. Ve 3. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2016 podáno 73 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 488 342 264 Kč. Schváleno bylo **48 žádostí** s celkovou výší dotace **333 900 766 Kč**. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2017 podáno 71 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 411 871 900 Kč. Schváleno bylo **33 žádostí** s celkovou výší dotace **141 454 840 Kč**. V 7., a zároveň posledním kole příjmu žádostí o dotaci pro programovací období 2014–2020, bylo v roce 2018 podáno 86 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem 604 473 384 Kč. Doporučeno bylo **63 žádostí** s celkovou výší dotace **312 378 601 Kč** (v době zpracování publikace Zemědělství 2018 zatím nebyly schváleny).

Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, pak byla určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Investice do zemědělských podniků a zahájení činnosti mladých zemědělců jsou plánovány k další podpoře v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování**

a uvádění na trh zemědělských produktů. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2019. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě** či **16.1.1 Evropské inovační partnerství**.

OSTATNÍ ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

OVCE A KOZY

K 1. 4. 2018 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice chováno 218 915 ks ovcí. Oproti roku 2017 došlo k meziroční stagnaci jejich počtu. Počet bahnic meziročně vzrostl o 2,5 % (3 265 ks) na 133 585 ks. K poklesu došlo u jehnic, jejichž počet se snížil o 1,5 % (361 ks) na 22 948 ks. Počet plemenných beranů vzrostl o 11,8 % (638 ks) na 6 059 ks. Koz bylo v roce 2017 dle ČSÚ chováno 30 316 ks. Oproti roku 2017 vzrostl jejich počet o 7,6 % (2 142 ks). V roce 2018 tak byl chován nejvyšší počet koz od roku 2013.

Produkce skopového masa vzrostla v roce 2018 v porovnání s rokem předchozím o 1 % na 4,01 tis. t j. hm. Na její růst mělo vliv několik faktorů. Kromě meziročního růstu celkového počtu ovcí a koz také zvyšující se poptávka po skopovém mase, které je ale stále doplňkovým druhem masa na tuzemském trhu. Jeho spotřeba je omezena především na tradiční svátky a v průběhu roku se v porovnání s ostatními druhy mas pohybuje na nízké úrovni. Soběstačnost dosáhla v roce 2018 výše 102,6 %, což je o 1,3 % více než v roce 2017.

Stavy ovcí a koz v ČR 2013–2018

Ukazatel	MJ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stavy ovcí celkem k 1. 4. daného roku**	ks	220 521	225 397	231 694	218 493	217 141	218 915
Stavy koz celkem k 1. 4. daného roku**	ks	24 042	24 348	26 765	26 548	28 174	30 316
Výroba	tis. t j. hm.	3,32	3,49	3,55	3,87	3,97	4,01
z toho – domácí hospodářství	tis. t j. hm.	3,14	3,30	3,37	3,66	3,78	3,78
Dovoz ¹⁾	tis. t j. hm.	0,39	0,34	0,46	0,49	0,42	0,44
Celková nabídka	tis. t j. hm.	3,71	3,83	4,01	4,33	4,39	4,45
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	3,61	3,65	3,80	3,96	3,92	3,91
Vývoz ¹⁾	tis. t j. hm.	0,10	0,18	0,21	0,37	0,47	0,54
Celková poptávka	tis. t j. hm.	3,71	3,83	4,01	4,33	4,39	4,45
Soběstačnost	%	92,0	95,6	93,4	97,0	101,3	102,6

Zdroj: ČSÚ, MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz ČR, **ČSÚ

Pozn.: Koeficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46, ¹⁾ Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

V roce 2018 dosáhl vývoz živých ovcí nejlepších výsledků od roku 2010. Důvodem je zvýšený vývoz živých ovcí především do Nizozemska, kterých v roce 2018 bylo vyvezeno 18 297 ks. Dovoz živých koz dosáhl pouhých 33 ks, což je o 97,5 % (1 284 ks) méně než v roce předchozím, který byl ale rekordní. Dovoz skopového a koziho masa v roce 2018 se meziročně zvýšil o 9,7 % (39 t) na 440 t. Vývoz klesl o 6,4 % (14 t) na 206 t. Objemové saldo dosáhlo záporné výše 234 t, což je meziročně více o 29,3 %. Průměrná cena dováženého skopového masa v roce 2018 se snížila o 3,5 % na 192,65 Kč/kg, u vývozu stagnovala na úrovni 159 Kč/kg.

Spotřeba skopového a koziho masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2017 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Pouze okolo 5 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poraženo přibližně 95 % ovcí a koz. V roce 2018 došlo k meziročnímu růstu počtu poražených ovcí, jehňat a koz. Počet poražených ovcí meziročně vzrostl o 24,6 % (596 ks) na 3 017 ks, počet poražených jehňat se zvýšil o 13 % (1 282 ks) na 11 137 ks. Počet poražených koz vzrostl o 44,2 % (242 ks) na 790 ks.

Národní programy

V rámci národních dotačních programů byl podpořen v roce 2018 sektor chovů ovcí a koz v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu finanční částkou ve výši 53,9 mil. Kč.

Přímé platby

• Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Česká republika v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, a to zejména prostřednictvím VCS. Poskytování této podpory je umožněno na základě čl. 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, který stanoví základní pravidla a vyjmenovává určená podporovaná odvětví. Hlavní tezí VCS je, že je poskytována těm odvětvím, která čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, a to v míře nezbytně nutné pro vytvoření motivace pro zachování současných úrovní produkce.

Pro období 2015–2020 je na VCS vyčleněno každoročně 15 % celkové obálky na přímé platby, což činí zhruba 3,4 mld. Kč. Podporovanými odvětvími jsou pěstování ovoce, zeleniny, škrobových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz.

Podpora na chov bahnic nebo na chov koz

Podmínky poskytování podpory na chov bahnic nebo chov kozy upravuje § 31 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro poskytnutí této platby je chov ovcí/koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí ovce/kozy chovat a pást na trvalých travních porostech nebo na travních porostech, které jsou na něj evidovány v LPIS, minimálně v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku.

Platba se poskytuje na nejméně 2VDJ samic ovcí nebo koz, které jsou starší 1 roku, přičemž přepočítávací koeficient je 0,15; tzn. minimální počet zvířat, na která lze obdržet platbu je 14 ks ovcí či koz.

Další podmínkou pro poskytnutí dotace je vedení pastevního deníku, kde jsou uvedena identifikační čísla zvířat a identifikační čísla dílů půdních bloků, na kterých se zvířata v dané dny pasou. Tento pastevní deník je třeba uchovávat po dobu 5 let.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ÚE zvířat, tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od události. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podminěnosti (Cross Compliance).

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví ovcí a koz v rámci přímých plateb finanční prostředky ve výši cca 78 mil. Kč. V roce 2018 činila sazba u podpory na chov ovcí a koz 3 551,78 Kč/VDJ.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Chovatelé ovcí a koz mohou kromě podpor z přímých plateb čerpat rovněž Přechodné vnitrostátní podpory, hrazené z rozpočtu ČR. PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb (Top-Up) a podmínkou jejich poskytnutí

je přiznání jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) dle nařízení č. 50/2015 Sb.

PVP jsou kromě platby na chov ovcí a koz poskytovány také na zemědělskou půdu, chov krav bez TPM a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007). V roce 2018 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes 650 mil. Kč.

Program rozvoje venkova

Z PRV 2014+ mohli chovatelé ovcí a koz čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory bylo možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

• Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělské podnikatelé na projekty od 100 tis. do 75 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace byla 40 %, a tu bylo možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (ANC oblastech) o 10 % navýšit. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pro chov ovcí a koz se dotovaly tyto investice:

- výstavba a rekonstrukce stájí, dojíren, pastveních areálů a dalších staveb potřebných pro chov,
- pořízení technologií sloužících k chovu,
- výstavba a rekonstrukce jímek a hnojišť,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva a steliva jako jsou seníky, silážní a senážní žlaby apod.,
- mobilní stroje pro živočišnou výrobu.

Z investičních dotací **nelze** dotovat nákup zvířat.

Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Pro ovce a kozy tak bylo možné čerpat z těchto záměrů:

- a) Živočišná výroba – projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- f) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy),
- k) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy).

V I. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 podáno 115 žádostí se zaměřením na ovce a kozy s požadavkem na dotaci 81 821 972 Kč. Schváleno bylo 68 žádostí s celkovou výší dotace 52 799 597 Kč. Ve 3. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2016 podáno 234 žádostí se zaměřením na ovce a kozy s požadavkem na dotaci 107 213 406 Kč. Schváleno bylo 178 žádostí s celkovou výší dotace 75 828 616 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2017 podáno 193 žádostí se zaměřením na ovce a kozy s požadavkem na dotaci 87 927 290 Kč. Schváleno bylo 80 žádostí s celkovou výší dotace 42 144 663 Kč. V 7., a zároveň posledním kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2018 podáno 114 žádostí se zaměřením na ovce a kozy s požadavkem 48 955 232 Kč. Doporučeno bylo 78 žádostí s celkovou výší dotace 35 982 357 Kč.

• Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Již z názvu je patrné, že podpora byla určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytovala na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. EUR, což činí cca 1,2 mil. Kč.

První příjem žádostí v této operaci proběhl ve 2. kole příjmu žádostí o dotaci v květnu 2016. Bylo podáno 682 žádostí s požadavkem na dotaci 852 500 000 Kč. K podpoře bylo schváleno 542 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 677 500 000 Kč. Ve 4. kole příjmu žádostí o dotaci v dubnu 2017 bylo podáno 478 žádostí s výší požadované dotace 597 500 000 Kč. Doporučeno bylo 249 žádostí ve výši 311 250 000 Kč (dále je administrováno ještě 52 žádostí v kategorii náhradníků za 65 000 000 Kč). V rámci 6., a zároveň posledního kola příjmu žádostí o dotaci pro programovací období 2014–2020, bylo v dubnu 2018 podáno 377 žádostí s požadavkem na dotaci 452 400 000 Kč a všechny projekty byly doporučeny k podpoře.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov ovcí a koz.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2019. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě** či **16.1.1 Evropské inovační partnerství**.

KRÁLÍCI

V roce 2018 došlo k meziročnímu poklesu celkového stavu chovaných králíků v ČR o 6,6 % (351 tis. ks) na 4 952 tis. ks. V tomto roce tak bylo chováno nejméně králíků od roku 2010. Počet chovných farných králíků se snížil o 7,7 % (1 tis. ks) na 12 tis. ks, počet králíků určených k výkrmu klesl o 16,7 % (50 tis. ks) na 250 tis. ks. Počet chovných králíků v malochovech se snížil o 2,8 % (20 tis. ks) na 690 tis. ks, počet výkrmových králíků klesl o 6,5 % (280 tis. ks) na 4 000 tis. ks.

V roce 2018 dosáhla produkce králíčího masa 10,7 tis. t živ. hm. Oproti předešlému roku se snížila o 6,1 % (0,7 tis. t živ. hm.). Domácí spotřeba v roce 2018 dosáhla 13,5 tis. t živ. hm. což je meziročně méně o 4,3 % (0,6 tis. t živ. hm.). Dovoz činil 3,5 tis. t živ. hm a meziročně tak klesl o 2,8 % (0,1 tis. t živ. hm.), vývoz se snížil o 22,2 % (0,2 tis. t živ. hm.) na 0,7 tis. t živ. hm. Rozdíl mezi poptávkou a produkcí byl kompenzován převážně dovozem živých zvířat, která jsou v tuzemsku porážena, a také dováženým králíčím masem. Živá zvířata jsou dovážena nejvíce z Polska a Slovenska, králíčí maso je dováženo z Číny a Španělska, vyváženo je především do Německa a na Slovensko. V roce 2018 se dovezlo 436,7 tis. kusů jatečných králíků o průměrné hmotnosti 2,62 kg, což je meziročně méně o 9,9 % (47,8 tis. ks).

Od roku 2010, kdy průměrná spotřeba králíčího masa činila 2,2 kg/obyvatele/rok, docházelo meziročně k jejímu poklesu, který se zastavil v roce 2015 na hodnotě 0,8 kg/obyvatele/rok. V roce 2017 dosáhla průměrná spotřeba králíčího masa dle ČSÚ 0,7 kg/obyvatele/rok, což je meziročně méně o 0,1 kg/obyvatele/rok.

Stavy králíků (v tis. ks)

Druh chovu	Kategorie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Faremní	Chov	21	16	14	14	13	12
	Výkrm	305	180	160	165	300	250
Malochovy	Chov	850	780	740	738	710	690
	Výkrm	5 300	4 700	4 500	4 450	4 280	4 000
Celkem		6 476	5 676	5 414	5 367	5 303	4 952

Zdroj: Rabbit Trhový Štěpánov

I přes řadu předností králíčího masa, mezi které patří výborná stravitelnost, obsah fosforu, vápníku a dalších důležitých mikroprvků, se králíčí maso řadí na poslední místa ve spotřebě. Důvodem je především vysoká cena v porovnání s ostatními druhy mas a malá výtěžnost, která se pohybuje okolo 50–53 % dle hmotnosti a plemene králíka.

Státní podpory na chov králíků jsou následující:**Národní dotace**

Podmínky čerpání podpor jsou uvedeny v „Zásadách, kterými se na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství“. Zásady jsou dostupné na www.eagri.cz v kolonce dotace – národní dotace – genetické zdroje – dotace.

Program rozvoje venkova

Chovatelé králíků mohou čerpat podporu na investice z PRV 2014+. Základní možností, kde je možné čerpat dotace s nejvyšší alokací finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé králíků mohli žádat o dotaci v záměrech a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, b) projekty do 5 000 000 Kč – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci) a c) projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci). V I. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 schváleno 5 projektů se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 12 684 505 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci byly v roce 2017 podány 4 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 1 745 640 Kč. Z toho byla schválena 1 žádost s požadavkem na dotaci 499 500 Kč. V říjnu 2018 proběhlo 7. a zároveň poslední kolo příjmu žádostí o dotaci v této operaci. V rámci tohoto kola byly podány 3 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci ve výši 1 019 680 Kč. Z toho byly doporučeny k podpoře 2 žádosti s výší dotace 799 640 Kč.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov králíků. Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2019. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, pak byla určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení je určena operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**.

RYBY

V České republice náleží rybářství k dlouhodobě k úspěšným odvětvím zemědělství. Toto odvětví je zaměřeno především na chov, zušlechťování, ochranu a lov ryb, popřípadě i jiných vodních organismů a lze jej rozdělit na produkční a rekreační rybářství. Produkční rybářství je charakterizováno jako systematická, cílevědomá a odborná péče o obsádky ryb a jejich ochrana při využití reprodukce a zlepšování potravních podmínek. Pod pojmem produkční rybářství se v ČR rozumí kromě převažujícího rybníkářství, také chov lososovitých druhů ryb, chov ryb ve speciálních rybochovných zařízeních a v plovoucích klecích k zajištění produkce ryb a rybího masa a dále také chov rybí násady.

Produkční i rekreační rybářství jsou v České republice řízeny zákonem č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství) a jeho prováděcí vyhláškou č. 197/2004 Sb. Rekreační rybářství v sobě zahrnuje výkon rybářského práva v rybářských revírech České republiky. Hospodaření v rybářských revírech spočívá v obhospodařování říčních systémů a vodních útvarů takovým způsobem, aby byla zachována stabilní, druhově a věkově různorodá rybí společenstva. V České republice je vyhlášeno více než 2 tis. rybářských revírů reprezentujících výměru téměř 42 tis. ha, přičemž rekreačním rybolovem se zabývá zhruba 350 tis. rybářů. Rybářské revíry jsou rozděleny na mimopstruhové a na pstruhové. Jejich největšími uživateli jsou Český rybářský svaz, z. s., a Moravský rybářský svaz, z. s. V ČR existuje přibližně 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše přibližně 52 tis. ha, z toho na více než 41 tis. ha je provozován chov a produkce ryb. Rybníky navíc plní celou řadu dalších významných mimoprodukčních funkcí, jako je např. protipovodňová ochrana a retence vody, dočišťování povrchových vod, zlepšování vláhové bilance v krajině, ekologickou funkci a další.

V roce 2018 bylo v ČR vyprodukováno 21,8 tis. t živ. hm. tržních ryb, což představovalo ve srovnání s rokem 2017 nárůst o 0,3 %, (o 0,1 tis. t). Výlov z rybníků dosahoval z celkové výroby 20,5 tis. t ž. hm. ryb. Ze speciálních zařízení (převážně průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 1 242 t živ. hm. ryb a 31 t bylo vyloveno z přehrad. Druhové zastoupení tržních ryb je u nás dlouhodobě stabilní a výrazněji se proti předchozím letům nemění, neboť tradičně dominuje produkce kapra. V roce 2018 dosáhl jeho výlov 18,4 tis. t živ. hm., což v meziročním srovnání představovalo snížení o 0,2 %. Na celkovém objemu produkovaných ryb se, obdobně jako v roce 2017, podílel kapr 84,7 %, lososovité ryby zaujímaly 5,1 %, býložravé ryby 4,9 %, výlov lina činil 0,7 % a dravé ryby představovaly 1,2 % z celkového výlovu. Výlov ryb na udici dosáhl v roce 2018 3,7 tis. t živ. hm., což byl podobný objem

jako v roce 2017. Téměř z 78 % (2,8 tis. t živ. hm.) se na něm podílel kapr; z ostatních druhů ryb převažovaly dravé druhy ryb - candát, štika a sumec (celkem 0,35 tis. t živ. hm.).

Na tuzemský trh bylo v roce 2018 dodáno 8 402 t živých ryb, což představovalo proti roku 2017 nárůst o 2,3 % (o 187 t). Objem zpracovaných ryb meziročně poklesl na úroveň 2,2 tis. t v živé hmotnosti a reprezentoval 10,0% podíl z objemu vylovených tržních ryb.

Český trh nadále preferoval dodávky ve formě živých ryb, které v posledních třech letech představovaly 38–39 % produkce získané chovem. Podíl zpracovaných ryb na výrobky z celkového objemu vyprodukovaných sladkovodních tržních ryb dosahoval 10–12 %.

Tuzemská spotřeba ryb podle ČSÚ, zahrnující sladkovodní i mořské ryby, v roce 2016 meziročně klesla o 7,3 % na 5,1 kg/obyv./rok, z toho sladkovodní ryby se na ní podílely více než čtvrtinou. Pro rok 2018 se odhaduje, že celková spotřeba ryb v ČR stagnovala na 5,1 kg/obyv./rok. Spotřeba sladkovodních ryb tuzemského původu podle odhadu Rybářského sdružení ČR dosahovala v roce 2018 na obyvatele, byla totožná jako v roce 2017, tedy 1,3 kg/rok.

CZV kapra tř. I v roce 2018 se podle ČSÚ v porovnání s rokem 2017 zvýšila o 2,0 % (o 0,97 Kč/kg) na 50,41 Kč/kg živ. hm. Rovněž cena zemědělských výrobců živého pstruha zaznamenala meziročně nárůst o 3,8 % (o 4,00 Kč/kg) a dosáhla 110,11 Kč/kg živ. hm. Zároveň došlo také meziročně k nárůstu spotřebitelské ceny kapra (chlazený, mražený) o 8,53 Kč na 176,78 Kč/kg. Pstruh byl v roce 2018 naproti tomu prodáván konzumentům za cenu 198,82 Kč/kg, což bylo o 1,72 Kč méně než v roce 2017.

V roce 2017 bylo vyvezeno celkem 26 410 t za celkem 3,15 mld. Kč. V roce 2018 pak bylo vyvezeno celkem 25 064 t za celkem 2,93 mld. Kč. V uvedených údajích vývozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304). V údajích nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby. Z hlediska vývozu živých ryb vyprodukovaných v České republice, tak nejvíce bylo vyvezeno 9 727 t živých kaprovitých ryb (celní položka 030193, tj.: kapr obecný, karas sp., amur bílý, tolstolobik sp.), dále ostatních živých ryb (1 371 t) a nakonec pstruha v živém stavu (49 t).

Ve vývozu sladkovodních ryb představuje největší položku kapr živý.

V letech 2017–2018 představoval podíl kaprovitých ryb v živém stavu (celní položka 030193) cca. 87 % z celkového vývozu sladkovodních ryb z České republiky. V roce 2017 bylo vyvezeno 10 382 t živé hmotnosti kaprovitých ryb (celní

položka 030193) celkem za 547,8 mil. Kč. V roce 2018 bylo již vyvezeno celkem 9 727 t kaprovitých ryb v živém stavu za celkem 525,2 mil. Kč. Průměrná vývozní cena kaprovitých ryb v živém stavu v roce 2017 činila 52,76 Kč/kg, v roce 2018 se cena zvýšila na hodnotu 53,99 Kč/kg. Tradičně hlavními odběrateli kaprovitých ryb v živém stavu z České republiky jsou Německo, Polsko a Slovenská republika. V roce 2017 bylo z České republiky vyvezeno, pokud jde o kaprovité ryby v živém stavu (celní položka 030193), do Německa 2 231,6 t, do Polska 4 304,3 t a do Slovenské republiky 1 327,1 t. V roce 2018 pak bylo nejvíce těchto ryb v živém stavu vyvezeno do Polska a to 3 290,6 t, pak do Německa 2 456,2 t a do Slovenské republiky 1 324,3 t. Dalšími většími odběrateli kaprovitých ryb v živém stavu jsou pak: Rakousko, Francie a Maďarsko.

Z České republiky je také vyvážen pstruh v živém stavu celní položka (030191). V roce 2017 bylo vyvezeno celkem 42,78 t pstruha živého za celkem 4,56 mil. Kč s průměrnou cenou 106,67 Kč/kg. Hlavními odběrateli byly tyto státy: Rakousko (33,4 t), Slovenská republika (6,75 t) a Polsko (2,6 t). V roce 2018 bylo vyvezeno celkem 48,92 t pstruha živého za celkem 5,007 mil. Kč. Hlavními odběrateli byly tyto státy: Rakousko (24,7 t), Slovenská republika (4,42 t), Polsko (15,4 t) a Německo (4,4 t).

V roce 2017 bylo dovezeno celkem 42 727 t ryb za celkem 4,73 mld. Kč. V roce 2018 bylo dovezeno 40 776 t ryb za celkem 4,54 mld. Kč. V uvedených údajích dovozu jsou uvedené sladkovodní ryby (živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304). V uvedených údajích nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby. Největší položky z daného výčtu dovozu sladkovodních a mořských ryb tvořily:

V roce 2017:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 8 692 t, 1 653 mil. Kč
- Filé z tresek, zmrazené: 5 606 t, 360,6 mil. Kč
- File z lososa, zmrazené: 1 604 t, 303,7 mil. Kč
- File z lososa, čerstvé nebo chlazené: 1 197 t, 413 mil. Kč
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 1 155 t, 56,89 mil. Kč
- Pstruzi, zmrazení: 776 t, 60,2 mil. Kč
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 689 t, 114 mil. Kč
- File ze sumců, zmrazené: 489 t, 26,6 mil. Kč
- File z tilapie, zmrazené: 441 t, 33 mil. Kč

Produkce ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení (tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meziroční index
Produkce	19,4	20,1	20,2	21,0	21,7	21,8	0,0
Výlov na udici	3,8	3,8	3,8	3,5	3,6	3,7	0,0
V tom - vývoz¹⁾	8,4	8,4	9,9	8,3	8,2	8,4	0,0
- zpracování	2,4	2,1	1,9	2,5	2,4	2,2	0,0
Spotřeba na osobu v kg/rok²⁾	1,40	1,34	1,39	1,25	1,29	1,29	0,0

Zdroj: Rybářské sdružení ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Vývoz zahrnuje pouze sladkovodní ryby. Rok 2018 předběžně, ²⁾ Spotřeba sladkovodních ryb v kg/obyv./rok. Rok 2018 kvalifikovaný odhad RS ČR.

Zpracoval: M. Abrahámová

V roce 2018:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 7 611 t, 1 301 mil. Kč
- File z tresků, zmrazené: 5 494,5 t, 350,5 mil. Kč
- File z lososa, zmrazené: 2 710 t, 490,7 mil. Kč
- File z lososa, čerstvé nebo chlazené: 1 481 t, 464,004 mil. Kč
- File ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 761 t, 127,5 mil. Kč
- File z tilapie, zmrazené: 631 t, 41,7 mil. Kč
- Pstruzi, zmrazení: 555 t, 43,4 mil. Kč
- File ze sumců, zmrazené: 499 t, 31,5 mil. Kč
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 326 t, 16,5 mil. Kč

Produkční rybářství je v ČR podporováno z národních zdrojů a rovněž ze zdrojů EU. V současné době jsou do tohoto odvětví směřovány především následující podpory:

Národní resortní podpory poskytované v rámci dotačních programů stanovených v "Zásadách" na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu (např. Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů, Genetické zdroje). V rámci podpory mimoprodukčních funkcí rybníků bylo v roce 2018 vyplaceno 63 žadatelům celkem 84,0 mil. Kč a v případě podpory mimoprodukčních funkcí rybářských revírů bylo 37 žadatelům vyplaceno 15,0 mil. Kč.

VČELY

V České republice se včelařství řadí k významným odvětvím živočišné výroby. K silným stránkám českého včelařství patří jednak struktura chovatelů z hlediska počtu chovaných včelstev (dlouhodobě převažují malochovatelé), ale i poměrně rovnoměrné rozložení stanovišť včelstev na celém našem území. Slabou stránkou je naproti tomu již několik let převažující vyšší věková struktura včelařů.

V ČR bylo ke konci roku 2018 evidováno 62,2 tis. chovatelů včel vlastních 673,0 tis. včelstev. Meziročně se počet včelařů

zvýšil o 1,0 % (626), počet včelstev stoupl jen nepatrně (o 0,4 %). Většina včelařů je členem Českého svazu včelařů⁷, v roce 2018 jich z celkového počtu bylo takto organizováno téměř 89 %, tj. 55 tis. V ČR dlouhodobě převažují zájmoví chovatelé (s chovy do 15 včelstev), kterých bylo v roce 2018 evidováno celkem 50,4 tis. Významná je také existence větších včelařských provozů se včelstvy nad 150.

Rok 2018 nebyl v odvětví včelařství zcela příznivý, produkci medu ovlivnily v hlavním snůškovém období nepříznivé povětrnostní podmínky (rekordně horká sezóna s minimem srážek). V některých oblastech byla snůška květových medů koncentrována do úzkého časového období a byla průměrná až nadprůměrná. Naproti tomu snůšky medovicových medů byly nevýznamné. Produkce medu z uvedených důvodů meziročně klesla o 4,3 % (tj. o 406 t) na 9,0 tis. t. Průměrný výnos na včelstvo se snížil o 3,1 %, tj. o 0,4 kg a dostal se tak pod úroveň pětiletého průměru. Více než tři čtvrtiny z celkové produkce medu v ČR jsou včelaři nabízeny přímo spotřebitelům formou „prodeje ze dvora“⁸. Část je prodávána do výkupních organizací. Podle dostupných informací⁹ bylo v roce 2018 od včelařů, členů ČSV, takto vykoupeno 11,3 % (1,1 tis. t) z celkové snůšky medu, což představovalo v meziročním srovnání nárůst o 8,6 %, tj. o 83 t.

Roční spotřeba medu na obyvatele v ČR v roce 2017 dosáhla 1,0 kg, což představovalo meziroční nárůst o 11 %, pro rok 2018 se odhaduje spíše její stagnace.

Bilance zahraničního obchodu s medem byla v roce 2018 již pátým rokem po sobě pasivní, ačkoli meziročně došlo k jejímu mírnému zlepšení o 25,6 t a 3,9 mil. Kč na 1 471 t a 621,5 mil. Kč). Příčinou jsou zejména dovozy levných medů zejména z Číny, Ukrajiny a Moldavska. Do ČR bylo dovezeno celkem 2 826,4 t medu v hodnotě 183,4 mil. Kč. Meziročně došlo ke snížení importu hmotnostně o 12,6 % a ve finančním vyjádření o 16,1 %. Více než polovina dovezeného medu (58 %) pocházela ze třetích zemí. Předním dodavatelem medu na český trh byla opět Ukrajina, odkud pocházelo 23 % dovezeného medu (636 t) v hodnotě 47,09 Kč/kg. Ukrajinský import se však meziročně snížil o 32 %. Druhým v pořadí významným dodavatelem bylo Moldavsko s 391 t (za 52,55 Kč/kg), které zvýšilo meziročně prodej do ČR o 72 %. Dalšími předními dovozci bylo Slovensko s 332 t, za 74,63 Kč/kg, Itálie a Německo. Průměrná dovozní cena medu se meziročně výrazně snížila o 2,73 Kč/kg na 64,89 Kč/kg. Z ČR bylo vyvezeno 1 354 t medu v celkové hodnotě 120,9 mil. Kč, což představovalo meziročně pokles

Stavy včelstev, produkce a výnos medu v ČR

Ukazatel	MJ	2014	2015	2016	2017	2018	Meziroční index
Počet včelstev celkem	ks	603 392	596 313	662 253	638 004	673 041	105,5
Průměrný počet včelstev na včelaře	ks	11,95	11,27	12,12	11,02	10,82	98,2
Produkce medu	t	7 163	9 228	10 113	9 372	8 966	95,7
Výnos medu na včelstvo	kg/rok	11,87	15,48	15,27	14,69	14,24	96,9
Výroba vosku	t	254	288	293	301	301	99,9

Zdroj: ČSV

Zpracoval: M. Abrahámová (ÚZEI)

⁷ Český svaz včelařů, z. s. je zapsaný spolek (v souladu se zák. č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník) a je jediným spolkem působícím v oboru včelařství s celostátní působností a pokrytím celého území České republiky. Je tvořen Základními organizacemi ČSV a Okresními organizacemi ČSV (v postavení pobočných spolků s plnou a neomezenou právní subjektivitou) a Krajskými koordinačními výbory ČSV.

⁸ Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.

⁹ Výkazy o včelařství v ČR za roky 2017 a 2018.

Přehled čerpání tříletého programu dotací podle opatření (v tis. Kč)

Opatření	2014	2015	2016	2017	2018	Meziroční index
Technická pomoc	34 307	26 877	31 264	35 882	25 576	71,3
Boj proti varroáze	17 238	27 513	23 263	25 574	30 155	117,9
Racionalizace kočování	2 259	2 159	2 320	2 082	1 650	79,2
Obnova včelstev	9 465	7 414	5 394	3 532	5 635	159,5
Rozbory medu	678	712	693	507	847	167,0
Celkem čerpáno	63 947	64 675	62 934	67 577	63 863	94,5
Možnost čerpání	63 947	64 675	62 934	67 577	63 863	94,5
Čerpání v %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-

Zdroj: SZIF

Zpracoval: M. Abrahámová (ÚZEI)

o 22 % (došlo i k 21% finančnímu poklesu). Hlavními odběrateli byly země EU, především Německo, Slovensko, Francie, kam bylo prodáno více než 88 % exportu za jednotkovou hodnotu 87,99 Kč/kg. Průměrná vývozní cena medu převyšovala dovozní o 24,35 Kč/kg a dosáhla 89,24 Kč/kg.

Včelařství je v ČR podporováno prostřednictvím národních podpor¹⁰, ale i ze zdrojů EU formou tříletých včelařských programů. V roce 2018 byla poskytnuta chovatelům včel národní dotace I.D. směřovaná na zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných rostlin. Na 635,5 tis. včelstev byla vyplacena částka 99,6 mil. Kč (tj. 149 Kč na včelstvo) a celkem bylo podpořeno 94,4 % z celkového počtu chovaných včelstev. Český včelařský program byl schválen EU na období 2017–2019 v roce 2016. Financování je zajištěno z 50 % z prostředků EU a z 50 % z národního rozpočtu. Pro rok 2018 byla určena pro tříletý Český včelařský program finanční částka ve výši 63,86 mil. Kč. Největší podíl na čerpání připadl na opatření boj proti varroáze (podíl 47,2 %)¹¹.

Včelařství v ČR je rovněž podporováno také prostřednictvím státní dotační politiky směrem k nestátním neziskovým organizacím. Včelařským spolkům jsou poskytovány finanční prostředky podle „Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními organizacemi státní správy“, a to na základě předloženého projektu, který je v rámci výběrového řízení posuzován.

KONĚ

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č.154/2000 Sb., je kůň hospodářským zvířetem.

Obliba chovu koní v české společnosti trvá a počet koní se od roku 1996 každoročně zvyšuje.

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet kusů
2007	63 196
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124
2014	82 105
2015	84 703
2016	87 287
2017	90 219
2018	92 735

Pozn. k 31. 12. daného roku

V posledních letech ale dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovu, ke snížení počtu reprodukčně využívaných klisen, a tím i narozených hříbat. Nejrozšířenějším u nás chovaným plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, Quarter Horse, českomoravský belgický kůň, hafling, starokladrubský kůň klusák, Paint Horse, norik, slezský norik, huculský kůň a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní příspěvkové organizace, a to Národní hřebčín Kladruhy nad Labem, Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

¹⁰ Podpora základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Vzhledem k nadměrnému zájmu chovatelů včel přesáhl objem uznaných nároků na dotaci celkovou výši přidělených finančních prostředků. Bylo proto nutno pro opatření Technická pomoc (s výjimkou dotací na vedení včelařských kroužků pro děti a mládež) a Racionalizace kočování kráti jednotlivé částky poskytované dotace v souladu s platnými právními předpisy koeficientem 0,3425.

Šlechtění

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 12 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 23 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem třináct, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o. s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Organizace, které vedou v ČR plemenné knihy koní

Asociace svazů chovatelů koní ČR, o. s.,

U Hřebčince 479, 397 01 Písek

českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, hafling, shetlandský pony, velšská plemena pony a kob, český sportovní pony, arabský kůň, Mini horse, Irish cob, osel domácí, arabský kůň, český teplokrevník

Jockey Club ČR, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

anglický plnokrevník

Česká klusácká asociace,

Radotínská 69, 159 00 Praha 5

klusák

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.,

533 14 Kladruby nad Labem

starokladrubský kůň

Svaz chovatelů Shagya Araba v ČR,

Vrchlického 68, 538 21 Slatiňany

Shagya-arab

Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní,

Nová Víska 23, 463 31 Nová Ves

plnokrevný arabský kůň

Asociace chovatelů huculského koně,

Pražská 607, 530 02 Pardubice

huculský kůň

Svaz Chovatelů Lipického koně ČR,

Český Šternberk 47, 257 27 Český Šternberk

lipický kůň

Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka

v České republice, U Kapličky 14, Mnětice,

530 02 Pardubice

slovenský teplokrevník

Svaz chovatelů a příznivců moravského

teplokrevníka, o.s., Lebedov 108, 768 02 Zdounky

moravský teplokrevník

Svaz chovatelů koní Kinských,

Hradištko u Sadské 126, 289 12 Sadská

kůň Kinský

Svaz chovatelů českého trakéna,

Hlavní 115, 747 23 Bolatice

trakénský kůň

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných

pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes 4 století je chován v hřebčíně v Kladrubech n. L., který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud fungujících hřebčínů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčína bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčíně.

Od roku 2010 je za národní kulturní památku prohlášen i Zemský hřebčinec v Písku a od roku 2011 je základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p.o. kulturní památkou.

Podpory

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných „Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat. Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace a na testování a posuzování hřebečků v testačních odchovných. Dále je možnost čerpat národní dotace prostřednictvím podpor nestátních neziskových organizací.

Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva: www.eagri.cz-Dotace-Narodni-dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a agroenvi opatřeními Programu rozvoje venkova, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ÚE. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ÚE. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výžehem podle příslušného řádu plemenné knihy.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Statistické údaje k 31. 12. 2018

Historie ekologického zemědělství (EZ) se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první 3 ekologické farmy. K 31. 12. 2018 bylo v systému EZ zaregistrováno 4 606 certifikovaných ekologických farem. Ty dohromady obhospodařují výměru 522 633,7 ha zemědělské půdy, což představuje 14,69% podíl z celkové výměry zemědělské půdy v České republice. Každoročně se také rozrůstá segment výrobců biopotravin, jejichž počet k 31. 12. 2018 byl 748. Registrováno bylo také například 10 ekologických včelařů. Konkrétní čísla ukazuje tabulka, která obsahuje rovněž srovnání s předchozím rokem 2017.

Z údajů vyplývá, že došlo k meziročnímu nárůstu ekologických farem i výměry ekologicky obhospodařované půdy.

Mezi hlavní priority v oblasti EZ patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami, jako pozitivní lze tedy vyhodnotit každoroční nárůst počtu výrobců biopotravin. K nejčastěji provozovaným činnostem patří již dlouhodobě zpracování masa a masných výrobků, zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a výroba mléčných výrobků.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2017	31. 12. 2018
Počet výrobců biopotravin	672	748
Počet ekofare	4 399	4 606
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	520 075	522 633,7
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	12,37	14,69
Výměra orné půdy (ha)	71 515	80 995,75
Výměra trvalých travních porostů (ha)	427 717	435 285,81
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	3 745	3 655,6
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	886	942,3
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	11	10,6
Výměra trvalých kultur – jiných (ha)	1 564	1 561,8
Ostatní plochy (ha)	14 637	15 851,3

Pozn.: V rámci orné půdy je kromě standardní orné půdy (R) zařazena také kultura úhor (U) a kultura tráva na orné půdě (G) dle LPIS. Do trvalých kultur – sadů je zařazena kultura ovocný sad (S) dle LPIS.

Do ostatní plochy jsou zahrnuty školký, zalesněná půda, plochy RRD, mimoprodukční plochy jiná kultura, a rybníky, jde o součet výměry půdy v EZ a přechodném období evidované v LPIS a ostatní plochy půdy mimo LPIS.

Akční plán pro ekologické zemědělství

Akční plán pro EZ je dlouhodobě hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje ekologického zemědělství a produkce biopotravin. Přípravován je Ministerstvem zemědělství v úzké spolupráci s nevládními organizacemi. V současné době je v platnosti v pořadí již třetí akční plán EZ. Aktuální Akční plán ČR pro rozvoj EZ v letech 2016–2020 byl schválen vládou 20. 11. 2015 a jedná se o vůbec první akční plán EZ schválený vládou, což poskytuje lepší základ pro systémovou snahu o jeho realizaci. Hlavními strategickými cíli a prioritními oblastmi aktuálního akčního plánu je zvýšení ekonomické životaschopnosti ekofare (prostřednictvím zvýšení efektivity produkce a zlepšení odbytu bioproduktů, včetně správného nastavení podpor), zvýšení podílu domácích biopotravin na trhu (prostřednictvím zvýšení efektivity výroby a zlepšení odbytu biopotravin), zvýšení spotřeby biopotravin, a to zejména domácích (prostřednictvím zvýšení

důvěry spotřebitelů za pomoci osvěty a propagace), zvýšení povědomí o přínosech EZ pro životní prostředí a welfare zvířat (prostřednictvím hodnocení vlivu EZ na životní prostředí a welfare zvířat a zveřejňování výsledků), a zvýšení využití poznatků výzkumu a inovací (v oblasti produkce bioproduktů, poskytování veřejných statků či modernizace výroby biopotravin).

Co se týče kvantifikace těchto strategických cílů, stanoveno je zvýšení hodnoty produkce ekofare o 15 % (dle metodiky FADN), zvýšení podílu českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami, dosažení 3% podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, zvýšení důvěry spotřebitelů – vyjádřeno zvýšením průměrných výdajů za biopotraviny na 600 Kč na obyvatele za rok, zvýšení reálného přínosu EZ pro životní prostředí a pohodu zvířat, resp. dosažení 15% podílu ekologických ploch na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR, dosažení 20% podílu orné půdy na celkové výměře půdy v EZ a zajištění financování výzkumu a poradenství v EZ v rozsahu odpovídajícím podílu ploch EZ na celkové zemědělské půdě (15 %).

Hlavní měřitelné cíle a stav jejich plnění

Měřitelný cíl	cíl AP (k 31. 12. 2020)	Stav plnění (ke konci roku)
Podíl EZ na celkovém ZPF	15 %	12,37 % (2017)
Podíl biopotravin na trhu s potravinami	3 %	0,9 % (2016)
Podíl českých biopotravin na trh s biopotravinami	60 %	54 % (2016)
Nárůst produkce ekofaremu (dle metodiky FADN)	o 15 %	o 25 % (2016 ku 2013)
Průměrné výdaje za biopotraviny na obyvatele a rok	600 Kč	241 Kč (2016)
Podíl orné půdy v EZ	20 %	13,75 % (2017)
Poměr financování výzkumu a poradenství v EZ	15 %	7,7 % (2016)

Kontrolní organizace ekologického zemědělství

Všechny subjekty registrované v systému EZ jsou nad rámec komplexního systému křížových kontrol státních orgánů podrobeny pravidelné každoroční kontrole jednou z akreditovaných soukromých kontrolních organizací, s níž má daný subjekt uzavřenu smlouvu o kontrole. V současné době jsou pověřeny výkonem kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství 4 akreditované kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, BIOKONT CZ, s.r.o. a Bureau Veritas Czech Republic, s.r.o.). Všechny tyto kontrolní organizace musí plnit podmínky normy ČSN EN 4501 I (závazná norma pro kontrolní a certifikační postupy), inspektoři provádějící kontrolu musí mít dostatečné vzdělání a praxi, organizace musí mít dostatečné technické a materiální vybavení. Bližší informace je možné nalézt na adrese: <http://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/kontrola/>.

Všechny kontrolní organizace – inspektoři i jejich samotné ústředí – jsou podrobeny superviznímu doзору MZe. Dále jsou do kontrolního systému EZ zapojeny státní kontrolní orgány – ÚKZÚZ, SZPI a SVS.

Finanční podpora ekologického zemědělství ze strany státu

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období. Od roku 2007 bylo vyplácení podpory ekologickým zemědělcům na plochu zajištěno v rámci Programu rozvoje venkova (PRV) pro roky 2007–2013, kde bylo EZ jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření v rámci Osy II PRV.

V roce 2015 bylo spuštěno nové programovací období PRV na roky 2014–2020, kde je podpora EZ realizována v rámci samostatného opatření. Cílem opatření EZ je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí – posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny.

Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo EZ s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajinný sad.

Výše podpory v rámci opatření Ekologické zemědělství PRV

Druh zemědělské kultury	Hospodaření/dotace	Výše sazby* (EUR/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	84	83
Orná půda	Pěstování zeleniny nebo speciálních bylin	536	466
	Pěstování trav na semeno	265	180
	Pěstování ostatních plodin	245	180
	Travní porost	79	69
	Úhor	34	29
	Pěstování jahodníku	669	583
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	825	779
	Ovocný sad – ostatní	419	417
	Vinice	900	845
	Chmelnice	900	845
	Jiná trvalá kultura – s ekologicky významným prvkem krajinný sad	165	165

V novém programovacím období je podpora směřována pouze pro ekofarmy, které ne hospodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě kultur, které jsou způsobilé pro dotaci na EZ. Pro hospodaření na jednotlivých kulturách jsou stanoveny dílčí podmínky vč. např. minimálního zatížení hospodářskými zvířaty na travních porostech, minimální hustoty životaschopných jedinců na hektar ovocného sadu, atd. Finanční alokace pro celé programové období je 340 713 064 EUR (cca 9,2 mld. Kč).

Na opatření EZ bylo v roce 2018 podáno celkem 4 334 žádostí na výměru 511 506 ha a bylo zažádáno o cca 1 381 735 121 Kč. Výplata těchto žádostí bude s ohledem na harmonogram předpokládané administrace zahájena v první polovině roku 2019. V roce 2018 bylo na opatření EZ vyplaceno cca 1 363 598 000 Kč na základě žádostí podaných (zejména) v roce 2017.

V následujících tabulkách je zobrazen přehled výše podpor pro jednotlivé kultury a přehled vyplacených finančních prostředků v rámci opatření „Ekologické zemědělství“ – dotace na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období v letech 1998–2018.

Vyplacené finanční prostředky na podporu ekologického zemědělství

Rok	Vyplacené finanční prostředky
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454
2014	1 237 100 163
2015	1 308 357 741
2016	1 289 943 632
2017	1 313 884 000
2018	1 363 598 000

Propagace biopotravin, spotřebitelský průzkum

V roce 2018 byla financována pouze tradiční kampaň „Září měsíc biopotravin“ u níž se neměří žádné indikátory vlivu na spotřebitele. Jedná se o časově omezenou kampaň s nízkým rozpočtem.

Informační akce pro spotřebitele Září – Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství probíhá pravidelně od roku 2004. Hlavním cílem je především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Akce se konají napříč Českou republikou, obvykle jde o dny otevřených dveří na biofarmách a u výrobců biopotravin, biodožínky, biojarmarky, farmářské slavnosti, polní dny nebo ochutnávky biopotravin. Podporován je také nákup lokálních (regionálních) biopotravin. I v roce 2018 byl při většině akcí pořádaných v rámci Měsíce biopotravin přítomen stánek se zaměstnanci MZe, kteří informovali veřejnost o EZ, o kampani na podporu biopotravin a prezentovali biovýrobky a publikace týkající se EZ. V roce 2018 to bylo například na Čejkovických bylinkových slavnostech, či Polním dni na Ekofarmě Javorník. Konkrétní informace a zprávy o všech konaných akcích nejen v září jsou k dispozici na webových stránkách www.mesicbiopotravin.cz.

Mottem loňského ročníku 2018 byl slogan „BIO = potraviny z ekoLOGICKÉHO zemědělství“.

Ekologické zemědělství není pouze moderním světovým trendem reflektujícím stále vzrůstající potřebu reagovat na současné problémy a zachovat zdravou půdu, vodu i obecně přírodu pro příští generaci. Systém EZ naopak vychází z tradičních agrotechnických postupů používaných našimi předky, doplněné o vysoce moderní vědecké i praktické poznatky, čímž produkuje vysoce kvalitní, nutričně bohaté potraviny s žádným či stopovým množstvím reziduí chemických látek trvale udržitelným způsobem a s respektem ke všemu životu. Biopotraviny tedy nelze označit za předraženou módní vlnu, nýbrž naopak za produkty, které by měly být nedílnou součástí jídelníčku každého člověka. Bioprodukce tak v sobě snoubí tradici i modernost: na trhu s biopotravinami naleznete nejen moderní potraviny vhodné pro zdravý životní styl, ale i kompletní sortiment vysoce kvalitních a chutných potravin vycházejících z tradičních receptur. V biokvalitě je možné koupit již prakticky všechny potraviny – ovoce, zeleninu, maso a uzeniny, mléko a mléčné výrobky, mouku, vejce, ale i kečup, olej, čokoládu, víno, pálenku, koření, kávu nebo čaj. Vůbec nejprodávanějším sortimentem je však dětská výživa – tvoří téměř čtvrtinu všech prodaných biopotravin. Maminky zkrátka vědí, co je pro jejich děti nejlepší. Bioprodukty jsou dostupné pro každého – prodávají se ve specializovaných i běžných prodejnách potravin, ale také v řetězcích, lékárnách, v drogeriích nebo na internetu.

Podle výsledků posledního spotřebitelského průzkumu ze září 2014 kupuje biopotraviny již 41 % spotřebitelů. Hlavním důvodem k nákupu je skutečnost, že jsou biopotraviny zdravé a chutné a jejich produkce je šetrná k životnímu prostředí. Naopak hlavní překážkou k nákupu biopotravin je pro většinu spotřebitelů jejich vyšší cena. Mezi hlavní důvody, proč jsou biopotraviny dražší než klasické potraviny, je fakt, že se biopotraviny vyrábějí v menších objemech a zvyšují se tak náklady na jednotku produkce. Pokud se ale biopotraviny vyrábějí v dostatečných objemech, cenový rozdíl se snižuje, případně není žádný. Například u biojogurtů je jejich cena srovnatelná s cenou klasických jogurtů stejné kategorie. Stejně tak se cena biomléka přibližuje ceně klasického mléka. Mezi cenově dostupné a tudíž nejtypičtější druhy biopotravin na českém trhu patří další mléčné výrobky, především sýry, a dále dětská výživa nebo pečivo. Produkce některých biopotravin (zeleniny) je zase velmi pracná, nákladnější je i biologická ochrana rostlin, což se odráží na ceně. Velmi často se však stává, že nepřiměřený cenový rozdíl u biopotravin tvoří nadsazená obchodní marže.

Národní logo, kterým se označují biopotraviny, zná 75 % spotřebitelů, evropské biologo zná 25 % spotřebitelů. Značka BIO na obalu biopotravin je tak osvědčenou zárukou kvality biopotravin, které mohou spotřebitelé důvěřovat. Tuto značku si nemůže dát na svůj výrobek každý, produkce biopotravin má svá jasně daná pravidla. Každý ekologický zemědělec, nebo výrobce biopotravin musí být registrovaný na Ministerstvu zemědělství a podléhá pravidelné kontrole dodržování pravidel.

Podpora vzdělávání

V rámci Ročního vzdělávacího plánu MZe každoročně finančně podporuje vzdělávání zaměstnanců a inspektorů pověřených kontrolních organizací a státních kontrolních orgánů (ÚKZÚZ, SZPI a SVS).

V návaznosti na realizaci aktuálního akčního plánu EZ v roce 2018 proběhly tři odborné semináře pro zpracovatele masa a obilovin.

Trh a obchod s biopotravinami

Bližší údaje jsou vzhledem ke zpětnému sběru reálných dat prostřednictvím kontrolních organizací k dispozici s ročním zpožděním. Mezi zajímavé statistiky o trhu s biopotravinami za rok 2017 patří následující:

Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu stoupl proti roku 2016 o 30,5 % na 5,7 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR (včetně dovozu) činila 3,33 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele vzrostla na 314 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,2 %.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 2 583 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 100 mil. Kč. Obrat přímého prodeje (jde zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 179 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 469 mil. Kč. Biopotraviny jsou v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (40,5 %, tj. 1,4 mld. Kč), na druhém místě pak prostřednictvím drogerií (17,5 %, tj. 583 mil. Kč) a na třetím místě prostřednictvím e-shopů (14,1 %, tj. 469 mil. Kč). Prodejny zdravé výživy a biopotravin tvoří 12,6 % (419 mil. Kč). Prostřednictvím faremního a ostatního přímého prodeje byla uplatněna produkce za 179 mil. Kč (5,4 %). Prodej prostřednictvím lékáren činil 129 mil. Kč (3,9 %). Prostřednictvím gastronomických zařízení bylo uplatněno 3,0 % biopotravin (100 mil. Kč) a společně s nezávislými prodejny potravin 3,0 % (101 mil. Kč) patří tyto distribuční cesty k nejméně uplatňovaným.

Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (36 % podíl, přičemž téměř polovinu představovaly hotové pokrmy (vč. dětské výživy) a ostatní zpracované biopotraviny zahrnující zejména doplňky stravy. Druhou příčku obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (23 %) následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (18 %).

Co se týče distribuce, čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 1 850 mil. Kč. Vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU (96 %), přičemž největší objem biopotravin (696 mil. Kč) byl vyvezen do Německa a dále pak do ostatních zemí EU sousedících s ČR (595 mil. Kč) a do Rakouska (213 mil. Kč). Přitom však většina výrobců biopotravin (89 %) uplatnila své výrobky výhradně či v převážně většině na českém trhu.

Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na maloobchodním obratu v roce 2016 podílely 46 % stejně jako v roce 2016. Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory, jež jsou současně registrováni jako výrobci, tvořil podíl biopotravin z dovozu 57 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány, podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

Spolupráce s nevládními organizacemi

MZe spolupracuje v oblasti ekologického zemědělství tradičně zejména se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO a také s kontrolními organizacemi EZ. Dalšími významnými organizacemi v této oblasti jsou Bioinstitut o.p.s. a PRO-BIO LIGA pobočný spolek. MZe podporuje EZ také prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím. V roce 2018 bylo podpořeno 8 projektů neziskových organizací zabývajících se rozvojem a propagací EZ. Pro příklad podporovaných aktivit uvedeme vydařený projekt PRO-BIO Ligy – webovou stránku lovimebio.cz, která vedle obecných informací o EZ a biopotravinách obsahuje hlavně interaktivní mapu ČR, kde lze přehledně vyhledávat biofarmy, prodejny biopotravin atd.

V roce 2009 vznikla Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, která sdružuje zástupce univerzit, výzkumných ústavů, ekologických zemědělců i spotřebitelů. Platforma byla založena za účelem sjednocení a propojení aktivit široké škály zainteresovaných aktérů v oblasti EZ a produkce biopotravin. Hlavním cílem platformy je budovat a zajišťovat rozvoj znalostního systému v oblasti EZ a produkce biopotravin s důrazem na přenos poznatků ve všech klíčových oblastech sektoru. Koordinátor činnosti platformy je Bioinstitut, o.p.s. Činnost platformy podpořilo MZe v roce 2018 částkou 2 000 000 Kč. Bližší informace o činnosti platformy lze nalézt na webu www.ctpez.cz.

BIOPALIVA

Tuzemské výrobní kapacity, výroba biopaliv v Evropské unii, využívání obnovitelné energie v dopravě, povinnost snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot a související legislativa

Tuzemské výrobní kapacity

Přehled výrobců, roční produkční kapacity a výchozí suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2018 ukazuje následující tabulka.

Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v třísměnném provozu)

Název společnosti	Rok zahájení nebo znovuzahájení výroby*	Roční produkční kapacita FAME/MEŘO (t)	Rozhodující použitá surovina
Kratolia Trade, a.s. Ústí nad Labem	2018*	100 000	řepkový olej, odpadní rostlinné oleje
Preol, a.s. Lovosice	2009	120 000	řepka olejka
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejka, použité kuchyňské oleje
Temperator, s.r.o. Liberec	2009	70 000	odpadní rostlinné oleje a živočišné tuky
Ostatní	–	15 000	rostlinné oleje, mastné kyseliny
CELKEM	–	340 000	–

Výrobu certifikovaného FAME/MEŘO v roce 2018 z nakupovaných surovin pro tuzemskou spotřebu a vývoz zajišťovaly pouze společnosti Preol, a.s., Lovosice a Primagra, a.s., Milín. Společnost Temperator, s.r.o., Liberec zpracovávala odpadní živočišné tuky na FAME pouze pro jejich vývoz. Někteří z ostatních provozů buď výrobu přerušili, nebo se zaměřili na dílčí činnosti, jako je lisování řepky olejky, prodej řepkového oleje, obchod s řepkovým olejem a FAME,

zpracování mastných kyselin na surové FAME a jejich prodej k zušlechťení na FAME.

V následující tabulce jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá výchozí surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů nebo paliva Ethanol E85. Stejně jako v minulých letech výrobu v roce 2018 zajišťovaly jen závody Tereos TTD, a.s., Dobruška a Ethanol Energy, a.s., Vrdy.

Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby nebo zkušební provozu*	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Tereos TTD, a.s. Dobruška	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrdy)	2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
PLP, a.s.	2007*	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Korfil, a.s.	2008*	1 000 000	79 000	obiloviny
CELKEM		3 700 000	292 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR, 2008

Produkce biopaliv v Evropské unii

Prvenství ve využívání certifikovaných biopaliv na trhu EU si i v roce 2017 udržely FAME/MEŘO. Jejich produkce v roce 2017 dosáhla 10,4 mil. t a srovnání s obdobím 2010–2017 ukazuje následující tabulka.

Celosvětově nejrozšířenější biopalivo bioethanol jako standardizovaná složka motorových benzinů je z hlediska produkce i spotřeby na 2. místě s 4 235 tis. t (viz následující tabulka), což je nejvyšší hodnota od roku 2010. Pro rok 2017 je charakteristický nárůst 6 % oproti roku 2016. Z tohoto množství činil pokročilý bioethanol vyrobený z lignocelulózové zbytkové biomasy 38 890 t (tj. < 1 % celkové produkce).

Produkce bionafty – FAME/MEŘO a HVO/HEFA v EU v období 2010–2017 (v tis. t)

FAME/MEŘO	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Belgie	349	311	314	305	454	252	239	250
Dánsko	76	79	109	200	200	140	140	90
Německo	2 800	2 800	2 600	2 600	3 000	3 100	3 200	3 100
Anglie	156	180	250	268	143	149	344	375
Francie	1 967	1 789	2 146	2 109	2 028	2 047	1 884	1 710
Itálie	799	591	287	459	580	577	350	400
Holandsko	382	204	332	606	734	650	636	500
Rakousko	337	310	265	217	292	340	307	310
Polsko	371	364	592	648	692	759	871	900
Portugalsko	308	355	296	297	326	349	325	270
Švédsko	135	136	111	125	126	92	82	60
Slovinsko	21	1	6	15	0	0	0	0
Slovensko	124	125	110	105	103	125	110	109
Španělsko	841	649	472	581	894	971	1 160	1 515
Česká republika	198	210	173	182	219	168	149	157
Ostatní EU	485	557	669	724	722	754	811	645
EU-27	9 349	8 661	8 732	9 441	10 513	10 473	10 608	10 391
HVO/HEFA*	319	580	1 258	1 326	2 009	2 370	2 411	2 666
Celkem	9 668	9 241	9 990	10 767	12 522	12 843	13 019	13 057

Zdroj: F.O. Licht, UFOP, 2017/2018

Pozn.: * Odhad dohromady (Španělsko, Finsko, Francie, Itálie)

Produkce bioethanolu v EU v období 2010–2017 (v tis. t)

Země	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁾
Francie	733	658	645	774	792 ²⁾	763	768	778
Německo	595	568	604	662	716	729	727	761
Maďarsko	148	148	226	305	355	458	459	459
Belgie	245	311	319	351	433	433	443	443
Holandsko	78	214	351	408	404	438	249 ²⁾	412
Španělsko	366	359	296	344	353 ²⁾	384	255	292
Anglie	274	69	167	216	256	318	436 ²⁾	455
Polsko	151	130	166	183	141	171	187	198
Rakousko	155	168	168	173	179	173	174 ²⁾	179
Česká republika	95	54	102	104	104	100²⁾	111²⁾	87
Ostatní EU	480	737	579	369	304 ²⁾	168 ²⁾	179 ²⁾	171
Celkem	3 320	3 416	3 623	3 889	4 037²⁾	4 135	3 988²⁾	4 235

Zdroj: EU FAS POSTS, GAIN Report Number NL8027/2018

Pozn.: ¹⁾ odhad, ²⁾ revize

Pro uhlovodíkové produkty hydrogenačního zpracování rostlinných olejů, obdobných triglyceridických surovin a volných mastných kyselin se ustálilo anglické označení „Hydrotreated Vegetable Oil“ (HVO). Jako HVO se přitom označují i produkty vyráběné částečně nebo zcela z upotřebených kuchyňských olejů a živočišných tuků, přestože odpadní původ u tohoto produktu lépe vystihuje označení „Hydrotreated Esters and Fatty Acids“ (HEFA). Z hlediska oblasti použití se pak komponenty pro naftová paliva označují spíše termínem HVO, zatímco komponenty pro letecká turbínová paliva vyrobená stejnou technologií častěji zkratkou HEFA. Produkce HVO/HEFA dosáhla v roce 2017 v EU 2 666 tis. t, jak ukazuje tabulka. Tím třetím, co do výroby a spotřeby certifikovaných biopaliv v EU, jsou HVO/HEFA.

Produkční kapacity FAME a HVO/HEFA činí v EU 21 199 tis. t a byly tak v roce 2017 využity na 61,6 %. Produkční kapacity bioethanolu z potravinářských a krmných plodin dosahují 6 362 tis. t a z lignocelulózových zbytků 46 668 t. Bioethanolové kapacity tak byly v roce 2017 využity na 64,6 %.

Podíl FAME/MEŘO vyrobených v ČR v unijní výrobě v roce 2017 dosáhl 1,5 % a bioethanolu 2,1 %.

Mezinárodní trh s bionaftou

Produkce FAME/MEŘO a HVO/HEFA se v období 2015–2017 v EU výrazněji neměnila. K posunům dochází, pokud jde o zdroje vstupních surovin. Například v Německu podle UFOP se v roce 2014 vyráběly FAME z 517 tis. t použitých kuchyňských olejů (UCO) a v roce 2016 to již bylo 868 tis. t UCO. Naopak výroba MEŘO z řepkového oleje poklesla z 1 400 tis. t v roce 2014 na 860 tis. t v roce 2016. Z 22 tis. t sójového oleje se vyráběly FAME v roce 2014, v roce 2016 již jen z 1 tis. t. K výrobě FAME v roce 2014 se spotřebovalo 88 tis. t palmového oleje, v roce 2016 to bylo již 263 tis. t. V roce 2014 se pro výrobu HVO použilo 336 tis. t palmového oleje, v roce 2016 jen 159 tis. t. Celková spotřeba palmového oleje se tak v tomto

období prakticky nezměnila. Výrazný nárůst FAME ze sójového oleje v USA se projevil v roce 2016 (cca 6,8 mil. t) oproti roku 2014 (cca 4,6 mil. t) v důsledku vyloučení palmového oleje k výrobě bionafty. Protože Argentina přišla vlivem antidumpingových opatření v roce 2013 o vývoz bionafty do EU, orientovala vývoz této komodity do USA. Ty reagovaly na tento krok zavedením dovozního cla, a tak Argentina našla úspěšně východisko z této situace v revizi celního řízení namířeného proti EU, aby mohla znovu do EU bionaftu vyvážet. Ve Světové obchodní organizaci (WTO) se k tomuto postupu připojila i Indonésie.

V roce 2018 bylo ze třetích zemí do EU-28 dovezeno 3 329 tis. t bionafty. Jedná se především o sójovou bionaftu z Argentiny a palmovou bionaftu z Indonésie a Malajsie. Hlavními příjemci bionafty ze třetích zemí jsou Holandsko, Španělsko a Belgie, disponující ve svých přístavech velkými skladovacími kapacitami. Odtud je bionafta přepravována do dalších zemí EU. Meziroční navýšení o více než 2,1 mil. t znamená významnou konkurenci pro řepkový olej, resp. řepku olejkou. To velmi negativně ovlivňuje evropský sektor pěstování a zpracování olejnatých plodin a unijní výrobu bionafty.

Přepracovaná směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů

V návaznosti na aktivity a výsledky jednání o čisté a bezpečné energii pro všechny Evropany předložila Evropská komise (EK) 30. 11. 2016 obsáhlý soubor návrhů, označovaný jako Zimní balíček. Jeho součástí byl také nový návrh směrnice, kterým se přepracovává směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, tzv. směrnice RED II.

Konečným dokumentem je směrnice EP a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. 12. 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění), tzv. RED II. Shrnutí hlavních cílů pro dopravu a dalších opatření v návrhu směrnice RED II předloženého EK, pozici Rady EU a EP a ve schválené směrnici RED II uvádí následující tabulka.

Shrnutí hlavních cílů a opatření v návrhu směrnice RED II předložené EK, pozice Rady EU a EP a ve schválené směrnici

	Evropská komise	Rada EU	Evropský parlament	Směrnice 2018/2001-RED II
Podíl energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie EU v r. 2030	27 % e.o.	27 % e.o.	35 % e.o.	32 % e.o.
Podíl energie z OZE v dopravě v roce 2030 na konečné spotřebě energie v dopravě		14 % e.o.	12 % e.o.	14 % e.o.
Podíl pokročilých biopaliv (2. generace)	1,5 % → 6,8 % (2021 → 2030)		1,5 % → 10 % (2021 → 2030)	–
Z toho podíl vyrobených ze zbytků specifikovaných v Příloze IX. část A	0,5 % → 3,6 %	0,5 % → 3 % fyzicky 1,5 % multiplikátor 2		1,75 % e.o. multiplikátor 2
Z toho podíl vyrobených z biogenních odpadů specifikovaných v Příloze IX. část B	1,7 %	žádné omezení		1,7 % e.o. multiplikátor 2

	Evropská komise	Rada EU	Evropský parlament	Směrnice 2018/2001-RED II
Podíl konvenčních biopaliv z potravinářských a krmných plodin (1. generace)	7 % → 0 % (2021 → 2030) v národních cílech max. 3,8 %	max. 7 % národní cíle mohou být nižší	max. 2 %	max. 7 % e.o.
Další opatření pro naplňování jednotlivých cílů	Elektřina z OZE pro E-mobilitu v silniční dopravě – multiplikátor 2,5	Elektřina z OZE pro E-mobilitu v silniční dopravě – multiplikátor „5“. Elektřina z OZE v železniční dopravě – multiplikátor 2,5	Ukončení započítávání biopaliv na bázi palmového oleje do bilance emisí GHG. Elektřina z OZE pro E-mobilitu v silniční dopravě – multiplikátor 2,5	Elektřina z OZE v silniční dopravě – multiplikátor 4. Elektřina v kolejové dopravě – multiplikátor 1,5

Zdroj: Podklady EK, 2017/2018, Směrnice EP a Rady (EU) 2018/2001 z 11. 12. 2018

Transpozici cílů v dopravě je možné plnit na základě energetického obsahu nebo snižováním emisí GHG z pohonných hmot, jak je v současnosti uzákoněno v ČR a Německu. K omezení konvenčních biopaliv na max. 7 % e.o. (stejný limit je i ve směrnici ILUC) je oprávněno přistupovat individuálně, s možností flexibilní odchylky 1 % e.o. až do této max. hodnoty.

Pokud se spotřeba ve členském státě nachází pod 1 % e.o., může se zvýšit podíl na max. 2 % e.o. Je také možné snížení 14 % e.o. v dopravě stejným způsobem, jako bude snížen podíl konvenčních biopaliv až na jejich úplné vyloučení.

V případě snížení mohou členské státy rozlišovat podle typu vstupní suroviny s nízkým a vysokým rizikem ILUC. Navrhuje se zde také omezení palmového oleje od roku 2021. Základem bude spotřeba v roce 2019. Mělo by dojít k postupnému snižování palmového oleje od roku 2023 na 0 % nejpozději do 31. 12. 2030.

Legislativní rámec současné výroby certifikovaných biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba vstupních surovin a využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv v ČR

Počátkem roku 2017 začala platit vyšší povinnost snižování emisí skleníkových plynů (GHG) z pohonných hmot podle zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů tak, aby místo doposud platných 2 % do konce roku 2017 dosáhla 3,5 %. Při plnění povinnosti uvádět na trh minimální množství biopaliv pro dopravní účely, tj. 4,1 % V/V z celkového množství motorových benzinů přimíchaných do motorových benzinů a 6,0 % V/V z celkového množství motorové nafty přimíchaných do motorové nafty, nebylo možné zahrnovat FAME B100, ani biopaliva obsažená ve vysokoprocenních směsích B30 (SMN B30) a Ethanolu E85.

V následující tabulce jsou uvedeny sazby spotřební daně čistých biopaliv a směsných paliv platné v roce 2017/2018.

V kombinaci s nižšími cenami motorové nafty a benzinu a tímto zdaněním byla i v průběhu roku 2017/2018 čistá biopaliva a vysokoprocenní směsi biopaliv s fosilními palivy uváděna na trh ve velice malém množství a uplatnilo se přimíchávání certifikovaných biopaliv do motorové nafty a benzinu.

Specifikace vstupních surovin, biopaliv z nich vyrobených a způsobu ověřování stanovených emisí GHG z dodaných pohonných hmot pro dopravní účely je součástí nového nařízení vlády č. 189/2018 Sb., ze dne 15. srpna 2018 o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí GHG z pohonných hmot. Toto nařízení vlády navazuje na vydanou novelu zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 172/2018 Sb. Oba dokumenty zapracovávají příslušné právní předpisy směrnice Rady (EU) 2015/652, stanovující metody výpočtu a požadavky na podávání zpráv podle směrnice Evropského parlamentu (EP) a Rady 98/70/ES o jakosti benzinu a motorové nafty (tzv. směrnice FQD) a směrnice EP a Rady (EU) 2015/1513 (tzv. směrnice ILUC) ze dne 9. 9. 2015, kterou se mění směrnice FQD a směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (tzv. směrnice RED).

Nové nařízení vlády jako prováděcí právní předpis novely zákona o ochraně ovzduší přináší tyto zásadní body:

- Možnost dvojnásobného zohlednění biopaliv z UCO, kafilerních tuků a biopaliv, která mají nízký dopad v souvislosti s nepřímou změnou ve využívání půdy (tzv. pokročilá biopaliva) do povinného minimálního podílu biopaliv podle § 19 a § 19a zákona.
- Možnost zohlednění CNG/LNG, LPG, čistých a vysokoprocenních biopaliv, elektřiny a vodíku do povinného snížení emisí GHG z pohonných hmot podle § 20a a § 20b zákona.

Současné sazby spotřební daně na motorová paliva v ČR (v Kč/tis. l)

Motorový benzin	Motorová nafta	SMN B30 (jen s MEŘO)	Ethanol E85*	Rostlinné oleje	FAME/MEŘO	SMN HVO 30*
12 840	10 950	8 515	10 970	1 610	2 190	7 665

Pozn.: *Jedná se o výši vrácené daně, která odpovídá obsahu bioethanolu v benzinu a HVO (min. 30 % V/V) v motorové naftě po uvedení do volného daňového oběhu.

- Možnost zohlednění snížení emisí GHG z těžby až do výše 1 % základní hodnoty produkce emisí GHG pro fosilní pohonné hmoty podle § 20b zákona.
- Stanovení výše pokuty za nesnížení emisí GHG z pohonných hmot jako součin množství emisí GHG v kg, které zapříčinilo nesplnění povinnosti, a částky 10 Kč.

Bionafta FAME/MEŘO, HVO/HEFA a směsná motorová nafta SMN B30

Výrobu FAME/MEŘO v ČR, jejich dovoz, vývoz a hrubou spotřebu v období 2010–2018 uvádí tabulka. Produkce FAME/MEŘO se v roce 2018 oproti roku 2017 zvýšila o 23 % na 194 278 t. Dovoz FAME stoupl ve srovnání s rokem 2017 o 25 % na 194 348 t a je tak již čtvrtým rokem vyšší než tuzemská výroba. Z celkové výroby FAME v roce 2018 tvořily MEŘO 140 463 t, což představuje 92,2 % výroby MEŘO v roce 2017.

Bionafty (UCOME) z použitých olejů (UCO) se vyrobilo 4 673 t a z odpadních živočišných tuků (TME) 49 142 t. Vývoz FAME 74 448 t byl za sledované období od roku 2010 nejvyšší. TME tvořily 66 % vývozu FAME. Hrubá spotřeba FAME/MEŘO se v roce 2018 zvýšila oproti roku 2017 o 4 % na 314 324 t.

Směsná motorová nafta s 30 % V/V MEŘO se v roce 2018 neobchodovala. Do volného daňového oběhu se v roce 2018

vyskladnilo 1 000 t MEŘO jako palivo vznětových motorů. Jako složky motorové nafty v souladu s kvalitou ČSN EN 590, limitující obsah FAME na 7 % V/V, tak bylo využito 99,7 % hrubé spotřeby FAME/MEŘO v ČR.

Obdobně se jako složka motorové nafty uplatňovaly i v roce 2018 HVO/HEFA. Podle Generálního ředitelství cel (GR cel) se pro tento účel využilo 3 274 539 l HVO/HEFA, což při hustotě 0,7779 t/m³ odpovídá 2 547 t.

Mimo měsíční výkazy Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) Eng (MPO) 6–12 se podle zdrojů SVB Praha vyrobilo z mastných kyselin, které jsou zbytkovým produktem ze zušlechťování rostlinných olejů a surového glycerinu z esterifikace triglyceridických surovin, 2 186 t surových FAME, určených pro zušlechťování na standardizovaná pokračovala biopaliva.

Z následující tabulky je patrná bilance osevních ploch a množství využití z celkové produkce řepky olejky na výrobu MEŘO v období 2010–2018. Pro výrobu MEŘO se v ČR v roce 2018 spotřebovalo 346 944 t řepky olejky. Jestliže byl podíl plochy řepky, jejíž produkce byla v roce 2017 zpracovaná na MEŘO, 32,9 %, tak v roce 2018 tato hodnota klesla na 24,6 %.

Z údajů o jmenovitých výrobních kapacitách FAME/MEŘO (viz tabulka na začátku kapitoly Biopaliva) a výroby FAME/MEŘO (viz následující tabulka) vyplývá jejich průměrné využití 57,1 % v roce 2018. V roce 2017 to bylo 46,3 %.

Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využití na výrobu MEŘO v období 2010–2018

	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 18/17
Výroba FAME:¹⁾ z toho MEŘO	t	197 988 186 268	210 092 197 492	172 729 159 979	181 694 181 694	219 316 217 315	167 646 167 646	148 832 48 432	157 429 152 291	194 278 140 463	1,23 0,92
Spotřeba řepky na výrobu MEŘO²⁾	t	460 082	487 805	395 148	448 784	536 768	414 086	366 627	376 159	346 944	0,92
Sklizňová plocha řepky³⁾	ha	368 824	373 386	401 319	418 808	389 298	366 180	392 991	394 262	411 802	1,04
Výnos řepky³⁾	t/ha	2,83	2,80	2,76	3,45	3,95	3,43	3,46	2,91	3,43	1,18
Produkce řepky³⁾	t	1 042 418	1 046 071	1 109 137	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769	1,23
Plocha řepky, při daném výnosu, využitá pro výrobu MEŘO	ha	162 573	174 216	143 170	130 082	135 891	120 725	105 962	129 264	101 150	0,78
Podíl ploch řepky, jejíž produkce byla zpracována na MEŘO	%	44,1	46,7	35,7	31,1	34,9	33,0	27,0	32,9	24,6	0,74

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci – 2,47 kg řepky olejky na 1 kg MEŘO, ³⁾ ČSÚ

Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO B100, SMN B30 a HVO/HEFA v období 2010–2018

	2010 (t)	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	2015 (t)	2016 (t)	2017 (t)	2018 (t)	Index 2018/2017
Výroba FAME/MEŘO v ČR¹⁾	197 988	210 092	172 729	181 694	219 316	167 646	148 832	157 429	194 278	1,23
Dovoz FAME do ČR	84 609	99 661	119 873	125 815	119 033	201 899 ⁴⁾	163 658 ⁴⁾	164 668 ⁴⁾	194 348	1,25
Vývoz FAME/MEŘO z ČR¹⁾	35 232	16 796	6 703	43 216	35 221	67 623	40 823	18 196	74 448	4,09
Hrubá spotřeba v ČR^{2), 3)}	247 090	290 583	283 825	268 348	301 168	303 329 ⁴⁾	271 196 ⁴⁾	303 531 ⁴⁾	314 324	1,04
MEŘO jako čistá pohonná hmota²⁾	25 150	31 669	56 312	63 467	107 112	108 480	173	36	1 000	27,78
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO)²⁾	105 960	155 812	131 023	124 125	157 404	135 106	86	44	0	–
HVO/HEFA syn. bio pro přimíchání²⁾	–	199	1 034	1 246	1 273	1 371	1 718	2 171	2 547	1,17

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ Generální ředitelství cel (uvádí množství v l),

Pozn.: ³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob, ⁴⁾ revize

Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15 °C: FAME/MEŘO: 891,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.

Bioethanol a paliva na jeho bázi

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioethanolu a paliv na jeho bázi v ČR je uvedena v následující tabulce.

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioethanolu v ČR a výroby ETBE a ethanolu E85 v období 2010–2018

	2010 (t)	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	2015 (t)	2016 (t)	2017 (t)	2018 (t)	Index 18/17
Výroba¹⁾	94 523	54 412	102 195	104 488	104 112	99 725 ⁴⁾	110 740 ⁴⁾	86 900 ⁴⁾	75 096	0,86
Dovoz	15 441	30 411	5 184	1 980	4 010	14 531	12 535	19 704	3 055	0,16
Vývoz¹⁾	36 556	7 378	37 940 ⁴⁾	40 782 ⁴⁾	37 812 ⁴⁾	37 066 ⁴⁾	52 489	30 160	3 071	0,10
Hrubá spotřeba^{2), 3)}	74 118	73 676	68 295	63 125	70 700	68 633	63 312	75 848	79 835	1,05
ETBE pro přimíchávání²⁾	15 352	6 609	8 190	6 863	8 629	5 279	10 223	19 747	26 497	1,34
Ethanol E85²⁾	4 266	7 807	15 094	21 553	22 585	11 707	3 611	3 412	2 865	0,84

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ GR cel (uvádí množství v l)

Pozn.: ³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob, ⁴⁾ revize

Použily se hodnoty hustot při 15 °C: pro bioethanol 777,8 kg/m³, ETBE 750 kg/m³, ethanol E85 (77,27 % V/V bioethanolu) 770,2 kg/m³, motorový benzin 744,2 kg/m³

Tuzemská výroba bioethanolu 75 096 t v roce 2018 byla o 14 % nižší než v roce 2017. Téměř se vyrovnal dovoz a vývoz. Hrubá spotřeba bioethanolu na trhu v ČR se zvýšila ze 75 848 t v roce 2017 na 79 835 t, což představuje 5% nárůst.

K výraznému nárůstu výroby o 34 % došlo u etyl-tertio-butyl-ether (ETBE) jako kyslíkaté složky pro přimíchávání do prémiových motorových benzinů.

Pro produkci 26 497 t v roce 2018 bylo využito 12 454 t bioethanolu. O 16 % se snížila spotřeba paliva E85 v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017 a činila 2 865 t.

V roce 2018 se v ČR vyráběl bioethanol z cukrové řepy a zrna kukuřice. Bilanci cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2010–2018 ukazuje následující tabulka. Na výrobu palivového bioethanolu se v roce 2018 využilo 624 722 t cukrové řepy a 69 660 t zrna kukuřice. To představuje s ohledem na sklizňové plochy, výnosy a výtěžnosti 16,8 % sklizňových ploch cukrové řepy a 14,2 % sklizňových ploch kukuřice na zrno.

Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2010–2018

	Jedn.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výroba palivového bioethanolu z¹⁾										
– cukrovky	t	94 523	54 412	102 195	104 488	104 112	99 725 ⁴⁾	110 740 ⁴⁾	86 900 ⁴⁾	75 096
– technické		57 814 ²⁾	54 412	69 920	80 852	66 000	51 813 ⁴⁾	64 928 ⁴⁾	34 554 ⁴⁾	53 395
– pšenice		36 709 ²⁾	–	–	–	2 875	–	–	–	–
– zrna kukuřice		–	–	32 275	23 636	35 234	47 912 ⁴⁾	45 812	52 346	21 701
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol:										
– cukrovky	t	676 424	676 424	818 064	945 968	772 200	606 212 ⁴⁾	759 658 ⁴⁾	404 282 ⁴⁾	624 722
– technické		121 140	121 140	–	–	9 497	–	–	–	–
– pšenice		–	–	103 603	75 872	113 101	153 798 ⁴⁾	147 057	168 031	69 660
– zrna kukuřice		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sklizňové plochy:³⁾										
– cukrovky	ha	56 400	58 300	61 161	62 401	62 959	57 612	60 736	66 101	64 760
– technické		833 600	863 100	815 381	829 393	835 941	829 820	839 710	832 062	819 690
– pšenice		103 300	109 700	119 333	96 902	98 749	79 972	86 407	85 995	81 851
– kukuřice na zrno		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Výnos:³⁾										
– cukrovky	t/ha	54,36	66,84	63,26	60,00	70,28	59,38	67,81	66,56	57,51
– technické		4,99	5,79	4,32	5,67	6,51	6,36	6,50	5,67	5,39
– pšenice		6,71	8,12	7,78	6,97	8,43	5,54	9,79	6,84	5,98
– zrna kukuřice		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Produkce:³⁾										
– cukrovky	t	3 065 000	3 899 000	3 868 829	3 743 772	4 424 619	3 421 035	4 118 356	4 399 521	3 724 309
– technické		4 161 600	4 993 400	3 518 896	4 700 696	5 442 349	5 274 272	5 454 663	4 718 205	4 417 841
– pšenice		692 600	890 500	928 147	675 380	832 235	442 709	845 765	588 105	489 154
– zrna kukuřice		–	–	–	–	–	–	–	–	–
Plocha:										
– cukrovky	ha	12 443	9 525	12 932	15 766	10 987	10 209 ⁴⁾	11 203 ⁴⁾	6 074 ⁴⁾	10 863
– technické		24 277	–	–	–	1 459	–	–	–	–
– pšenice		–	–	13 317	10 886	13 416	27 761 ⁴⁾	15 021	24 566	11 649
– kukuřice na zrno		–	–	–	–	–	–	–	–	–
při daném výnosu využítá pro výrobu bioethanolu										
Podíl ploch										
– cukrovky	%	22,0	16,3	21,1	25,3	17,5	17,74)	18,44)	9,24)	16,8
– technické		2,9	–	–	–	0,2	–	–	–	–
– pšenice		–	–	11,2	11,2	13,6	34,7	17,4	28,6	14,2
– kukuřice na zrno		–	–	–	–	–	–	–	–	–
zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto plodin										

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ Zdroj: Svaz lihovarů ČR, ³⁾ Zdroj: ČSÚPozn.: ⁴⁾ revize

Bilance výtěžnosti: cukrovka: 11,70 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,1 kg na 1 l bioethanolu, pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu, zrno kukuřice: 3,21 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,5 kg na 1 l bioethanolu

Snížení emisí GHG využitím certifikovaných biopaliv z dodaných pohonných hmot, energetické hodnoty a související využití zemědělské půdy k produkci surovin pro jejich výrobu v roce 2018

V následující tabulce jsou uvedeny minimální podíly biopaliv přimíchávaných do motorových benzinů, motorové nafty

a povinnost snižování emisí GHG v pohonných hmotách. Snížení emisí GHG z dodaných pohonných hmot v roce 2018 zjištěných z výběrového šetření VÚZT, v.v.i.&SVB Praha se u jednotlivých distributorů pohybovalo od 3,5 do 3,8 %. Zákonem stanovená povinnost pro rok 2018 je 3,5 % (viz tabulka).

Vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v objemových procentech (V/V) a biopaliv a obnovitelné elektřiny v dopravě v procentech energetického obsahu (e.o.) a povinnost snižování emisí GHG v pohonných hmotách

	2007		2008		2009		2010		2011–2013		2014–2017		2018–2019	
	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.
Podíl FAME v motorové naftě	0,7		2,0	1,8	4,5	4,1	5,4	5,0	6,0	5,5	6,0	5,5	6,0	5,5
Podíl ethanolu v motorových benzinech	–		2,0	1,3	3,5	2,3	3,9	2,6	4,1	2,7	4,1	2,7	4,1	2,7
Podíl biosložky v pohonných hmotách celkem	–		–	1,6	–	3,3	–	3,8	–	4,2	–	4,2	–	4,2
Kritéria udržitelnosti – úspora emisí GHG¹⁾ (%)	nebyla definována, pro výpočet snížení stanovena hodnota 35						min. 35						min. 50 (60)	
Snížení emisí GHG²⁾ (%)	0,11		0,56		1,15		1,33		1,5		2014 – 2016 2 ²⁾	2017 3,5 ²⁾	3,5 ²⁾	

Pozn.: ¹⁾ Nařízení vlády z 15. 8. 2018 o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí GHG z pohonných hmot:

- 35 % do 31. 12. 2017 v případě biopaliv vyrobených ve zpracovatelském zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015 včetně
- 50 % od 1. 1. 2018 v případě biopaliv vyrobených ve zpracovatelském zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015 včetně
- 60 % v případě biopaliv vyrobených ve zpracovatelském zařízení uvedeném do provozu po 5. 10. 2015

²⁾ Hodnoty stanovené zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 172/2018 Sb.

Celková energetická hodnota biopaliv a potřeba zemědělské půdy využitě k výrobě biopaliv v ČR v roce 2018 je patrná z následující tabulky. Pro výrobu biopaliv v ČR v roce 2018 bylo využito 123 662 ha zemědělské půdy. To představuje 3,6 % celkem obhospodařované půdy v ČR 3 480 tis. ha, 11,04 % zemědělské půdy deklarované Akčním

plánem pro biomasu pro energetické a surovinové využití v ČR na období 2012–2020 – 1 120 tis. ha a 32,5 % zemědělské půdy pro biopaliva – 380 tis. ha. V roce 2018 činila energetická hodnota vyrobených biopaliv v ČR 9,22 PJ a jejich hrubá spotřeba na trhu s motorovými palivy, tj. tuzemských a dovážených, dosáhla 13,8 PJ (viz následující tabulka).

Celková energetická hodnota biopaliv a související využití zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2018

	Vyrobené množství v ČR		Hrubá spotřeba v ČR		Potřeba zemědělské půdy k výrobě biopaliv v ČR	
	t	PJ	t	PJ	ha	index 2018/2017
FAME/MEŘO	194 278	7,19	314 618	11,64	101 150	0,78
Bioethanol	75 096	2,03	79 835	2,16	22 512	0,73
Celkem	–	9,22	–	13,80	123 662	0,77

Pozn.: Výhřevnost FAME/MEŘO 37 GJ/t, výhřevnost bioethanolu 27 GJ/t

GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY

Geneticky modifikované rostliny (GM) patří do skupiny rostlin, u kterých byl změněn dědičný materiál pomocí genových technologií. GM rostliny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti přináší přímé výhody především pro pěstitele.

GM rostliny jsou nedílnou součástí předpisů v rámci zemědělsko-potravinářské politiky EU, kde je nastaven jeden z nejprísnejších právních rámců ve světě. Rozhodnutí a právní předpisy EU v oblasti geneticky modifikovaných organizmů (GMO) jsou pro ČR závazné. EU uplatňuje specifický přístup před i po schválení GMO, tzv. princip předběžné opatrnosti. S GM plodinou je nutné, i po schválení a prohlášení za stejně bezpečnou jako její konvenční forma, nakládat odděleně od ostatní produkce a sledovat ji dále v celém výrobním řetězci.

ČR je přístupna aplikacím moderních biotechnologií za předpokladu prověřené nezávadnosti a neškodlivosti, za vysokého stupně ochrany zdraví a životního prostředí na základě spolupráce se širokým okruhem odborníků a odborných poradních orgánů.

Na území EU, tedy i v ČR, je pro komerční pěstování povolena jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. Jiná takto pozmeněná plodina nebyla v uplynulém období předložena do přísného a náročného schvalovacího procesu a současně i schválena.

Výhody pěstování Bt kukuřice spočívají v její užité jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi, ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli při výskytu zavíječe kukuřičného) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný a stále klesá. V EU se GMO plodiny pěstují ve Španělsku, kde se celková plocha pohybuje lehce nad 100 tis. ha a v Portugalsku s necelými 6 tis. ha. Nejinak je tomu i v České republice, kde se v roce 2016 pěstovala GM kukuřice prozatím naposledy. Rapidní pokles je dán zejména praktickou nemožností uvádění na trh za stejných podmínek, které mají konvenční plodiny, dále požadavek GMO free mléka, také je to dáno administrativní náročností pěstování

GM kukuřice (evidence, označování, nakládání s produkcí a nutností dodržovat pravidla koexistence (sousedství s běžnými plodinami), kde hraje významnou roli vhodnost pozemků. V neposlední řadě hraje roli i negativní medializace problematiky GMO.

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. Poslední úpravou, v rámci novelizace vyhlášky č. 89/2006 Sb., bylo v roce 2017 zavedení odstupné vzdálenosti 400 m od státní hranice České republiky, kde nelze pěstovat danou GM plodinu. Úprava vychází ze stávajících pravidel, konkrétně z hranice 400 m, kdy není nutné ohlašování pěstování sousednímu pěstiteli. V rámci databáze LPIS je znatelně vyznačená odstupná vzdálenost od státní hranice ČR. Z důvodu technických tolerancí, jako bezpečná rezerva, i z důvodu možných úprav státních hranic v čase, je v LPIS pro pěstitele vygenerováno podle státní hranice hraniční pásmo bez pěstování GM plodin o 50 m širší, tedy 450 m.

Uvedené informace jsou veřejnosti k dispozici také na webových stránkách Ministerstva zemědělství, kde lze pod odkazem <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinna-vyroba/gmo-geneticky-modifikovane-organismy/publikace-a-dokumenty/> nalézt dostupnou publikaci „Organizace a kontrola pěstování GM plodin v ČR“, která obsahuje potřebné informace a dokumenty zejména pro kontrolní orgány, ale i pěstitele GM plodin a ostatní veřejnost.

Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0
2018	0	0

Zdroj: SZIF

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha I
www.eagri.cz

Praha 2019

ISBN 978-80-7437-512-8